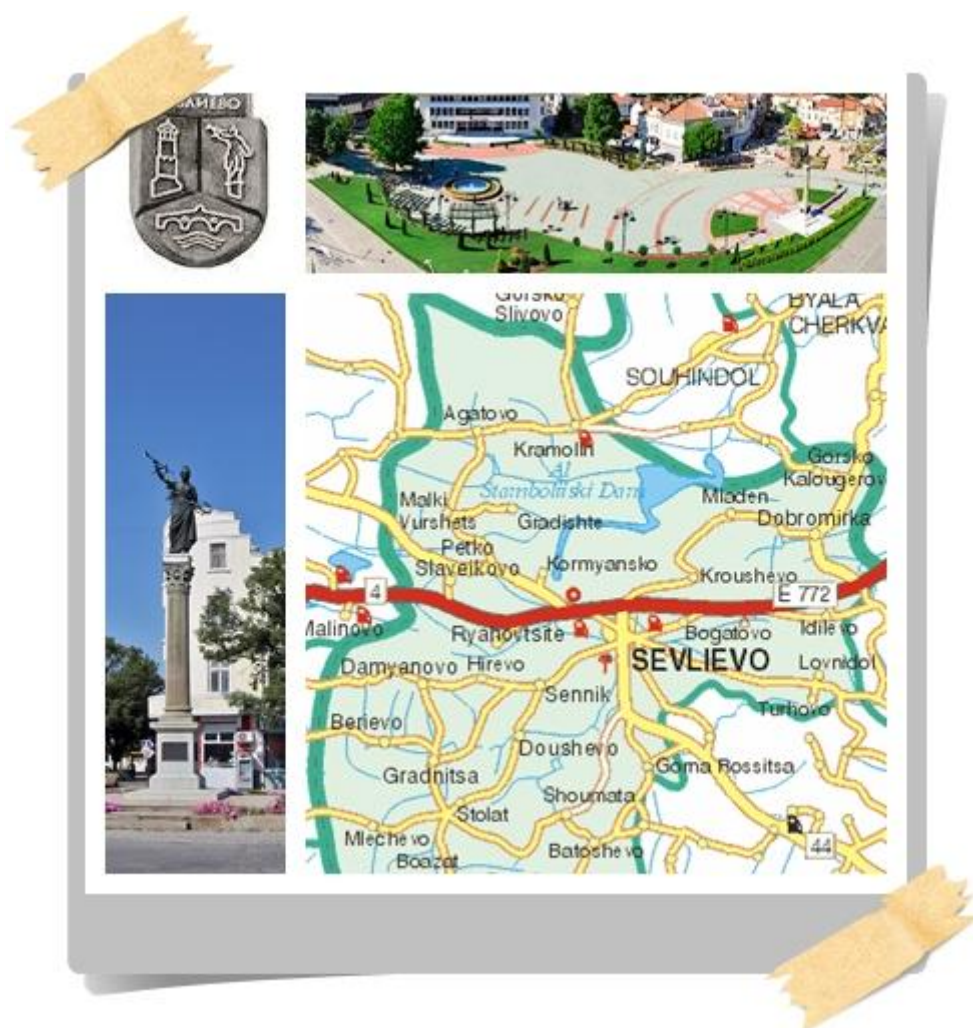

ЗАДАНИЕ

ЗА ОБХВАТ И СЪДЪРЖАНИЕ НА ДОКЛАД ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА СЕВЛИЕВО

ОБЩИНА СЕВЛИЕВО

2015 година

СЪДЪРЖАНИЕ

1. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ПЛАНА.....	7
1.1 Планова обезпеченост	8
1.1.1 Изисквания към ОУПО относно устройството на населените места	9
1.1.1.1 Изисквания към последващо устройствено планиране:	12
1.1.1.2 Селищни образувания и земи по § 4 на ЗСПЗ.....	12
1.1.1.3 Транспортна инфраструктура	12
1.1.1.3.1 Пътна инфраструктура	12
1.1.1.4 Друга техническа инфраструктура.....	16
1.1.1.4.1 Общи изисквания към развитието на техническата инфраструктура.....	30
1.1.1.5 Общи изисквания към ОУП на община Севлиево по отношение на устойчиво развитие на околната среда	30
1.1.2 Реализиране проекта за Изменение на ОУПО Севлиево	33
1.2 Описание на физическите характеристики на територията, обхваната от плана и необходими площи, вкл. земеделски земи, горски площи, усвоени терени по време на фазата на строителството и фазата на експлоатация	34
1.2.1 Баланс на територията по начин на трайно ползване.....	34
1.2.1.1 Растениевъдство.....	36
1.2.1.2 Животновъдство.....	38
1.2.1.3 Инфраструктура за обслужване на селскостопанските дейности.....	39
1.2.1.4 Горско стопанство	40
1.2.1.5 Промисленост	41
1.2.1.5.1 Перспективи	43
1.2.1.6 Туризм.....	44
1.2.1.6.1 Изисквания към ОУПО	46
1.2.2 СЕЛИЩНА МРЕЖА И НАСЕЛЕНИ МЕСТА – СЪСТОЯНИЕ И УСТРОЙСТВЕНИ ИЗИСКВАНИЯ	46
1.2.2.1 Селищна мрежа	46
1.2.2.1.1 Общи данни за селищната мрежа.....	46
1.2.2.1.2 Структура и функционални характеристики	48
1.2.2.1.3 Изисквания по отношение на стабилизирането на селищната мрежа.....	49
1.2.2.2 Състояние и проблем. Общи данни	49
1.2.2.2.1 Изграденост на населените места, обитаване	49
2 Алтернативи за осъществяване на плана	66
2.1 Евентуално развитие на околната среда без прилагане на плана нулева алтернатива.....	66
3 Описание и анализ на компонентите на околната среда и на материалното и културно наследство, които ще бъдат засегнати от реализирането на плана, както и взаимодействието между тях	67
3.1 АТМОСФЕРЕН ВЪЗДУХ.....	67
3.1.1 Характеристика на климатичните и метеорологичните фактори	67
3.1.2 Състояние на атмосферния въздух.....	68
3.1.2.1 Качество на атмосферния въздух (КАВ)	69
3.1.2.2 Основни замърсители	72
3.1.2.3 Изводи, проблеми и устройствени изисквания.....	74
3.2 Води.....	75
3.2.1 Повърхностни и подземни води	77
3.2.1.1 Вътрешни водоеми.....	80
3.2.1.2 Риск от наводнения.....	81
3.2.1.3 Отток на водите.....	83
3.2.1.4 Мониторинг на водите.....	84
3.2.1.5 Водоснабдителна и канализационна системи	87
3.2.1.5.1 Питейното водоснабдяване.....	87
3.2.1.5.2 Канализация	92
3.2.1.6 Води – състояние и устройствени изисквания по опазването им	93
3.3 Почви	94

3.3.1	Състояние на почвите и нарушени терени	95
3.3.2	Изводи, проблеми и устройствени изисквания	98
3.4	Земна основа и земни недра – състояние и устройствени изисквания при използването им	98
3.4.1	Геоложки строеж.....	98
3.4.2	Инженерно-геоложки условия.....	99
3.4.3	Сеизмичност	102
3.4.4	Физико-геоложки процеси и явления	104
3.4.5	Полезни изкопаеми	106
3.4.6	Изводи	106
3.5	Ландшафт . Обща характеристика и устойчивост на ландшафтите	106
3.5.1	Видове ландшафти.....	107
3.5.2	Изводи, проблеми и устройствени изисквания.....	108
3.6	Биологично разнообразие и защитени територии – състояние и устройствени изисквания към опазването им.....	109
3.6.1	Флора и фауна	109
3.6.2	Защитени територии, съгласно Закона за защитените територии (ЗЗТ) и Защитени зони от екологичната мрежа Натура 2000, съгласно Закона за биологичното разнообразие.....	109
3.6.2.1	Характеристика на защитените територии.....	111
3.7	Културно-историческо наследство. Недвижими културни ценности	180
3.7.1	Цели на ОУП на община Севлиево по отношение на КН.....	185
3.8	Физични фактори на околната среда	185
3.8.1	Отпадъци.....	185
3.8.1.1	Битови отпадъци	185
3.8.1.2	Строителни отпадъци	186
3.8.1.2.1	Съществуващо състояние с управлението на строителните отпадъци.....	186
3.8.1.3	Производствени и опасни отпадъци	186
3.8.1.4	Болнични отпадъци.....	187
3.8.1.5	Съществуващи практики за събиране и третиране на отпадъците	188
3.8.1.6	Изводи, проблеми и устройствени изисквания към системата за управление на отпадъците.....	190
3.8.2	Шум.....	191
3.8.2.1	Акустична обстановка	192
3.8.3	Радиационна обстановка и влияние от йонизиращи и нейонизиращи лъчения.....	192
3.8.4	Рискове от природни бедствия	194
4	Съществуващи екологични проблеми, имащи отношение към плана, включително отнасящи се до райони с особено екологично значение.....	200
5	Анализ на вероятните значителни въздействия върху околната среда, в т. ч. вторични, кумулативни, едновременни, краткосрочни, средносрочни и дългосрочни, постоянни и временни, положителни и отрицателни последици от осъществяването на плана	201
6	Цели за опазване на околната среда на национално и международно равнище, имащи отношение към плана и начина, по който тези цели са взети под внимание при изготвяне на плана.....	202
6.1	Цели по опазване на околната среда, взети под внимание при изготвянето на ОУП и източника, в който са публикувани	202
6.2	Цели по опазване на околна среда на Националната стратегия по околна среда за периода 2005 – 2014 г. и връзката им с настоящия ОУП, като ще бъдат дадени и конкретните мероприятия, предвидени с плана, водещи до постигането им.	203
7	Информация за използваните методики за прогноза и оценка на въздействието върху ОС	203
8	Описание на мерките, предвидени да предотвратят, намалят или където е възможно да прекратят значителните въздействия върху околната среда	203
8.1	Вероятните значителни въздействия	203
8.2	Мерки за намаляване или предотвратяване на отрицателните въздействия, Предложените мерки за намаляване или предотвратяване на отрицателните въздействия при прилагане на плана ще бъдат дадени текстово и таблично в Таблица № :.....	203
9	Описание на необходимите мерки за наблюдение и индикатори за наблюдение и контрол на въздействията при прилагането на ОУП на община Севлиево, срокове и отговорници.....	203

10 Становища и мнения на засегната общественост, на компетентните органи за вземане на решение по ЕО и други специализирани ведомства и специалисти в резултат на проведените консултации	204
11 Справка за извършени консултации.....	204
12 Заключение	204

ВЪВЕДЕНИЕ

Проектът за изработване на общия устройствен план (ОУП) на община Севлиево се изготвя от ДЗЗД „Консултанти за изготвяне на ОУП на община Севлиево”, след спечелен конкурс и сключен договор за проектиране.

ДЗЗД „Консултанти за изготвяне на ОУП на община Севлиево”. Ръководител на авторския колектив, разработващ ОУП на Община Севлиево е Елена Стоилова.

Екологичната оценка на общия устройствен план на община Севлиево се разработва като част от общата задача от страна на ДЗЗД „Консултанти за изготвяне на ОУП на община Севлиево”, като е използван като консултант Лемна – Екоинвест България АД, гр. Бургас.

В разработвания проект за „ОУП на община Севлиево” – 2014 г. – 2015 г. и в заданието за обхват и съдържание на Доклад за ЕО са взети предвид препоръките на контролния орган, посочени в становище на РИОСВ – В. Търново (изразено с изх. №2766/05.08.2013 г.).

ИЗХОДНА ИНФОРМАЦИЯ

ДАННИ ЗА ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ:

ОБЩИНА СЕВЛИЕВО, гр. Севлиево, пл. „Свобода“ №1

Пълен пощенски адрес за кореспонденция: гр. Севлиево, п.к. 5400, пл. „Свобода“ №1

Телефон, факс и адрес на електронна поща: тел. 0675/ 396114, факс +359/0675/3 27 73, email: sevlievo@sevlievo.bg

Лице за връзка, телефон, факс: Д-р Иван Иванов – кмет на община Севлиево

ДАННИ ЗА ПРОЕКТАНТА:

ДЗЗД „Консултанти за изготвяне на ОУП на община Севлиево”, главен изпълнител на проекта: „ОУП на Община Севлиево”

Адрес: София, р-н Младост, жк. „Младост-1“, ул. „Никола Геннадиев“ № 7, ет. 2, офис 22, факс 02/417 14 30, ел. поща : office@pliska.bg

Настоящото Задание за обхват и съдържание на Екологична оценка на Общ устройствен план (ОУП) на община Севлиево, област Габрово, се разработва на основание чл. 19 „а“ от Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (ДВ, бр. 94 от 30.11.2012 г.) и писмо на РИОСВ – В. Търново с изх. №2766/05.08.2013 г.

Директорът на РИОСВ – В. Търново се произнася с горе цитираното становище, че представеният общ устройствен план на Община Севлиево попада в обхвата на областите (по-специално устройствено планиране), изброени в чл. 85, ал. 1 от ЗООС, както и в обхвата на т. 11.1 на *Приложение 1 на Наредбата за условията и реда за извършване на ЕО* и подлежи на задължителна екологична оценка, тъй като с проекта за ОУПО се очертава рамката за бъдещо развитие на инвестиционни предложения по Приложения №1 и №2 на ЗООС. Съгласно писмо на РИОСВ – В. Търново с изх. №2766/05.08.2013 г. по-нататъшните действия, които следва да се предприемат са:

- ✓ Изготвяне на Задание за обхват и съдържание на доклада за ЕО, като се вземе предвид:
- Докладът за ЕО трябва да съдържа информация по чл. 86, ал. 3 на ЗООС, като се разгледа евентуалното развитие на околната среда, без прилагането на плана („нулева алтернатива“);
- Да се анализират вероятните значителни въздействия върху околната среда (вторични, кумулативни, едновременни, краткосрочни, средносрочни и дългосрочни, постоянни и временни, положителни и отрицателни последици от осъществяването на предвижданията от ОУП);
- Да се предложат мерки за предотвратяване на неблагоприятните въздействия на ОУП върху околната среда: мерки за отразяване в окончателния вариант на ОУПО и мерки за изпълнение при прилагане на ОУПО.
- Да се предложат мерки и индикатори за наблюдение и контрол на въздействията върху околната среда. Мерките следва да са съотносими с подробността на предвижданията на плана, като за всяка мярка се посочат измерими индикатори за наблюдение и контрол. За

всеки индикатор следва да се посочат периодичност на измерване, мерна единица, орган отговорен за наблюдението и контрола.

- ✓ В отделен раздел към екологичната оценка да бъдат разгледани здравно-хигиенните аспекти на околната среда, като се обърне внимание на следното:
  - Да се анализира възможността за наднормено натоварване на средата с вредности и оказване на неблагоприятно въздействие върху живущите; да се оцени здравния риск и предложат мерки за неговото предотвратяване и редуциране.
  - Да се дадат подробни данни за съществуващите в района водоизточници за питейно-битови цели и минерални водоизточници, имат ли определени и утвърдени санитарно-охранителни зони със съответните три пояса и съобразени ли са предвижданията на ОУПО с изискванията и режима на експлоатация на тези зони.
- ✓ Провеждане на консултации по заданието с компетентния орган – РИОСВ – В. Търново, със специализирани ведомства и обществеността;
- ✓ Изработване на доклад за ЕО от колектив от експерти, изготвен въз основа на съдържащите се в заданието констатации и преди предприемане на горните действия е необходимо да се изпълнят изискванията на чл. 31, ал. 4 от Закона за биологичното разнообразие и Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони.
- ✓ Едновременно с внасяне на Заданието за обхват и съдържание на ЕО в РИОСВ – В. Търново, да се внесе и уведомление по чл. 10, ал. 1 и ал. 2 от Наредбата за ОС.

Предлаганата структура и съдържание на доклада е подчинена на посочените изисквания в становището на контролния орган и следните основни цели:

1. Характеристика на плана:
  - Описание на физическите характеристики на плана и необходими площи, вкл. земеделски земи, горски площи, устройствени зони, за рекреация, промишлени и производствени зони, техническа инфраструктура;
  - Описание на основните характеристики при експлоатация на „Общ устройствен план на Община Севлиево”, вид и количество на ползваните природни ресурси.
2. Алтернативи за осъществяване на плана,
  - 2.1. Евентуално развитие на околната среда без прилагане на плана – нулева алтернатива;
  - 2.2. Други алтернативи.
3. Описание и анализ на компонентите на околната среда и на материалното и културно наследство, които ще бъдат засегнати от реализирането на плана, както и взаимодействието между тях;
4. Съществуващи екологични проблеми, имащи отношение към плана, включително отнасящи се до райони с особено екологично значение;
5. Анализ на вероятните значителни въздействия върху околната среда, в т.ч. вторични, кумулативни, едновременни, краткосрочни, средносрочни и дългосрочни, постоянни и временни, положителни и отрицателни последици от осъществяването на плана;
6. Цели за опазване на околната среда на национално и международно равнище, имащи отношение към плана и начинът, по който тези цели са взети под внимание при изготвяне на плана;
7. Информация за използваните методики за прогноза и оценка на въздействието върху околната среда;
8. Описание на мерките, предвидени да предотвратят, намалят или където е възможно да прекратят значителните въздействия върху околната среда;
9. Описание на необходимите мерки за наблюдение и индикатори за наблюдение и контрол на въздействията при прилагането на ОУП на община Севлиево, срокове и отговорници.
10. Становища и мнения на засегнатата общественост, на компетентните органи за вземане на решение по ЕО и други специализирани ведомства и специалисти в резултат на проведените консултации;
11. Справка за извършени консултации;
12. Заключение.

1. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ПЛАНА

Община Севлиево е разположена в Северен централен район на България и е част от област Габрово. Тя е една от четирите общини в областта и заема почти половината от нейната територия (47%). Стратегическото разположение определя многообразието от възможности за устойчиво развитие на региона. Географската среда, физическите характеристики, климатичните особености и богатата флора и фауна са важен фактор за постигане на икономически и социален напредък.

Община Севлиево е един от най-големите административни и икономически райони в областта. Нейният център – гр. Севлиево е разположен близо до географския център на страната – на 178 km източно от гр. София. Общата територия на община Севлиево по опорния план и заданието е 964109,3 ха, в която се включени и територии за добив на полезни изкопаеми – 322,5 дка и територии за транспорт и инфраструктура – 6214,8 дка., климатът е умерено-континентален, а релефът – полупланински. С Решение №166 от 8 март 2013 г. за административно-териториални промени в община Севлиево броят на населените места е намален от 53 на 46, тъй като се закрива населеното място с. Дрянът, а към с. Млечево се присъединяват селата Баева ливада, с. Българи, с. Малиново, с. Мариновци и с. Рогулят и към с. Столът се присъединява с. Дялък. Населението на общината към февруари 2011 г. е 35 995 души.

Разположението на общината благоприятства съвременното ѝ икономическо и социално развитие, което води до прогресивно нарастване на необходимостта от количествено и качествено развитие на техническата и социалната инфраструктури, комуналното обслужване и пр. За територията са в сила система от документи за стратегическо планиране и програмиране на регионалното развитие по смисъла на *Закона за регионално развитие*, които в съответните си части извеждат обществените приоритети, свързани с опазването и развитието на физическата среда и функционалните системи. Реализациите на тези предвиждания на стратегическите документи, включително евентуалното им финансиране по структурните фондове на ЕС, се нуждаят от актуална и адекватна устройствена планова основа. За осигуряване плановата основа на управлението, *Законът за устройство на територията* (ЗУТ, обн. ДВ бр. 1, 02.01.2001 г., с изм. и доп. бр. 28 от 19.03.2013 г.) регламентира изработването на общи устройствени планове на община (ОУПО), които обхващат населените места в общината и техните землища. Предназначението на тези планови документи е дефинирано по-подробно в чл. 106 от закона, а прогнозният период – 15 – 20 години в чл. 17, ал. 3 от Наредба №8/2001 г. на МРРБ за обема и съдържанието на устройствените схеми и планове.

Ръководството на община Севлиево, отчитайки първостепенната важност на очертаните обстоятелства и позовавайки се на актуалния опит на други български общини, оценява потребността от основаване бъдещото управление на общинската територия върху ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН и стартира процедура по изработването му със свое Решение №66 от 23.04.2013 г.

Общият устройствен план на община Севлиево (ОУП ОС) се разработва от частна консултантска компания, специализирана в предоставянето на услуги и цялостни съвременни и високотехнологични решения в областта на регионалното и териториалното планиране ДЗЗД „Консултанти за изготвяне на ОУП на община Севлиево”, въз основа на:

- Планово задание за изработване на ОУПО и аналитична част, одобрено от ОС - Севлиево;
- Решение за определяне на изпълнител, след проведена обществена поръчка на основание чл. 41 от ЗОП от страна на Община Севлиево.

В заданието за проектиране в съответствие с изискванията на ЗУТ са конкретизирани следните цели и задачи на Общия устройствен план на община (ОУП):

Главната цел на общия устройствен план на общината е да създаде териториална планова основа за нейното дългосрочно устойчиво устройствено развитие в съответствие с приетите стратегически документи за регионално развитие и със специфичните за община Севлиево природни, културно-исторически, туристически и други ресурси.

Цели:

- Да се създадат условия за живеене и реализация на дейности за приоритетно социално-икономическо развитие;
- да се осигури равнопоставеност на физическите и юридическите лица при реализиране на инвестиционни инициативи, засягащи тяхната поземлена собственост, при гарантиране на правата им;

– да се определят границите на териториите, в зависимост от основното или конкретното им предназначение, както и допустимите и забранените дейности в тях и изискванията при използването, опазването и застрояването им;

Задачи :

С общия устройствен план на община Севлиево(ОУПО) се определят /съгл чл 16 от Наредба №8/:

1. общата структура на територията - предмет на плана, и преобладаващото предназначение на съставните и структурните ѝ части, местоположението и границите на урбанизираните територии, земеделските територии; горските територии, защитените територии, защитените зони, санитарно-охранителни зони на водоизточници, нарушените територии за възстановяване, водните течения и площи и териториите със специално, с друго или със смесено предназначение;

2. общият режим на устройство на всяка от териториите по т. 1, който включва най-общи цели, мерки и изисквания за тяхното опазване, използване, изграждане и развитие;

3. извън урбанизираните територии - изключителна държавна, публична държавна и публична общинска собственост, и режимът на тяхното устройство;

4. разположението на мрежите и съоръженията на техническата инфраструктура и сервитутните им зони на територията на общината и връзките им с териториите на съседните общини и с инфраструктурни мрежи, съоръжения и обекти от национално значение;

5. териториите с вероятно разпространение на предвидими природни бедствия и необходимите превантивни мерки и начин на устройство и защита;

6. териториите за активно прилагане на ландшафтноустройствени мероприятия и естетическо оформяне, в т.ч. териториите за превантивна устройствена защита съгласно чл. 10, ал. 3 ЗУТ;

7. територии за специални обекти, свързани с отбраната и сигурността на страната, и прилежащи към тях забранени и сервитутни зони.

1.1 Планова обезпеченост

За територията на община Севлиево няма действащ общ устройствен план.

Градоустройственото развитие на град Севлиево се осъществява на базата на действащия застроително-регулационен план, одобрен от Общинския съвет през 1991 г. За развитието на жилищните зони – комплекс „Юг“ и за кв. „Балабанца“ са приети документи съответно през 2003 г. и 1998 г. За селищните образувания със статут на жилищна устройствена зона в близост до града – „Крушевски баир“, „Севлиевски лозя“ и „Чифлика“ – има одобрени планове на новообразуваните имоти, но няма изработени и одобрени подробни устройствени планове. Належащо е изработването и одобряването поне на планове за улична регулация. Територията на бившата осеменителна станция, разположена вдясно от пътя Севлиево – Троян, е включена чрез одобряване на околоръстен полигон в строителните граници на гр. Севлиево през 2000 г., заедно с обособяването на горепосочените селищни образувания. За тази територия има одобрен кадастрален план, но няма изработени и одобрени подробни устройствени планове. Належащо е изработването и одобряването на план за улична регулация.

В последните години е осъществено застрояване в поземлени имоти извън установената строителна граница на гр. Севлиево въз основа на влезли в сила подробни устройствени планове, като е променено предназначението на земята.

През 1989 г. е бил приет ТУП на отдиха на община Севлиево, с който са били определени земеделските земи с право на застрояване, териториите за развитие на промишлени дейности, предназначени за разширение, лесопарковете и др. Този план не е съблюдаван стриктно.

Също така през 1982 г. за територията на гр. Севлиево е изработен Общ градоустройствен план, който поради настъпилите промени в социално-икономическите условия в държавата е трудно приложим и се нуждае от ревизиране и актуализиране.

Ситуацията с устройствените планове за селата в Общината е почти идентична с тази за гр. Севлиево. За голяма част от селищата има одобрени регулационни планове (*Таблица 1*), но те са приети във време, когато социално-икономическият и политически контекст е бил различен от днешния и поради тази причина се налага тяхната актуализация на базата на нов Общ устройствен план на Общината, който да определи тяхната посока и устройствени параметри на развитие.

Таблица 1. Списък със Заповедите за одобряване на регулационни планове на селата в общ. Севлиево

Населено място	Заповед №	Дата на заповедта
с. Агато̀во	874	23.7.1966
с. Бато̀шево	756	30.5.1966
с. Берѝево	481	20.7.1981
с. Бо̀азът	1575	29.11.1988
с. Ба̀ева ливада	387	1981г.
с. Бо̀гато̀во	630	15.4.1975
с. Бу̀ря	271	20.2.1967
с. Ва̀левци	1573	25.9.1964
с. Го̀рна Росица	32	10.1.1964
с. Гра̀дище	396	12.12.1932
	263	03.2.1933
с. Гра̀дница	585	1964
с. Да̀мяново	1593	24.11.1967
с. До̀бромирка	492	17.3.1975
с. Ду̀шево	522	06.5.1966
с. Ѐнев рът	273	17.4.1970
с. Ѝдилево	841	06.8.1970
с. Ко̀рмянско	1050	04.5.1972
за поля̀ната	442	02.10.2000
с. Кра̀молин	1014	03.8.1988
с. Кру̀шево	389	25.3.1968
с. Кр̀ъвеник	768	14.7.1970
с. Ло̀внидол	875	30.9.1983
с. Л̀ъгът	350	13.5.1982
с. Ма̀лък Вършец	272	20.2.1967
с. М̀ладен	388	26.3.1968
с. М̀лечево	1177	01.9.1971
с. Пѐтко Славѐйков	316	16.3.1976
с. Ря̀ховците	518	24.3.1964
с. Сѐнник	655	01.12.1992
с. Сто̀ките	581	11.8.1987
с. Сто̀лът	1182	28.9.1965
с. Ста̀р кр̀ъвеник	94	16.2.1982
с. Т̀ърхово	1353	28.12.1989
с. Хѝрево	504	04.7.1980
с. Шу̀мата	613	24.7.1969
"М. Па̀лаузов"	109	03.2.1976

Забележка: Селата, които не са упоменати в списъка, нямат одобрени регулационни планове. Строителните им граници са определени с околоръстни полиго̀ни.

1.1.1 Изисквания към ОУПО относно устройството на населените места

Едно от направленията за развитие на територията на община Севлиево е към община Габрово и обратно. Тази тенденция за сближаване на двете общини се дължи на множество фактори, исторически формирани се на базата на дългогодишни социални, културни и икономически взаимовръзки. Тя се обуславя и от добрата комуникационна обезпеченост между двете общини, на която се дължи и териториалното развитие на гр. Габрово и гр. Севлиево.

Площта, която обхващат двете общини, е около 74% от тази на областта, което е добра предпоставка за бъдещо сътрудничество при кандидатстване по проекти, финансирани от Европейските фондове и програми. Доказателство за това е спечелването на проекта „Подкрепа за развитие на регионален интегриран туристически продукт в община Габрово, Трявна и Севлиево“. Необходимо е такова и по-широко обединение на регионално ниво, за да се проучи, проектира и реализира дългогодишната идея за изграждане на тунел под Шипка, който да облекчи транспортния трафик и да се превърне в стимулатор на развитието на северната част на страната.

Друга насока за развитие на Общината е туристическата инфраструктура. Тя се базира основно на богатото културно наследство, наличието на природни ресурси. Необходимо е в ОУПО

Севлиево да се изследват по-задълбочено недвижимите културни паметници, да се оценят и да се създаде система от правила, режими и норми за тяхното опазване, подходящо експониране, адаптиране и социализация към съвременната устройствена среда.

Една от най-важните тенденции, която трябва да се превърне в основен скелет при изготвянето на бъдещия ОУПО Севлиево, е развитие на населените места в общината. За създаването на по-добър стандарт на живот и работа в селищата е необходимо осигуряването на качествена техническа и транспортна инфраструктура, което трябва да се реши от ОУПО Севлиево. От особено значение е и екологичното състояние на жилищните зони, тъй като то оказва пряко влияние върху желанието на хората да живеят в дадено населено място. Бъдещият ОУПО трябва да предвиди нужните устройствени мерки за намаляване на вредните емисии от производствата, които са замърсяващи и са разположени непосредствено до урбанизираните територии на града. Наличието на тези производствени зони също е ограничител за развитието на жилищни и обслужващи зони в северна и северозападна посока в градската част на Общината. Локализацията на такива зони е затруднена и от преминаването на първокласна транспортна комуникация северно от града, която поради непрекъснатия си режим на движение не обслужва околните територии.

Бъдещото устройствено развитие на селата се основава главно на селското стопанство, рекреацията, спорта и културното наследство. Това се предопределя от наличието на животновъдни ферми в селата Дамяново, Градница и Горна Росица, водещо е растениевъдството в селата Крамолин, Кормяноско и Агатоно. Благоприятна перспектива за привличане на инвестиции и съответно за просперитет на селата е биопроизводство и биологичното селско стопанство. В с. Дамяново се намира една от малкото сертифицирани биологични ферми в страната на фирма „Биологика“ ООД, в с. Горна Росица се намира и една от двете за територията на областта големи биволовъдни, в която се отглеждат „заstraшени от изчезване местни породи“, както и млекопреработвателно предприятие за краве мляко. ОУПО Севлиево трябва да стимулира развитието на този вид селско стопанство и производство като съобрази предвижданията си с нуждите от добър транспортен достъп, ситуиране на незамърсяващи производства в околността, осигуряване на поземлен ресурс за осъществяването на този вид дейност.

Необходимо е да се изследват възможностите и да се избере оптималният вариант за разширяване на строителните граници на гр. Севлиево в северна посока, както следва:

- Поземлените имоти, попадащи между северната строителна граница на гр. Севлиево и строителните граници на кв. „Балабанца“, както и част от останалите имоти, разположени по продължение на пътя София – Варна, да се включат в строителните граници на гр. Севлиево като предимно производствени зони;
- Да се прецени необходимостта и възможността част от тези имоти да се предвидят като жилищна зона – разширение на кв. „Балабанца“;
- Да се предвиди нов и по-пряк транспортен достъп от града (в сега съществуващите строителни граници) до северната промишлена зона (в бъдещите строителни граници).

Да се предвиди възможност за разширяване на строителните граници на гр. Севлиево в южна посока – по пътя Севлиево – Габрово – като поземлените имоти се предвидят в плана като територия, подлежаща на промяна на предназначението на земята за изграждане на обществено обслужващи и производствени обекти.

Да се предвиди възможност за разширяване на източната промишлена зона на гр. Севлиево като поземлените имоти по пътя към с. Богатово се предвидят в плана като територия, подлежаща на промяна на предназначението на земята за изграждане на обществено обслужващи и производствени обекти и за евентуално включване в регулация.

Да се изследва възможността за евентуално разширение на строителните граници на гр. Севлиево с нови жилищни зони:

- В посока югозапад от границите на жилищен к-с „Юг“ („Митко Палаузов“);
- В посока югозапад по продължение на ул. „Бор“ (към „Погребите“).

Да се преразгледат и оптимизират границите на селищните образувания „Хоталич“ и „Севлиевски лозя“ в землището на гр. Севлиево.

Да се предвидят терени за изграждане на сепарираща инсталация за отпадъци.

В ОУПО да се предвиди възможност за промяна предназначението на поземлените имоти, разположени край пътища, свързващи два или повече общински центъра (например Севлиево – Габрово, Севлиево – Павликени и др.) в терени с производствено, складово и обслужващо

предназначение. Териториите на бившите стопански дворове също да се определят като предимно производствени зони.

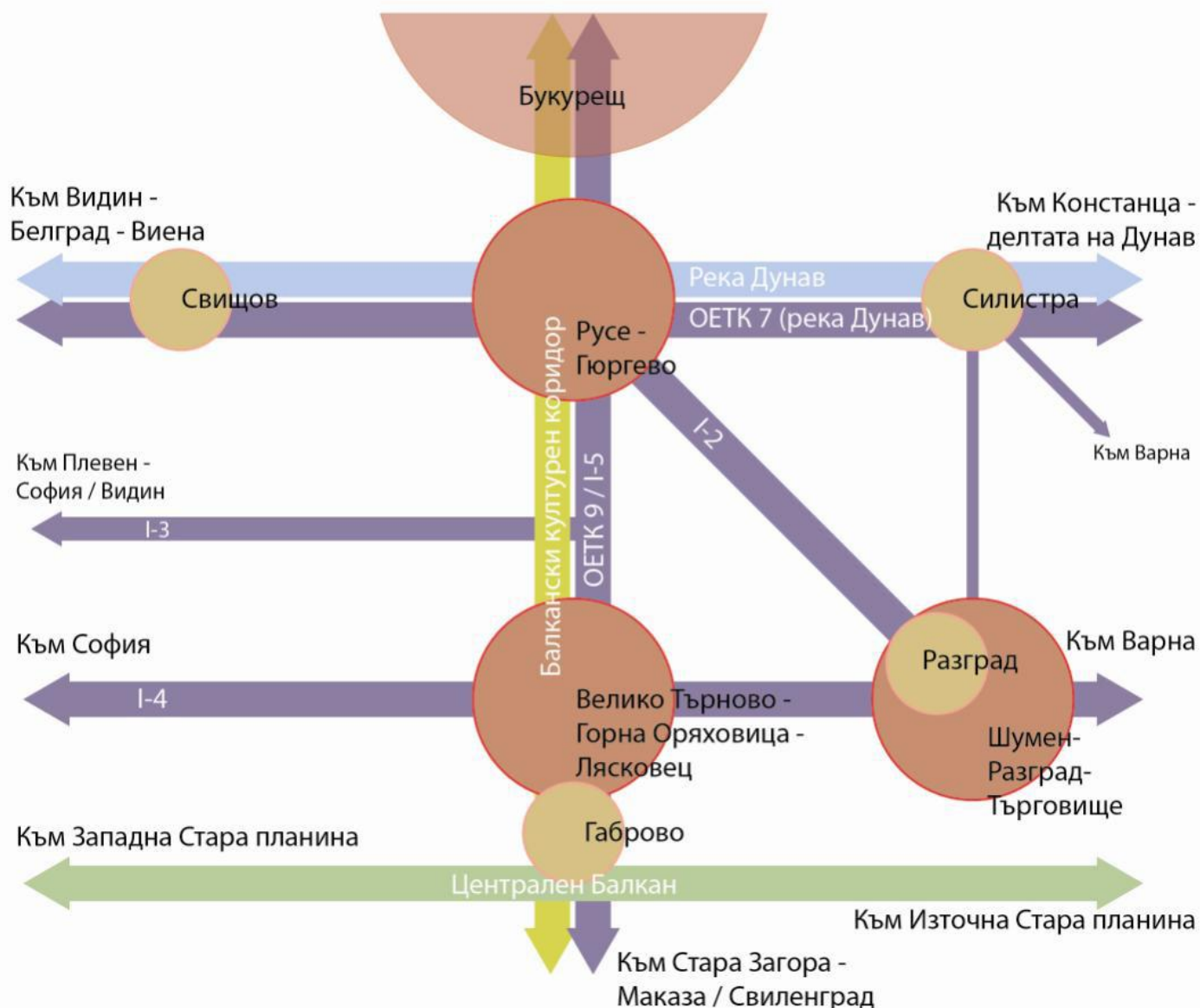
Да се предвиди разширяване на гробищните паркове в селата Валевци, Стоките, Дамяново, Млечево, Търхово.

Изводи и изисквания към ОУПО

Община Севлиево попада в активното пространство на Еврорегиона „Долен Дунав” и на транснационалната програма „Дунав”, като макар и извън обхвата на транграничната програма за сътрудничество между България и Румъния резултатите от нея касаят и влияят пряко и община Севлиево. Приоритет тук е вече създадената по ТГС проект MIS-ETC 171 трангранична пространствена база данни по световния стандарт ISO 19144-2(LCML), с която е препоръчителна съвместимостта на ОУПО, тъй като тя ще се ползва от Европейската комисия за изграждане на така наречената Дунавска Инфраструктура на Данни и Услуги (Danube Reference Data and Services Infrastructure-DRDSI).

В рамките на Северния Централен район за планиране и като част от област Габрово Община Севлиево е разположена на главния, първокласен път № 4 (E772), свързващ я пряко с европейския транспортен коридор № 9, а от него и с коридор № 7. Характерните особености на района са богатото КИН и квалифицирания трудов ресурс на община Севлиево.

Макар и класифицирана в РП на СЦР като „периферна” и от Четвърто ниво – с микрорегионално значение (в групата общини в СЦР - Дряново, Севлиево, Трявна, Елена, Ляковец, Павликени, Бяла, Исперих, Кубрат, Дулово и Тутракан) Община Севлиево, бивш околийски център е със стабилно развитие и има важна средишна и обслужваща функция, както за съседните по-малки общини, така и за пространството на Централна България.

1.1.1.1 Изисквания към последващо устройствено планиране:

Общият устройствен план на общината, съгласно разпоредбите на ЗУТ, има значението на основа на цялостното устройство на територията, като неговите предвиждания са задължителни за последващите подробни устройствени планове. В този смисъл в правилата за прилагането му следва да се включат конкретни изисквания към подробното устройствено планиране, съобразно спецификата и потребностите на отделните територии и/или планираните операции. С правилата за прилагане могат да се определят още допустимите отклонения от предвижданията на ОУПО, условията, при които той може да се изменя и други налагащи изисквания.

Планът следва да определи целесъобразна последователност на изработването на последващите подробни планове, като отчете приоритетите в обществения интерес, мащабите на инвестиционната активност по територии и потенциални заплахи за компрометиране на ресурси или публични мероприятия при продължаване работата „на парче”.

1.1.1.2 Селищни образувания и земи по § 4 на ЗСПЗЗ

В границата на община Севлиево няма регистрирани земи по §4, поради което не се налага предлагане на решения за тяхното устройство.

Изводи и изисквания към ОУПО

Основно изискване към ОУП е да обезпечи баланс между обществените и частните интереси – да осигури планирането и реализирането на мероприятия от обществен интерес и едновременно с това да защитава и гарантира частната собственост.

ОУП на община Севлиево следва да изпълни следните задачи с концептуален характер:

- да установи състоянието на ресурсите и потенциалите на община Севлиево;
- да идентифицира и структурира комплекса от фактори, които оказват влияние върху развитието на социално-икономическия и инфраструктурен комплекс на общината;
- да изследва ограничителите и стимулаторите за развитие, като едновременно с това определи териториалния обхват на пространствено развитие на отделните населените места;
- да създаде условия за повишаване на адаптивността на населените места в община Севлиево към динамиката на икономическите и социални процеси;
- да осигури устройствени условия и предпоставки за капитализиране на територията в съответствие с принципите за устойчиво развитие;
- да изследва териториалното развитие и степента на осигуреност на населените места по отношение на зелените площи, жилищния фонд и др.
- да направи анализ на степента на осигуреност с техническа и социална инфраструктура.

Задачи с функционална насоченост:

- функционално развитие на населените места;
- функционално предназначение на терените в град Севлиево и останалите населени места по структурни единици и извеждане на пространствени и социални параметри;
- вътрешна структура на елементите на функционалните системи;
- условия за оптимизиране на системите за транспорт, в това число и масовия пътнически транспорт;
- възможности за развитие, оразмеряване и провеждане на инженерните мрежи;
- условия за поддържане на екологичното равновесие и опазване на природната среда от неблагоприятни и антропогенни въздействия;

Реализацията на задачите с функционална насоченост се постига чрез обособяване на конкретни функционални и устройствени решения.

1.1.1.3 Транспортна инфраструктура

1.1.1.3.1 Пътна инфраструктура

Транспортното обслужване на общината се осъществява от две фирми: “Кометабус“ и “Севлиевобус”, които покриват автобусни линии до всички населени места в общината и осъществяват връзка със съседните и по-далечни градове – Габрово, Велико Търново, Ловеч, Стара Загора, Пловдив, София. Над 50 таксиметрови коли обслужват града и селата на общината.

Републиканската пътна мрежа на територията на община Севлиево включва пътища с обща дължина 182,2 km, която се разделя по класове, както следва:

- Републикански пътища I клас – 33,1 km;
- Републикански пътища II клас – 12,6 km;
- Републикански пътища III клас – 137,5 km.

Фигура 1. Републиканска пътна мрежа

Местните републикански пътища на територията на общината са с обща дължина 309,7 km, от които:

- С асфалтова настилка – 217,0 km;
- С трошенокаменна настилка и без настилка – 92,7 km.

Фигура 2. Местна пътна мрежа

Община Севлиево се намира на главен път I-4 E772, който свързва столицата София с гр. Варна.

Състоянието на пътищата от републиканската пътна мрежа I и II клас е добро. В незадоволително и лошо състояние са 90, 1 km от пътищата III клас, които осигуряват транспортни комуникации с регионално значение със съседни общини. Това са пътищата:

- III-403, обслужващ направление Кормянско-Крамолин и осъществяващ връзка с общините Сухиндол и Павликени – 27 km;
- III-404, обслужващ направление Богатово – Севлиево – Бериево и осъществяващ връзка с община Троян – 30 km;
- III-406, обслужващ направление (I-4) – (III-4041) и осъществяващ връзка с община Дряново – 8,7 km;
- III-4041, обслужващ връзки на община Севлиево с общините Дряново и Троян – 13,1 km;
- III-3011, обслужващ връзките с община Летница и община Сухиндол – 11,3 km.

От общинските пътища 41,7 km са без трайна настилка, а 53,6 km са с трошенокаменно покритие.

Пътищата с особена важност за развитието на Общината са:

- Път I-4 (E772), който осигурява връзките на общината със столицата и големите икономически градски центрове в Северна България;
- Път II-44, свързващ гр. Севлиево с гр. Габрово;
- Път III-401, осъществяващ връзките с гр. Ловеч;
- Пътищата, осъществяващи достъп до туристическите обекти и производствените зони на територията на Общината;

Към юни 2013 г. общински пътища, които осигуряват достъпа до населени места или с общинския център, които се нуждаят от рехабилитация, са:

- GAB3160 (III-404, Севлиево – Бериево) – Градница – (GAB2167) – 4,6 km;
- GAB1164 (III-404, Севлиево – Бериево) – Хирево – Дамяново – граница общ. Севлиево с общ. Троян – Врабево – Добродан – (II-35, Ловеч – Троян) – 13,1 km;
- GAB1165 (III-404, Севлиево – Бериево) – Сенник – Душево – Столът – Боазът – мах. Лумпари – граница общ. Севлиево с общ. Троян – Априлци – 20,2 km;
- GAB3166 (GAB1165, Сенник – Столът) – Душево – Душевски колиби – (Сенник – Столът GAB1165) – 13,7 km;
- GAB1169 (III-404, Севлиево) – Крушево – Младен – яз. „Ал. Стамболийски“ – 18,8 km;
- GAB1172 (I-4, Български Извор – В. Търново) – Ряховците – 2,3 km;
- GAB2174 (III-401, Кормянско – Крамолин) – Малки Вършец – Градище – Дебелцово – 9,1 km;
- GAB1179 (III-6072, Априлци – Батошево) – Батошевски манастир – 3,2 km;
- GAB2181 (II-44, Севлиево – Габрово) – Горна Росица – (III-4402, Горна Росица – Гъбене) – 3,2 km;
- GAB2185 (III-6072, Априлци – Батошево) – Стоките – Тумбалово – Купен – мах. Кладев рът – 8,7 km;
- GAB2188 (III-6072, Априлци – Батошево) – Селище – 1,5 km;
- GAB3212 (III-6072, Априлци – Стоките) – мах. Данчевци – 2,0 km;
- GAB3214 (III-6072, Априлци – Стоките) – мах. Коруджиите – 1,2 km;
- GAB3215 (III-6072, Априлци – Стоките) – мах. Петлите – мах. Горно Селище – 5,0 km;
- GAB3220 (GAB3178, Батошево – мах. Чуките) – мах. Прозованец – 2,5 km;
- GAB3234 (GAB1165, Боазът – Априлци) – мах. Иванчевци – 1,0 km;
- GAB3235 (GAB1165, Боазът – Априлци) – мах. Дългодреи – 1,0 km;
- GAB3237 (GAB1165, Боазът – Априлци) – мах. Стоили – 0,5 km;

Важно значение за функционирането на общинската икономика и за осигуряването на достъпа ѝ до пазара имат общинските пътища, които обслужват производствените зони. Общински пътища, които имат посочените функции и се нуждаят от реконструкция, са:

- GAB3160 (III-404, Севлиево – Бериево) – Градница – (GAB2167) – 4,6 km;

- GAB1164 (III-404, Севлиево – Беригово) – Хирево – Дамяново – граница общ. Севлиево с общ. Троян – Врабево – Добродан – (II-35, Ловеч – Троян) – 13,1 km;
- GAB1165 (III-404, Севлиево – Беригово) – Сенник – Душево – Столът – Боазът – мах. Лумпари – граница общ. Севлиево с общ. Троян – Априлци – 20,2 km;
- GAB1172 (I-4, Български Извор – В. Търново) – Ряховците – 2,3 km;
- GAB2174 (III-401, Кормянско – Крамолин) – Малки Вършец – Градище – Дебелцово – 9,1 km;
- GAB2185 (III-6072, Априлци – Батошево) – Стоките – Тумбалово – Купен – мах. Кладев рът – 8,7 km;

Някои от общинските пътища осигуряват достъп до културно-исторически паметници, природни обекти и др. места за туризъм и отдых и са важни за развитието на туристическия сектор в общината. Пътищата с такива функции са:

- GAB1165 (III-404, Севлиево – Беригово) – Сенник – Душево – Столът – Боазът – мах. Лумпари – граница общ. Севлиево с общ. Троян – Априлци – 20,2 km;
- GAB1169 (III-404, Севлиево) – Крушево – Младен – яз. „Ал. Стамболийски“ – 18,8 km;
- GAB1172 (I-4, Български Извор – В. Търново) – Ряховците – 2,3 km;
- GAB1179 (III-6072, Априлци – Батошево) – Батошевски манастир – 3,2 km;
- GAB1185 (III-6072, Априлци – Батошево) – Стоките – Тумбалово – Купен – мах. Кладев рът – 8,7 km.

Важни за предоставянето на качествени социални услуги са общинските пътища, осигуряващи достъпа на гражданите до здравните и образователни заведения в общината. Общински пътища, изпълняващи такива функции, но намиращи се в лошо и задоволително състояние, за които следва да се планира реконструкция или рехабилитация, са:

- GAB3160 (III-404, Севлиево – Беригово) – Градница – (GAB2167) – 4,6 km;
- GAB1165 (III-404, Севлиево – Беригово) – Сенник – Душево – Столът – Боазът – мах. Лумпари – граница общ. Севлиево с общ. Троян – Априлци – 20,2 km;
- GAB2185 (III-6072, Априлци – Батошево) – Стоките – Тумбалово – Купен – мах. Кладев рът – 8,7 km.

Развитие на пътна мрежа на община Севлиево в периода 2014 – 2025 г.

Изготвен е проект за рехабилитация на републикански път III-403 – „Обходен път Севлиево – Крамолин“.

Изготвено е техническо задание за проектиране на рехабилитация на път II-44 (Севлиево - Габрово) – проектът е включен за изпълнение в програмен период 2014 – 2020 г. по Оперативна програма „Региони в растеж“.

Изводи и проблеми

Инфраструктурата на общината е добре изградена. До всички селища водят пътища от третокласната и четвъртокласна пътна мрежа с асфалтово покритие. Най-тежко е състоянието на пътя към крепостта на средновековния град Хоталич.

Проблемно е състоянието на общинската пътна мрежа по отношение поддръжката на пътните елементи. Много от елементите - габарити, настилки, отводнителни и укрепителни съоръжения, маркировки, сигнализации не отговарят на европейските стандарти за сигурност, комфорт на пътуването и безопасност на движението. Поради недостатъчни средства за поддръжка и ремонт голяма част от транспортната инфраструктура е силно амортизирана. Това в значителна степен важи за малките населени места, отдалечени от общинските центрове, където затруднения създават атмосферните условия на зимния сезон - от тотално прекъсване на транспортен достъп по някои от трасетата до чести аварии, забавяния и увеличени разходи по поддръжката на нормална пътна обстановка и често налагаща се реконструкция. Техническото състояние на тези пътища е лошо – настилките са с недостатъчно ширина, крайно износени и деформирани, с множество мрежовидни пукнатини и други видове деформации по тях, със значителен брой слягания на пътното платно. Банкетите също са с недостатъчна ширина, силно ерозирани и деформирани. Много от отводнителни предпазни окопи са затлачени от наносен материал, обрасли с треви и храсти и вече са загубили своето предназначение. Пътните съоръжения (мостове и водостоци) се нуждаят от ремонт поради свличания в зоната на устоите, съборени крила, пропукани сводове, липса на части и цели парапети

по тях. Конструктивното им укрепване и/или ново изграждане е свързано с по-значителни финансови средства, но излиза като водещ проблем за осигуряване транспортния достъп до много от населените места в областта. Разпокъсаността им и планинския релеф са факторите, които затрудняват поддръжката на съществуващите пътни трасета и изграждането на нови. Инвестициите в този сектор трябва да се приоритизират и влагат все повече в основни ремонтни дейности, а не в козметичната поддръжка на пътното платно. Заедно с това все по – актуална е необходимостта от нови връзки, съобразно нуждите на туризма.

В голяма част от пътната мрежа и най-вече по общинската липсват пътни знаци и хоризонтална маркировка, което затруднява ориентацията на водачите на МПС при движението си по тях. Всичко това прави движението на автомобили по тези пътища крайно опасно, с възможни рискове от възникване на пътнотранспортни произшествия с нежелателни последици.

1.1.1.4 Друга техническа инфраструктура

Електроснабдяване

Електроснабдяването в Община Севлиево се осъществява от „Електроразпределение – Горна Оряховица” АД, клон Габрово, район Севлиево. На територията на общината има изградена електроснабдителна мрежа, която захранва града и всички кметства и кметски наместничества. Електроразпределението се осъществява от две подстанции – „Севлиево” и „ЕМКА” – 110/20 kV и ВЕЦ „Батошево”. „Електроразпределение” – Севлиево обслужва 24 230 битови абоната и 2 498 промишлено стопански абонати. През територията на общината преминават следните въздушни електропроводи високо напрежение, собственост на НЕК ЕАД: ВЛ 110 kV; ВЛ Яворец 110 kV и ВЛ Острец 110kV. През територията на общината преминава следните въздушни електропроводи високо напрежение, собственост на НЕК ЕАД: ВЛ Крапец 110 kV; ВЛ Яворец 110 kV и ВЛ Острец 110 kV.

Електроенергийната система на община Севлиево е сравнително добре развита и техническото състояние на съоръженията е добро. Всички населени места на територията на общината са електрифицирани. Полагат се системни грижи за доброто състояние на уличното осветление във всички населени места.

Повишаването на енергийната ефективност е един от основните показатели за постигане на целите „20/20/20” по отношение на климата/енергията и осигуряване на принос към изпълнението на Стратегия „Европа 2020”. Същевременно Стратегическите насоки на ЕК за периода 2014 – 2020 г. разглеждат инвестициите в повишаване енергийната ефективност на бизнеса, в публичния и жилищния сектор като инструмент за подкрепа на икономиката и осигуряване на повече и по-качествени работни места.

Областният план за енергийна ефективност на област Габрово 2011 – 2020 г. представя подробна информация относно изпълнението на изискванията на Закона за енергийната ефективност на общинско ниво по отношение обследването на сгради общинска собственост, както и за изпълнение на задълженията на бизнеса в това отношение. За община Севлиево към 2011 г. няма обследвани сгради общинска собственост с РЗП над 1 000 кв.м., а тези, за които следва да се предприеме такова обследване, са 9 на брой. На територията на общината се намират и четири от общо деветте за областта необследвани промишлени системи - " "Хамбургер - България" ЕООД, "Сиби" ООД, "Емка" АД, "Кабелкомерс" ООД. Областният план за енергийна ефективност определя и индивидуални цели за енергийни спестявания до 2013 и до 2016 г. за задължените по закона лица – промишлени предприятия и община Севлиево.

ПИ 059008 в землището на с. Ряховците във връзка с преустройването на краварник в малка електроцентра за производство на електроенергия чрез термична газификация на биомаса и биоразградими фракции от промишлени и битови отпадъци.

ПИ 135008 и 135010 в землището на с.Малки Вършец във връзка с преустройването на краварници в птицеферма и изграждане на малка фотоволтаична електроцентра.

Изводи, проблеми и изисквания към ОУПО:

Електроенергийната система на общ. Севлиево е сравнително добре развита и техническото състояние на съоръженията е добро. Всички населени места на територията на общината са

електрифицирани. Полагат се системни грижи за доброто състояние на уличното осветление във
всички населени места.

Водоснабдяване

В ход са:

Община Севлиево, област Габрово, на основание чл. 128, ал. 1 във връзка с чл. 128, ал. 12 от ЗУТ съобщава, че е изработен ПУП – парцеларен план за елементите на техническата инфраструктура – линеен обект извън границите на урбанизираните територии за обект: „Реконструкция на довеждащ водопровод до ПСПВ „Стоките“ и източен водопроводен клон за питейна вода“ с подобекти, както следва:

- Подобект: Довеждащ водопровод от изравнител 4000 m³ след ВЕЦ „Видима“, гр. Априлци до ПСПВ „Стоките“ – етернит ф 400;
- Подобект: Източен водопровод клон от ПСПВ „Стоките“ до разпределителна шахта при с. Буря – с. Добромирка, етернит ф 546, с трасе на водопровода през територията на две области и три общини, засягайки имоти от следните землища:
  - Област Ловеч (община Априлци) – землище гр. Априлци;
  - Област Габрово (община Севлиево) – землище с. Кръвеник, землище с. Стоките, землище с. Батошево, землище с. Търхово, землище с. Ловнидол, землище с. Идилево, землище с. Буря;
  - Област Габрово (община Габрово) – землища на с. Гъбене; с. Драгановци; с. Яворец; с. Здравковец.

за ПИ 503007 и ПИ 503008 в землището на с.Младен, общ.Севлиево във връзка с изграждане на бензиностанция и помпена станция, включващ ПУП /подробен устройствен план/- ПЗ/план за застрояване.

Всички населени места в община Севлиево са водоснабдени. За питейно-битови нужди се използват: речни и подземни води. Водоснабдяването на община Севлиево и прилежащите села се осъществява посредством пет речни водохващания към притоци от водосбора на р. Росица (четири са действащи), едно речно водохващане на р. Видима, 60 каптирани естествени извора, 9 дренажа, 4 шахтови кладенци и два броя повърхностни водохващания с местно значение. Карстовите води на Предбалкана формират подземни потоци, които излизат на повърхността под формата на множество извори. Най-големия дебит се осигурява от речните водохващания на р. Росица и р. Видима като достига до 445 l/sec. Множеството от тези извори са с минимален и силно променлив дебит – от 0,02 до 2,0 l/sec. Обединени във водоснабдителни групи, те запазват редица селища, които не могат да бъдат включени към централно водоснабдяване.

Водоснабдяването на общината се извършва от ВиК „Бяла“ ЕООД гр. Севлиево. „Бяла“ ЕООД гр. Севлиево е еднолично дружество с ограничена отговорност – 100 % общинска собственост.

За предоставяне на услугата водоснабдяване във Водоснабдителната система „Бяла“ – гр. Севлиево е обособена система, включваща – Водоснабдяване с пречистване на питейните води.

Водоснабдителната система, която се експлоатира от Оператора, включва тридесет населени места – гр. Севлиево и двадесет и девет села.

На територията на общината се използват 46 каптирани извора, основно карстови. Водата от тях не се пречиства, а само се обеззаразява с хлор-газ. Използваните каптажи – местни водоизточници – са основно водоснабдяване за с. Васильово, с. Градежница, с. Глогово, с. Малка Желязна и с. Черни Вит.

Водоснабдяването на Община Севлиево и прилежащите села се осъществява от 81 броя водоизточници. Същите са разположени на територията на Общината и включват шест речни водохващания “планински” тип (към притоци от водосбора на р. Росица и р.

Видима), 61 каптирани естествени извора, 9 дренажа, 4 шахтови кладенци и два броя повърхностни водохващания с местно значение. Основните водоизточници са пет речни водохващания към притоци от водосбора на р. Росица и едно речно водохващане на р. Видима, чиито води се пречистват в ПСПВ с. Стоките. Разрешените водни количества са 445 l/sec. Захранването на системата се осъществява посредством два основни водопровода стоманен Ø630 и азбестоциментов Ø546. Като резервни водоизточници се използват четири шахтови кладенци и дренаж "Чешмедере" имат максимален дебит до 32 l/sec. Същите се използват само при необходимост от допълнителни водни количества за гр. Севлиево.

На територията на общината функционира пречиствателна станция за питейна вода в с. Стоките, с капацитет 31 104 m³ вода в денонощие. Постигнато е 100% пречистване на питейната вода.

За всеки от повърхностните водоизточници със Заповеди на Басейнова Дирекция Плевен са указани санитарно-охранителни зони.

"Бяла" ЕООД поддържа и експлоатира 240 000 m довеждащи водопроводи и 504645 m водопроводна мрежа с 16 704 бр. сградни водопроводни отклонения заедно с ПСПВ, и 81 броя водоизточници.

Таблица 2. Водоизточници на територията на община Севлиево

№	Разрешително за водоземане		Място на водоземане		Срок на разрешителното	Ползвано количество m ³ /год
	№	Дата	Водоизточник – тип на водоземното съоръжение	Населено място		
1	2	3	4	5	6	7
1	11510257	18.9.2008 г.	к-ж „Докуз кайнак”+ к-ж Адървец”	с. Агато̀во	17.02.2019 г.	24136
2	11510260	24.9.2008 г.	к-ж „Рошито”	с. Агато̀во	06.03.2019 г.	23400
3	11510261	24.9.2008 г.	к-ж „Балевец”	с. Градище	06.03.2019 г.	-
4	11510264	25.9.2008 г.	к-ж „Лукач”1,2	с. Градище	07.02.2019 г.	31208
5	11510259	18.1.2009 г.	к-ж „Нелъба”	с. Добромирка	17.02.2019 г.	-
6	Решение №413	01.3.2011 г.	к-жи „Мерджанов кладенец”, „Бъката”, „Кърчим”, „Двата кладенеца”	с. Добромирка	28.03.2016 г.	-
7	11510258	18.9.2008 г.	к-ж „Кална кория”	с. Добромирка	17.02.2019 г.	2800

8	115102265	26.9.2008 г.	к-ж „Узун бунар”	с. Добромирка	07.02.2019 г.	6560
9	101458/27.3.2 006 г. Решение №427	22.03.2011 г.	к-жи „Коцовец”, „Качица”, „Сливова чешма”, Каменец”, „Таб. долчина”	с. Крамолин	28.03.2016 г.	56829
10	101457/27.3.2 006 г. Решение №422	08.03.2011 г.	д-ж „Ливади”	с. Крамолин	28.03.2016 г.	25000
11	11510263	25.09.2008 г.	к-жи „Център”1,2	с. Крушево	07.02.2019 г.	67080
12	11510268	01.10.2008 г.	к-ж „Дълбоки”	с. Крушево	17.02.2019 г.	-
13	101455/27.3.2 006 г. Решение №418	09.03.2011 г.	к-ж „Над язовира”	с. П. Славейков	28.03.2016 г.	-
14	101456/27.3.2 006 г. Решение №429	25.03.2011 г.	д-жи „Горен”, „Среден”, „Долен”	с. П. Славейков	28.03.2016 г.	-
15	101451/27.3.2 006 г. Решение №421	18.03.2011 г.	к-ж „Лозата”	с. М. Вършец	28.03.2016 г.	-
16	101452/27.3.2 006 г. Р-ние №428	25.03.2011 г.	к-ж „Букът”2, 3, 4	с. М. Вършец	28.03.2016 г.	17700
17	101453/27.3.2 006 г. Решение №419	15.03.2011г.	к-ж „Букът”	с. М. Вършец	28.03.2016 г.	9701
18	Решение №409	25.2.2011 г.	к-ж „Калина”	с. М. Вършец	28.03.2016 г.	2300
19	101459/27.3.2		к-жи 1 и 2	с. Ряховците	28.03.2016 г.	-

	006 г. Решение №430	25.03.2011 г.				
20	11510160	16.1.2008 г.	БПС 1, 2, 3, 4	гр. Севлиево	21.01.2014 г.	-
21	11510150/14. 1.2008 г. Решение №899	18.10.2012 г.	д-ж „Чешме дере”	гр. Севлиево	15.01.2018 г.	-
22	11510267	01.10.2008г.	к-ж „Джевезни бунар”	с. Кормянско	07.02.2019 г.	-
23	101681/28.8.2 006 г. Решение №490	01.08.2011 г.	к-ж „Сираков”	с. Младен	29.08.2016 г.	27690
24	101682/28.8.2 006 г. Решение №491	03.08.2011 г.	к-ж „Стара ПС” (Н. дупка)	с. Младен	29.08.2016 г.	-
25	101680/28.8.2 006 г. Решение №492	29.03.2016 г.	к-ж „Бързи брод”	с. Градница	29.03.2016 г.	-
26	11510107/ Решение №794	20.9.2007 г. 02.07.2012 г.	д-ж „Бърнарево”	с. Градница	21.09.2017 г.	153360
27	11510152/14. 1.2008 г. Решение №897	18.10.2012 г.	к-ж „Трите кофи”	с. Бериево	15.01.2018 г.	7500
28	101683/28.8.2 006 г. Решение №564	29.08.2-11 г.	д-ж „Зелени ливади”	с. Бериево	29.08.2016 г.	11169
29	11510184/12.		к-ж „Черни връх”	с. Столът	13.03.2018 г.	33400

	3.2008 г. Решение №1005	21.02.2013 г.				
30	11510210/09. 5.2008 г. Решение №985	24.01.2013 г.	к-ж „Стойнова присойка”	с. Столъг	10.05.2018 г.	46042
31	11510151/14. 1.2008 г. Решение №883	05.10.2012 г.	к-ж „Дисманица”	с. Столъг	15.01.2018 г.	-
32	11510197/20. 3.2008 г. Р-ние №1000	01.02.2013 г.	к-ж „Ч. връх”	с. Млечево	21.03.2018 г.	25275
33	101684/28.8.2 006 г. Решение №478	08.07.2011 г.	д-ж „Гюр чешма”	с. Дамяново	29.08.2016 г.	37800
34	101785 Решение № 603	29.08.2011 г.	к-ж „Чешмите”	с. Дамяново	17.11.2016 г.	52090
35	11510149/14. 1.2008 г. Решение №901	18.10.2012 г.	к-жи „Баира”1-6	с. Дамяново	18.10.2012 г.	-
36	11510155/16. 1.2008 г. Решение №877	03.10.2012 г.	к-ж „Угорелец”	с. Стоките	17.01.2018 г.	4680
37	11510158/16. 1.2008 г. Решение №881	04.10.20112 г.	к-ж „Тумбалово”	с. Стоките	17.01.2018 г.	1560

38	11510159/16. 1.2008 г. Решение №900	18.10.2012 г.	к-ж „Купен”	с. Стоките	17.01.2018 г.	3120
39	11510185/14. 3.2008 г. Решение №989	28.01.2013 г.	к-ж „Кладев рът”	с. Стоките	15.03.2018 г.	788
40	11510186/14. 3.2008 г. Решение №983	24.01.2013 г.	к-ж „Караците”	с. Стоките	15.03.2018 г.	1577
41	11510194/18. 3.2008 г. Решение №997	28.01.2013 г.	к-ж „Добревци”	с. Стоките	19.03.2018 г.	1577
42	11510195/18. 3.2008 г. Решение №984	24.01.2013 г.	к-жи „Валевци”1,2	с. Стоките	19.03.2018 г.	4730
43	11510205/16. 4.2008 г. Решение №986	24.01.2013 г.	к-ж „Петлите”	с. Стоките	17.04.2018 г.	1577
44	11510204/16. 4.2008 г. Решение №988	28.01.2013 г.	к-ж „Лъвов мост”	с. Стоките	17.04.2018 г.	1577
45	11510219	14.5.2008 г.	к-ж „Куруджии”	с. Стоките	Севлиево	1560
46	11510156/16. 1.2008 г. Решение №898	18.10.2012 г.	к-ж „Троенци”	с. Кръвеник	17.01.2018 г.	3000
47	11510157/16.		к-ж „Чолаците”	с. Кръвеник	17.01.2018 г.	3120

	1.2008 г. Решение №882	04.10.2012 г.				
48	100421	28.5.2004 г.	водохв. „Мокра Бяла”	с. Стоките	28.05.2029 г.	450400
49	100422	28.5.2004 г.	водохв. „Зелениковец”	с. Стоките	28.05.2029 г.	376880
50	100419	28.5.2004 г.	водохв. „Росица”	с. Стоките	28.05.2029 г.	1130200
51	100423	28.5.2004 г.	водохв. „Багарещица 1”	с. Стоките	28.05.2029 г.	-
52	100420	28.5.2004 г.	водохв. „Багарещица 2”	с. Стоките	28.05.2029 г.	1272000
53	100769	16.5.2005 г.	водохв. „Лява Видима”	с. Стоките	20.01.2030 г.	785000
54	100356	21.4.2004 г.	водохв. „Баева ливада”	с. Млечево	10.05.2018 г.	15900
55	100357	21.4.2004 г.	водохв. „Душевски колиби”	с. Шумата	21.04.2014 г.	5160

На територията на общината функционира пречиствателна станция за питейна вода в с. Стоките. Постигнато е 100% пречистване на питейната вода. Водата от водоизточниците след пречистване в ПСПВ „Стоките” се подава към гр. Севлиево по два основни клона, условно наречени „Източен” и „Западен”. „Източния” довеждащ водопровод е изграден преди около 50 години заедно с ПСПВ „Стоките” и е бил предназначен за водоснабдяване на гр. В. Търново, гр. Севлиево и селата между двата града. Водопроводът е с диаметър Φ 546 азбестоциментов от ПСПВ „Стоките” до Н.В.1250 куб.м. в м. „Витата стена”, от там до гр. Севлиево е с диаметър Φ 250. След изграждане на яз. "Йовковци", същият се ползва само за частично водоснабдяване само на източната жилищна и промишлена зона. „Западния” довеждащ водопроводен клон с диаметър Φ 630 стоманен и дължина от около 17 км от ПСПВ „Стоките” до Н.В. 11 000 куб.м. в м. "Кушлева могила" е основният външен хранящ водопровод за гр. Севлиево.

Самата пречиствателна станция за питейни води ПСПВ „Стоките” се хранва от 5 броя открити речни водохващания и водохващане след изходната шахта на отработените води на ВЕЦ „Видима”, чрез два основни довеждащи водопроводи до ПСПВ. Станцията е изградена през 1965 г. Проектният капацитет ѝ е 28 800 м³/дн., но в момента средният капацитет е 9 500 м³/дн. Станцията осигурява питейна вода за гр. Севлиево и по голяма част от селищата от общината, както и за няколко села от община Габрово.

Технологичната схема е: предварително третиране; коагулация; утаяване; филтриране - пясъчни филтри; обеззаразяване - хлориране с течен хлор; калово стопанство - линеен утайтел.

Състояние на станцията:

1. Основен проблем е, че няма изградено първо стъпало за пречистване (утайтел) на замътената сурова вода, съществуващото реагентно и варово стопанство от дълго време не е в експлоатация и се нуждае от основна реконструкция и подмяна. В резултат на това в определени моменти при обилно снеговалене и силни дъждове мътноста се повишава и филтърният корпус на ПСПВ не може да изпълнява предназначението си. Благодарение на

големия резервоар 11 000 м³ на Севлиево проблемът се решава частично. Резултатите показват, че около 20 % годишно (70-80 дни) Севлиево и останалите села с централно водоснабдяване от ПСПВ са с ограничено режимно водоподаване.

2. Станцията се експлоатира добре от опитен персонал, но в резултат на почти 50 годишна работа има нужда от значителни средства за текущи ремонти на съоръжението и подмяна на оборудването. За останалите села, водоснабдявани от основната водоснабдителна система след ПСПВ „Стоките“ дохлорирането се извършва в съществуващия напорен водоем на всяко село - с натриев хипохлорид.

Водоемите са на следните села: Горна Росица, Душево, Сенник, Богатово, Идилево, Ловни дол, Добромирка и Крушево, Хирево, Търхово, Кална Кория, Батошево, Ряховците, Кормянско и Петко Славейков.

Данни от осъществено проучване на потребителите по отношение на брой потребители и потребителски групи:

1. Брой партиди – 27 301.

2. Потребителски групи:

- на физически лица (домакинства) – 25 408;

- на юридически лица (предприятия и фирми) – 1 893;

Изводи, проблеми и изисквания към ОУПО:

Тъй като основните водоизточници за потреблението на територията на град Севлиево и групата селища в района са предимно речни водохващания, това предполага силно изразено сезонно колебание на водните количества. През пролетно-зимния период проблем с количествените показатели на водите не съществува. През лятото и есента почти всяка година се налага режим във водоподаването. Критично състояние настъпва, когато водното количество, което постъпва при пречиствателна станция “Стоките”, падне до 130 – 140 l/sec. Изискванията за 95% обезпеченост на питейно-битовото водопотребление може да бъдат удовлетворени по две направления:

- Изграждане на язовир “Бяла” с проектен обем 18 мил. м³. Строителството му е започвано и спирано неколkokратно. Досега е изградена голяма част от отбивния тунел и отбивния язовир;

- Другият, почти единствен резерв, може да се гарантира след цялостна реконструкцията на довеждащите водопроводи и съоръжения към тях и подмяна на всички амортизирани азбестоциментови улични водопроводи. Това ще доведе до тотално снижение на загубената/неоползотворена вода.

Във връзка с тези констатации е извършена подмяна на вътрешната водопроводна мрежа в северната част на гр. Севлиево по програма „Фар” през 2009 г. и втори етап като част от инвестиционната програма на „Бяла” ЕООД през 2010 – 2011 г. В резултат на това е подменена вътрешна водопроводна мрежа от 9 330 m през 2009 г. на стойност 2 171 226,18 лв., 1 798 m през 2010 г. на стойност 135 657,70 лв. През 2011 г. се изградиха още 1 150 m ВВМ на стойност 101 691,50 лв. Подменени са и 800 m ВВМ и във връзка с реконструкцията на Централна градска част през 2011 г.

В процес на проектиране е реконструкцията на двата довеждащи водопровода:

1. Довеждащ водопровод от изравнител 4000 м³ след ВЕЦ „Видима”, гр. Априлци до ПСПВ „Стоките“ за водоснабдяване на гр. Априлци, с. Кръвеник, с. Табашка и с. Селище;

2. Източен водопроводен клон за пречистена вода от ПСПВ „Стоките” до РШ с. Буря – с. Добромирка, общ. Севлиево за водоснабдяване на 12 населени места в община Севлиево и 9 в общините Габрово и Дряново.

В тази посока са и предложените от община Севлиево планови разчети за разработвания от консорциум „СЪОРЕКА, СЦЕ, АРКАДИЯ И ХИДРОПРОЕКТ” Генерален план за развитие на ВиК системата на територията на община Севлиево. В предложените краткосрочни инвестиции са включени:

Инвестиции, за които има осигурено пълно или частично финансиране и които са в процес на договаряне и изпълнение:

1. Рехабилитация и разширение на водопроводната мрежа на гр. Севлиево – I-ви етап (5377 m³ от ВВМ). Сключен Договор за финансиране от ОПОС – с краен срок изпълнение на СМР до 14.12.2014 г.

2. Рехабилитация и разширение на канализационна мрежа на гр. Севлиево – I-ви етап (16 219 m³ от ВКМ). Сключен Договор за финансиране от ОПОС – с краен срок изпълнение на СМР до 14.12.2014 г.

3. Реконструкция на ВВМ с. Кръвеник. Сключен Договор за финансиране от ПРСР – с краен срок изпълнение на СМР до 15.07.2015 г.

4. Проектиране и реконструкция на довеждащия водопровод от изравнител 4000 m³ след ВЕЦ „Видима“, гр. Априлци до ПСПВ „Стоките” – етернит Ø 400 и дължина ~ 20 500 метра. Сключен Договор за безлихвен заем на община Севлиево от ПУДООС – с разчет строителството да започне през 2013 г.

5. Проектиране и реконструкция на източния водопроводен клон от ПСПВ „Стоките” до разпределителна шахта при с. Буря – с. Добромирка етернит Ø 546 и дължина ~ 33 000 метра. Сключен Договор за безлихвен заем на община Севлиево от ПУДООС – с разчет строителството да започне през 2013 г.

Инвестиции, които са спешно необходими във връзка с преодоляване на недостига на вода за питейно водоснабдяване.

1. Актуализация на проект на язовир „Бяла”, чието строителство е замразено през 1996 година. Във връзка със зачестилите екстремно високи температури през летния период и безспорната необходимост от акумулиращ обем за питейно-битово водоснабдяване.

2. Неотложни АВР на речно водохващане Багарещица – 1. Поради недостига на вода от речните водохващания през летния период произлиза необходимостта от увеличаване капацитета им – 120 l/sec. На практика в момента това водохващане не функционира. (За информация: Водохващане „Багарещица – 2” е с капацитет 20 l/sec).

3. Увеличаване капацитета на БПС – Севлиево чрез рехабилитация дренажните жили с цел инфилтрационно подхранване на водоземните тела. Във връзка с недостига на вода от речните водохващания през летния период и възможността за изкуствено подхранване на подземните води от Бункерните ПС с водите от Главен напоителен канал „Видима”.

4. Проектиране и изграждане съоръжения за увеличаване капацитета на местните дренажни водоизточници – с. П. Славейков чрез инфилтрационно подхранване на водоземните им тела.

Във връзка с недостига на вода от речните водохващания през летния период и възможността за изкуствено подхранване на подземните води, захранващи ПС „П.Славейков” – с водите от магистрален канал „Крапец”.

5. Проектиране и изграждане съоръжения за увеличаване капацитета на местните каптажни водоизточници – с. Добромирка чрез инфилтрационно подхранване на водоземните им тела. Във връзка с недостига на вода от речните водохващания през летния период и възможността за изкуствено подхранване на подземните води на

местните водоизточници (с гравитачно водоподаване към ВВМ) – с води от язовир „Балъкнъ бунар”.

6. Проучване, проектиране и изграждане на алтернативно водоснабдяване от местни водоизточници на с. Крушево, с. Сенник, с. Кръвеник, мах. Табашка, с. Буря, с. Градище, с. Богатово, с. Ловнидол, с. Идилево, с. Търхово. Във връзка с получени множество искания и предложения от жители на тези населени места в община Севлиево.

Инвестиции, необходими за подобряване водоснабдителната система – качество на водоснабдителните услуги и намаляване загубите по водоснабдителната мрежа.

1. Реконструкция на ПСПВ „Стоките” чрез осъвременяване на съществуващ проект за разширение и реконструкция на КНИПИБКС „Водоканалпроект” – София. Проектът предвижда изграждане на I-во ст. за пречистване на суровата вода, липсващо към момента, необходимо при замътване на водата след интензивен дъжд.

2. Разширяване автоматизирана система за диспечерски контрол и управление, обхващаща всички помпени станции.

3. Рехабилитация и разширение на водопроводната мрежа на гр. Севлиево II етап.

3.1. Подмяна на водопроводна мрежа между улиците: „Ал. Стамболийски”, „Стара планина”, „Верещагин” и „Никола Петков”.

3.2. Подмяна на водопроводна мрежа между улиците: „Ив. Преснаков”, „Н. Дабев”, „Св. св. Кирил и Методи” и „II-ри юли”. Подмяна по ул. „Йото Иванов”.

3.3. Подмяна на стоманен водопровод по ул. „Верещагин”. Поради чести аварии.

3.4. Подмяна на етернитов водопровод по ул. „Никола Петков” – от ул. „Стара планина” до ул. „М. Попов”. Поради чести аварии.

3.5. Подмяна на етернитов водопровод по ул. „Марин Попов” – от ул. „Верещагин” до ул. „Зелениковец”.

3.6. Проектиране и реконструкция на ВВМ и довеждащ водопровод с. Добромирка. Поради чести аварии по ВВМ и високи нива на водните загуби.

3.7. Проектиране и реконструкция на ВВМ и довеждащ водопровод с. Богатово. Поради чести аварии по ВВМ и високи нива на водните загуби.

4. Изграждане на язовир „Бяла”, чието строителство е замразено през 1996 г. Във връзка със зачестилите екстремно високи температури през летния период и безспорната необходимост от акумулиращ обем за питейно-битово водоснабдяване.

5. Проектиране и реконструкция на източното отклонение от РШ „Цачевското” на магистрален водопровод (ПСПВ-РШ ”Кална кория”) до НВ 1250 m³. Поради необходимост от водоподаване за гр. Севлиево при един последващ ремонт на западния довеждащ водопровод.

6. Проектиране и реконструкция на довеждащ водопровод от НВ 1250 m³ до включването му във ВВМ на гр. Севлиево на ул. „Велика и Георги Ченчеви” (кръстовището и с ул. „Стефан Пешев”). Поради необходимост от водоподаване за гр. Севлиево при един последващ ремонт на западен водопроводен клон.

7. Подмяна довеждащ водопровод от ПС „Чешме дере до ВВМ Севлиево”. Поради чести аварии и необходимост от водоподаване за гр. Севлиево при последващия ремонт на западния довеждащ водопровод.

8. Проектиране и реконструкция на Главен водопроводен клон на ВВМ Севлиево от НВ 11 000 m³ до РШ на ул. ”Никола Генов”. Поради чести аварии в земеделски земи – частна собственост.

9. Проектиране и реконструкция на довеждащ стоманен водопровод. Поради изтичане на амортизационния период от 30 год. (45 г.)

Последните шест точки са в средносрочен и дългосрочен план.

Утвърдените дейности в “Общинска стратегия за устойчиво развитие на община Севлиево” предвиждат цялостна реконструкция на двата магистрални водопровода и вътрешната водопроводна мрежа. Очакваният ефект е намаляване на аварията, загубите на вода и нарастване на водообезпечеността на населените места в общината. Част от освободените средства биха могли да се насочат към разкриване на нови водоизточници.

Канализация

В канализационната мрежа на гр. Севлиево се заустват смесени битово фекални, производствено отпадъчни и дъждовни води.

Основни източници на производствени отпадъчни води, зауствени в канализационната мрежа на гр. Севлиево, са следните промишлени предприятия: „Видима“ АД, за производство на водопроводна арматура; „Идеал-Стандарт“ АД, за производство на силикатни изделия в бита; АВВ „Авангард“ АД, за производство на високоволтови електроизделия; „Оригинал“ АД, за производство на пресформи и леене под налягане по пневмобуталния метод; “Динамо” АД за производство на нестандартно оборудване, екипировка и финно лелене от цветни метали и сплави; „Емка“ АД, за производство на електропроводници за индустрията и бита; “Росица Индъстриал енд комършъл активитис” АД за производство на детайли, машинни и резервни части; “Сиби” ООД, за производство на водопроводна арматура; “Спектър” АД, за производство на промишлено оборудване и тръбна арматура; “Минерали Индустриали България” ЕООД за преработка на нерудни, кариерни материали, минерални суровини; „Росица“ АД, за производство на трикотажни изделия и бельо; „Бриз“ АД за производство на текстил; „Паралел“ ООД, за производство на дунапрен и мебели за дома; предприятия за преработка на месо, мляко („Милки екс“ ООД, ЕТ „Стив“, ЕТ “Трифо”, ЕТ “Тони”, Алкохолна фабрика „Синева“). В гр. Севлиево има общо 6 медицински обекта: болница, спешна медицинска помощ, стоматологичен център и три медицински центъра, които са източници на замърсяване с дезинфектанти, медикаменти, реактиви биологични и инфекциозни замърсители.

В края на 2009 г. е пусната експлоатация на ПСОВ – гр. Севлиево, улавяща отпадъчните води от канализационната мрежа на града.

Канализационни услуги се осигуряват за гр. Севлиево, с. Петко Славейков, с. Сенник и с. Ряховците.

Канализационната мрежа на гр. Севлиево е от смесен тип, с дължина 51 km. Чрез нея – битово-фекалните води от населението, промишлено отпадъчните и дъждовни води от града се отвеждат направо в р. Росица (водоприемник II категория). Изграждането на канализацията е започнало след 1944 год. и е продължило около 20 години. В града има изградени 5 главни колектора, един довеждащ колектор и един дъждоприемник, направени от кръгли бетонови тръби с диаметър от Ø – 200 mm до Ø – 1200 mm, с общо 3 722 бр. канализационни отклонения. Всички те чрез довеждащ колектор за битово-фекалните води се заустват в градска пречиствателна станция за отпадни води на гр. Севлиево. Капацитетът на съоръжението е за пречистване на 8 мил. m³ отпадъчни води годишно. Постъпилите води се третираат чрез механични и биологични методи за пречистване. Извършва се и аеробна стабилизация и уплътняване на утайките.

Стопанисването и подържането на канализационната мрежа на гр. Севлиево се извършва от „БЯЛА“ ЕООД – гр. Севлиево (“ВиК” дружество със 100 % общинско участие). Дружеството има разрешително №101580/30.06.2006 г. от Басейнова дирекция – гр. Плевен, за заустване на отпадните води в р. Росица.

Съществуващата канализационна мрежа е със степен на изграденост 90 % и се ползва от 95% от населението на града, включително от всички обществени и търговски

обекти и промишлени предприятия. През 2007 г. смесени отпадъчни води, които са се формирали на територията на гр. Севлиево са били 1392565 m³.

Общото реално количество на отпадните води от гр. Севлиево е сума от количеството потребена вода от населението, фирмите в града миенето на улици, площади, поливане на зелени площи и паднала дъждовна вода.

Основна част (около 60%) от заустените в градската канализация отпадни води се генерират от домакинствата в града. Селата на Община Севлиево нямат изградени канализации.

Селищни пречиствателни станции за отпадъчни води – изграденост; степени на пречистване

В ГПСОВ – гр. Севлиево се извършва пречистване на отпадъчните води на гр. Севлиево чрез прилагане на три основни технологични процеса:

Таблица 3. Основни технологични процеси в ГПСОВ – гр. Севлиево

1	ГПСОВ – вход (Помпена станция)
2	ГПСОВ – механично стъпало (Механично пречистване на отпадъчна вода)
3	ГПСОВ – биологично стъпало (Биологично пречистване и аеробно стабилизиране на утайките)
4	ГПСОВ – стъпало механично обезводняване на утайка (Утайково стопанство)

Канализациите в селата нямат пречиствателни съоръжения. Община Севлиево предвижда необходимостта привеждане към изискванията за постигане съответствие с правото на Европейския съюз и с планираните в ПУРБ програми от мерки по събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчните води от урбанизираните територии. Затова тези инвестиции е предложено да залегнат в краткосрочната инвестиционна програма на Генералния план за ВиК «Бяла»ЕООД, разработван от консорциум „СЪОРЕКА, СЦЕ, АРКАДИЯ И ХИДРОПРОЕКТ”.

Изисквания към ОУПО

Канализационни услуги, се осигуряват само за гр. Севлиево и с. Петко Славейково. В останалите населени места няма. Отделни елементи на канализационни системи на отделни обществени сгради има изградени в по-големите села, като П. Славейково, Градница, Ряховците, Сенник, Добромирка, Г. Росица. Населението, ползващо канализационни услуги е 27 818 жители. Изградената до момента канализационна мрежа обслужва 90% от населението на град Севлиево и 91 % от населението на село П. Славейково.

Да се изследва необходимостта от обезпечаване с питейна вода на перспективните за развитие на туристическата дейност територии.

Да се извърши картиране, проучване състоянието, степента на използваемост и възможностите за включване на съществуващите каптажи във ВиК системата на общината. Да се изследва възможността за създаване на устройствен статут на действащите каптажи, разположени извън урбанизираните територии на населените места. Да се определят санитарно-охранителни зони за тези каптажи, които съгласно съществуващото ползване, състоянието, нуждите и предвижданията на ОУП се очаква да са в експлоатация.

Телекомуникации

Общият брой на инсталираните телефонни постове в община Севлиево към 31.12.2004 г. е 15632, като от тях 13509 са домашни. В периода 2004 – 2008 г. се наблюдава продължаване на тенденцията на намаление на стационарните телефонни постове. Този процес е свързан с голямата експанзия в развитието на мобилните комуникации и на процеса на реструктуриране на пазара на телефонни услуги и навлизането на Интернет-услугите. Кабелните оператори предоставящи услуги на територията на община Севлиево са: “Киви ТВ” ООД и “Севлиево кабел” за територията на града, “Унисат ТВ” ООД – Ст. Загора на територията на селата Богатово, Крушево,

Петко Славейково, Крамолин, „Естел 2003” – София и КТ – гр. Априлци за селата Агато̀во, Дамяново, Сенник, Душево и “Актив – М. Костова” за територията на с. Горна Росица, с. Градница, с. Добромирка. Интернет операторите в общината са 7. През 2008 г. общият брой на домакинствата, които ползват Интернет в общината е 2623. Всички фирми също ползват услугата Интернет, като основни доставчици са БТК, „Лирекс” и „Цифрови системи”.

1.1.1.4.1 Общи изисквания към развитието на техническата инфраструктура

Общо принципно изискване към развитието на техническата инфраструктура е отчитането на предпоставящото и лимитиращо значение на част от системите за рако̀нструкция и интензификация на урбанизираните територии, респ. за усвояването на нови територии, като двата вида дейности се планират взаимообвързано. Конкретните изисквания към ОУП на общината са:

Да се изследва степента на осигуреност на територията на община Севлиево с мрежи и съоръжения на инженерната инфраструктура и електронните съобщения – водоснабдяване и канализация, електроснабдяване, достъп до интернет, радиофикация, телевизация, телефонизация, покритие с радио и телевизионни вълни.

Да се предложат мерки за развитие на мрежите на техническата инфраструктура и електронните съобщения в съответствие със заложените в ОУП на община Севлиево предвиждания за населените места, селищната мрежа и елементите на функционалните системи и приетите в предметните области планови и програмни документи. Да се съобразят и покажат сервитутите на проводите на техническата инфраструктура съгласно относимата нормативна уредба.

Да се проучи степента на електрифициране и възможността за водоснабдяване на махалите, урбанизираните територии със строителни полигони и дисперсните селищни елементи.

Да се изследват възможностите за разнообразяване на елементите на енергийната система на община Севлиево. Да се потърсят алтернативи за отоплението в зимния сезон на битовите и публичните потребители.

1.1.1.5 Общи изисквания към ОУП на община Севлиево по отношение на устойчиво развитие на околната среда

УСТРОЙСТВЕНИ ЗОНИ И ТЕРЕНИ С КОНКРЕТНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ

В зависимост от преобладаващото си предназначение и характера на застрояване, освен определените с Наредба №7 устройствени зони, се включват и такива смесени зони, характерни за Общината.

Допълнително включените смесени устройствени зони съдържат и разновидности, произтичащи от развитието и устройството на Общината.

В устройствените зони или извън тях са обособени терените, предназначени за:

- образование и здравеопазване;
- техническа инфраструктура;
- спорт, означени;
- озеленени площи за широко обществено ползване;
- някои озеленени площи със специфично предназначение (защитно озеленяване, както и улично озеленяване, ветрозащитно озеленяване);
- специални терени;
- терени на комуналното стопанство;

- терени за обществено обслужване, културно-историческо наследство и озеленяване;

- терени за гробища, означени с Г.

Извън границите на населените места и селищните образувания са определени следните видове територии:

1. земеделски земи с право на промяна в предназначението или застрояване в пределно допустими размери;

2. земеделски земи без право на промяна на предназначението;

3. територии с режим на превантивна устройствена защита по смисъла на чл. 10, ал. 3 и §5, т. 5 ДР на ЗУТ;

4. територии за горскостопанска дейност, чието предназначение не може да се променя.

С ОУПО Севлиево са предложени следните режими на устройство и застрояване на устройствените зони:

1. урбанизирани територии (населени места и селищни образувания);

2. земеделски територии;

3. горски територии;

4. защитени територии;

5. нарушени територии за възстановяване.

Границите и обхватът на териториите са определени в съответствие с наличното предназначение на териториите (фактическото им ползване) и в съответствие с предвиждането на устройствения план, а именно:

1. за жилищни нужди;

2. за производствени и складови дейности;

3. за рекреационни дейности;

4. за озеленени площи;

5. за спорт и атракции;

6. за културно-историческо наследство;

7. за обществено и делово обслужване;

8. за движение и транспорт;

9. за инженерно-техническа инфраструктура;

10. за комунално обслужване;

11. за земеделска дейност;

12. за горски насаждения;

13. за водни площи;

14. за природна защита;

15. за превантивна защита;

16. за възстановяване и рекултивация;

17. за специално предназначение;

18. за смесено предназначение;

19. за друго предназначение.

ЗОНИРАНЕТО И УСТРОЙСТВЕНИТЕ РЕЖИМИ ВКЛЮЧВАТ:

Урбанизирани територии (населени места и селищни образувания)

1. Жилищни устройствени зони – (Ж)

2. Производствени и складови територии – (П)

3. Територии за рекреационна дейност – (О)

4. Смесени устройствени зони – (С)

5. Смесени устройствени територии

С ОУПО се предвиждат следните смесените устройствени зони се явяват тези, които с оглед на преобладаващото си предназначение и характера на застрояване, са характерни за общината и не се покриват от общите предвиждания на Наредба №7.

1. Смесена многофункционална устройствена зона (Смф1)
2. Смесена устройствена зона за обитаване и производство – (Смф2)
3. Смесени обслужващо производствени зони (Соп)

Устройство на самостоятелните терени с конкретно предназначение:

1. Жилищни територии – Ж
2. Терени за обществено обслужване
2. Терени за мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура
3. Територии за спорт и развлечения
4. Устройство на озеленени територии (Оз)
5. Територии с културно – историческо наследство Т (НКН)

Устройство на териториите извън границите на населените места

В териториите със земеделски земи без право на промяна на предназначението не се допуска промяна на предназначението на земеделски земи от I-ва до V-та категория.

В територии с необработваеми земеделски земи, се допуска промяна предназначение на ползване.

В териториите с режим на превантивна устройствена защита се запазва фактическото ползване на земята, без да се влошават качеството ѝ.

В териториите за горскостопанска дейност не се допуска промяна на предназначението на ползване единствено за „рекреационни гори” по реда и при условията на Закона за горите.

Режимите със специални изисквания и такива, свързани с подобряване на екологичната обстановка са сведени до необходимия минимум от:

Ограничения в застрояването в съседство с източници на питейна вода, гробища, санитарни зони защитени зони, защитени територии, други обекти, изискващи определени хигиенно-защитни зони.

Доизграждането на комуникационно-транспортната система (например велосипедни алеи – самостоятелно или в напречния профил на улиците, в зависимост от възможностите).

Доизграждането на техническата инфраструктура специфични геоложки условия, както и редът и условията за изменение на ОУПО и изискванията към ПУП.

С реалистичния вариант на развитие общината преминава от категория 4+ в категория III, а промените в категоризацията на населените места и селищните образувания са:

- В категория „Средни села” преминават селата Градница и Сенник (адм. кат. 6)
- В категория „Малки села” се изкачват селищата Столът, Стоките, Буря и Малки Вършец (адм. кат. 6-7)
- Селищните образувания преминават в категории „Вилна зона” (Севлиевски лозя, Чифлика, останалите), както и м. Хоталич добива статут на вилна зона.

Съгласно демографските прогнози до 2027 година 13 населени места са със затихващи функции, обезлюдяват се и проектът предлага да имат статут на вилни зони. Това са: Попска, Карадимчевци, Кастел, Купен, Валевици, Шопите, Войнишка, Дебелцово, Боазът, Енев Рът, Корията, Душевски колиби, Дисманица.

Да се предвиди възможност за промяна предназначението на земеделските земи около съществуващите микроязовири в зони за спорт и рекреация.

Съществуващите недвижими културни ценности – „Хоталич“ в землището на с. Кормянско, „Текето“ край с. Ряховците, „Калето“ край с. Петко Славейков и крепост „Пречиста“ край с. Градница да се предвидят като територии с културно-историческо

наследство. Да се изследват възможностите за създаване на туристически маршрути между обектите – пътища, велоалеи и еко-пътеки. Да се даде възможност за промяна предназначението на поземлени имоти, разположени около тези маршрути, за изграждане на обществено обслужващи обекти.

Старият път за Дебелцово и пътят към яз. „Александър Стамболийски“ в землището на с. Кормянско да се предвидят като туристически маршрути с възможност за промяна предназначението на поземлените имоти около тях за рекреация и евентуално изграждане на малки обществено обслужващи обекти.

Да се предвидят възможности за развитието на съществуващата конна база в землището на с. Търхово и на къмпинга за мотоциклетисти в землището на с. Идилево и за връзката на тези обекти с близките микроязовири.

Някои от селата попадат в зоните по Натура 2000, какъвто е случаят на с. Стоките и с. Дебелцово, за които в ОУПО трябва да се предвидят дейности, отговарящи на изискванията за опазване на дивите птици и местообитания.

1.1.2 Реализиране на проекта за Изменение на ОУПО Севлиево

Поради причините, изложени по-долу, е необходимо да бъдат предвидени два варианта на териториален обхват на ОУП на община Севлиево.

Вариант I – Основен

Разработката да обхваща територията на община Севлиево, включвайки всички 46 населени места – административен център и 45 села заедно с техните землища, съгласно чл. 105, т. 1 от ЗУТ.

Вариант II – Алтернативен

Град Севлиево е един от градовете от ниво 4, съгласно одобрената Национална концепция за пространствено развитие на Република България до 2025 г., които са конкретни бенефициенти по схемата за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG161PO001/5-03/2013 „Подкрепа за интегрирани планове за градско възстановяване и развитие II“, операция 5.3 „Изграждане на капацитет на бенефициентите на ОПРР“, приоритетна ос 5 „Техническа помощ“. Интегрираните планове за градско развитие и възстановяване третиран единствено територията, ограничена от строителната граница на града. Във връзка с това обстоятелство е необходимо да се определи точната строителна граница на града, а това може да се осъществи единствено чрез изработване на ОУПО, съгласно §5, т. 6 от ДР на ЗУТ. Поради тази причина възниква спешна нужда от възлагане на изработката на ОУПО, което е свързано и с отделяне на големи финансови средства от страна на Общината, които тя няма сигурност, че ще може да предвиди в толкова кратък срок. Това обуславя определянето на Втори вариант на обхвата на ОУПО, включващ следните два етапа на разработване:

I етап – изработване на ОУП на част от община Севлиево съгласно чл. 105, т. 2 от ЗУТ, който ще премине през същите фази и процедури като ОУП за цялата община, но ще обхваща различен брой землища. Първият етап на разработване ще включва следните населени места заедно с техните землища:

- гр. Севлиево;
- с. Кормянско;
- с. Петко Славейков;
- с. Ряховци;
- с. Сенник;

- с. Богатово;
- с. Горна Росица;
- с. Градница;
- с. Хирево;
- с. Младен;
- с. Крушево.

II етап – изработване на ОУП на останалата част от община Севлиево, включващ населените места и техните землища, които не попадат в териториалния обхват на първия етап на разработване на плана. Този етап ще премине през същите фази и процедури като ОУП на цялата община, но ще обхваща различен брой землища.

1.2 Описание на физическите характеристики на територията, обхваната от плана и необходими площи, вкл. земеделски земи, горски площи, усвоени терени по време на фазата на строителството и фазата на експлоатация

Почвата и земеделските земи са основен природен ресурс, върху който се развива цялата жизнена и стопанска дейност на човека.

Общата територия на община Севлиево е 964109,3 ha, в която се включват още: територии за добив на полезни изкопаеми – 322,5 dka и територии за транспорт и инфраструктура – 6214,8 dka.

1.2.1 Баланс на територията по начин на трайно ползване

Балансът на територията към 2013 г. е:

Общо (ha)	Вид територия					
	Населени места	Селско стопанство	Горско стопанство	Добив полезни изкопаеми	Водни течения и водни площи	Транспортна инфраструктура
96410,93	4408,73	55147,98	35080,68	32,25	1148,34	621,48

Най-голям е дялът на частната собственост, следван от държавната собственост. Общинската частна собственост съставлява 5,59 % от територията на общината. Другите видове собственост представляват доста по-малък процент от територията на общината – с изключение на собствеността, стопанисвана от общината и тази на обществените организации, които са под 10%.

Таблица 4. Баланс на територията по вид собственост

Вид собственост	Площ (ha)	% от общото
Държавна публична	3973,14	4,1
Държавна частна	22265,81	23,1
Исклучителна държавна	9,58	0,01
Кооперативна	2,39	0,002
Неустановена	74,76	0,08

Обществени организации	5656,67	5,87
Общинска публична	2692,43	2,79
Общинска частна	5392,94	5,59
Религиозна	85,84	0,09
Стопанисвано от общината	7941,31	8,24
Съсобственост	3172,00	3,29
Частна	45137,37	46,82
Чуждестранна	6,69	0,01
ОБЩО	96410,93	100,0

Таблица 5. Баланс на територията

	Баланс на територията	Състояние (ха)	(%)	Проект ха	%
I.	ТЕРИТОРИИ С ОБЩО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ	4521	4,7	4655	4,9
A	<i>В регулация (и полигони):</i>	4325	95,6	4535	97,4
1	Жилищни функции /обитаване/	2830	65,4	2885	63,6
2	Обществено-обслужващи функции (вкл. произв.-складови дейности)	115	2,7	135	3,0
3	Производствени дейности	285	6,5	325	7,2
4	Складови дейности	235	5,5	265	5,8
5	Рекреация, курорти, (вилни зони - селищни образувания)	745	17,2	760	16,8
6	Озеленяване, паркове, градини (гробнищни паркове)	45	1,0	75	1,6
7	Спорт и атракции	25	0,7	35	0,8
8	Комунално обслужване и стопанство	45	1,0	55	1,2
B	<i>Извън регулация: (включени с проекта терени със собствена регулация извън компактните селища)</i>	196	4,4	120	2,6
3	Производствени дейности	76	38,8	55	45,8
4	Складови дейности	97	49,5	65	54,2
5	Рекреационни дейности, курорти, вилни зони (жил.терени)	15	7,7	-	-
8	Комунално обслужване и стопанство	8	4,0	-	-
9	ЗЕМЕДЕЛСКИ ТЕРИТОРИИ	55150	57,2	54906	56,9
9.1	Обработваеми земи - ниви, в т.ч. ливади и други видове	35225	63,9	35200	64,2
9.2	Обработваеми земи - трайни насаждения	4050	7,3	4100	7,6
9.3	Необработваеми земи, в т.ч. нарушени терени, сметища	15875	28,8	15606	28,2
10	ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ	35080	36,4	35080	36,4
10.1	Стопански гори (производителни, средообразуващи и др.)	15080	43,0	15000	42,8
10.2	Защитени гори (НАТУРА 2000 и др.)	2020	5,8	2100	6,0
10.3	Специални гори с рекреационно и полезащитно значение	17185	49,0	17185	49,0
10.4	Горски земи	795	2,2	795	2,2
11	ВОДНИ ПЛОЩИ , в т.ч. хидромелиоративни съоръжения	1050	1,1	1100	1,1
12	ТРАНСПОРТ И КОМУНИКАЦИИ , в т.ч. полски и горски пътища	520	0,5	570	0,6

13	ТЕХНИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА	90	0,1	100	0,1
14	ОБЩА ТЕРИТОРИЯ НА ОБЩИНА СЕВЛИЕВО:	96411	100,00	96411	100,00
II.	ЗАЩИТЕНИ И НАРУШЕНИ ТЕРИТОРИИ				
А	А) За природозащита - защитени територии и защитени зони (в ССФ и в ГФ)	2675	2,80	2680	2,80
Б	Б) За опазване на културното наследство (в ССФ и в ГФ)	15	0,0..	20	0,02
В	В) С особена териториално-устройствена защита	30	0,0..	35	0,02
Г	Г) За възстановяване и рекултивация	150	0,15	150	0,15
Д	Д) С активни и потенциални свлачища и срутища	16	0,0..	5	0,01
Е	Е) Други нарушени територии - кариери, сметища (в ССФ)	24	0,0..	5	0,01
Ж	Ж) ОБЩА ПЛОЩ (с отчитане на припокриването)	2910	3,00	2895	3,00
	ОБЩА ТЕРИТОРИЯ НА ОБЩИНА СЕВЛИЕВО:	96411	100,00	96411	100,00

Източник: Обяснителна записка

Таблица 6. Баланс на територията по вид и начин на ползване

№ по ред	Вид и начин на ползване	Общо dка	% от територията
1	Земеделски територии	548520	58,3
2	Горски територии	328432	34,8
3	Населени места и др. урбанизирани територии	33457	3,6
4	Водни течения и водни площи	11901	1,3
5	Добив на полезни изкопаеми и депа за отпадъци	13967	1,4
6	Територии за транспорт и инфраструктура	5078	0,6
	Обща територия на землището	941355	100

Източник: Общинска служба по земеделие и гори, 2009 г.

Преобладаващата част от общината (около 60 %) е обособена като селскостопански район, с оформени пасища и обработваема земя, в които се развива традиционно животновъдство и растениевъдство. Горските масиви в общината са около 35 %, а плътността на залесяване в тях е до 90%. Населените места заемат кръгло 5% от територията на Община Севлиево.

Земеделските земи заемат общо 55150 ха (над 57 %) от територията на общината с 39275 ха обработваема и 15875 ха необработваеми земи.

Горският фонд възлиза на общо 35080,68 ха, от 11962 ха частни и 1583,7 ха общинските гори.

1.2.1.1 Растениевъдство

В растениевъдството водещи са селата Крамолин, Кормянско и Агато̀во.

Важна предпоставка за развитието на земеделието са поземлените ресурси.

По данни на Годишния доклад за дейността на ОД "Земеделие" – Габрово през 2011 г. селскостопанският фонд на община Севлиево възлиза на 530237 декара, от които

обработваеми са 392729 декара. Общият горски фонд е 332426 декара, от които 119620 декара частна собственост. Земеделският и горският фонд, както и обработваемата земя на територията на община Севлиево, съставляват основната част от фондовете на област Габрово. Това се дължи на наличието на значителна равнинна част от територията на общината, за разлика от останалите три общини, чийто релеф е изразено планински.

От последното преброяване на земеделските стопанства през 2010 г. МЗХ е акумулирало по-детайлни данни за земеделието. Така например, отчетеният размер на използваната земеделска площ (ИЗП) на територията на общината възлиза на 233021,2 дка (40,8% от общата земеделска земя), която се обработва от 1429 земеделски стопанства. Тоест, налице е свободен земеделски фонд от 338520,8 дка, който не се използва за производство на селскостопанска продукция, но който би могъл да осигури допълнителни доходи и стоки за местното население.

Общият брой стопанства в общината са 1429, от които 1403 стопанства обработват земеделска земя, а 26 стопанства не обработват земеделска земя. Средно използваната земеделска площ от едно стопанство е 166,1 дка. 75,2 % от стопанствата (1074 бр.) обработват земеделска земя с размер до 10 дка, т.е. са дребни стопанства, произвеждащи за собствена консумация. 248 стопанства използват земеделска площ с размер от 10 до 100 дка и могат да бъдат определени като средни стопанства с пазарна насоченост. 96,1 % от ИЗП в общината се обработва от 81 стопанства (5,7% от общия брой), които обработват земеделска площ с размер над 100 дка.

Динамиката в броя на земеделските стопани и размера на ИЗП през определен интервал от време е ключов показател за развитието на селското стопанство на дадена територия.

Таблица 7. Земеделски стопанства и тяхната ИЗП

Област/ Община	Стопанства		Промяна ±%	Използвана земеделска площ (ИЗП)		Промяна ±%
	брой			дка		
	2003	2010	2003	2010		
Област Габрово	8358	3223	-0,614	206315,9	309982,2	0,502
Община Севлиево	3909	1429	-0,634	153130,1	233021,2	0,522

Източник: МЗХ, отдел „Агростатистика“, ПЗС

Видно от таблицата, броят на земеделските стопанства в община Севлиево и общият за област Габрово намалява средно с повече от 60% за период от 7 години, което е в синхрон с тенденциите на национално ниво. В същото време размерът на ИЗП нараства с 50,2 % за община Севлиево, което е с 2 % по-малко от увеличението за област Габрово. Анализирани поотделно, тези индикатори могат да се тълкуват разностранно, в зависимост от перспективата на наблюдение и оценка. Когато обаче двата показателя се разгледат в зависимост един към друг, ясно се откроява обща тенденция за преследване на ефективност в производството на селскостопанска продукция на територията на общината – повече площ се обработва от по-малко стопанства.

1.2.1.2 Животновъдство

В областта на животновъдството водещи са: млечното говедовъдство, овцевъдство и козевъдство.

По данни на Габровска търговско-промишлена палата за област Габрово – 19% от земеделските стопанства в областта отглеждат говеда, 62% – кози, 41% – овце, 40% – свине и 83% – птици. По-голяма част от животните са в стопанствата на физическите лица – над 2/3 от говедата, свинете и птиците и над 90% от козите и овцете. Животновъдството в областта е съсредоточено предимно в община Севлиево – там се отглеждат 56% от говедата, 50% от овцете, 47% от свинете и 53% от птиците.

Таблица 8. Брой на животните по видове за 2007 г. в Габровска област

Видове животни	Брой животни	Средна продуктивност
Говеда	6634	-
в т. ч. крави	4075	мляко – 3644 l
Биволи	569	-
в т. ч. биволици	291	мляко – 1700 l
Овце	16643	вълна – 2894 kg
в т. ч. овце-майки	11198	мляко – 72 l
Кози	14328	-
в т. ч. кози-майки	8790	мляко – 176 l
Свине	9336	-
в т. ч. свине-майки	789	-
Птици, <i>хил. бройки</i>	1904	-
в т. ч. кокошки-носачки, <i>хил. бр.</i>	112	яйца – 250 бр.
Бройлери, <i>хил. бройки</i>	1739	-
Зайци	15572	-
Пчелни семейства	9133	-

С присъединяването към ЕС нараства интереса към инвестиране в производствени помещения, оборудване и увеличаване на стадата.

На територията на община Севлиево има една голяма биволовдна ферма в с. Горна Росица. В стопанството се води дългогодишна селекция и контрол на възпроизводството. Затова и биволите, които се отглеждат, са най-добрите представители на породата "Мурра" в България, характеризиращи се с висока млечна продуктивност.

В селата Ряховците и Петко Славейково има малки семейни ферми с по три – пет биволици, при които основни проблеми са реализацията на суровото мляко, липса на помещения за съхранение на млякото.

Броят на козите през последните години е сравнително постоянен, а произведената продукция няма стопанско значение. Отглеждането на кози е предимно за собствена консумация. Добре се реализират единствено ярета за разплод от специализирани млечни породи.

В община Севлиево работят кланица за бели меса – „Хринад“ ООД, гр. Севлиево, и две млекопреработвателни предприятия за краве мляко – в гр. Севлиево и с. Малки Вършец, както и едно предприятие, което преработва биволско мляко – “Агрохолдинг Ловико” АД, с. Горна Росица, което произвежда биволско кисело мляко и отделно краве кисело мляко с малък капацитет, неритмично (регистър БАБХ).

Свиневъдството е съсредоточено в два комплекса, собственост на месопреработвателни фирми. С продажбите на готови продукти те компенсират загубата

от производството на угоени животни. Най-голямата свинеферма на “Айви” ООД е с реализиран проект по Програма САПАРД.

Лицензираната за износ птицекланница на фирма “Булчикън” ООД улеснява реализацията на птиче месо и намалява транспортните разходи на производителите. Секторът продължава да е нестабилен.

Интересът към зайцевъдството не е толкова голям. Разплодните животни от специализирани породи, които се отглеждат и се предлагат за продажба, са с незадоволителни качества.

Пчеларството е един от перспективните отрасли в Габровска област. Условието в региона са подходящи за биологично производство. През 2003 г. бе сертифициран първия биологичен пчелар. През 2007 година сертифицираните пчелари в областта са вече 4-ма. Има интерес за кандидатстване за финансово подпомагане по мерките от “Национална Програма по пчеларство за тригодишния период 2008 – 2010 г.” – закупуване на кошери, пчелни майки и пчелни семейства.

1.2.1.3 Инфраструктура за обслужване на селскостопанските дейности

В плана трябва да бъде направен анализ на състоянието на традиционните отрасли в областта на селското стопанство. Да се изведат спецификите на отраслите и да се предвидят устройствени мерки за укрепване и развитие на животновъдството и растениевъдството. Селското стопанство да се разглежда като традиционен сектор, добре развит в миналото, с висок потенциал за стабилно икономическо и социално развитие на региона на Севлиево.

Изхождайки от местните ресурси и при отчитане на направленията и мерките, финансирани по Програмата за развитие на селските райони и в съответствие и с други допустими механизми за финансиране, да се създадат устройствени условия за развитие на селскостопанските отрасли като се предложат пространствени решения за локализиране на поддържащата инфраструктура за селското стопанство, в това число и нови обекти в населените места, с което да се стимулира развитието на съвременно селско стопанство. Да се анализират и оценят възможностите за създаване на условия за затваряне на цикъла „добив – преработка” на селскостопанската продукция.

Да се оцени възможността за изграждане на малки инфраструктурни обекти в населените места с цел стабилизиране на работната ръка и стимулиране развитието на съвременно селско стопанство. Устройството и разполагането им да бъде максимално съобразено с изискването за минимална намеса в ландшафта.

Изисквания към ОУПО

Изискванията към ОУПО, свързани с развитието на селското стопанство са за:

- осигуряване опазването в максимална възможна степен на основния ресурс (продуктивните земеделски земи);
- комасиране на земеделската земя с цел въвеждане на модерни технологии в селскостопанското производство;
- създаване на условия за реализация на селскостопанската продукция съобразно европейските стандарти, чрез развитие на обслужващата инфраструктура – планът да предложи териториална организация на селищни образувания (урбанизирани територии извън границите на населените места), за разширяване и модернизация на селскостопанската инфраструктура, вкл. като се вземат предвид вече съществуващите локализации на подобна инфраструктура;

ОУПО следва да осигури устройствени условия за реализиране на насоките, заложи в ОПР по отношение развитието на обслужващата инфраструктура;

При определянето на съответните устройствени зони следва да се преценят възможностите за съвместяване на обекти на инфраструктурата, обслужващи земеделието и животновъдството, с преработвателни предприятия на селскостопанска продукция, доколкото това е допустимо от санитарно-хигиенна гледна точка.

1.2.1.4 Горско стопанство

Обща характеристика

Общият горски фонд е 332 426 декара, от които 119 620 декара частна собственост. Земеделският и горският фонд, както и обработваемата земя на територията на община Севлиево, съставляват основната част от фондовете на област Габрово.

За оценка на състоянието на горските екосистеми, са изградени пробни площадки, които са част от европейската мрежа за мониторинг (съгласно Международна програма за оценка на ефектите на въздушното замърсяване върху горите ICP – Forests).

Територията на община Севлиево попада в II район (Средна Стара планина). На територията ѝ е изградена една пробна площадка за оценка състоянието на короните на иглолистните дървесни видове, а в непосредствена близост, но на територията на Община Габрово е разположена пробна площадка за оценка на състоянието на широколистните видове. Степента на увреждане на короните на дърветата е малка, съответно на иглолистните видове е между 11 и 25%, а на широколистните видове – под 10%.

Горите, разположени на територията на общината заемат значителна площ (38 % от площта). Общо те са в добро състояние. Независимо от това, като негативни фактори на въздействие върху състоянието на горския фонд могат да бъдат определени следните:

- незаконната сеч;
- незаконната паша;
- умишлените пожари;
- незаконното строителство.

За тяхното опазване е необходимо изготвянето и прилагането на конкретни мероприятия за ограничаване на незаконната сеч и умишлените пожари и по-нататъшното увреждане на короните на дърветата.

Лов и риболов

По важни представители на ловната фауна, които се срещат постоянно или временно на територията на Общината са следните:

- сърна – разпространена в горските комплекси;
- дива свиня – повсеместно разпространена с неравномерна гъстота;
- елен лопатар – в защитените зони;
- заек – повсеместно разпространен с неравномерна гъстота;
- лисица – разпространена със значителна гъстота;
- чакал – с неравномерна гъстота и разпределение;
- вълк – преминаващ.

Язовирите в района, освен местообитания на водолюбиви видове птици, бозайници, риби и земноводни, са и ресурс с потенциал за развитие на спортния риболов, водните спортове и рекреацията. В повечето случаи, прекомерния улов на риба и зарибяването с нетипични видове, както и упражняването на водни спортове, оказва негативно влияние върху ценните видове и местообитания. Общината следва да има предвид тези особености при развитието на туризма, туристическата инфраструктура и разработването на проекти и програми в тази област.

Изисквания към ОУПО

Да се оценят възможностите за развитие на горското стопанство. Да се потърсят начини за многофункционално ползване на горите като се вземат предвид намеренията на всички заинтересовани страни (собственици на гори, извършващи дърводобив и дървопреработка, ловци и т.н.) и се гарантира опазването и устойчивото управление на горските екосистеми.

Също така планът следва да служи за основа при изработването и актуализирането на лесоустройствените проекти, с цел осигуряване на превантивна защита на горските масиви и дивечовото разнообразие в тях.

Да се отрази функционалното зонироване за горите и зоните за защита от урбанизация, залегнали в Областния план за развитие на горските територии и в други относими документи. Проектните решения в ОУП в част „Гори“ следва да се съобразят с влезлите в сила Горскостопански планове за горите държавна и общинска собственост и програми за горите частна собственост, действащите горскостопански (лесоустройствени) планове, както и с изготвените и тези в процес на изработване планове за управление на защитените зони и защитените територии. Да се вземат предвид ЗГ и подзаконовите нормативни документи и Стратегията за управление на общинската собственост в община Севлиево за периода 2011 – 2015 г. При планиране на горските територии следва да се спазват основните принципи залегнали в чл. 8 от ЗГ.

Да се предложат мерки за допълване и доразвиване на допустимите дейности в горите общинска собственост. При наличие на основания да се предложи друго функционално зонироване. Въз основа на анализ да се предложат мерки за развитие на системата от защитени, специални и стопански гори, в унисон с добрите световни практики и разпоредбите на ЗГ.

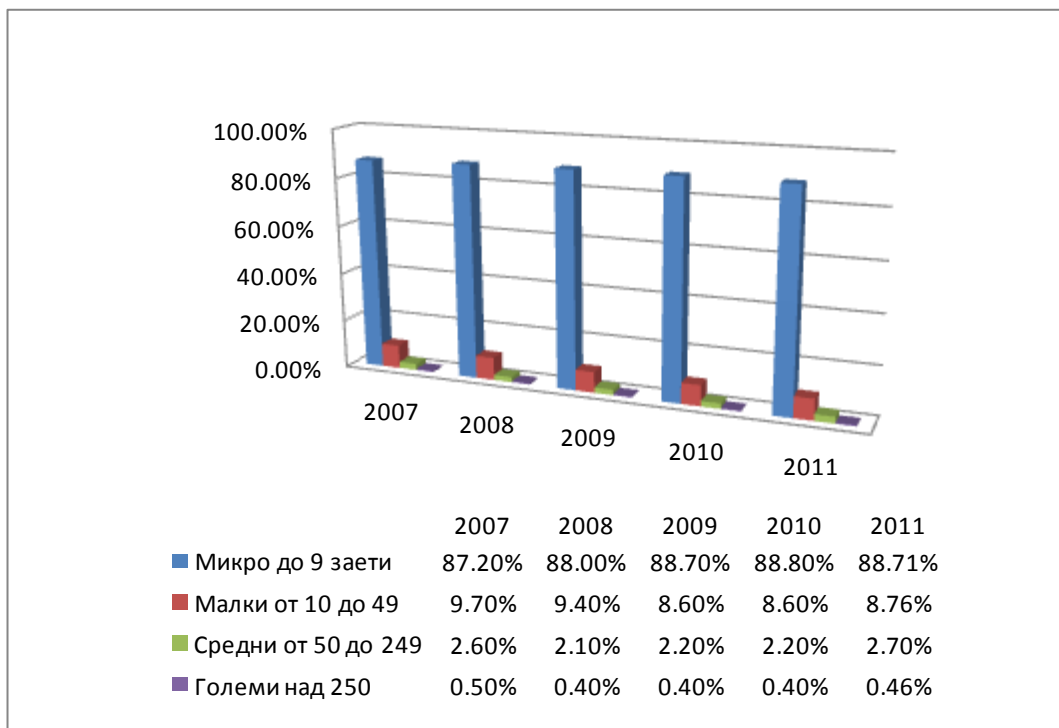
Да се предложат мерки за интегриране на визията за местен туристически продукт с обособените защитни гори и специалните горски територии с рекреационно значение, за поддържане на ландшафта и с висока консервационна стойност.

Да се определят териториите, в които е допустима промяна на предназначението на горските земи с цел застрояване.

1.2.1.5 Промисленост

Състояние и тенденции

Анализът на работещите предприятия на територията на общината в периода 2007 г. – 2011 г. показва преобладаващ дял на микропредприятията, който за периода се е увеличил от 87,20% до 88,71%. С около един процент (от 9,70% на 8,76%) намалява дялът на малките предприятия. Средните предприятия почти не променят дела си (2,60% през 2007 г., съответно 2,70% през 2011 г.), като съставляват 2,70% от общия брой на предприятията на територията на общината. Дялът на големите предприятия е около половин процент. Данните показват макар и незначително намаляване на дела им през 2008 г. (от 0,50% през 2007 г. на 0,40% през 2008 г.), запазване на процента до 2010 г., след което незначително нарастване до 0,46% през 2011 г. – под стойността за 2007 г.

Фигура 3. Дял на предприятията

Източник: НСИ

Най-голям дял в разпределението на предприятията по сектори имат предприятията, свързани с търговията, следвани от тези в сферата на преработващата промишленост, в сферата на транспорта, в сферата на ресторантьорството и хотелиерството и в сферата на горското, селско и рибно стопанство. Предприятията в сферата на операциите с недвижими имоти, хуманното здравеопазване и социалната работа, строителството и образованието заемат дял, по-малък от 5%.

Основните промишлени предприятия в района на гр. Севлиево обхващат следните производства:

- Металообработващи и машиностроителни предприятия – дружества АББ България ЕООД,

“Идеал стандарт - Видима” АД, “Оригинал”, “ЕМКА” АД.

- Кожарска промишленост – дружество “Севко”

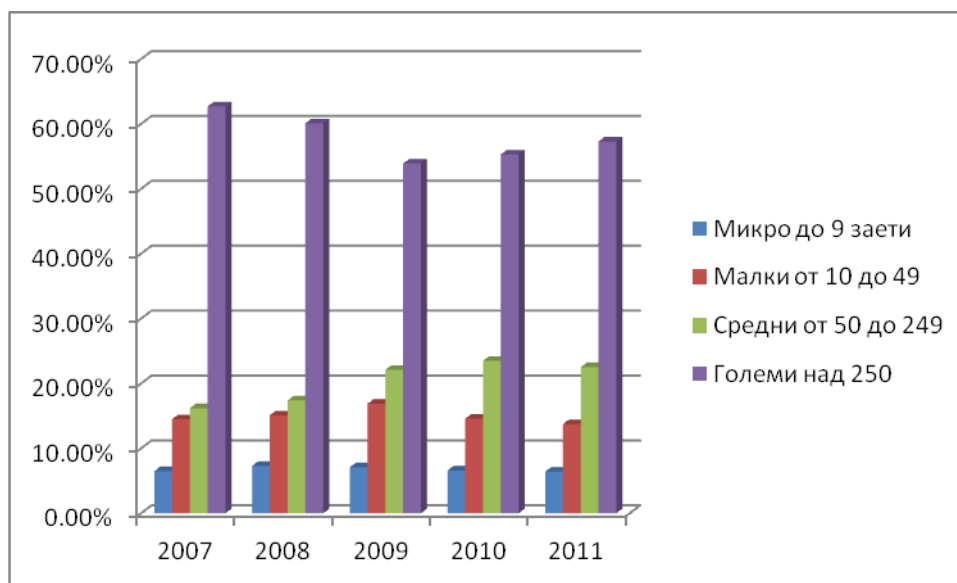
- Предприятия за санитарен порцелан – “Идеал Стандарт – Видима” АД, ”Минерали Индустриали България” ЕООД

- Текстилна промишленост – дружества “Бриз” и “Росица”

- Дървообработваща промишленост – “Борела-С” АД, “Абанос” ООД и “Паралел” ЕООД

- Хранително-вкусова промишленост – “, “Нектар” АД и “Сердика” ЕООД.

Анализът на разпределението на брутната продукция, произведена в община Севлиево, според големината на предприятията за периода 2007 г. – 2011 г. налага следния извод – въпреки малкия дял на големите предприятия в броя фирми в общината, именно те са тези, които създават най-голям обем продукция – 57,30% за 2011 г., следвани от средните предприятия (22,53%), малките (13,75%) и микропредприятията (6,42%).

Фигура 4. Разпределение на брутна продукция по видове предприятия

Източник: НСИ

1.2.1.5.1 Перспективи

Община Севлиево развива смесен тип икономика, като главният предмет на дейност на фирмите са производство, търговия, услуги и доставка на хранителни продукти. Община Севлиево има разнообразен потенциал, натрупан производствен опит и традиции, които обуславят нейното многосекторно икономическо развитие. Тя участва с повече от 12% в брутопродукцията на промишлеността в Северния централен район и с около 2% в националното промишлено производство. Основният отрасъл в индустрията е „Промисленост“ с три основни направления: „Добивна промишленост“, „Преработваща промишленост“ и „Производство и разпределение на електроенергия, газ и вода“.

Основните промишлени предприятия в района на гр. Севлиево обхващат следните производства:

- Металообработващи и машиностроителни предприятия – дружества АББ България ЕООД, „Идеал Стандарт – Видима“ АД, „Оригинал“, „ЕМКА“ АД.
- Кожарска промишленост – дружество „Севко“.
- Предприятия за санитарен порцелан – „Идеал Стандарт – Видима“ АД, „Минерали Индустриали България“ ЕООД.
- Текстилна промишленост – дружества „Бриз“ и „Росица“.
- Дървообработваща промишленост – „Борела-С“ АД, „Абанос“ ООД и „Паралел“ ЕООД.
- Хранително-вкусова промишленост – „Нектар“ АД и „Сердика“ ЕООД.

Изисквания към ОУПО

Горните обстоятелства предопределят набора от изисквания към ОУПО. Той трябва:

- Да включва анализ на икономическите и социални тенденции за развитие на област Габрово и община Севлиево. Да вземе предвид оперативните документи за развитие на община Севлиево – ОПР на община Севлиево 2014 – 2020 година;
- Да изследва и създаде база данни с информация за съществуващите производствени зони в обхвата на разработката, като местоположение, състояние, собственост, сграден фонд, комуникационна и инфраструктурна

обезпеченост. Да предложи решения за реструктуриране, модернизиране и/или регенериране на производствените терени и зони. Да се проучат възможностите за обособяване и териториално определяне на зона(и) за малки и микро-предприятия освен традиционните, така също и за други характерни отрасли, в които има наличен потенциал;

- Да се проучи възможността за производство (акумулиране) на електрическа енергия от алтернативни източници – енергия от водата, слънчева енергия, вятърна енергия, енергия от биомаса;
- Да се изследват възможностите за икономическо развитие на базата на тези потенциали, заинтересованите страни и широки партньорства. Да се отчетат финансовите инструменти в следващия програмен период и да се вземе в предвид как ще окажат влияние на устройствената политика на общината;
- Да се изследва състоянието на третичния сектор в общината, като се вземат предвид наличните услуги, техният брой и вид, ефективността и пространствено им разпределение на територията на населените места. Да се изследва достъпа до и степента на задоволеност на населението от предлаганите услуги, като се отчетат демографските характеристики на потребителите. В резултат от направения анализ и в зависимост от предвижданията на ОУП за отделните системи, да се изследват възможностите и да се създадат устройствени предпоставки за оптимизиране на наличните услуги.

1.2.1.6 Туризъм

Туристически ресурси и инфраструктура

На територията на Общината са обособени две зони за развитие на туризма – северна, която обхваща равнинната част от общината, и южна – планинска зона, която обхваща северния склон на Стара планина.

Южна зона

Част от населените места в южната планинска част на общината – с. Кръвеник, с. Стоките, с. Табашко и с. Батошево попадат в зоната на Национален парк „Централен Балкан“ и бъдещото развитие на туризма в тази част на общината е необходимо да се съобрази със стратегията за развитие на устойчив туризъм в парка. Характерно за посочените населени места е липсата на развити туристически дейности и услуги, които противоречат на принципите на устойчивото развитие. Предлаганите към момента туристически продукти и услуги са свързани с уникалните природни дадености и културната идентичност на региона. Национален парк „Централен Балкан“ е част от мрежата PAN PARKS и от европейската екологична мрежа Natura 2000. Северната част на парка е особено привлекателна за туристите. Тя е известна като Балканската „Света гора“, тъй като тук са разположени много манастири и църкви. На територията на Национален парк „Централен Балкан“ са разположени уникални за страната и Европа растителни и животински видове и хабитати.

На 30 километра източно от Севлиево се намира местността “Лъгът”, удобен изходен пункт към старопланинския първенец връх Ботев и към хижа Мазалат. Тази местност попада на територията на Държавна дивечовъдна станция “Росица”, която се явява притегателен център за международен ловен туризъм. В местността има възможности за подборен отстрел на благородни елени, сърни, глигани, както и за конна езда.

Туристическите обекти и услуги, предлагани на територията на община Севлиево, биха могли да са част от туристически продукти, които обхващат и други територии в съседни общини, които също попадат в обхвата на националния парк. В тази връзка може да се посочи, че 16 от туристическите маршрути в парка са в северната част на парка.

Проучванията във връзка с бъдещето на парка показват, че туризмът е приоритетен отрасъл за всички общини, чиито територии попадат в териториалния му обхват.

Развитието към момента туристически бизнес в южната част на общината се характеризира като дребен и среден, тъй като местата за настаняване имат малък капацитет, като категоризацията на обектите е от 1 до 3 звезди.

По Програмата за развитие на селските райони се изграждат къщи за гости в селата Валевци, Ловни дол и Бариево.

Северна зона

Зоната обхваща централната равнинна и северната хълмиста част на общината, която включва град Севлиево, крепостта Хоталич и други места за туризъм, които са разположени в непосредствена близост до първокласния път София – В.Търново – Варна.

С финансовата подкрепа на ЕФРР чрез ОПРР:

- е изпълнен проект „Осигуряване на достъп и социализация на средновековен град и крепост „Хоталич“ община Севлиево” на обща стойност от 4 239 783,94 лв. Извършени са дейности по реставрация, консервация на археологически обекти, изграждане на инфраструктура и рехабилитация на пътен участък с дължина 3 km, както и популяризиране на Средновековен град и крепост „Хоталич“ като туристически обект. Основната цел на проекта бе да се създаде интегриран туристически продукт и запазена марка „Община Севлиево – приключения, мистика и реалност в сърцето на България”, което ще доведе до увеличаване броя на туристите и ще превърне община Севлиево в атрактивна туристическа дестинация. Ще се развие туристическата инфраструктура, която ще създаде възможност за лесен и удобен достъп до археологичен обект с национално културно - историческо значение.
- е изпълнен проект „Добре дошли в Севлиево – столицата на тиквата”, на обща стойност от 515 878 лв. Проектът включваше дейности като създаване на „Музей на тиквата”, тематични изложби по време на събитията, реализиране на детски музикално – театрални спектакли и целодневно тиквено парти, както и провеждане на карнавални шествия. В резултат на проекта се създаде иновативно културно събитие, утвърдило в общността модерен културен продукт, съчетал идентичност, съвременни подходи и синтез на изкуствата в едно ново представяне на традиционния празник на тиквата в община Севлиево.

В град Севлиево и село Кормянско с финансиране от Програмата за развитие на селските райони се изграждат къщи за гости.

Съществени проблеми за развитието на туризма в общината са:

- слабият туристически маркетинг и реклама;
- благоустрояването на населените места с потенциал за туризъм;
- липсва капацитет за обслужване на туристи;
- няма традиция за партньорства в този сектор.

Част от тези проблеми са във фокуса на изпълнявания се проект „Подкрепа за развитие на регионален интегриран туристически продукт в общините Габрово, Трявна и Севлиево” на обща стойност 500 000лв., финансиран по ОПРР.

Възможности за развитие

Съществуват резерви в туристическата база при евентуално увеличаване на туристите и/или реализиране на продължителен престой. Необходимо е да се насочат усилия в посока по-пълноценно и целогодишно използване на наличните ресурси, разнообразяване на предлаганите услуги и продукти и привличане на нови групи туристи.

Природното разнообразие и културно-историческото наследство са ресурсите на общината за развитие на туризма, чрез съставянето на подходящи маршрути може да се подпомогне развитието му, както и да се опазят застрашените видове.

1.2.1.6.1 Изисквания към ОУПО

Да се проучат курортните ресурси на населените места, както и възможностите за настаняване и поемната способност на довеждащата и отвеждащата инфраструктура.

Да се проучат възможностите за развитие на курортната функция и създаване на комплексен туристически продукт съобразено със съществуващите възможности и ограничения при балансирано натоварване на средата. Да се предвиди доразвиване на техническата инфраструктура съобразно предвижданията, залегнали в плана.

Да се проучи състоянието на съществуващите терени за спорт и да се оценят възможностите за реконструкция и разширяване на спортната инфраструктура на територията на общината. Да се оптимизира системата от спортни активности като се вземат предвид нуждите на населението на общината и на прогнозния поток туристи. Да се потърсят възможности за реализирането им както на открито, така и в затворени комплекси – плувни басейни, спортни игрища, площадки, детски атракции и др.

Да се изследват възможностите и да се създадат устройствени предпоставки за изграждане на система от пешеходни и веломалшрути, екопътеки, туристически и познавателни маршрути, погледни площадки, които да свързват ключови обекти и характерни ландшафти в и извън населените места в общината.

1.2.2 СЕЛИЩНА МРЕЖА И НАСЕЛЕНИ МЕСТА – СЪСТОЯНИЕ И УСТРОЙСТВЕНИ ИЗИСКВАНИЯ

1.2.2.1 Селищна мрежа

1.2.2.1.1 Общи данни за селищната мрежа

Община Севлиево е съставена от 46 населени места – град Севлиево и 45 села. С Решение на Министерски съвет №166 от 8 март 2013 г. за административно-териториални промени в община Севлиево, област Габрово от 53 броят на селата е намален на 46, като е закрито село Дрянът, селата Баева ливада, Българи, Малиново, Мариновци и Рогулят са присъединени към село Млечево, а село Дялък е присъединено към село Столът.

Прегледът на данните от последното преброяване на населението през 2011 г. показва, че 24 села са с население под 100 човека, от които 20 са с под 50 жители. В 3 села не е регистриран нито един живеещ, в 3 села са регистрирани под 10 жители.

С настъпилите през 2013 г. промени понастоящем 45 –те села са с население 12426 души, а по категории селищата са: 3 бр. от 5 кат., 12 от 6 кат., 12 бр. от 7 кат. и 18 бр. от 8 кат. Градът Севлиево е с население 21717 души и категория 2, а общината към края на 2014 г. наброява общо 34 143 жители.

Селата се характеризират с:

- Трайна тенденция на намаление на населението в следствие на по-висока смъртност и по-ниска раждаемост;
- Неблагоприятни възрастова и образователна структура;

- По-нисък дял на трудоспособното население;
- По-слаба икономическа активност;
- По-висока безработица;
- Концентрация на предприятията от селскостопанския сектор;
- Структура, доминирана от микро-предприятия.
- Добре развита, но зле поддържана пътна инфраструктура;
- Ограничени инвестиции за поддържане на социалната инфраструктура;
- Значително по-нисък среден брой на децата в детските градини;
- По-нисък среден брой ученици в училищата;
- Лошо състояние на сградния фонд;
- Миграция на ученици към общинския център и извън него.

Населени места в община Севлиево

Община Севлиево е съставена от 46 населени места – град Севлиево и 45 села. 24 села са с население под 100 човека, от които 20 са с под 50 жители.

1.2.2.1.2 Структура и функционални характеристики

Севлиево е определен като град от 4-то ниво – малки градове с микрорегионално значение за територията на групи общини. Той е посочен в това ниво, но е на границата между 3-то и 4-то ниво, като има възможности при подходящо бъдещо развитие и евентуално стимулиране да премине в 3-то ниво, а при отсъствие на такива стимули – да остане в 4-то ниво. Значението на малките градове в селски райони е обект на особено внимание и в общоевропейските документи за балансирано териториално развитие. Шанс за преминаване в 3-то ниво Севлиево има с развитие на местната икономика чрез модернизация и подобряване на основните инфраструктурни мрежи.

1.2.2.1.3 Изисквания по отношение на стабилизирането на селищната мрежа

Централното местоположение на област Габрово я определя като главен стратегически транспортен, икономически и културен център на страната. През Шипченски проход минава важен шосеен път за Южна България. Удобни пътища свързват Габрово с околните общински и областни градове в Северна България. Транспортната система играе важна комуникационна роля при осъществяване на икономическите взаимоотношения между значителна част от северната и южната част на страната. Състоянието на пътната мрежа е един от съществените ограничителни фактори, който затруднява интегрирането на районите помежду им и в европейското пространство, ограничава мобилността на работната сила, понижава достъпа до различни видове услуги. Инфраструктурното развитие ще спомогне за свързването на регионите и ще стимулира регионалната кохезия. Териториалното развитие на областта, приоритетното развитие на определени стопански отрасли, както и демографската структура на региона са повлияни и в същото време до известна степен предопределени от неговия климат и релеф.

1.2.2.2 Състояние и проблем. Общи данни

Община Севлиево е един от най-големите административни и икономически райони в областта. Нейният център – гр. Севлиево е разположен близо до географския център на страната – на 178 km източно от гр. София. Територията на общината е 964,11 km², а релефът – полупланински. С Решение №166 от 08.03.2013 г. за административно-териториални промени в община Севлиево броят на населените места е намален от 53 на 46, тъй като се закрива населеното място с. Дрянът, а към с. Млечево се присъединяват селата Баева ливада, Българи, Малиново, Мариновци и Рогулят и към с. Столът се присъединява с. Дялък. Населението на общината към февруари 2011 г. е 35995 души.

Предпоставка за стимулиране развитието на региона е спечелването на проекта „Подкрепа за развитие на регионален интегриран туристически продукт в общините Габрово, Трявна и Севлиево“, финансиран по схема BG161PO001/3.2-02/2011 „Подкрепа за развитие на регионалния туристически продукт и маркетинг на дестинациите“ на Оперативна програма Регионално развитие. Целта му е да подкрепи и увеличи интереса към конкурентноспособни туристически атракции в региона, диверсифициране на туристическия продукт и намаляване на сезонността в предлагането му.

1.2.2.2.1 Изграденост на населените места, обитаване

В националната концепция за пространствено развитие (НКПР) 2013 – 2025 г., при модела „изходно състояние“ за определяне на урбанистичното развитие – между „краен моноцентризъм“ и „краен полицентризъм“ е въведена система от градове-центрове, като всеки център от по-горно ниво изпълнява и функциите на център от по-ниските нива. Териториалните ареали на влияние на градовете-центрове от петте йерархични нива съвпадат съответно с границите: на община при 5-то ниво, на група общини при 4-то ниво, на област при 5-то ниво, на район при 2-ро ниво, на страната при 1-во ниво.

Както вече беше споменато, в модела на изходното състояние Севлиево е определен като град от 4-то ниво.

Община Севлиево се намира в Северна България и е една от съставните общини на Област Габрово. Общината има 46 населени места с общо население 35 995 жители (01.02.11 г.).

Село Агатово – намира се между селата Крамолин (7 km) и Къкриня (12 km). Село Агатово разполага с Читалище с кинозала и библиотека с 13 000 тома. Население – 412

души. Землище – 36,488 km². Част от землището на селото е разположено в границите на Защитени зони - 33 по Директива 79/409/ЕЕС за опазване на дивите птици 33 Деветашко плато Код BG0002102 и 33 по Директива 92/43/ЕЕС за запазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна 33 Деветашко плато Код BG0000615.

Електроснабдяване. В селото има изградени 6 бр. ТП. Уличната електроснабдителна мрежа е въздушен тип. Изградено е улично осветление.

В и К инфраструктура. Оператор - В и К „Бяла” ЕООД, Севлиево.

Водоснабдяване. Село Агатово се охранява с вода от три броя водоизточници катирани извори с Разрешително за водоползване. За достигане на необходимия напор е изградена една помпена станция. Резервирането на водата става в един напорен водоем - 120 м³. За довеждане на водата до селото са изградени два външни водопроводи от етернит Е ф 125 и Е ф 80.

Канализация. Населеното място не е канализирано и респективно отпадъчните води не се пречистват в ПСОВ. За отпадъчните води в населеното място се използват септични или попивни ями. Създават се условия за замърсяване на почви, води и здравен риск за населението в района.

Село Батошево – в селото са изградени ВЕЦ „Батошево“ 1 и 2, които са малки водноелектрически централи, като ВЕЦ Батошево 2 е нова, построена с номинална мощност 2100 kW. В селото има също и цех за обработка на пластмасови изделия. Население - 761 души. Землище – 22,145 km². Част от землището на селото е разположено в границите на Защитените територии ЗМ Находище на хвойна и ЗМ Лъгът. В селото са изградени ВЕЦ Батошево 1 и 2, които са малки водноелектрически централи, като ВЕЦ Батошево 2 е нова, построена с номинална мощност 2100 kW. ВЕЦ "Батошево" (1) е историческа, една от първите водноелектрически централи в България, строена в периода 1929-1930 г. от Воден синдикат "Росица" – работи и до момента.

Електроснабдяване. В селото има изградени 1 бр. ТП. Уличната електроснабдителна мрежа е въздушен тип. Изградено е улично осветление.

В и К инфраструктура. Оператор – В и К „Бяла” ЕООД, Севлиево.

Водоснабдяване. Село Батошево се охранява с вода от един напорен водоем 120 м³. За довеждане на водата до селото е изграден външен водопровод ПЕВП ф63.

Канализация. Населеното място не е канализирано и респективно отпадъчните води не се пречистват в ПСОВ. За отпадъчните води в населеното място се използват септични или попивни ями. Създават се условия за замърсяване на почви, води и здравен риск за населението в района.

Село Бериево – намира се по средата на пътя Севлиево – Троян. Разположено е по поречието на река Видима. По протежение на селото има няколко сравнително големи вира, удобни за речен риболов — Банчовската, Пилчарника, Сини вир, Йоча, Цъцъра, Димо Начев, Беров брод и Падналата скала. Население – 286 души. Землище – 27,291 km². Част от землището на селото е разположено в границите на 33 По Директива 92/43/ЕЕС за запазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна 33 Микре Код BG0000616 и 33 Видима Код BG0000618.

Електроснабдяване. Уличната електроснабдителна мрежа е въздушен тип. Изградено е улично осветление.

В и К инфраструктура. Оператор - В и К „Бяла” ЕООД, Севлиево.

Водоснабдяване. Село Бериево се захранва с вода от четири броя водоизточници – каптирани извори с Разрешително за водоползване. Резервирането на водата става в един напорен водоем - 100 м³. За довеждане на водата до селото са изградени два външни водопроводи от етернит: Е Ф 100 и Е Ф 125

Канализация. Населеното място не е канализирано и респективно отпадъчните води не се пречистват в ПСОВ. За отпадъчните води в населеното място се използват септични или попивни ями. Създават се условия за замърсяване на почви, води и здравен риск за населението в района.

Село Боазът – Население от 45 жители, върху площ по регулация 37.56 ха. Землището на населеното място не попада в границите на Защитените територии и Защитените зони, разположени изцяло или частично в община Севлиево.

Жилищните сгради по вид са: общо –104, от тях обитавани са 35 и необитавани – 69.

Електроснабдяване. Уличната електроснабдителна мрежа е въздушен тип. Изградено е улично осветление.

Населеното място не е канализирано и за отпадъчните води се използват попивни ями.

Село Богатово е с 388 жители и заема площ от 85,87 ха. Част от землището на селото е разположено в границите на Защитената зона - 33 По Директива 92/43/ЕЕС за запазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна 33 Язовир Стамболийски Код BG0000275. Селото е в процес на газификация.

Електроснабдяване. В селото има изградени 3 бр. ТП. Уличната електроснабдителна мрежа е въздушен тип. Изградено е улично осветление.

В и К инфраструктура. Оператор - В и К „Бяла” ЕООД, Севлиево.

Водоснабдяване. Село Богатово се захранва с вода от един водоизточник. Резервирането на водата става в един напорен водоем НВ 100 м³. За довеждане на водата до селото е изграден външен водопровод ЕТ Ф80, Ф100.

Канализация. Населеното място не е канализирано и респективно отпадъчните води не се пречистват в ПСОВ. За отпадъчните води в населеното място се използват септични или попивни ями. Създават се условия за замърсяване на почви, води и здравен риск за населението в района.

Село Буря – население 203 души; землище – 22,48 km². Землището на населеното място не попада в границите на Защитените територии и Защитените зони, разположени изцяло или частично в община Севлиево.

Електроснабдяване. Уличната електроснабдителна мрежа е въздушен тип. Изградено е улично осветление.

В и К инфраструктура. Оператор - В и К „Бяла” ЕООД, Севлиево.

Водоснабдяване. Село Буря се захранва с вода от 1 линеен дренаж. За достигане на необходимия напор са изградени две помпени станции: ПС - балканска вода и ПС - линеен дренаж. Резервирането на водата става в 2 напорни водоема: НВ 120м³ и Водонапорна кула/50 м³. За довеждане на водата до селото са изградени четири външни водопроводи (Довеждащ водопровод от МВ "ПСПВ Стоките - РШ Кална кория", Напорен водопровод от ПС до НВ, Довеждащ водопровод от Линеен дренаж до ПС и Напорен водопровод от ПС до ВК).

Канализация. Населеното място не е канализирано и респективно отпадъчните води не се пречистват в ПСОВ. За отпадъчните води в населеното място се използват септични или попивни ями. Създават се условия за замърсяване на почви, води и здравен риск за населението в района.

Село Валевици се намира в планински район, по-точно в НП „Централен Балкан“, местността „Лъгът“. Понастоящем населението не надвишава 13 души, площ - 12,27 ха.

Землището на населеното място не попада в границите на Защитените територии и Защитените зони, разположени изцяло или частично в община Севлиево.

Електроснабдяване. В селото има изградени 1 бр. ТП. Уличната електроснабдителна мрежа е въздушен тип. Изградено е улично осветление.

Населеното място не е канализирано и за отпадъчните води се използват попивни ями.

Село Войнишка се намира в планински район. Население – 25 души. Землището на населеното място не попада в границите на Защитените територии и Защитените зони, разположени изцяло или частично в община Севлиево.

Уличната електроснабдителна мрежа е въздушен тип. Изградено е улично осветление. Населеното място не е канализирано и за отпадъчните води се използват попивни ями.

Село Горна Росица се намира в Севлиевска община на 10 km от гр. Севлиево и на 20 km от град Габрово. В покрайнините на селото тече река Росица. В близост се намира и мотополигон „Горна Росица“. В горите около селото има много дивеч като диви прасета, сърни и зайци, а също така се срещат и много диворастващи гъби като булки, печурки и манатарки. Разстояния до някои близки села: Батошево – 7 km, Гъбене – 6 km, Яворец – 4 km. Население – 582 души. Землище – 24,65 km². Част от землището на селото е разположено в границите на *ЗЗ Видима Код BG0000618*.

Електроснабдяване. В селото има изградени 5 бр. ТП. Уличната електроснабдителна мрежа е въздушен тип. Изградено е улично осветление.

В и К инфраструктура. Оператор - В и К „Бяла“ ЕООД, Севлиево.

Водоснабдяване. Село Горна Росица се захранва с вода от 1 бр. напорен водоем 200 м³. За довеждане на водата до селото е изграден външен стоманен водопровод СТ Ф 219.

Канализация. Частично е изградена канализация. Няма пречиствателна станция за пречистване на отпадъчните води. За отпадъчните води от по-голямата част в населеното място се използват септични или попивни ями. Създават се условия за замърсяване на почви, води и здравен риск за населението в района.

Село Градище – население 172 души; землище – 26,083 km². Селото се намира в централна Северна България, на пътя между градовете Левски и Павликени. Като цяло селото е комуникативно, има жп спирка на линията София – Г. Оряховица – Варна. През селото протичат две рекички. Едната се казва Суха бара. Част от землището на селото е разположено в границите на Защитена зона - *ЗЗ По Директива 92/43/ЕЕС за запазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна ЗЗ Язовир Стамболийски Код BG0000275*.

Електроснабдяване. В селото има изградени 7 бр. ТП. Уличната електроснабдителна мрежа е въздушен тип. Изградено е улично осветление.

В и К инфраструктура. Оператор - В и К „Бяла“ ЕООД, Севлиево.

Водоснабдяване. Село Градище се захранва с вода от три броя водоизточници – каптирани извори с Разрешителни за водоползване. За достигане на необходимия напор са изградени две помпни станции. Резервирането на водата става в един напорен водоем с обем 200 м³. За довеждане на водата до селото са изградени 2 външни водопроводи от етернитови тръби Е Ф 80 и Е Ф 125

Канализация. Населеното място не е канализирано и респективно отпадъчните води не се пречистват в ПСОВ. За отпадъчните води в населеното място се използват септични или попивни ями. Създават се условия за замърсяване на почви, води и здравен риск за населението в района.

Село Градница се намира в на 15 km югозападно от град Севлиево, в предхълмието на Стара планина. В непосредствена близост има две реки – река Видима и вливащата се в нея Боазка река. Население – 1 194 души; землище – 22,652 km². Част от

землището на селото е разположено в границите *Защитената зона / 33 По Директива 92/43/ЕЕС за запазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна 33 Видима Код BG0000618.*

Електроснабдяване. В селото има изградени 4 бр. ТП, задоволяващи наличните ел. консуматори. Уличната електроснабдителна мрежа е въздушен тип. Изградено е улично осветление.

В и К инфраструктура. Оператор - В и К „Бяла” ЕООД – Севлиево.

Водоснабдяване. Село Градница се захранва с вода от два водоизточника – каптирани извора с Разрешително за водоползване за водоползване. За достигане на необходимия напор е изградена една помпена станция. Резервирането на водата става в един напорен водоем - 200 м³. За довеждане на водата до селото е изграден един външен водопровод ПЕВП Ф110, Е Ф125.

Канализация. Частично е изградена канализация. Няма пречиствателна станция за пречистване на отпадъчните води. За отпадъчните води от по-голямата част в населеното място се използват септични или попивни ями. Създават се условия за замърсяване на почви, води и здравен риск за населението в района.

Село Дамяново се намира се на 16 километра от Севлиево в посока Ловеч. Има около 500 къщи и около 500 жители. Разположено е в южните склонове на Севлиевския Балкан. Изгледът му е насочен към Централна Стара планина и по-точно към върховете Ботев и Триглав (Голи връх). От всички къщи в селото се виждат около 100 km от билото на Балкана, което създава прекрасен изглед на планинската панорама. Видими са върховете Шипка и Бузлуджа, а така също Амбарица, Беклемето В долината тече река Видима. Умерен климат - мека зима и прохладно лято. Няма голямо количество валежи. Отдалечено е от източници на промишлени замърсявания. Екологично чист и природно съхранен район, което се обяснява със затруднената транспортна комуникация. През два баира се намира котловината на Априлци. Отстояние на Острец (Априлци) през Боазът – 22 km. Покрай селото има 3 язовира. Развито екологично животновъдство. Неслучайно тук е базирана фермата за елитни животни на Тандем. Развито е и овощарството, по-специално отглеждане на череши, сливи и арония. Площите които позволяват, са засети с пшеница, слънчоглед и царевица. Добивите не са високи поради слабите планински почви. Землище – 25,665 km². Част от землището на селото е разположено в границите на *Защитена зона - 33 По Директива 92/43/ЕЕС за запазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна 33 Микре Код BG0000616.*

Електроснабдяване. В селото има изградени 7 бр. ТП. Уличната електроснабдителна мрежа е въздушен тип. Изградено е улично осветление.

В и К инфраструктура. Оператор - В и К „Бяла” ЕООД, Севлиево.

Водоснабдяване. Село Дамяново се захранва с вода от 7 броя водоизточници 2 бр. линейни дренажи и 5 бр. каптирани извора. За достигане на необходимия напор са изградени три помпени станции. Резервирането на водата става в един напорен водоем - 300 м³. За довеждане на водата до селото са изградени два външни водопроводи: ПЕВП Ф 110 и Е Ф100

Канализация. Няма изградена.

Село Дебелцово – население 1 човек; землище – 16,297 km². Част от землището на селото е разположено в границите на ЗМ Дедерица и *Защитена зона/33 По Директива 92/43/ЕЕС за запазване на природните местообитания 33 Язовир Стамболийски Код BG0000275.*

Уличната електроснабдителна мрежа е въздушен тип. Изградено е улично осветление.

Населеното място не е канализирано и за отпадъчните води се използват попивни ями.

Село Дисманица е „махала“ на село Млечево, която се намира под връх Черни връх от Предбалкана. Население - 3 жители, площ - 6,43 ха.

Населеното място не е канализирано и за отпадъчните води се използват попивни ями.

Село Добромирка отстои на 21 км североизточно от град Севлиево, на 39 км северно от Габрово, на 4 км от селото преминава главният път, свързващ Варна и София. Има население 626 души; землище 42,247 km². Част от землището на селото е разположено в границите на Защитената зона - *33 По Директива 92/43/ЕЕС за запазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна 33 Язовир Стамболийски Код BG0000275.*

Електроснабдяване. В селото има изградени 5 бр. ТП. Уличната електроснабдителна мрежа е въздушен тип. Изградено е улично осветление.

В и К инфраструктура. Оператор В и К - „Бяла“ ЕООД – Севлиево.

Водоснабдяване. Село Добромирка се захранва с вода от 7 каптирани извори: "Двата кладенеца", "Мерджанов кладенец", "Кърчин", "Бъката", "Кална кория", "Узун бунар", "Нелъба", За достигане на необходимия напор са изградени две помпени станции, Резервирането на водата става в четири напорни водоема от 200м³, 400м³ и два по 80 м³. За довеждане на водата до селото са изградени четири външни водопроводи: 1. ПЕВП Ф75, PVC 110, 2. СТ Ф 219, 3. ЕТ Ф100 и 4. ПЕВП Ф75,Е Ф60.

Канализация. Частично е изградена канализация. Няма пречиствателна станция за пречистване на отпадъчните води. За отпадъчните води от по-голямата част в населеното място се използват септични или попивни ями. Създават се условия за замърсяване на почви, води и здравен риск за населението в района.

Село Душево е разположено на 11 километра югозападно от град Севлиево, Ловешка област. Землището му граничи с тези на селата Сенник и Хирево на север, Сенник, Шумата и Батошево на изток, Кръвеник на юг, Столът на югозапад и Градница на запад. Площа му е около 26 000 декара, с полупланински характер, пресечена от предпланините на Стара планина и нейните разклонения. Котловинната равнина, пресичана от реката Видима, е на 200 метра над морското равнище. Население – 1 320 души. В селото има изградени и функциониращи три микроязовира, които се използват за напояване и риболов. Част от землището на селото е разположено в границите Защитена зона - *33 По Директива 92/43/ЕЕС за запазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна 33 Видима Код BG0000618.* Уличната електроснабдителна мрежа е въздушен тип. Изградено е улично осветление.

В и К инфраструктура. Оператор - В и К „Бяла“ ЕООД – Севлиево.

Водоснабдяване. Село Душево се захранва с вода от един напорен водоем НВ 220 м³. За довеждане на водата до селото е изграден външен водопровод PVC Ф160.

Канализация. Населеното място не е канализирано и респективно отпадъчните води не се пречистват в ПСОВ. За отпадъчните води в населеното място се използват септични или попивни ями. Създават се условия за замърсяване на почви, води и здравен риск за населението в района.

Село Душевски колиби – 14 жители, селищна територия - -16,16 ха. Землището на населеното място не попада в границите на Защитените територии и Защитените зони, разположени изцяло или частично в община Севлиево.

Електроснабдяване. Уличната електроснабдителна мрежа е въздушен тип. Изградено е улично осветление.

Населеното място не е канализирано и за отпадъчните води се използват попивни ями.

Село Енев рът с население - 20 жители, площ - 11,89 ха. Землището на населеното място не попада в границите на Защитените територии и Защитените зони, разположени изцяло или частично в община Севлиево.

Електроснабдяване. Уличната електроснабдителна мрежа е въздушен тип. Изградено е улично осветление.

Населеното място не е канализирано и за отпадъчните води се използват попивни ями.

Село Идилево е разположено в северните предбалкански полета на Стара планина, на два километра от пътя Севлиево – Търново. В околностите му има няколко микроязовира, които се използват за напояване и отглеждане на риба. Население – 141 души. Землище – 12,729 km². Землището на населеното място не попада в границите на Защитените територии и Защитените зони, разположени изцяло или частично в община Севлиево.

Електроснабдяване. Уличната електроснабдителна мрежа е въздушен тип. Изградено е улично осветление.

В и К инфраструктура. Оператор - В и К „Бяла” ЕООД, Севлиево.

Водоснабдяване. Село Идилево се охранва с вода от четири броя водоизточници: 3 бр. каптирани извори и едно открито водохващане. С разрешително за водоползване. Резервирането на водата става в два напорени водоема: 180 м³ и 80 м³. За довеждане на водата до селото са изградени 2 външни водопроводи от етернитови тръби Е Ф 80.

Канализация. Населеното място не е канализирано и респективно отпадъчните води не се пречистват в ПСОВ. За отпадъчните води в населеното място се използват септични или попивни ями. Създават се условия за замърсяване на почви, води и здравен риск за населението в района.

Село Карамичевци се намира в планински район. Население – 24 души, селищна територия - 25,65 ха. Землището на населеното място не попада в границите на Защитените територии и Защитените зони, разположени изцяло или частично в община Севлиево.

Електроснабдяване. Уличната електроснабдителна мрежа е въздушен тип. Изградено е улично осветление.

Населеното място не е канализирано и за отпадъчните води се използват попивни ями.

Кастел е китно селце, съставено от няколко махали (Касапи, Яланджии и др.), което е разположено в границите на Община Севлиево. Намира се на 20 km от Севлиево, на 30 km от Габрово и на 70 km от Велико Търново. Население – 24 души.

Електроснабдяване. В селото има изградени 2 бр. ТП. Уличната електроснабдителна мрежа е въздушен тип. Изградено е улично осветление.

Населеното място не е канализирано и за отпадъчните води се използват попивни ями.

Село Корията се намира в планински район. Население – 8 души, площ - 7,77 ха. Землището на населеното място не попада в границите на Защитените територии и Защитените зони, разположени изцяло или частично в община Севлиево.

Електроснабдяване. Уличната електроснабдителна мрежа е въздушен тип. Изградено е улично осветление.

Населеното място не е канализирано и за отпадъчните води се използват попивни ями.

Село Кормянско е разположено в северозападната част на Севлиевската котловина, на 6 km от Севлиево по стария път за Ловеч. Намира се на южния склон на хълм и затова има леко амфитеатрално разположение. Близо до селото протича река Росица, която прави S-образни криволичения в местността Вововица. Население – 636

души. Землище – 24,858 km². Част от землището на селото е разположено в границите на Защитените територии Код BG0000275. ЗМ Лафтин ЗМ Дедерица и Защитената зона - 33 *по Директива 92/43/ЕЕС за запазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна 33 Язовир Стамболийски Код BG0000275*. Селото е газифицирано.

Уличната електроснабдителна мрежа е въздушен тип. Изградено е улично осветление.

В и К инфраструктура. Оператор - В и К „Бяла” ЕООД, Севлиево.

Водоснабдяване. Село Кормянско се охранва с вода чрез една помпена станция. Резервирането на водата става в един напорен водоем - 100м³, разположен. За довеждане на водата до селото е изграден външен водопровод от полиетилен високо налягане ПЕВП ф 110.

Канализация. Населеното място не е канализирано и респективно отпадъчните води не се пречистват в ПСОВ. За отпадъчните води в населеното място се използват септични или попивни ями. Създават се условия за замърсяване на почви, води и здравен риск за населението в района.

Село Крамолин се намира на южният склон на хълм между Дунавската равнина и предпланините на Средна Стара планина. Географските му координати са 43°8' северна ширина и 25°5' източна дължина. Надморската височина е 385 m. Селото се намира на 29 km северно от общинския център Севлиево, на границата с общините Летница и Сухиндол; на 40 km източно от Ловеч, на 25 km от най-близката ЖП Гара Павликени, на около 70 km западно от Велико Търново и на 56 km северозападно от областния център Габрово. Землището на селото заема около 47 хил. dка земя, значителна част от която е обработваема (ниви, лозя, овощни градини), но също така и много гори и пасища. Средната надморска височина е около 400 m, най-високият връх е Стража – 520 m в северозападната част на селото, а най-ниската е 190 m – горите край язовир „Ал. Стамболийски”. Язовир „Ал. Стамболийски” е на около 6 km на югоизток от селото. Климатът в селото е умереноконтинентален, няма резки температурни колебания и стихии. Пролетта и есента са сравнително топли, а през зимата вали сняг, но не е много сурова. Най-обилни валежи от дъжд има през май, а юли и август са най-горещи. При хубаво време има ясна видимост към Средна Стара планина на юг – от връх Бузлуджа на изток през Шипка, Триглав, Ботев и по на запад. Река Мъгър, която се влива в язовир „Стамболийски”, е прорязала живописен дълбок пролом през скалите, с вирове и водопади. Селото има около 760 жители. Част от землището на селото е разположено в границите на Защитени зони - 33 *По Директива 92/43/ЕЕС за запазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна 33 Язовир Стамболийски Код BG0000275 и 33 Деветашко плато Код BG0000615*.

Електроснабдяване. В селото има изградени 7 бр. ТП. Уличната електроснабдителна мрежа е въздушен тип. Изградено е улично осветление.

В и К инфраструктура. Оператор - В и К „Бяла” ЕООД, Севлиево.

Водоснабдяване. Село Крамолин се охранва с вода от 6 броя водоизточници с актуални разрешителни за водоползване: 1 бр. Линеен дренаж "Ливади" и 5 бр. каптирани извора. За достигане на необходимия напор са изградени две помпени станции. Резервирането на водата става в един напорен водоем - 120 м³. За довеждане на водата до селото са изградени два външни водопроводи: СТ Ф 104 и Е Ф 125.

Село Крушево се намира на 6 километра североизточно от Севлиево. Разположено е в Крушевската планина, откъдето се открива невероятна гледка към Стара планина. Близко до селото е язовир „Александър Стамболийски“. Част от землището на селото е разположено в границите на ЗМ Дедерица и Защитената зона - 33 *По Директива 92/43/ЕЕС за запазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна 33 Язовир Стамболийски Код BG0000275*.

Електроснабдяване. В селото има изградени 3 бр. ТП. Уличната електроснабдителна мрежа е въздушен тип. Изградено е улично осветление.

В и К инфраструктура. Оператор - В и К „Бяла” ЕООД, Севлиево.

Водоснабдяване. Село Крушево се захранва с вода от 3 водоизточника с Разрешителни за водоползване: "Център"1, "Център"2 и "Дълбоки" с Разрешителни за водоползване. За достигане на необходимия напор са изградени три помпени станции. Резервирането на водата става в два напорни водоема: НВ 120 м3 и НВ 80 м3. За довеждане на водата до селото са изградени четири външни водопроводи: 1бр. ПЕВП Ф 90, 3 бр. етернитови Е Ф80, Е Ф125 и Е Ф 80 и 2 бр. СТ ф 133, ф159.

Канализация. Населеното място не е канализирано и респективно отпадъчните води не се пречистват в ПСОВ. За отпадъчните води в населеното място се използват септични или попивни ями. Създават се условия за замърсяване на почви, води и здравен риск за населението в района.

Село Кръвеник се намира в планински район, на 42 km от град Габрово и на 31 km от град Севлиево. Достига се по третокласен път с асфалтова настилка. Разстоянието до град Априлци е 10 km. Землището на с. Кръвеник е с площ 56141 dка. Махали: Стар Кръвеник, Войнишка, Гайдарите, Иванбашовци, Лумпари, Троенци, Чолаците, Шаварна, Шопите, Качули, Пейковци, Тафровци. Резерват „Пеещи скали“, обявен със Заповед №502/11 юли 1979 г., площ 1 465,7 ha, обхваща землищата на селата Кръвеник и Стоките. „Пеещи скали“, заедно с южния резерват „Соколна“, образуват източния защитен комплекс на Националния парк „Централен Балкан“. Пеещите скали са уникални скални образувания, които увенчават като корона вековната (над 170 г.) букова гора. Население – 180 души. Землище – 56,948 km². Част от землището на селото е разположено в границите на Защитените територии Национален парк/НП Централен Балкан, Резерват "Пеещи скали" и Защитените зони/ЗЗ по Директива 79/409/ЕЕС за опазване на дивите птици: ЗЗ Централен Балкан Код BG0000494, Защитени зони/ЗЗ По Директива 92/43/ЕЕС за запазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна ЗЗ Централен Балкан – буфер Код BG0001493.

Електроснабдяване. В селото има изградени 3 бр. ТП. Уличната електроснабдителна мрежа е въздушен тип. Изградено е улично осветление.

В и К инфраструктура. Оператор - В и К „Бяла” ЕООД, Севлиево.

Водоснабдяване. Село Кръвеник се захранва с вода от 2 водоизточника Каптирани извора с актуални Разрешителни за водоползване. За достигане на необходимия напор са изградени две помпени станции. Резервирането на водата става в 2 напорни водоема с обеми 20м3. За довеждане на водата до селото са изградени 2 етернитови външни водопроводи Ф 60 мм.

Канализация. Населеното място не е канализирано и респективно отпадъчните води не се пречистват в ПСОВ. За отпадъчните води в населеното място се използват септични или попивни ями. Създават се условия за замърсяване на почви, води и здравен риск за населението в района.

Село Купен се намира в планински район. Население – 25 души, селищна територия 22,17 ха. Землището на населеното място не попада в границите на Защитените територии и Защитените зони, разположени изцяло или частично в община Севлиево.

Населеното място не е канализирано и за отпадъчните води се използват попивни ями.

В село **Ловнидол** има както низини, така и хълмове и високи части. Гледката от високите части е прекрасна, наблюдава се и областта Витата стена. Селото е разположено по пътя Севлиево – Дряново (с малка отбивка от него на север). От с. Ловнидол може да се излезе директно към 4 града на България: Севлиево, Габрово, Дряново и Велико Търново. Цялото село е разположено на южен склон и гледа към предпланината на Стара Планина –

Стражите (това е гърбът на Витата Стена, която се вижда, ако пътуваш по пътя Севлиево – Габрово. Действително селото е разположено по протежение на няколко дола, най-дълбокия от тях минава през самия център. С доловете е свързано и името на селото. В землището на с. Ловнидол има много дивеч – сърни, лисици, глигани, зайци, чакали. Население – 268 души. Землище – 38,727 km². Част от землището на селото е разположено в границите на Защитената зона - 33 по Директива 92/43/ЕЕС за запазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна 33 Скалско с Код BG0000263.

Електроснабдяване. В селото има изградени 5 бр. ТП. Уличната електроснабдителна мрежа е въздушен тип. Изградено е улично осветление.

В и К инфраструктура. Оператор В и К „Бяла” ЕООД, Севлиево.

Водоснабдяване. Село Ловни дол се захранва с вода чрез една помпена станция. Резервирането на водата става в един напорен водоем 100 м³. За довеждане на водата до селото е изграден външен водопровод от етернит Е ф300, Е ф 150, Е ф 125.

Канализация. Населеното място не е канализирано и респективно отпадъчните води не се пречистват в ПСОВ. За отпадъчните води в населеното място се използват септични или попивни ями. Създават се условия за замърсяване на почви, води и здравен риск за населението в района

Село Малки Вършец – население 195 души; землище 25,363 km². Землището на населеното място не попада в границите на Защитените територии и Защитените зони, разположени изцяло или частично в община Севлиево.

Електроснабдяване. В селото има изградени 4 бр. ТП. Уличната електроснабдителна мрежа е въздушен тип. Изградено е улично осветление.

В и К инфраструктура. Оператор - В и К „Бяла” ЕООД, Севлиево.

Водоснабдяване. Село Малък Вършец се захранва с вода от 7 броя водоизточници – каптирани извори Всички са с Разрешителни за водоползване. За достигане на необходимия напор са изградени две помпени станции. Резервирането на водата става в три напорени водоема 2 бр. по 100 м³ и 1бр.140 м³. За довеждане на водата до селото са изградени три външни водопроводи от етернитови, стоманени тръби и тръби от полиетилен високо налягане Е Ф80, Ст Ф108 и ПЕВП Ф90.

Канализация. Населеното място не е канализирано и респективно отпадъчните води не се пречистват в ПСОВ. За отпадъчните води в населеното място се използват септични или попивни ями. Създават се условия за замърсяване на почви, води и здравен риск за населението в района.

Село Младен граничи със селата Добромирка и Крушево. Обградено е с красиви широколистни гори. Има създадени и иглолистни горски масиви. На север от селото се намира река Росица, на която е изграден язовир „Александър Стамболийски“. Население – 156 души. Землище – 16,212 km². Част от землището на селото е разположено в границите на Защитена зона - 33 по Директива 92/43/ЕЕС за запазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна 33 Язовир Стамболийски Код BG0000275.

Електроснабдяване. В селото има изградени 2 бр. ТП. Уличната електроснабдителна мрежа е въздушен тип. Изградено е улично осветление.

В и К инфраструктура. Оператор - В и К „Бяла” ЕООД, Севлиево.

Водоснабдяване. Село Младен се захранва с вода от два броя водоизточници – каптирани извори с разрешително за водоползване. За достигане на необходимия напор са изградени две помпени станции. Резервирането на водата става в един напорен водоем с обем 120 м³. За довеждане на водата до селото са изградени 2 външни водопроводи от етернит Е Ф 80 и полиетилен високо налягане ПЕВП Ф 90, Е Ф 125.

Канализация. Населеното място не е канализирано и респективно отпадъчните води не се пречистват в ПСОВ. За отпадъчните води в населеното място се използват септични

или попивни ями. Създават се условия за замърсяване на почви, води и здравен риск за населението в района.

Село Млечево се намира в планинския район на Троянския Балкан. Северно от най-високата му част – Калоферския балкан – се издига внушителното възвишение Черни връх, обрасъл с гъсти букови гори. Заедно със следващото по-значително възвишение – Рътът (Куз баир, Млечовски рид, Церовица) и реките Видима от запад, и Лева (Боазка) от изток затварят един район с мек и здравословен планински климат, обрасъл с буйни дъбови и букови гори, прошарен от множество поляни, долини, рътлини и чукари, населен с махли и планински колиби, осеян със старинни надгробни могили. Преминаващи пътища съединяват Мизия и Тракия чрез Русалийския и Карловския (Видимския) проходи, както и селищата от Габровския и Троянския край. Население – 110 души. Землище – 31,632 km². Част от землището на селото е разположено в границите на ЗМ Варените и Защитените зони 33 по Директива 79/409/ЕЕС за опазване на дивите птици *Априлци* Код BG0002110 и 33 по Директива 92/43/ЕЕС за запазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна *Велчево* Код BG0002111.

Електроснабдяване. В селото има изградени 1 бр. ТП. Уличната електроснабдителна мрежа е въздушен тип. Изградено е улично осветление.

В и К инфраструктура. Оператор - В и К „Бяла” ЕООД, Севлиево.

Водоснабдяване. Село Млечево се охранва с вода от четири броя водоизточници: 3 бр. каптирани извори и едно открито водохващане. С разрешително за водоползване. Резервирането на водата става в два напорени водоема: 180 м³ и 80 м³. За довеждане на водата до селото са изградени 2 външни водопроводи от етернитови тръби Е Ф 80.

Канализация. Населеното място не е канализирано и респективно отпадъчните води не се пречистват в ПСОВ. За отпадъчните води в населеното място се използват септични или попивни ями. Създават се условия за замърсяване на почви, води и здравен риск за населението в района.

Село Петко Славейков – население 1 123 души; землище 21,716 km². Разположено е в средния Предбалкан на средна височина от 315 м, между главен път № 4 от юг и пътя за Ловеч от север. В северната част от землището преминава р. Крапец, условията за животновъдство и растениевъдство са добри, съществуват и следи от тракийската цивилизация. Землището на с. Петко Славейков не попада в границите на защитените зони и Защитените територии, разположени изцяло или частично в община Севлиево.

Селището е газифицирано, с асфалтирани улици и с кранове за питейна и за промишлена вода село. Населението е 1007 жители, с площ по регулация 102,85 ха.

Електроснабдяване. В селото има изградени 6 бр. ТП, задоволяващи наличните ел. консуматори. Уличната електроснабдителна мрежа е въздушен тип. Изградено е улично осветление.

В и К инфраструктура. Оператор В и К „Бяла” ЕООД – Севлиево.

Водоснабдяване. Село Петко Славейков се охранва с вода от ПС "Група Сенник". Резервирането на водата става в един напорен водоем / НВ с обем 100м³-балканска вода и НВ 500м³ За довеждане на водата до селото е изграден външен водопровод от СТ Ф108, ПЕВП Ф 75 и PVC Ф110

Канализация. Частично е изградена канализация. Няма пречиствателна станция за пречистване на отпадъчните води За отпадъчните води от по-голямата част в населеното място се използват септични или попивни ями. Създават се условия за замърсяване на почви, води и здравен риск за населението в района. Няма пречиствателна станция за пречистване на отпадъчните води.

Село Попска се намира в планински район. Население – 30 души, площ 15,15 ха. Землището на населеното място не попада в границите на Защитените територии и Защитените зони, разположени изцяло или частично в община Севлиево.

Електроснабдяване. Уличната електроснабдителна мрежа е въздушен тип. Изградено е улично осветление.

Населеното място не е канализирано и за отпадъчните води се използват попивни ями.

Ряховците е най-голямото село в Област Габрово. Разположено е в северните предпланини на Централна Стара планина, на 7 km от гр. Севлиево. В селото живеят 2680 души. Землище – 28,88 km².

Електроснабдяване. В селото има изградени 4 бр. ТП, задоволяващи наличните ел. консуматори. Уличната електроснабдителна мрежа е въздушен тип. Изградено е улично осветление.

ВиК инфраструктура Оператор ВиК „Бяла” ЕООД – Севлиево.

Водоснабдяване. Селото е водоснабдено с вода отговаряща на нормативните изисквания. Село Ряховците се захранва с вода от 2 каптирани извора с Разрешително за водоползване. За достигане на необходимия напор е изградена една помпена станция ПС"Група Сенник". Резервирането на водата става в един напорен водоем от 240м³. За довеждане на водата до селото е изграден външен водопровод от азбестоциментови тръби Е ф150 и Е ф125.

Канализация. Частично е изградена канализация. Няма пречиствателна станция за пречистване на отпадъчните води. За отпадъчните води от по-голямата част в населеното място се използват септични или попивни ями. Създават се условия за замърсяване на почви, води и здравен риск за населението в района.

Селото е газифицирано.

Град Севлиево се намира в Централна Северна България, близо е до географския център на страната с географско положение 43° 1' 32" сев. ш. и на 25° 6' 48" изт. д. Надморската височина на града е 201 m, но това е най-ниската точка на общината. По билото на Стара планина някои върхове достигат до 1900 m надморска височина, а полупланинският терен е със средна височина 400 – 700 m. Климатът е умерено-континентален, с голяма амплитуда между най-ниските и най-високите годишни температури от плюс 30 – 35 градуса по Целзий през лятото до минус 20 – 25 градуса през зимата. Население – 22 676 души. Землище – 47,244 km².

Водоснабдяване. Град Севлиево се захранва с вода от шест водоизточници: Линеен дренаж "Чешме дере" и "Дълбоки" и 4 бр. шахтови кладенеца. Всички са с разрешителни за водоползване. За достигане на необходимия напор са изградени шест помпени станции. Резервирането на водата става в пет напорни водоема (четири от тях са с обем 1000м³). За довеждане на водата до селото са изградени шест външни водопроводи .1 бр. от етернит Е Ф150 3 бр. стоманени водопроводи СТ Ф219 и 1 бр. от полиетилен високо налягане ПЕВП Ф75.

Канализационната мрежа на град Севлиево в основната си част е смесена система. Изградена е Градската пречиствателна станция за отпадъчни води – Севлиево, която е въведена в експлоатация през 2008 г. ПСОВ е за механично и биологично пречистване. Предстои включване на всички битови отпадъчни и производствени отпадъчни води след локалното им пречистване. Подробни данни за ВиК системи и съоръжения са дадени в раздел „Водоснабдяване и канализация”.

Газифицирането на града е започнало от 2008 и е постигнато 100% за промишления сектор, 100 % на обществени и административни сгради и 41 % битови сгради. Доставката на природен газ се осъществява по отклонение от северната дъга на магистралния пръстен. Достигнатото ниво на газификация на град Севлиево го характеризира като град с добре изградена енергийна инфраструктура, която е база за повишаване конкурентноспособността на местната икономика. Постигната е добра

енергийна ефективност в публичния сектор и са създадени условия за изграждане на жизнена среда с висок стандарт.

Електроснабдяване. В п/ст „Севлиево” има инсталирани два трансформатора с мощност 40/50 MVA. По сведения от НЕК максималния товар е 25 MW.

В п/ст „ЕМКА” 110/20 kV има инсталирани два трансформатора с мощност 25 MVA. По сведения от НЕК максималния товар е 20 MW. За нуждите на бъдещо разширение на завод за паркет “Hamberger” са отпуснати 15 MW. По данни от „Енерго-Про Мрежи” АД електропроводите на средно напрежение в общината са с обща дължина 572 км, трафопостовите СН/НН са общо 330 на брой с инсталирана мощност общо 54000 kVA . Близко половината от 330 –те трафопоста са на територията на града и индустриалните зони.

Село Селище се намира в планински район. Разположено е непосредствено на пътя Севлиево – Априлци. Пътят е третокласен с много добра асфалтова настилка, но тесен и с много опасни завои. Наблизо са с. Стоките, с. Кръвеник, с. Батошево, махала Троенците. Както всички планински селища е съставено от махали, разпръснати на голяма площ – махала Горно Селище и махала Долно Селище. Горно Селище е разположено под връх Черешките (1094 m), а Долно Селище – до река Негойчевица. Поради близостта си с най-високите върхове на Стара планина климатът е планински. Поради благоприятното разположение на горната махала на южен склон с буйни широколистни гори климатичните условия там са по-благоприятни — слънчево и прохладно лято и по-мека зима, отколкото махалата в ниската част, където през зимата снегът се задържа много по-дълго. Няма промишлени замърсители. В самото село няма условия за селски туризъм, но в близките махали има малки семейни хотелчета от типа „къща за гости”, а гр. Априлци е на 10 мин. път. Районът е удобен за ловен туризъм – наблизо е Държавното дивечовъдно стопанство “Росица” в с. Лъгът. Срещат се сърни, елени, глигани, зайци, мечки, много видове защитени от Червената книга птици – соколи, ястреби, орли, кълвачи и др. Поляните са осеяни с много билки и гъби. Наблизо е и националният парк „Централен Балкан“. Население 122 души. Землището на населеното място не попада в границите на Защитените територии и Защитените зони, разположени изцяло или частично в община Севлиево.

Електроснабдяване. В селото има изградени 2 бр. ТП. Уличната електроснабдителна мрежа е въздушен тип. Изградено е улично осветление.

Населеното място е водоснабдено. Селото не е канализирано и респективно отпадъчните води не се пречистват в ПСОВ. За отпадъчните води в населеното място се използват септични или попивни ями. Създават се условия за замърсяване на почви, води и здравен риск за населението в района.

Сенник е село в община Севлиево, на седем километра от град Севлиево и на 35 километра от град Габрово. Население – 717 души. Землище – 32,093 km². Част от землището на селото е разположено в границите Защитена зона - 33 По Директива 92/43/ЕЕС за запазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна 33 Видима Код BG0000618.

Електроснабдяване. В селото има изградени 4 бр. ТП, задоволяващи наличните ел. консуматори. Уличната електроснабдителна мрежа е въздушен тип. Изградено е улично осветление. Има инвестиционно намерение за изграждане на малка ел. централа /биомаса/ - 1 350 kW.

В и К инфраструктура. Оператор - В и К „Бяла” ЕООД – Севлиево.

Водоснабдяване. Село Сенник се охранва с вода от един линейен дренаж. За достигане на необходимия напор е изградена една помпена станция ПС "Група Сенник". Резервирането на водата става в един напорен водоем от 120 м³. За довеждане на водата до

селото е изграден външен водопровод от стоманени тръби с диаметър СТ ф155. Изграден е резервоар за вода между Сенник и Севлиево.

Канализация. Частично е изградена канализация. Няма пречиствателна станция за пречистване на отпадъчните води. За отпадъчните води от по-голямата част в населеното място се използват септични или попивни ями. Създават се условия за замърсяване на почви, води и здравен риск за населението в района.

Село Стоките се намира в планински район. То отстои на 24 km от град Севлиево и на 15 km от Априлци. През селото минават реките Росица и Негойчевица, които правят пейзажа привлекателен за туризъм, особено през летните месеци. Население – 252 души. Землище – 132,951 km². В землището е изградена пречиствателна станция за питейна вода /ПСПВ/, с капацитет 31104 куб.м. вода в денонощие. Единствена в общината. Част от землището на селото е разположено в границите на Защитените територии Национален парк/НП Централен Балкан, Резерват Пеещи скали, ЗМ Батошевски манастир и Защитените зони - 33 по Директива 79/409/ЕЕС за опазване на дивите птици 33 Централен Балкан Код BG0000494, 33 Централен Балкан–буфер Код BG0002128 и 33 По Директива 92/43/ЕЕС за запазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна 33 Централен Балкан – буфер Код BG0001493.

Електроснабдяване. В селото има изградени 2 бр. ТП. Уличната електроснабдителна мрежа е въздушен тип. Изградено е улично осветление.

В и К инфраструктура. Оператор - В и К „Бяла” ЕООД, Севлиево.

Водоснабдяване. Село Стоките се захранва с вода от 10 водоизточници каптирани извори с актуални Разрешителни за водоснабдяване. Резервирането на водата става в 10 напорни водоема всеки с обем 20 м³. За довеждане на водата до селото са изградени 10 етернитови външни водопроводи с ф60 мм.

Канализация. Населеното място не е канализирано и респективно отпадъчните води не се пречистват в ПСОВ. За отпадъчните води в населеното място се използват септични или попивни ями. Създават се условия за замърсяване на почви, води и здравен риск за населението в района.

Село Столът, (вкл. Дялък) – население 280 души; землище – 34,626 km². Землището на с. Столът не попада в границите на Защитените територии и Защитените зони, разположени изцяло или частично в община Севлиево.

Електроснабдяване. Уличната електроснабдителна мрежа е въздушен тип. Изградено е улично осветление.

В и К инфраструктура. Оператор - В и К „Бяла” ЕООД, Севлиево.

Водоснабдяване. С. Столът се захранва с вода от 3 броя водоизточници: – каптирани извори с Разрешително за водоползване. Резервирането на водата става в четири напорни водоема: 1 бр. 50 м³ и 3 бр.100 м³. За довеждане на водата до селото са изградени 3 външни етернитови водопроводи: 1.Е Ф 200, Е Ф 150, 2. Е Ф 80 и 3. Е Ф 60.

Канализация. Населеното място не е канализирано и респективно отпадъчните води не се пречистват в ПСОВ. За отпадъчните води в населеното място се използват септични или попивни ями. Създават се условия за замърсяване на почви, води и здравен риск за населението в района.

Село Табашка се намира в планински район. Разположено на 7 km от Априлци в подножието на връх Мара Гидик. Землището на населеното място не попада в границите на Защитените територии и Защитените зони, разположени изцяло или частично в община Севлиево.

Електроснабдяване. В селото има изградени 2 бр. ТП, задоволяващи наличните ел. консуматори. Уличната електроснабдителна мрежа е въздушен тип. Изградено е улично осветление.

Населеното място не е канализирано и за отпадъчните води се използват попивни ями.

Село Тумбалово се намира в планински район. Население – 76 души. Землището на населеното място не попада в границите на Защитените територии и Защитените зони, разположени изцяло или частично в община Севлиево.

Електроснабдяване. В селото има изградени 1бр. ТП. Уличната електроснабдителна мрежа е въздушен тип. Изградено е улично осветление.

Населеното място не е канализирано и за отпадъчните води се използват попивни ями.

Село Търхово – население 124 души; землище – 15,481 km². Част от землището на селото е разположено в границите на Защитените зони - 33 по Директива 92/43/ЕЕС за запазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна Скалско Код BG0000263; 33 Витата стена Код BG0000190.

Електроснабдяване. В селото има изградени 1 бр. ТП. Уличната електроснабдителна мрежа е въздушен тип. Изградено е улично осветление.

В и К инфраструктура. Оператор - В и К „Бяла” ЕООД, Севлиево.

Водоснабдяване. Село Търхово се захранва с вода от един напорен водоем НВ 100 м³. За довеждане на водата до селото е изграден външен водопровод ПЕВП ф75, Е ф 80.

Канализация. Населеното място не е канализирано и респективно отпадъчните води не се пречистват в ПСОВ. За отпадъчните води в населеното място се използват септични или попивни ями. Създават се условия за замърсяване на почви, води и здравен риск за населението в района.

Село Угорелец се намира в планински район. Население – 33 души, площ по регулация от 48,94 ха. Землището на населеното място не попада в границите на Защитените територии и Защитените зони, разположени изцяло или частично в община Севлиево.

Електроснабдяване. Уличната електроснабдителна мрежа е въздушен тип. Изградено е улично осветление.

Населеното място не е канализирано и за отпадъчните води се използват попивни ями.

Село Хирево – население 174 души; землище – 12,798 km². Землището на населеното място не попада в границите на Защитените територии и Защитените зони, разположени изцяло или частично в община Севлиево.

Електроснабдяване. Уличната електроснабдителна мрежа е въздушен тип. Изградено е улично осветление.

В и К инфраструктура. Оператор - В и К „Бяла” ЕООД, Севлиево.

Водоснабдяване. Село Хирево се захранва с вода от един напорен водоем 100 м³ За довеждане на водата до селото е изграден външен водопровод от етернитови тръби ф80 мм.

Канализация. Населеното място не е канализирано и респективно отпадъчните води не се пречистват в ПСОВ. За отпадъчните води в населеното място се използват септични или попивни ями. Създават се условия за замърсяване на почви, води и здравен риск за населението в района.

Село Шопите се намира в планински район. Население – 22 души, селищна територия - 14,14 ха. Землището на населеното място не попада в границите на Защитените територии и Защитените зони, разположени изцяло или частично в община Севлиево.

Електроснабдяване. Уличната електроснабдителна мрежа е въздушен тип. Изградено е улично осветление. С. Шопите е разположено в землището на село Кръвеник. Населеното място не е канализирано и за отпадъчните води се използват попивни ями.

Село Шумата – население 908 души; землище – 22,425 km². В нивите на землището се отглежда царевица. Землището на с. Шумата не попада в границите на Защитените територии и Защитените зони, разположени изцяло или частично в община Севлиево. Селото попада в границите на национален парк „Централен Балкан”.

Електроснабдяване. В селото има изградени 5 бр. ТП. Уличната електроснабдителна мрежа е въздушен тип. Изградено е улично осветление.

В и К инфраструктура. Оператор - В и К „Бяла” ЕООД, Севлиево.

Водоснабдяване. Село Шумата се захранва с вода от един водоизточник - ОВ"Душевски колиби" с Разрешително за водоползване. За достигане на необходимия напор е изградена една помпена станция. Резервирането на водата става в три напорни водоема: 20 м³, 120 м³ и 80 м³. За довеждане на водата до селото е изграден външен водопровод Е ф 80.

Канализация. Населеното място не е канализирано и респективно отпадъчните води не се пречистват в ПСОВ. За отпадъчните води в населеното място се използват септични или попивни ями. Създават се условия за замърсяване на почви, води и здравен риск за населението в района.

СЕЛИЩНИТЕ ОБРАЗОВАНИЯ са Крушевски баир, Функата, Севлиевски лозя, Мустан къшко и Чифлика, като:

Местност Крушевски баир - 403,77 ха. Определен с околоръстен полигон през 2000 г.;

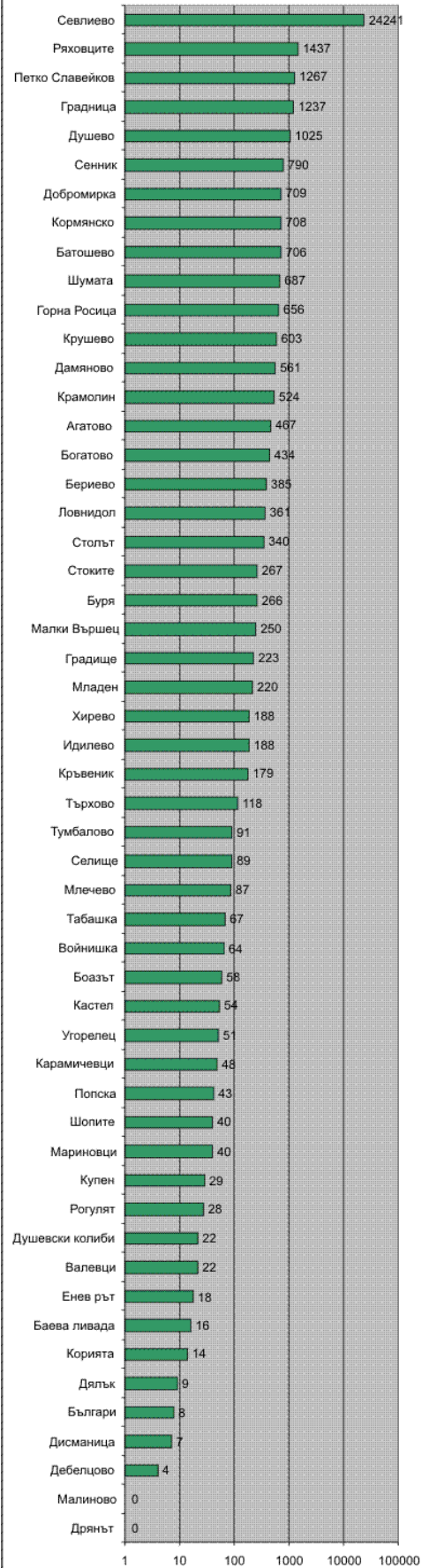
Местност Функата, заема площ от 102,93 ха. Земеделска земя. АГКК;

Местност Севлиевски лозя, заема площ от 116,33 ха. Земеделска земя;

Местност Мустан къшко, заема площ от 93,75 ха. Земеделска земя;

Местност Чифлика, заема площ от 3,23 ха. Полигон със заповед от 2000 г. на МРРБ. Земеделска земя.

**НАСЕЛЕНИЕ НА ОБЩИНА СЕВЛИЕВО
към 01.01.2009 г.**

Като селищни образувания и други терени (даден вид урбанизирани територии) извън компактните селищни територии следва да се обхванат и редица други терени, като например:

- a. Полигона на „Крепост” – археологическия терен на крепостта Хоталич;
- b. Полигона на „Мотопистата” – Севлиево „Гранд При” в землището на Г. Росица;
- c. Депото за отпадаци (полигон ?) и по-старите сметища;
- d. Гробищните терени, които са извън регулация и/или селищната територия;
- e. Отделни терени на КИИ;
- f. Производствени и складови терени, стопански дворове, специални терени, кариери, ловно-рибарски обекти (хижи) и други дисперсно разположени застроени територии.

Изисквания към плана

- Да се изследват възможностите и да се избере оптималният вариант за разширяване на строителните граници на гр. Севлиево в северна посока, както следва:
  - Поземлените имоти, попадащи между северната строителна граница на гр. Севлиево и строителните граници на кв. „Балабанца“, както и част от останалите имоти, разположени по продължение на пътя София – Варна, да се включат в строителните граници на гр. Севлиево като предимно производствени зони.
  - Да се прецени необходимостта и възможността част от тези имоти да се предвидят като жилищна зона – разширение на кв. „Балабанца“.
  - Да се предвиди нов и по-пряк транспортен достъп от града (в сега съществуващите строителни граници) до северната промишлена зона (в бъдещите строителни граници).
- Да се предвиди възможност за разширяване на строителните граници на гр. Севлиево в южна посока – по пътя Севлиево – Габрово – като поземлените имоти се предвидят в плана като територия, подлежаща на промяна на предназначението на земята за изграждане на обществено обслужващи и производствени обекти.
- Да се определят прогнозните потребности от жилища в общината и да се предвидят необходимите устройствени мерки в подкрепа на реалистичните демографски прогнози като се отчетат особеностите, в случай на реализиране на оптимистичните прогнози за броя на населението. Необходими терени за ново жилищно строителство да се търсят предимно в рамките на строителните граници на населените места или в непосредствено съседство. При установяване на необходимостта от предвиждане на нови жилищни структури в ОУПО да се предвидят устройствени показатели осигуряващи ниска плътност на застрояване, висок процент озеленяване и малка гъстота на обитаване.

2 Алтернативи за осъществяване на плана

На този етап няма представени алтернативи за осъществяване на плана. При представяне на следващ етап на такива те ще бъдат представени и подробно разгледани и оценени.

2.1 Евентуално развитие на околната среда без прилагане на плана нулева алтернатива

Без прилагане на ОУП на община Севлиево на крайградската и крайселищните територии ще се задълбочат негативните прояви и въздействие върху отделните компоненти на околната среда, ще бъдат засегнати интересите на общината,

собствениците на имоти, секторни правителствени организации, граждански сдружения, неправителствени организации, собствеността на общината и съседните общини.

Без прилагане на плана ще се запази съществуващата антропогенна намеса.

Без прилагане на ОУП развитието на общината ще бъде чрез планиране и строителство на парче, с ползване на стари планове и ПУП, които не се обединяват в единна концепция спрямо променените икономически и социални условия. Не би могло да се постигне устойчивост в развитието на общината без интегриране на икономическите и бизнес интереси, при подобряване на социалните условия на живот, и при съхраняване на природна среда и културно-историческо наследство.

Ще останат нерешени проблемите свързани с:

- Устройствените зони и функционалното им предназначение със специфични правила и норми, без възможни разширения, при запазване на специфичния облик и традиции, при съхраняване на природния ресурс;
- Ефективно обществено обсъждане за преодоляване конфликтите на интереси;
- Съобразяване с международни тенденции и изисквания към съхраняване на защитените зони и устойчиво развитие на региона;
- Устройство на части на територии и зони, без съобразяване с екологосъобразен подход в планирането, без интегрирано и цялостно инженерно обезпечаване.

3 Описание и анализ на компонентите на околната среда и на материалното и културно наследство, които ще бъдат засегнати от реализирането на плана, както и взаимодействието между тях

3.1 АТМОСФЕРЕН ВЪЗДУХ

3.1.1 Характеристика на климатичните и метеорологичните фактори

По-голямата част от територията на общината попада в умерено-континенталната климатична област. Само южната по-висока част от територията се отнася към планинската климатична област.

Климатът се формира главно под влияние на континентални въздушни маси от умерените ширини, които нахлуват предимно от северозапад /по рядко от североизток/ и на континентални въздушни маси, формирани над Балканския полуостров. С по-малка честота на нахлуване са трансформирани океански въздушни маси, които нахлуват предимно от северозапад и запад, тропични въздушни маси от юг и на арктични въздушни маси от североизток.

Температура на въздуха

Амплитудата между най-високите и най-ниските годишни температури е голяма – от +30 до +35° С през лятото и от -20 до -30° С през зимата. Под влияние на релефа умерено-континенталният тип климат е модифициран в направление север-юг. Влиянието на релефа се изразява и в увеличаване на облачността и количеството паднали валежи в южните части на общината.

Под влияние на релефа умерено-континенталният тип климат е модифициран до известна степен в направление “север – юг”. Влиянието на релефа се изразява и в създаване на условия за увеличаване на облачността и на количеството на падналите валежи в южните части на общината.

Средногодишно количество валежи

Годишните валежи на територията на общината се изменят в диапазона 700 – 1300 мм. На територията на общината се запазва характерната за умерено-континенталната климатична област особеност на нарастване количеството на падналите валежи в посока към Главната Старопланинска верига, като най-голяма е валежната сума в южната част на общината, а най-малка в северната. Снежна покривка се установява през периода ноември – март. Тя пада по-рано и се разтопява по-късно в южната част на територията, където е по-устойчива и по-дебела. Интензивно снеготопене във високите части на водосбора на р. Росица може да се предизвика от появата на фьонов вятър - през зимата това може да причини наводнения в поречието.

Вятър

Посоката на ветровете се формира под влиянието на динамични природни фактори, които са характерни за района на Предбалкана. Преобладават северозападните (22,9%) и западните (21,2%) ветрове и в по-малка степен северните (13,0%) и североизточните (14,8%) ветрове.

Таблица 9. Честота на вятъра по посока – в %

Станция		N	NE	E	SE	S	SW	W	NW
Севлиево	Честота по посока	9,9	14,8	13,0	7,0	6,5	4,6	21,2	22,9
	Скорост (m/sec)	2,4	2,7	2,3	3,7	2,3	3,0	3,7	3,8

Източник: Климатичен справочник за НР България, 1979 г.

В резултат на анализа на климатичните фактори, режима и териториалното разпределение на климатичните елементи могат да се направят следните изводи:

- Климатът на Община Севлиево е умерено континентален с характерни студени зими и горещи лета;
- Глобализацията на климата слабо задълбочава този контраст;
- Валежите имат максимум през Юни;
- Ветровете в района са преобладаващо запад – северозападни;
- Повторяемостта на тихо време е до 60%;
- Котловинния характер на терена създава условия за неблагоприятни температурни инверсии и задържане на влага и замърсявания в приземната атмосфера.

3.1.2 Състояние на атмосферния въздух

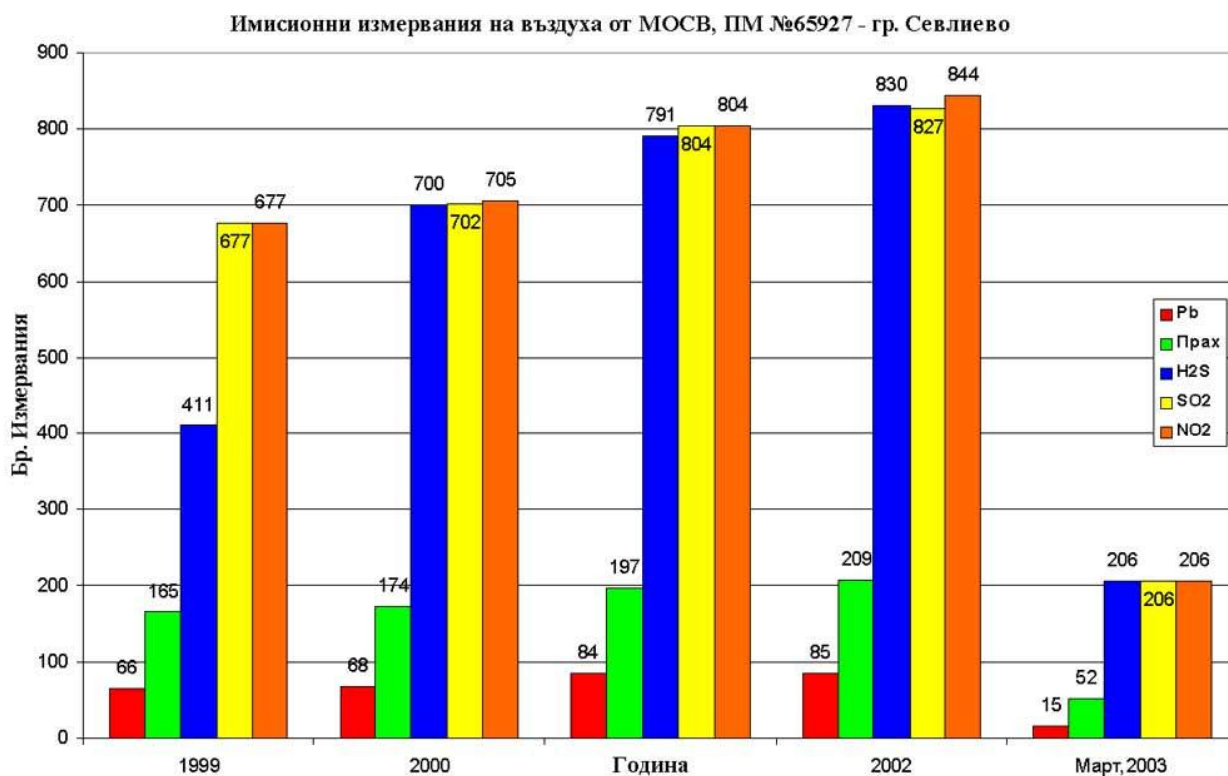
Стационарният пункт за мониторинг на МОСВ гр. Севлиево е разположен в общинска масивна сграда на първия етаж и е оборудван с апаратура собственост на РИОСВ гр. В. Търново. Персонално дейността на пункта се осъществява от един човек с лаборантска квалификация, административно и методично подчинен на РИОСВ гр. В. Търново. Лабораторните измервания се извършват по методики утвърдени от МОСВ с пробовземане апаратура на фирмите “Хигитест” и “Браво”, а колориметричните измервания се извършват на спектрофотометър “Спекол 11”. Трайните реактивни разтвори с които се извършват измерванията се доставят централно от РИОСВ – гр. В. Търново, а нетрайните се приготвят на място в пункта. Калибрирането на методите и апаратурата в пункта се извършва периодично от лабораторни специалисти на РИОСВ гр. В. Търново. Пункта дневно провежда по четири измервания на всеки атмосферен замърсител в часови график утвърден от националната мониторингова система на МОСВ. Резултати от измерванията се водят в дневник.

Предоставената от пункта информация включва матрица от данни за средно часови измервания на показателите сероводород, серен диоксид, азотен диоксид, прах, метеорологични данни, температура, влажност и атмосферно налягане на въздуха за периода 1999 – 2003 г. Периода обхваща 1535 календарни дни.

3.1.2.1 Качество на атмосферния въздух (КАВ)

На територията на гр.Севлиево следенето на качеството на атмосферния въздух се осъществява от Националната система за мониторинг на околната среда /НСМОС/, чрез периодични измервания на качество на атмосферния въздух /КАВ/ от мобилната станция за имисионен контрол на атмосферния въздух към ИАОС – Регионална Лаборатория (РЛ) Русе.

По първоначални данни броят на направените измервания за този период са:

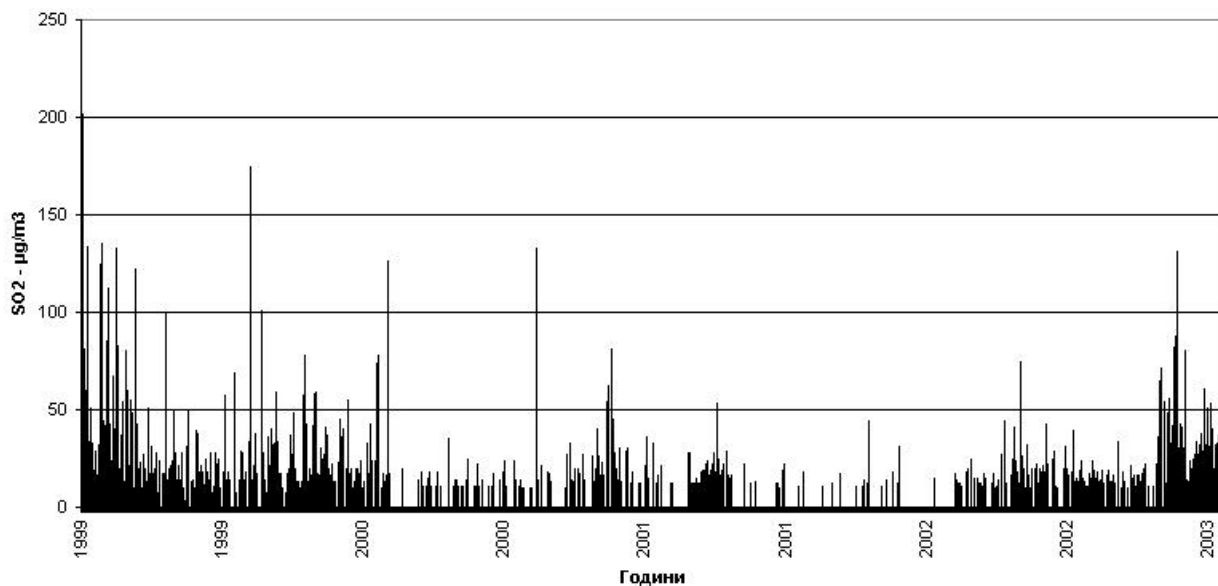
Фигура 5. Имисионни измервания на въздуха от МОСВ, ПМ №65927 – гр. Севлиево

Регистрираните данни от измерванията на КАВ в гр. Севлиево направени в рамките на НСМОС за периода 2007 – 2010 г. не показват превишения на средно годишните норми за основните атмосферни замърсители. По отношение измерванията на Фините прахови частици /ПЧ10/, направени от НСМОС в гр. Севлиево са констатирани периодични инцидентни превишавания на средно дневните норми за ФПЧ10.

През разглеждания период в пункта за мониторинг на МОСВ в гр. Севлиево са проведени 3216 измервания на серен диоксид, средно по 758 измервания на година. Средно дневните и средно годишните концентрации на серен диоксид са по-ниски от нормите съгласно Наредба №9. През зимния период на 1999 г. има ясно проявено повишение нивото на серен диоксид, докато за 2000 г. и следващите периоди не се

наблюдава наличие на някакъв годишен ход. За периода 1999 – 2003 г. не е регистрирано превишение на максималната еднократна ПДК ($410 \mu\text{g}/\text{m}^3$) за серен диоксид.

Еднократни концентрации на SO_2 - гр. Севлиево

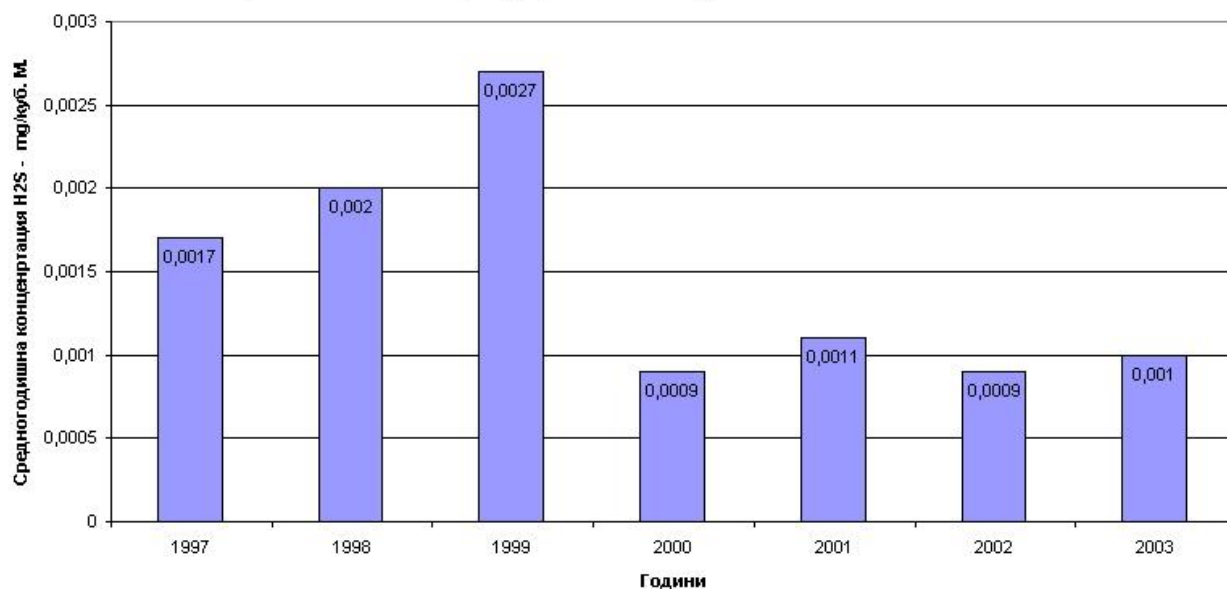

Фигура 6. Еднократни концентрации на SO_2 – гр. Севлиево

През 1999 – 2003 г. замърсяването с азотен диоксид е в границите на санитарно-хигиенните норми (средно годишна норма $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$). Максималните еднократни стойности също са в границите на пределно допустимата средно часова норма – $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Най-общозамърсяването с азотен диоксид през 1999 г. е по-високо от това през останалите години.

За периода Януари 1999 г. – Март 2003 г. са правени измервания на сероводород в 749 дни (с изключение на месеците “Август” – период на отпуски), което представлява 48% дни с измервания в периода. Измерванията са провеждани в рамките на работна седмица (понеделник – петък), при средно 3,92 измервания на ден, което представлява 98% изпълнение на часовия график утвърден от националната мониторингова система на МОСВ. От прегледа на данните за сероводород по числени стойности се установи, че в 462 дни, (60% от дните с измерване), има наличие на сероводород в атмосферния въздух на гр. Севлиево, като поне една от взетите проби в деня показва стойност различна от нула. В графично са показани релации на данните за сероводород по месеци, средно дневни, средно месечни, средногодишни концентрации, брой измервания, брой измервания над ПДК. За периода са констатирани 261 броя измервания на сероводород над ПДК (при ПДК – $0,008 \text{ mg}/\text{m}^3$ до 2001 г. и ПДК – $0,005 \text{ mg}/\text{m}^3$ след 2001 г.), което е (8% от измерванията на сероводород).

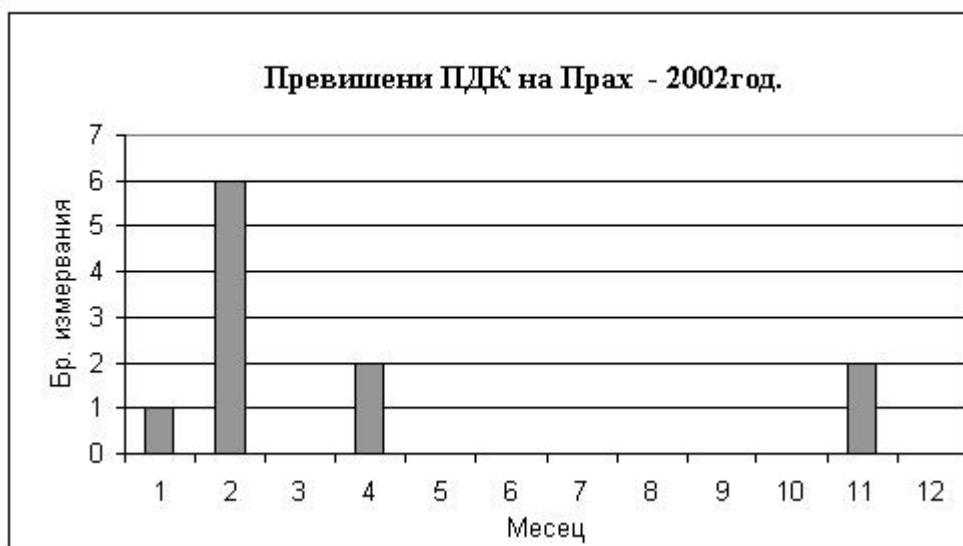
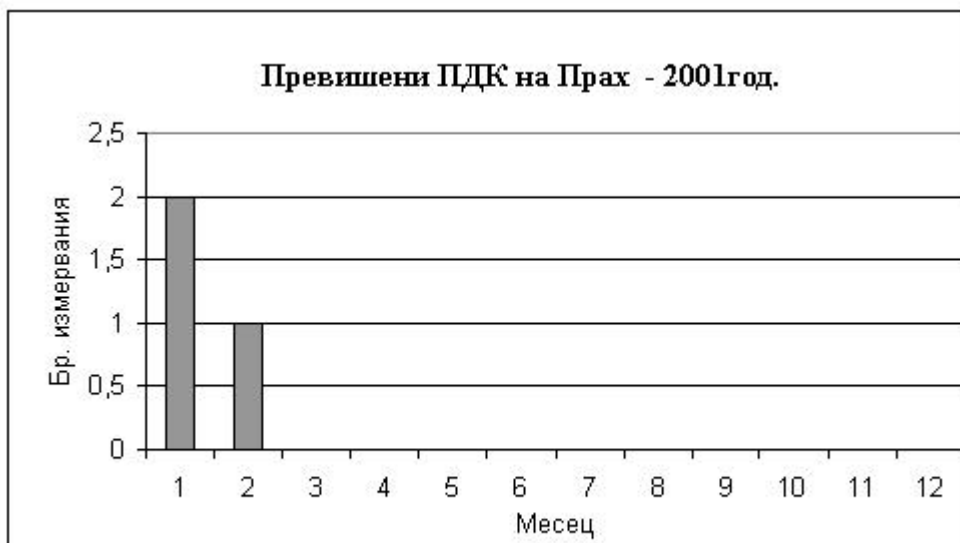
Средногодишна концентрация на H₂S в гр. Севлиево за 1997 - 2003 г.

Фигура 7. Средногодишна концентрация на H₂S в гр. Севлиево за 1997 – 2003 г.

При селектиране на данните за общ прах по дни и стойности се констатира че за периода януари 1999 г. – март 2003 г. са направени 797 измервания в 797 дни. Измерванията с наднормените стойности на прах са 60 броя разпределени по месеци.

Средните месечни концентрации на прах в приземния слой въздух са около и над средната годишна ПДК (0,15 mg/m³) съгласно Наредба №14 от 18.05.1999 г. През януари и февруари 1999 г. средните месечни стойности надхвърлят двойно и средната денонощна ПДК (0,25 mg/m³).

Фигура 8. Превишени ПДК на прах, 2001 – 2002 г.

През разглеждания период в пункта за мониторинг на МОСВ в гр. Севлиево са проведени 318 измервания на оловни аерозоли. Средно дневните и средно годишните концентрации на оловни аерозоли са по-ниски от нормите съгласно Наредба №9.

3.1.2.2 Основни замърсители

При анализа на данните в протоколите за емисиите на атмосферни замърсители от по-големи неподвижни точкови източници замърсяващи атмосферния въздух в Община Севлиево са взети в предвид само източници отделящи прах и сероводород.

По същество това са емисии от комини и съоръжения на по-големи фирмени промишлени инсталации в гр. Севлиево и с. Градница. За тези източници са използвани данни от емисионни измервания на РИОСВ – В. Търново при типично работни условия на инсталациите. За периода 2000 – 2002 г. са констатирани следните измервания:

“Минерали Индустриали България” – ЕООД

В протоколи на РИОСВ – В.Търново, от измервания на инсталациите за трошене, смилане и сушене на суровини и брак. При годишен капацитет 16 хил. t суровина, 1.8 хил. тона бракуван порцелан, 14 часов работен цикъл и 5 дневна работна седмица, в комините след депулверизационите филтри на инсталациите е измерен прах с масов поток 0,012 – 0,28 kg/h.

По изчисления от протоколи на РИОСВ – В. Търново, годишните емисии на прахови частици в атмосферата на гр. Севлиево от инсталациите на ”Минерали Индустриали България” ЕООД е около 1,3 t/година.

”Идеал Стандарт България” – АД

По данни от протоколи, на РИОСВ – В.Търново, за прахови емисии във въздуха от ”Идеал Стандарт България” – АД, при 24 часов работен режим, за периода 2000 – 2001 год. е измерен масовия поток на прахови частици в границите на 0,024 – 0,037 g/h.

На база протоколни измервания на РИОСВ – В.Търново, годишните емисии на прах от газоходите на “Идеал Стандарт България” – АД са около 0,08 t/година.

Годишно за технологични нужди “Идеал Стандарт България” – АД използва около 8 100 m³ вода. В процеса на сушене на порцелановите изделия голяма част от нея се отделя като водна пара, която нощно време и рано сутрин в студено време би могла да се забележи като отделящи се облаци от покрива на фирмата.

”Видима” – АД

От емисионни измервания, Протокол 15/13.06.2000 г. на РИОСВ – В.Търново, в леярнен цех – тръбна пещ за обгаряне на месингови стружки, преди изпускащото устройство, са регистрирани емисии на прах над ПДК (1,48 kg/h). В същият цех от индукционната пещ “Фомет” се отделят 0,04 – 0,128 g/h прах. Съдържанието на цветни и тежки метали Zn, Cu, Pb, Ni в отделения прах е с масов поток 13 – 19,9 g/h. В галваничния цех на “Видима” – АД са измерени емисии на пари и аерозоли с масов поток 0,05 – 0,61 g/h.

По изчисления от протоколи на РИОСВ – В.Търново, годишните емисии на прахови частици от леярнен цех на “Видима” – АД е около 2,6 t/год.

От димоходите в леярнен цех на “Видима” – АД, с. Градница се отделят 0,23 kg/h прах. Годишните емисии на прах при трисменен режим са около 1 t/год.

Емисиите на прах от инсталациите на “Видима” – АД са:

“Видима” – АД гр. Севлиево – 2,6 t/год.

“Видима: - АД с Градница – 1 t/год.

“Севко” – АД

Технологичната обработка на кожи е свързана с използване на сулфидни съединения които са потенциален източник на H₂S. Измервания на РИОСВ – В. Търново, на площадката на фирмата, през месец май 1999 г. показват стойности 0,0084 – 0,0089 mg/m³ което е 1,05 пъти над ПДК. При производствена авария в “Севко” – АД, пункта за мониторинг в гр. Севлиево, през месец юни 2000 г. констатира покачване на фоновото замърсяване на H₂S с 9,3 пъти над ПДК. При нормална работа на завода обаче пряко от площадката на “Севко” – АД не се отделят наднормени емисии на H₂S в атмосферния въздух. Капацитета на фирмата е 22 t кожи дневно, като в последните години дневно се преработват 5 – 10 тона. Количествено използваните сулфиди са 3 – 4% спрямо количеството на входящата суровина. По време на обработката една част от тях се утаяват и заедно с отпадните води попадат в пречиствателната станция.

“Севко” АД има изградена пречиствателна станция – механично стъпало, което дневно грубо разделя и обработва 1500 – 2500 m³ отпадни води. Количествено, утайките от станцията са от 9 – 30 m³ дневно и представляват полутечна маса от органични

отпадъци в която има частично утаена сяра. Събраните утайки с камиони се изхвърлят на старото сметище. От филтруваната отпадна вода, съдържаща разтворими серни съединения, от станцията се изпуска в р. Росица.

Генериращите се производствени отпадъци от производството на “Севко” – АД са предпоставка за неорганизирани емисии на H_2S от старото сметище на гр. Севлиево и коритото на р. Росица.

Годишно в “Севко” АД се използва около 20 тона сулфиди.

Потенциалното количество H_2S което би могло да се отдели като неорганизирани емисии е до 2,5 t/год.

Други източници

В предвид газификацията на промишления сектор в гр. Севлиево в разглеждания модел не са включени газифицирани предприятия “Оригинал”, “ЕМКА” АД, “Росица” АД имащи незначителните емисии на прах и принос в определяне КАВ.

В разглежданият модел не са включени и дървообработващите предприятия “Борела-С” АД, “Абанос” ООД и “Паралел” ЕООД които като източници на прах от дървесни частици в незначителна степен оказва влияние върху КАВ в гр. Севлиево.

Фирмите от хранително-вкусова промишленост – “Селвиконсерв”, “Нектар” и “Сердика”, които замърсяват предимно водите и по-малко въздуха през последните години, са намалили силно производствената дейност и почти не работят.

При съпоставяне на горе цитираните резултати от измервания на емисиите на прах може да се направи извода че в периода 2000 – 2001 г. данните от измервания на прах в производствените фирми на гр. Севлиево показват че концентрациите на общ прах отговарят на ПДК съгласно Наредба №14/18.05.1999 г., Наредба №2/ДВ бр. 51, 1998 г. на МОСВ. Изключение от това прави единичното измерване над ПДК във „Видима” – АД на 13.06.2000 г.

По отношение емисиите на H_2S се констатира, че при нормална работа на “Севко” – АД пряко от площадката му се отделят незначителни емисии на H_2S в атмосферния въздух. Въздействие върху КАВ на гр. Севлиево оказват генериращите се производствени отпадъци от производството на “Севко” – АД, които са предпоставка за неорганизирани емисии на H_2S от старото сметище на гр. Севлиево и коритото на р. Росица.

3.1.2.3 Изводи, проблеми и устройствени изисквания

Балансови изчисление за емисиите от транспорта в Община Севлиево са направени само за прахови частици (сажди).

Определянето на емисиите от автомобилния транспорт стана на няколко етапа.

На база предварителен обзор на локалната транспортна обстановка се определиха пет възлови кръстовища на които бе проведено дванадесет часово ръчно преброяване на транспортния поток, в два дена от седмицата (с натоварен и съответно не натоварен трафик). От попълнените формуляри се направиха изводи за средно дневния трафик на натоварване по съответните улици и за дела автобуси, средни и тежкотоварни автомобили.

За оценка праховите емисии от транспорта се използва методиката на МОСВ (юни 2000 г.) за изчисляване по баланс метод на емисиите на вредни вещества изпускани в атмосферния въздух при емисионен фактор за частици (сажди) – 4,6 kg/mg. По отношение структурата на автомобилния парк за изчисляване емисиите на прах се използваха данни само за дизелови МПС (автобуси, средни и тежки автомобили), изминалия километраж и потребление на гориво. От направения анализ на данните се установи, че дневно на един километър от главната улична мрежа в гр. Севлиево се изгаря от 60 – 70 l дизелово гориво. Годишните емисии на прахови частици (сажди) отделяни от транспорта, за дължината на ГУМ в гр. Севлиево е около 1,5 t/год.

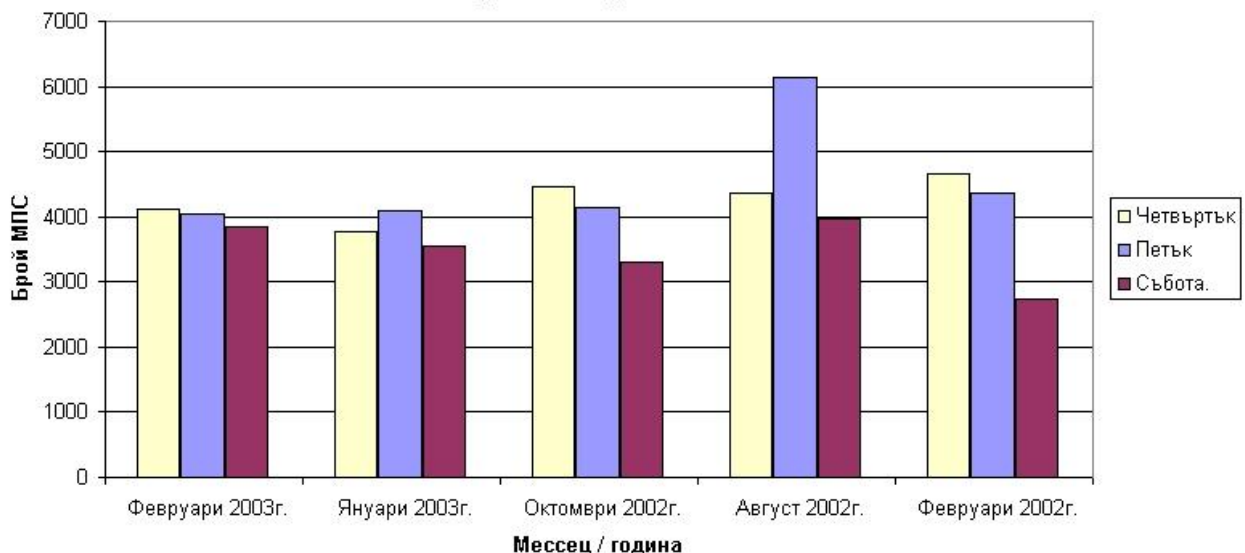
Имайки в предвид близостта на главен път София – Варна до гр. Севлиево и това че преминава през северните му покрайнини, трябва да се отчете неговото влияние върху КАВ на в гр. Севлиево. При средно дневен трафик показан в Приложение №5 дневно на един километър от главен път София – Варна се изгаря около 90 l/km дизелово гориво. Годишните емисии на прахови частици (сажди) отделяни от транспорта, по главен път София – Варна за дължината в гр. Севлиево е около 1 t/год.

От дължината (33 km) на главен път София – Варна на територията на Община Севлиево и средно дневния трафик на МПС може да изчислим годишните емисии на прахови частици (сажди) от него. За района на Община Севлиево годишните емисии на прахови частици от магистралния трафик София – Варна са около 11 t, като разпространението им преобладаващо е от северозапад посока.

Годишните емисии на прахови частици (сажди) за района на Община Севлиево съобразно трафика на натоварване (Приложение №5), по отношение второкласен участък от път 2-44 (Севлиево – Габрово) – 12,6 km е 3 тона и за третокласен участък на път 3-357 (Севлиево – Троян) – 30 km е 2,3 тона.

В зависимост от здравината на пътната настилка и количеството натрупан прах по нея при движение на транспортни средства е възможно вихрово увличане на прах в приземния слой въздух. Уноса на прах от улиците на гр. Севлиево може да се очаква в значителна степен. Идентифицирането на голяма част от уличните платна като настилки с “повредена и изкърпена“ повърхност с натрупан прах по банкетите, особено през студените месеци от годината, създава сложна картина за оценка уноса на прах. Според състоянието на улиците в гр. Севлиево уноса на прах добавя още 50% от общите емисии на транспортен прах.

Ръчно преброяване на транспортния поток по главен път Е 771 София - Варна в района на гр. Севлиево

Фигура 9. Транспортен поток по главен път Е-771 София – Варна в района на гр. Севлиево

3.2 Води

Във водосборната област на община Севлиево са определени следните типове повърхностни води според тяхната категория:

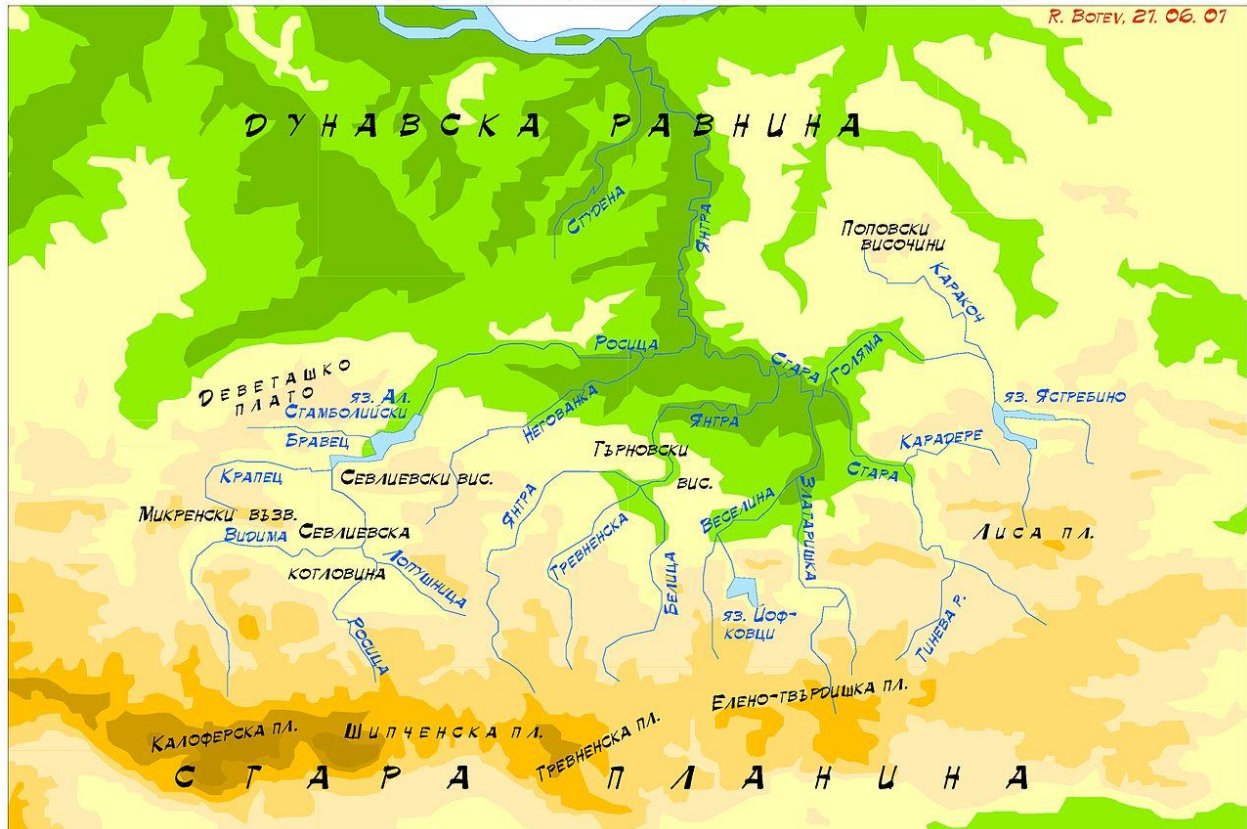
- водни тела за повърхностните води от категорията „река“;
- водни тела за повърхностни води от категорията „езеро“.

Хидрографски община Севлиево се определя от пространственото разположение на водосборната област на река Росица, водопропускливостта на почвите и релефа на района.

Освен р. Росица през цялата територия на общината протичат повърхностни води на малки рекички и множество дерета образуващи нейните притоци (р. Видима, р. Лопушница, р. Чупарата, р. Крапец, р. Негованка, р. Бохот). В преобладаващата си част леглата на тези притоци са тесни, скалисти, с големи наклони и стръмни брегове.

Речната мрежа в района на Община Севлиево е свързана най-вече с р. Росица която е част от басейна на река Янтра разположен в централната част на Северна България. Реката има дължина 164 km, а водосборната и област има площ 2265 km². Извират от Калоферската планина, близо до хижа „Мазалат” и тече в северна посока.

ВОДОСБОРЕН БАСЕЙН НА РЕКА ЯНТРА

Фигура 10. Водосборен басейн на р. Янтра

Река Росица се влива в река Янтра от лявата и страна, в землището на с. Поликрайще. По дължина на реката има изградени хидрометрични станции разположени в с. Водолей, с. Валевци, гр. Севлиево, при вливането на р. Видима и при устието на р. Росица. От притоците на р. Росица най-значима е р. Видима която извира в Централна Стара планина под връх Ботев, в района на резерват „Северен Джендем“. Нейни притоци са Пръскалска река (край ВЕЦ „Видима“), Стърна река (в квартал „Видима“), Острешка река и Зла река (в квартал „Зла река“). Влива се в Росица южно от град Севлиево.

Основните хидрографски характеристики на р. Росица и р. Видима са:

Таблица 10. Хидрографски характеристики на реките Росица и Видима

Река	Извор				Устие			Дължина (km)	Площ (km ²)
	Местност	Координати		Кота	Местност	Координати			
		с.ш.	и.д.			с.ш.	и.д.		
Росица	Червена Локва,	42°46'00"	22°08'10"	1528	р. Янтра	43°15'20"	25°41'40"		
								164.3	2261.9

	1300 m от вр. Бухала									
Види ма	ЗСЗ от вр. Ботев	42°43'20"	24°54'40"	2376	р. Росица	42°59'10"	25°06'20"		67.6	553.7

Източник: Климатичен справочник за НР България, 1979 г.

По данни на хидрологичните станции средногодишният отток на р. Росица за 40 годишен период се изменя в границите от 1,98 m³/sec (1384,106 m³/sec) при с. Валеви до 8,85 m³/sec при гр. Севлиево. Оттокът варира от 0,88 m³/sec до 2,85 m³/sec при Валеви и от 2,31 m³/sec до 16,17 m³/sec при гр. Севлиево.

Таблица 11. Основни характеристики на речен отток на р. Росица за периода 1961 – 2001 г.

№	Река, пункт	Площ	Среден отток 1961 – 2001	Модул на оттока	Минимални водни количества	Максимални водни количества
		km ²	m ³ /sec	l/sec/km ²	m ³ /sec	m ³ /sec
1	р. Росица – с. Валеви	101,0	1,98	19,60	0,88	2,851
2	р. Росица – гр. Севлиево	109,0	8,85	8,12	2,31	16,171
3	р. Видима – с. Видима	38,8	1,29	33,12	0,60	2,51

Източник: Генерална схема за използване на водите на поречието на р. Янтра

3.2.1 Повърхностни и подземни води

Оттока на реките във водосбора на р. Росица е вследствие валежите и снеготопенето над водосборната зона, като се наблюдават сезонни максимуми и минимуми.

Вътрешногодишното разпределение на оттока в поречието на р. Росица е обусловено от сезонните изменения на климатичните фактори във водосборния басейн на р. Росица. Пълноводието на р. Росица настъпва през периода март – юни, когато пролетното снеготопене се съчетава с падналите върху водосбора валежи. Във високопланинската част на водосбора на височина над 1500 m трайна снежна покрива се задържа до края на март. Пълноводието на реката се прекратява в края на м. юни, като след това започва лятно-есенното маловодие. В по-ниските части на водосборния басейн на реката и нейните притоци пълноводието се измества назад с около един месец към зимата.

Максималното средномесечно водно количество за р. Росица при с. Валеви е 17,5% и се проявява през месец април, докато при гр. Севлиево то протича през месец май. Минималните средномесечни водни количества протичат през месец октомври и са съответно 3,1% и за двата пункта.

Таблица 12. Процентно разпределение на оттока на р. Росица и р. Видима

№	Река/ пункт	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Годишна сума
1	р. Видима с. Видима	3,92	4,53	7,72	15,96	20,41	14,83	8,55	5,38	4,06	3,71	4,94	5,97	100
2	р. Росица	5,88	9,07	12,22	17,49	15,72	11,21	7,07	4,21	3,19	3,10	4,46	6,54	100

	с. Валевци													
3	р. Росица гр. Севлиево	5,91	9,77	12,58	15,65	16,22	12,77	7,46	4,10	3,64	3,06	3,58	5,46	100

Източник: Генерална схема за използване на водите на поречието на р. Янтра

Таблица 13. Измерени водни количества поречие р. Росица

Измерени водни количества поречие р. Росица за 2004 г. m ³ /sec													
Река	Пункт	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Росица	Севлиево	4,80	23,76	9,88	8,80	8,80	14,68	3,38	9,96	1,30	3,78	14,93	7,24
Росица	Поликраище	5,88	6,23	9,17	2,51	2,90	10,93	7,89	8,47	4,78	3,76	7,11	7,11

Източник: Доклад Басейнова Дирекция Плевен 2005 г.

В хидрогеоложко отношение Севлиевската котловина и в речната тераса на р. Росица се определят с висока проводимост – над 500 m²/d. Експлоатационните ресурси на котловината се оценяват на 500 – 650 l/sec (15,8 – 20,8 x 10⁶ m³). Естествените ресурси са оценени на 500 до 700 l/sec при отточен модул 12 – 17 l/sec/km².

Като неводоносна се определя територията на общината разположена на запад от Севлиевската котловина.

Таблица 14. Подземни водни тела в Община Севлиево

№ по ред	Код на подземното водно тяло	Наименование на водното тяло
Слой 1 – Неоген - Кватернер		
1	BG1G0000Qa1022	Порови води в Кватернера – р. Росица в Севлиевската котловина
Слой 3 – Карстови и пукнатинни води		
2	BG1G00000K1040	Карстови води в Ловеч – Търновския масив
3	BG1G0000TJK045	Карстови води в Централния Балкан

Таблица 15. Ресурси на подземни води в басейните на р. Росица

Район на разпространение	Площ F km ²	Модул l/sec/km ²	Общо Водно Количество l/sec	Приет експлоатационен ресурс			
			min	max	Q m ³ /sec	W x10 ⁶ m ³ /a	
КВАТЕРНЕР							
р. Росица	116,6	4 – 9,5	500 – 670	1000 – 1330	700 – 860	22,1 – 27,1	
Севлиевска котловина	39,2	14,7	200 – 300	400 – 700	500 – 660	15,8 – 20,8	
ПРИВЛЕКАЕМИ ВОДИ							
р. Росица	46	20 – 50		920 – 2300	920	29 – 72,5	

Източник: Генерална схема за използване на водите на поречието на р. Янтра

Таблица 16. Характеристики на карстовите и пукнатинно-карстовите басейни

	Общ дебит l/sec	Приет експлоатационен ресурс

Район на разпространение	площ F km ²	модул l/sec/km ²	min	max	Q l/sec	W x106m ³ /a
В. Търново – Ловеч	199,6	3,0 – 5,0	550,645	900 – 1100	400 – 620	12,6 – 19,8
Района на север под връх Ботев	21	0,7 – 2,0	10 – 30	30 – 60	40 – 60	1,3 – 1,9

Източник: Генерална схема за използване на водите на поречието на р. Янтра

Физическите свойства и химическия състав на подземните води се изменят под въздействието на комплекс от фактори: геоложки, геоморфоложки, климатични и др. Подхранването на водоносните отложения се осигурява основно от инфилтрация на валежни води и динамиката на водообмена между отделните геоложки структури. Съставът на подземните води се изменя с промяна на надморската височина. В зоната на интензивния водообмен и при незначителното изпарение във високите части на планинската водосборна област, подземните води са с ниски концентрации на сулфати и хлориди (под 10 mg/l), рН: 7,0 – 7,5 и твърдост 6 – 7 mgΣ/l. За води, които имат пукнатинен или пукнатинно-карстов произход е характерна и по-високата концентрация на калциеви йони (100 – 120 mg/l).

Подземните води са хидрокарбонатно-калциеви. Съдържанието на нитрати е практически нищожно, под 2,0 mg/l. Информация за естествената радиоактивност на подземните води в района се поддържа от Националната мрежа за радиологичен контрол. Контролираните показатели по Наредба №9/2001 г. не са включени в Плана за собствен мониторинг на Дружеството, но може да се приеме, че те са представени с концентрации, многократно под нормативно определените.

Подземните води са уязвими на замърсяване в райони с интензивно земеделие и урбанизация, каквито не се идентифицират на територията на община Севлиево. Независимо от това плиткоразположените водоносни отложения създават сериозни проблеми за качеството на суровата вода по отношение на биологичната ѝ стабилност и сезонно по показателя „мътност“. Принос към наблюдаваните негативни тенденции има и масовото изсичане на гори във вододайните зони и непосредствено около водоизточниците.

От направеният анализ на състоянието на повърхностните и подземни води и хидромелиоративна инфраструктура на водосборната област на община Севлиево могат да се направят следните изводи:

1. Изградените язовири, микроязовири и речни водохващания могат да акумулират и осигуряват необходимите водни обеми за извършване на ефективно напояване на изградените поливни площи;

2. Изградената хидромелиоративна мрежа и хидротехнически съоръжения не са в състояние да осигуряват водоподаване на половината от изградените поливни площи, тъй като вътрешната канална мрежа е разрушена, поради липса на реален собственик;

3. Незаинтересованост на арендаторите обработваема земя за осъществяване на ефективно напояване в резултат на което, използваемостта на хидромелиоративния фонд е много ниска (5 – 10% от потенциала), а приходите и нормата на печалба ниски, няма политика насочена към модернизация и опазване на годния за експлоатация хидромелиоративен фонд;

4. Недостатъчен интерес за учредяване и регистриране на водни сдружения, които да стопанисват и експлоатират хидромелиоративната инфраструктура на територията на общината. На този етап е създадено само едно сдружения за напояване в с. Душево;

5. Липсва интерес към концесиониране на дейностите по стопанисване, експлоатация и поддръжка на държавния хидромелиоративен фонд.

3.2.1.1 Вътрешни водоеми

На територията на общината липсват естествени езера. Най-голямото хидротехническо съоръжение в община Севлиево е язовир „Александър Стамболийски”. Разположен е до с. Горско Косово на територията на областите Габрово и Велико Търново. Отстои на 13 km от гр. Сухиндол, на 3,3 km от гр. Севлиево и на 50 km от гр. Велико Търново. Общата му дължина от началото при гр. Севлиево до изградената язовирна стена до с. Горско Косово е 18 km. Язовирната стена е от каменно-зидан тип. Височината ѝ от основата е 66 m, дължината по короната ѝ – 300 m. Стената е строена по немски проект, създаден преди Втората световна война. Той е първият голям язовир в България, построен в периода 1940 ÷ 1953 г. и водното му тяло има следните основни характеристики:

Таблица 17. Основни характеристики на водното тяло на язовир „Александър Стамболийски“

Водно тяло	Местоположение	Най-близко населено място	Предназначение	Пуск. година	Общ обем м ³	Вид на регулиране	Макс. площ на водна повърхност
яз. „Ал. Стамболийски“	р. Росица	с. Горско Косово	Хидроенергетика Напоиване	1953	222.10 ⁶	Годишен изравнител	10860 dka

Източник: Генерална схема за използване на водите на поречието на р. Янтра

При построяването на язовир „Александър Стамболийски” са прихванати водите на реките Росица и Видима.

Водосборната област на язовира е 1478 km². Водохранилището му разполага с:

- Завирен обем – 220 млн. м³;
- Полезен обем – 200 млн. м³;
- Най- високо водно ниво – 190.75 m;
- Най- високо работно водно ниво – 185 m;
- Най- ниско работно водно ниво – 164 m;
- Залята площ – 11,44 km².

Данни за притока водни количества в язовира и изменението им през годините е показано в таблицата по долу.

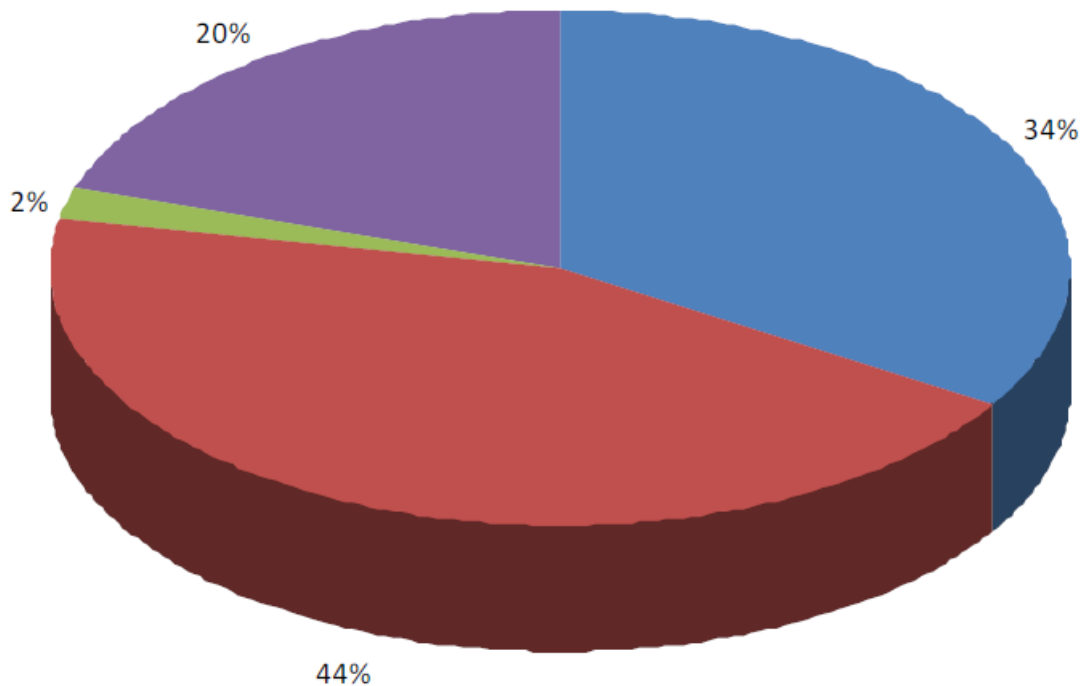
Таблица 18. Приток на водни количества в язовир Александър Стамболийски

Приток водни количества	Qm ³ /sec ср. год. 1961 г. – 1998 г.	Qm ³ /sec 2004 г.
яз. „Александър Стамболийски“	11,658	8,000

Действащите язовири на територията на общината са 50:

Цел на ползване

■ Риборазвъждане   ■ Без стопанско значение   ■ от "Бяла" ЕООД за оросяване

3.2.1.2 Риск от наводнения

На територията на общината възникват кризисни ситуации породени от наводнения, които причиняват различни по размер материални щети и могат да доведат до човешки жертви.

Фигура 11. Карта на заливните зони в България

Прави се необходимото и се търси финансиране за проект, относно подпомагане разработването и изпълнението на система за наблюдение и ранно оповестяване в реално време, която във взаимодействие с информационно съветваща система в общинския център да следи, приема и обработва информация за количеството на паднали дъждове във водосбора и нивата на реките за формирана висока вълна към населените места преди и към гр. Севлиево и по посока към яз. „Ал. Стамболийски“. Идеята за същата се състои в изграждане на система от дъждомерични станции и нивомерни пунктове, монтирани на подходящи места във водосбора на водоемите в река Росица с притоците Зелениковец, Мокра Бяла, Багарещица, Негойчевица, Видима, Боазка, Лопушница (с потенциално опасния яз. „Лопушница“), р. Чопарата (с потенциално опасните каскадно разположени яз. „Идилево“ и яз. „Богатово“), от които да се приема и обработва информация в базова информационно съветваща система за вземане на управленски решения при опасност от мащабни (локални) наводнения. За тази цел ще трябва да се проучи обширен район, разположен северно от билото на Централна Стара планина – от запад на изток от хижа „Плевен“, към вр. Ботев, към х. „Тъжа“, „Росоватец“ – х. „Мазалат“ – Корита.

Дейности за намаляване на риска

- Рехабилитация на язовирни стени и съоръжения към тях през 2013 г.;
- Почистване на речни корита и сухи дерета и осигуряване на финансирането им;
- Експертиза на състоянието на потенциално опасните язовири и съоръженията към тях; прогнозиране на водните количества, включително прогнозната височина на водния стълб; прогнозни заливни зони по поречието на язовира след стената;
- Изграждане и модернизация на система за наблюдение, ранно предупреждение и оповестяване на общината и населението;

- Отпечатване и разпространение на листовки с указания за поведение и действие на населението при наводнения.

3.2.1.3 Отток на водите

Хидроложките условия в Община Севлиево са подложени на значителни антропогенни изменения. Състояние на повърхностните води, в зависимост от ползването им се разделят на три категории:

- първа – води, които се ползват за питейни нужди и др.;
- втора – води, които се ползват за водопой на животни, рибовъдство и др.;
- трета – води, които се ползват за напояване, за промишлеността и др.

Подземни води

Таблица 19. Подземни водни тела в Община Севлиево

№ по ред	Код на подземното водно тяло	Наименование на водното тяло
Слой 1 – Неоген - Кватернер		
1	BG1G0000Qa1022	Порови води в Кватернера – р. Росица в Севлиевската котловина
Слой 3 – Карстови и пукнатинни води		
2	BG1G00000K1040	Карстови води в Ловеч – Търновския масив
3	BG1G0000TJK045	Карстови води в Централния Балкан

Таблица 20. Ресурси на подземни води в басейните на р. Росица

Район на разпространение	Площ F km ²	Модул l/sec/km ²	Общо Водно Количество l/sec	Приет експлоатационен ресурс		
			min	max	Q m ³ /sec	W x10 ⁶ m ³ /a
КВАТЕРНЕР						
р. Росица	116,6	4 – 9,5	500 – 670	1000 – 1330	700 – 860	22,1 – 27,1
Севлиевска котловина	39,2	14,7	200 – 300	400 – 700	500 – 660	15,8 – 20,8
ПРИВЛЕКАЕМИ ВОДИ						
р. Росица	46	20 – 50		920 – 2300	920	29 – 72,5

Източник: Генерална схема за използване на водите на поречието на р. Янтра

Таблица 21. Характеристики на карстовите и пукнатинно-карстовите басейни

Район на разпространение	площ F km ²	модул l/sec/km ²	Общ дебит l/sec	Приет експлоатационен ресурс		
			min	max	Q l/sec	W x10 ⁶ m ³ /a
В. Търново – Ловеч	199,6	3,0 – 5,0	550,645	900 – 1100	400 – 620	12,6 – 19,8
Района на север под връх Ботев	21	0,7 – 2,0	10 – 30	30 – 60	40 – 60	1,3 – 1,9

Източник: Генерална схема за използване на водите на поречието на р. Янтра

3.2.1.4 Мониторинг на водите

Оценката на състоянието на повърхностните води се извършва въз основа на Наредба №7/1986 г., която нормира замърсяването с различни вещества. Проектната категория на р. Росица, съгласно Заповед РД – 272/03.05.2001 г. е както следва:

- р. Росица от изворите до първите населени места – I категория;
- р. Росица от първото населено място (с. Стоките) до вливането ѝ в р. Янтра – II категория;

Състоянието на реката е оценено спрямо нормативните изисквания за водоприемник II категория.

Съгласно заповед РД – 192/11.05.1998 г. на Министъра на околната среда и водите на територията на община Севлиево са определени следните пунктове за контрол качеството на повърхностните води от Националната система за мониторинг на околната среда (НСМОС).

Това са:

Таблица 22. Пунктове за контрол качеството на повърхностните води

№	Код на пункта	наименование	Код водно тяло	Геогр. координати	
				N	E
1	BG1YN04519MS060	р. Росица – след гр. С-во, мост	BG1YN400R012	43° 02'/ 11.0//	25° 05'/ 6.2//
2	BG1YN43219MS090	р. Мъгъра – преди вливане в яз. "Ал.Ст."	BG1YN400R007	43° 07'/ 11// 43° 07/ 10.183//	25° 06'/ 37// 24° 59/ 24.277//
3	BG1YN00441MS100	р. Крапец – преди влива в р. Росица пр. яз. "Ал.Ст."	BG1YN400R004	43° 05'/ 12// 43° 05/ 15.920//	25° 03'/ 07// 25° 03/ 31.031//
4	BG1YN04521MS110	р. Чопарата – преди влива в р. Росица гр. Севлиево	BG1YN400R003	43° 01/ 23.235//	25° 07/ 23.594//
5	BG1YN04697MS120	ОВ р. Лява Видима	BG1YN400R001	42° 46'/ 49.7//	24° 55'/ 17.3//

Източник: Басейнова Дирекция Дунавски Район, Плевен

За следене качествата на водите в р. Росица ИЛ на ИАОС – В. Търново прави системни наблюдения. Акредитираната изпитвателна лаборатория в съответствие с критериите на БДС EN 45001; БДС EN ISO/IEC 17025 извършват изпитване на:

- води – повърхностни, отпадъчни и подземни;
- биотичен индекс на течащи води.

Наблюденията на реките в пунктовете при р. Росица влизат в Националната автоматизирана система за екологичен мониторинг (НАСЕМ) – подсистема "повърхностни води" (РД – 192/11.05./998 г. на МОСВ) и са включени в мониторинговата дейност по Росицаската програма (РД – 13/17.03.00 г. на МОСВ). Те имат за цел оценка на фоновото състояние на водите в реките и тяхното изменение, в резултат от антропогенно или природно въздействие.

В тези пунктове за мониторинг се контролират 24 физикохимични показатели за качеството на водите (температура, рН, БПК, разтворен кислород, ХПК – химична потребност от кислород, разтворени и неразтворени вещества, хлорни йони, сулфатни йони, амониев азот, нитритен азот, нитратен азот, фосфати и др.) В тях се контролират

допълнително и специфични показатели - тежки метали, нефтопродукти, детергенти, фенол и др. Оценката на качеството на повърхностните води се извършва на базата на Наредба №7.

Таблица 23. Физикохимични показатели на р. Росица – 2008 г.

EU код	PH	OXIG	NO ₂ %	EPROV	BPK5	OKISL	RAZTV	NRAZV
BG1YN04521MS060	8,2	12,8	128	485	6,2	3,2	326	2
BG1YN43199MS021*	8,17	13,5	128	362	4,1	2,3	212	8

Продължение на таблицата

EU код	CLJN	SULJ	PO ₄	FER	CALZ	MGNZ	TVRD S	N-NH ₄	N-NO ₂	N- NO ₃	P PC
BG1YN04521MS060	19,8	24,6	0,134	0,14	96,2	13,1	5,9	0,505	0,0135	2,12	0,1 4
BG1YN43199MS021*			0,11					0,18	0,014	1,7	

* – р. Росица преди яз. „Стамболийски“ Източник: Басейнова Дирекция Дунавски Район, Плевен

1. Имисионен контрол (год. отчет на РИОСВ – 2008 г.)

- Пункт BG1YN04519MS060 (р. Росица след гр. Севлиево на шосеен мост София – Варна) – отговаря на нормите за II-ра категория водоприемник, съгласно Наредба №7 1986 г., по изследваните показатели;

- Пункт BG1YN43219MS090 (р. Мъгъра преди вливане в яз. “А. Стамболийски”) – отговаря на нормите за II-ра категория водоприемник, съгласно Наредба №7 1986 г., по изследваните показатели;

- Пункт BG1YN00441MS100 (р. Крапец – преди вливане в р. Росица преди яз. ”Ал. Стамболийски”) – отговаря на нормите за II-ра категория водоприемник, съгласно Наредба №7 1986 г., по изследваните показатели;

- Пункт BG1YN04521MS110 (яз р. Чопарата – преди вливане в р. Росица гр. Севлиево) – отговаря на нормите за II-ра категория водоприемник, съгласно Наредба №7 1986 г., по изследваните показатели;

2. Контрол подземни води

- Пункт BG1YN04697MS120 (ОБ р. Лява Видима) – отговаря на нормите, съгласно Наредба №1/2000 г. за качествените изисквания към подземни води по изследваните показатели;

Минерални води – местонахождение, характеристики, дебит, използване, потенциал

На територията на Общината няма известни източници на минерални води, използвани за лечебни или други цели.

Влияние на изпускани отпадъчни води върху питейни водоизточници

Река Росица е основен приемник на отпадъчни води в Община Севлиево. Констатира се, че реката е изложена на непрекъснато нарастващо замърсяване.

Водоснабдяването на гр. Севлиево и селата, се осъществява от шест на брой водохващания “планински” тип.

Дългогодишните наблюдения на РИОКОЗ показват, че няма регистрирани преки замърсявания на питейни водоизточници с изпускани отпадъчни води. Като цяло качеството на водата в района отговаря на изискванията в Наредба №9 (ДВ бр. 30/2001 г.) за качество на вода, предназначена за питейно-битови цели.

Източници на замърсяване – на територията на общината и извън територията на общината

Анализът на състоянието на водните тела в района на общината показва, че с най-голям дял в замърсяването са:

- **точковите източници на замърсяване** – замърсяване на водите главно от неизградени канализации и пречиствателни станции за населените места и локални замърсявания от изградените рудници, хвостохранилища и мандри.

- **дифузното замърсяване** – замърсяване на речните корита с нерегламентирано изхвърляне на отпадъци от населените места, строителни отпадъци и от горско- стопански дейности, от животновъдство, ерозия във водосбора, както и течове от амортизирани тръби на канализационните системи.

Основен замърсител на повърхностните водни обекти са битово-фекалните и производствени отпадни води поради ниската степен на изграденост и/или липса на системите и мрежите за отпадни води. С пускането в експлоатация на ПСОВ – гр. Севлиево, в края на 2009 г., улавяща отпадъчните води от канализационната мрежа на града в значителна степен е решен въпроса с пречистване на отпадъчните води на територията на общината.

Точкови източници на замърсяване в басейна на река Росица

Таблица 24. Заустване на отпадъчни води от индустриални обекти

№	Индустриален обект	Приток, в който зауства ОВ (река)	Количество на зауствената ОВ (м3/година)
1	ПК „Пластик“, гр. Априлци	р. Видима,	20 520
2	ЕТ „МПХ-Хр. Матев“, гр. Априлци	р. Видима,	2 040
3	„Биоплод“ ООД, с. Дебнево, община Троян	дере приток на р. Видима,	2 400
4	„Идеал Стандарт Видима“ АД, гр. Севлиево – Производствена площадка, с. Градница	р. Видима,	45 153
5	”Идеал Стандарт България” – АД	р. Росица,	
6	„Хамберг България“, гр. Севлиево	р. Росица,	5 100
7	„Севко“ АД (“Евромиг” ЕООД)	р. Росица,	

Източник: Басейнова Дирекция „Дунавски район“, 2005 г.

Значими дифузни източници на замърсяване в басейна на река Росица

Таблица 25. Дифузни източници на замърсяване

Дифузни източници			Подбасейн
Населени места без изградена канализационна мрежа		Екв. жители >2000	
1	гр. Априлци	4 439	р. Видима, поречие р. Янтра
Сметища		Екв. жители >2000	
2	Старото депо за ТБО гр. Севлиево	53 333	р. Росица, поречие р. Янтра
Индустриални източници		Източник на замърсяване	
3	Птицекланица „Хиринат“, гр. Севлиево		р. Росица, поречие р. Янтра
4	Свинеферма „Чакала“, гр. Севлиево	попивен кладенец	р. Росица, поречие р. Янтра

5	Свиноекомплекс, с. Агатово	попивен кладенец	р. Росица, поречие р. Янтра
6	„Раздола“, гр. Севлиево	попивен кладенец	р. Росица, поречие р. Янтра
7	„Напредък“ ЕАД, гр. Севлиево	попивен кладенец	р. Росица, поречие р. Янтра

Източник: Програма за намаляване на органичното замърсяване в басейна на река Янтра, 2005 г.

Емитерите на вредни вещества в повърхностните течения (по населени места на общината)

Таблица 26. Брой емитери по населени места на територията на община Севлиево

№	Населено място	Река	Община	Поречие	Брой зауствания
1	Батошево	Росица	Севлиево	Янтра	1
2	Шумата	Росица	Севлиево	Янтра	1
3	Кръвеник	Видима	Севлиево	Янтра	1
4	Сенник	Видима	Севлиево	Янтра	1
5	Ряховците	Росица	Севлиево	Янтра	1
6	Кормянско	Росица	Севлиево	Янтра	1
7	П. Славейково	Росица	Севлиево	Янтра	3
8	Добромирка	Негованка	Севлиево	Янтра	2

Източник: РИОС, В. Търново, 2009 г.

3.2.1.5 Водоснабдителна и канализационна системи

3.2.1.5.1 Питейното водоснабдяване

Всички населени места в община Севлиево са водоснабдени. За питейно-битови нужди се използват: речни и подземни води. Водоснабдяването на община Севлиево и прилежащите села се осъществява посредством пет речни водохващания към притоци от водосбора на р. Росица (четири са действащи), едно речно водохващане на р. Видима, 60 каптирани естествени извора, 9 дренажа, 4 шахтови кладенци и два броя повърхностни водохващания с местно значение. Карстовите води на Предбалкана формират подземни потоци, които излизат на повърхността под формата на множество извори. Най-големия дебит се осигурява от речните водохващания на р. Росица и р. Видима като достига до 445 l/sec. Множеството от тези извори са с минимален и силно променлив дебит – от 0,02 до 2,0 l/sec. Обединени във водоснабдителни групи, те захранват редица селища, които не могат да бъдат включени към централно водоснабдяване.

Водоснабдяването на общината се извършва от ВиК „Бяла“ ЕООД гр. Севлиево. „Бяла“ ЕООД гр. Севлиево е еднолично дружество с ограничена отговорност – 100 % общинска собственост.

За предоставяне на услугата водоснабдяване във Водоснабдителната система „Бяла“ – гр. Севлиево е обособена система, включваща – Водоснабдяване с пречистване на питейните води.

Водоснабдителната система, която се експлоатира от Оператора, включва тридесет населени места – гр. Севлиево и двадесет и девет села.

Описание на водоизточниците

Водоснабдяването на Община Севлиево и прилежащите села се осъществява от 81 броя водоизточници. Същите са разположени на територията на Общината и включват шест речни водохващания “планински” тип (към притоци от водосбора на р. Росица и р.

Видима), 61 каптирани естествени извора, 9 дренажа, 4 шахтови кладенци и два броя повърхностни водохващания с местно значение. Основните водоизточници са пет речни водохващания към притоци от водосбора на р. Росица и едно речно водохващане на р. Видима, чиито води се пречистват в ПСПВ с. Стоките. Разрешените водни количества са 445 l/sec. Захранването на системата се осъществява посредством два основни водопровода стоманен Ø630 и азбестоциментов Ø546. Като резервни водоизточници се използват четири шахтови кладенци и дренаж "Чешмедере" имат максимален дебит до 32 l/sec. Същите се използват само при необходимост от допълнителни водни количества за гр. Севлиево.

На територията на общината функционира пречиствателна станция за питейна вода в с. Стоките, с капацитет 31 104 m³ вода в денонощие. Постигнато е 100% пречистване на питейната вода.

За всеки от повърхностните водоизточници със Заповеди на Басейнова Дирекция Плевен са указани санитарно-охранителни зони.

"Бяла" ЕООД поддържа и експлоатира 240 000 m довеждащи водопроводи и 504645 m водопроводна мрежа с 16 704 бр. сградни водопроводни отклонения заедно с ПСПВ, и 81 броя водоизточници.

Таблица 27. Водоизточници на територията на община Севлиево

№	Разрешително за водовземане		Място на водовземане		Срок на разрешителното	Ползвано количество m ³ /год
	№	Дата	Водоизточник – тип на водовземното съоръжение	Населено място		
1	2	3	4	5	6	7
1	11510257	18.9.2008 г.	к-ж „Докуз кайнак“+ к-ж Адървец”	с. Агато̀во	17.02.2019 г.	24136
2	11510260	24.9.2008 г.	к-ж „Рошѝто”	с. Агато̀во	06.03.2019 г.	23400
3	11510261	24.9.2008 г.	к-ж „Балевец”	с. Градище	06.03.2019 г.	-
4	11510264	25.9.2008 г.	к-ж „Лукач”1,2	с. Градище	07.02.2019 г.	31208
5	11510259	18.1.2009 г.	к-ж „Нел̀мба”	с. Добромирка	17.02.2019 г.	-
6	Решение №413	01.3.2011 г.	к-жи „Мерджанов кладенец”, „Бь̀ката”, „Кь̀ричим”, „Двата кладенеца”	с. Добромирка	28.03.2016 г.	-
7	11510258	18.9.2008 г.	к-ж „Кална кория”	с. Добромирка	17.02.2019 г.	2800
8	115102265	26.9.2008 г.	к.ж „Узун бунар”	с. Добромирка	07.02.2019 г.	6560

9	101458/27.3.20 06 г. Решение №427	22.03.2011 г.	к-жи „Коцовец”, „Качица”, „Сливова чешма”, Каменец”, „Таб. долчина”	с. Крамолин	28.03.2016 г.	56829
10	101457/27.3.20 06 г. Решение №422	08.03.2011 г.	д-ж „Ливади”	с. Крамолин	28.03.2016 г.	25000
11	11510263	25.09.2008 г.	к-жи „Център”1,2	с. Крушево	07.02.2019 г.	67080
12	11510268	01.10.2008 г.	к-ж „Дълбоки”	с. Крушево	17.02.2019 г.	-
13	101455/27.3.20 06 г. Решение №418	09.03.2011 г.	к-ж „Над язовира”	с. П. Славейков	28.03.2016 г.	-
14	101456/27.3.20 06 г. Решение №429	25.03.2011 г.	д-жи „Горен”, „Среден”, „Долен”	с. П. Славейков	28.03.2016 г.	-
15	101451/27.3.20 06 г. Решение №421	18.03.2011 г.	к-ж „Лозата”	с. М. Вършец	28.03.2016 г.	-
16	101452/27.3.20 06 г. Р-ние №428	25.03.2011 г.	к-ж „Букът”2, 3, 4	с. М. Вършец	28.03.2016 г.	17700
17	101453/27.3.20 06 г. Решение №419	15.03.2011г.	к-ж „Букът”	с. М. Вършец	28.03.2016 г.	9701
18	Решение №409	25.2.2011 г.	к-ж „Калина”	с. М. Вършец	28.03.2016 г.	2300
19	101459/27.3.20 06 г. Решение №430	25.03.2011 г.	к-жи 1 и 2	с. Ряховците	28.03.2016 г.	-
20	11510160	16.1.2008 г.	БПС 1, 2, 3, 4	гр. Севлиево	21.01.2014 г.	-
21	11510150/14.1. 2008 г. Решение №899	18.10.2012 г.	д-ж „Чешме дере”	гр. Севлиево	15.01.2018 г.	-
22	11510267	01.10.2008г.	к-ж „Джевезни бунар”	с. Кормянско	07.02.2019 г.	-

23	101681/28.8.20 06 г. Решение №490	01.08.2011 г.	к-ж „Сираков”	с. Младен	29.08.2016 г.	27690
24	101682/28.8.20 06 г. Решение №491	03.08.2011 г.	к-ж „Стара ПС” (Н. дупка)	с. Младен	29.08.2016 г.	-
25	101680/28.8.20 06 г. Решение №492	29.03.2016 г.	к-ж „Бързи брод”	с. Градница	29.03.2016 г.	-
26	11510107/ Решение №794	20.9.2007 г. 02.07.2012 г.	д-ж „Бърнарево”	с. Градница	21.09.2017 г.	153360
27	11510152/14.1. 2008 г. Решение №897	18.10.2012 г.	к-ж „Трите кофи”	с. Бериево	15.01.2018 г.	7500
28	101683/28.8.20 06 г. Решение №564	29.08.2-11 г.	д-ж „Зелени ливади”	с. Бериево	29.08.2016 г.	11169
29	11510184/12.3. 2008 г. Решение №1005	21.02.2013 г.	к-ж „Черни връх”	с. Столът	13.03.2018 г.	33400
30	11510210/09.5. 2008 г. Решение №985	24.01.2013 г.	к-ж „Стоянова присойка”	с. Столът	10.05.2018 г.	46042
31	11510151/14.1. 2008 г. Решение №883	05.10.2012 г.	к-ж „Дисманица”	с. Столът	15.01.2018 г.	-
32	11510197/20.3. 2008 г. Р-ние №1000	01.02.2013 г.	к-ж „Ч. връх”	с. Млечево	21.03.2018 г.	25275
33	101684/28.8.20 06 г. Решение №478	08.07.2011 г.	д-ж „Гюр чешма”	с. Дамяново	29.08.2016 г.	37800

34	101785 Решение № 603	29.08.2011 г.	к-ж „Чешмите”	с. Дамяново	17.11.2016 г.	52090
35	11510149/14.1. 2008 г. Решение №901	18.10.2012 г.	к-жи „Баира”1-6	с. Дамяново	18.10.2012 г.	-
36	11510155/16.1. 2008 г. Решение №877	03.10.2012 г.	к-ж „Угорелец”	с. Стоките	17.01.2018 г.	4680
37	11510158/16.1. 2008 г. Решение №881	04.10.20112 г.	к-ж „Тумбалово”	с. Стоките	17.01.2018 г.	1560
38	11510159/16.1. 2008 г. Решение №900	18.10.2012 г.	к-ж „Купен”	с. Стоките	17.01.2018 г.	3120
39	11510185/14.3. 2008 г. Решение №989	28.01.2013 г.	к-ж „Кладев рът”	с. Стоките	15.03.2018 г.	788
40	11510186/14.3. 2008 г. Решение №983	24.01.2013 г.	к-ж „Караците”	с. Стоките	15.03.2018 г.	1577
41	11510194/18.3. 2008 г. Решение №997	28.01.2013 г.	к-ж „Добревци”	с. Стоките	19.03.2018 г.	1577
42	11510195/18.3. 2008 г. Решение №984	24.01.2013 г.	к-жи „Валевци”1,2	с. Стоките	19.03.2018 г.	4730
43	11510205/16.4. 2008 г. Решение №986	24.01.2013 г.	к-ж „Петлите”	с. Стоките	17.04.2018 г.	1577
44	11510204/16.4. 2008 г. Решение №988	28.01.2013 г.	к-ж „Лъвов мост”	с. Стоките	17.04.2018 г.	1577

45	11510219	14.5.2008 г.	к-ж „Куруджий”	с. Стоките	Севлиево	1560
46	11510156/16.1. 2008 г. Решение №898	18.10.2012 г.	к-ж „Троенци”	с. Кръвеник	17.01.2018 г.	3000
47	11510157/16.1. 2008 г. Решение №882	04.10.2012 г.	к-ж „Чолаците”	с. Кръвеник	17.01.2018 г.	3120
48	100421	28.5.2004 г.	водохв. „Мокра Бяла”	с. Стоките	28.05.2029 г.	450400
49	100422	28.5.2004 г.	водохв. „Зелениковец”	с. Стоките	28.05.2029 г.	376880
50	100419	28.5.2004 г.	водохв. „Росица”	с. Стоките	28.05.2029 г.	1130200
51	100423	28.5.2004 г.	водохв. „Багарещица 1”	с. Стоките	28.05.2029 г.	-
52	100420	28.5.2004 г.	водохв. „Багарещица 2”	с. Стоките	28.05.2029 г.	1272000
53	100769	16.5.2005 г.	водохв. „Лява Видима”	с. Стоките	20.01.2030 г.	785000
54	100356	21.4.2004 г.	водохв. „Баева ливада”	с. Млечево	10.05.2018 г.	15900
55	100357	21.4.2004 г.	водохв. „Душевски колиби”	с. Шумата	21.04.2014 г.	5160

3.2.1.5.2 Канализация

Канализационни услуги, се осигуряват само за гр. Севлиево и с. Петко Славейково. В останалите населени места няма. Отделни елементи на канализационни системи на отделни обществени сгради има изградени в по-големите села, като П. Славейково, Градница, Ряховците, Сенник, Добромирка, Г. Росица. Населението, ползващо канализационни услуги е 27 818 жители. Изградената до момента канализационна мрежа обслужва 90% от населението на град Севлиево и 91 % от населението на село П. Славейково.

В канализационната мрежа на гр. Севлиево се заустват смесени битово фекални, производствено отпадъчни и дъждовни води.

Основни източници на производствени отпадъчни води заустени в канализационната мрежа на гр. Севлиево са следните промишлени предприятия: „Видима“ – АД, за производство на водопроводна арматура, „Идеал-Стандарт“ – АД, за производство на силикатни изделия в бита, АВВ „Авангард“ – АД, за производство на високоволтови електроизделия, „Оригинал“ – АД, за производство на пресформи и леене под налягане по пневмобуталния метод, „Динамо“ – АД за производство на Нестандартно оборудване, екипировка и финно лелене от цветни метали и сплави, „Емка“ – АД, за производство на електропроводници за индустрията и бита, „Росица Индъстриал енд комършъл активитис“ – АД за производство на детайли, машинни и резервни части, „Сиби“ ООД, за производство на водопроводна арматура, „Спектър“ АД, за производство на промишлено оборудване и тръбна арматура, „Минерали Индустриали България“ –

ЕООД, за преработка на нерудни, кариерни материали, минерални суровини, „Росица“ – АД, за производство на трикотажни изделия и бельо, „Бриз“ – АД за производство на текстил, „Паралел“ – ООД, за производство на дунапрен и мебели за дома, предприятия за преработка на месо, мляко („Милки екс“ – ООД, ЕТ „Стив“, ЕТ “Трифо”, ЕТ “Тони”, Алкохолна фабрика „Синева“). В гр. Севлиево има общо 6 медицински обекта: болница, спешна медицинска помощ, стоматологичен център и три медицински центъра, които са източници на замърсяване с дезинфектанти, медикаменти, реактиви биологични и инфекциозни замърсители.

В края на 2009 г. е пусната експлоатация на ПСОВ – гр. Севлиево, улавяща отпадъчните води от канализационната мрежа на града.

Канализационната мрежа на гр. Севлиево е от смесен тип, с дължина 51 km. Чрез нея битово-фекалните води от населението, промишлено отпадъчните и дъждовни води от града се отвеждат направо в р. Росица (водоприемник II категория). Изграждането на канализацията е започнало след 1944 г. и е продължило около 20 години. В града има изградени 5 главни колектора, един довеждащ колектор и един дъждоприемник, направени от кръгли бетонови тръби с диаметър от Ø – 200 mm до Ø – 1200 mm, с общо 3 722 бр. канализационни отклонения. Всички те чрез довеждащ колектор за битово-фекалните води се заустват в градска пречиствателна станция на гр. Севлиево

Стопанисването и подържането на канализационната мрежа на гр. Севлиево се извършва от „БЯЛА“ ЕООД – гр. Севлиево (“ВиК” дружество със 100 % общинско участие). Дружеството има разрешително №101580/30.06.2006 г. от Басейнова дирекция – гр. Плевен, за заустване на отпадните води в р. Росица.

3.2.1.6 Води – състояние и устройствени изисквания по опазването им

Съществуващата канализационна мрежа е със степен на изграденост 90 % и се ползва от 95% от населението на града, включително от всички обществени и търговски обекти и промишлени предприятия.

През 2007 г. смесени отпадъчни води, които са се формирали на територията на гр. Севлиево са били 1392565 m³.

Общото реално количество на отпадните води от гр. Севлиево е сума от количеството потребена вода от населението, фирмите в града, миенето на улици, площади, поливане на зелени площи и паднала дъждовна вода.

Основна част (около 60%) от заустените в градската канализация отпадни води се генерират от домакинствата в града.

Селата на Община Севлиево нямат изградени канализации.

В ГПСОВ – гр. Севлиево се извършва пречистване на отпадъчните води на гр. Севлиево чрез прилагане на три основни технологични процеса:

Таблица 28. Основни технологични процеси в ГПСОВ – гр. Севлиево

1	ГПСОВ – вход (Помпена станция)
2	ГПСОВ – механично стъпало (Механично пречистване на отпадъчна вода)
3	ГПСОВ – биологично стъпало (Биологично пречистване и аеробно стабилизиране на утайките)
4	ГПСОВ – стъпало механично обезводняване на утайка (Утайково стопанство)

Провеждането на основните технологични процеси на пречистване на отпадъчни води и получаване на стабилизирани утайки в ГПСОВ – гр. Севлиево ще се извършва в следните основни съоръжения:

ГПСОВ – вход (Помпена станция)

- Байпас и преливник
- Груба решетка

- Помпена станция на вход

ГПСОВ – механично стъпало (Механично пречистване на отпадъчна вода)

- Фини решетки

- Аерируем пясъкозадържател

- Дъждозадържателен резервоар

ГПСОВ – биологично стъпало (Биологично пречистване и аеробно стабилизиране на утайките)

- Разпределителна камера за отпадъчна вода и РАУ

- Биобасейн

- Вторични утайтели

- Измерване на количеството на изход

- UV- Дезинфекция

- Техническа вода

- Станция за отстраняване на фосфора

- Помпена станция за РАУ и ИАУ

ГПСОВ – стъпало механично обезводняване на утайка (Утайково стопанство)

- Предварителен утайкоуплътнител

- Аеробен стабилизатор

- Резервоар за утайки

- Механично обезводняване

Пречиствателната станция за отпадъчни води гр. Севлиево е проектирана за количества, товари и изисквания към отпадъчна и пречистената вода, при следните входно-изходни характеристики:

- Предвидени входни хидравличните товари на ГПСОВ – Севлиево:

Q_{ср.дн.} – 10,425 m³/d

Q_{макс.час} - 600 m³/h

Q_{предв. третиране} – 2,300 m³/h (дъжд. количество, предв. трет.)

Q_{макс, пълно пречистване} – 1,700 m³/h (макс. колич. за биол. трет.)

- Оразмерителни входни параметри на отпадъчна вода:

БПК₅ – 3.200 kg/d

НВ – 3.200 kg/d

N-NH₄ – 427 kg/d

P-общ – 97 kg/d

- Стойности на пречистената вода на изход които трябва да бъдат постигнати.

БПК₅ – 25 mg/l

НВ – 35 mg/l

N – 15 mg/l

P-общ – 2 mg/l

Собствени фирмени локални ПСОВ включени в главните колектори на градската канализационна мрежа и ПСОВ на гр. Севлиево са промишлените предприятия: „Видима“ АД, „Росица“ АД и „Оригинал“ АД, “Росица Индъстриал енд комършъл активитис” – АД, „АВВ Авангард“ – АД, „Емка“ АД.

3.3 Почви

Почвата и земеделските земи са основен природен ресурс, върху който се развива цялата жизнена и стопанска дейност на човека.

Разнообразието на релефа и почвообразуващите скали, създава разнообразие в почвената покривка за територията на Община Севлиево. Почвите са представени от

следните типове и подтипове: сиви горски, тъмносиви, светлосиви, кафяви горски тъмни, преходни и светли, хумусно-карбонатни, алувиални и алувиално-ливадни.

С най-голям относителен дял са земеделските територии, върху които се развива стопанската дейност в общината, и същевременно са подложени на значителен антропогенен натиск. Той се изразява в замърсяването им с тежки метали и пестициди, деградация на почвата (в т. ч. ерозия, киселяване, засоляване, заблатяване).

3.3.1 Състояние на почвите и нарушени терени

Замърсяване на почвата с тежки метали и металоиди

Контролът и наблюдението на почвите по отношение на замърсяване с тежки метали се извършва въз основа на информацията от постоянни пунктове (включени в НАСЕМ) по източници на замърсяване (промишленост, напояване, химизация, автотранспорт).

Анализирани са почвени проби за олово, мед, цинк, кадмий и арсен. Оценката на замърсяването е направена въз основа на Наредба №3 за съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ 36/1979 и 54/1997), използвайки коефициент на техногенност K_t (съотношение между измереното съдържание и ПДК).

През 2002 г. са наблюдавани пунктовете в басейна на р. Росица по източник на замърсяване – напояване.

Таблица 29. Пунктове за контрол на замърсяване с тежки метали по източник – напояване, 2002 г.

№ пункт	Населено място	Източник за напояване	pH	Zn			Cu			Pb			Cd			As		
				средно	ПДК	K_t	средно	ПДК	K_t	средно	ПДК	K_t	средно	ПДК	K_t	средно	ПДК	K_t
4303	Поликрайще	Росица	8,5	69	370	0,19	28	280	0,10	19	80	0,23	0,4	3	0,13	8	25	0,34
4304	Сухиндол	Росица	8,7	72	370	0,19	97	280	0,35	17	80	0,21	0,4	3	0,13	7	25	0,28

Източник: РИОС, В. Търново, 2004 г.

Независимо, че двата пункта са разположени извън територията на общината, анализа на резултатите показва, че замърсяване на почвите с тежки метали в общината няма. Този извод се доказва и от факта, че водите на р. Росица не са замърсени с тежки метали.

Оценката на замърсяването на почвите с тежки метали с източник – транспорт, през 2003 г. се оценява чрез резултатите от четири пункта – два на територията и два извън територията на общината.

Таблица 30. Пунктове за контрол на замърсяване с тежки метали по източник – транспорт, 2003 г.

№ на пункта	Път	Населено място	pH	Zn			Cd		
				средно	ПДК	K_t	средно	ПДК	K_t
4405	Габрово-В.Търново	Богатевояво	8,04	24,50	80	0,31	0,0	3	0,0
4406	Габрово - В.Търново	Богатевоясно	8,07	19,70	80	0,25	0,0	3	0,0
4407	Севлиево-	Яворецяво	8,09	40,70	80	0,51	0,0	3	0,0
4408	Севлиево-	Яворец-	8,36	33,10	80	0,41	0,0	3	0,0

		дясно						
--	--	-------	--	--	--	--	--	--

Източник: РИОС, В. Търново, 2004 г.

Стойностите на коефициента на техногенност показват, че замърсени почви с тежки метали в общината няма. Пунктове за контрол на замърсяване на почвите с тежки метали по източник – химизация няма на територията на общината. Вероятно терените с лозови и овощни насаждения, при които се използват растително – защитни препарати на медна основа са с повишена концентрация. Препоръчва се в лозаро-овощарските масиви да се използват препарати за растителна защита, които не съдържат медни съединения.

Замърсяване на почвата с пестициди – негодни и забранени пестициди

На територията на община Севлиево са събрани и съхранени общо 38 440 kg. забранени и негодни за употреба пестициди (2004 г.). От тях 29 760 са прахообразни и 8 680 kg са течни. Те се съхраняват в централизиран склад разположени в гр. Севлиево.

Ерозирали почви, причини

Всяка година ерозията на почвите в България създава редица геоекологични проблеми. Над 60% от територията на Общината се характеризира със слаба и слаба до умерена степен на ерозия. Това се дължи на специфичното съчетание на климатичните фактори и факторите на постилащата повърхност (38% от територията на общината е заета с гори). Мерките на Общината ще бъдат насочени към ограничаване на ерозионните процеси чрез превантивна дейност, текущ контрол и последващ контрол.

Вкислени и засолени почви, причини

За оценка степента на вредно вкисляване на почвите, на територията на община Севлиево има изграден пункт в с. Душево. Мощността на хумусно-елувиалния хоризонт варира от 22 до 30 – 35 cm, а на илувиалния от 68 до 87 cm. Общата дълбочина на профила е от 90 до 112 cm. Анализите на механичния състав показват диференциация на профила, която е характерна за сивите горски почви в района. Повърхностните хоризонти са тежкопесъчливо-глинести, а подорните – до леко глинести. Илувиалните хоризонти са силно уплътнени и имат значителен водоупорен ефект. Резултатите от анализа на почвените проби са представени в Таблица 31.

Таблица 31. Киселинност на почвата – с. Душево

Проба	Агропочвена група	pH в KCl	Обменни йони, (MEQU) 100 G			
			Al ³⁺ + H ⁺	Mn ²⁺	Ca ²⁺ + Mg ²⁺	V ₃ %
1	25	3,90	1,53	0,57	6,00	74,35
	50	3,89	0,87	0,49	6,63	82,98
2	25	4,95	0,50	0,33	8,38	95,66
	50	3,97	1,66	0,21	6,25	76,97
3	25	3,98	1,42	0,42	5,50	74,93
	50	4,03	1,11	0,26	5,50	80,06
4	25	4,43	0,22	0,35	9,50	94,34
	50	4,28	0,34	0,28	9,50	93,87
5	25	4,00	1,82	0,51	6,00	72,03
	50	4,01	1,83	0,18	11,75	85,39
6	25	3,85	2,35	0,49	5,75	66,94
	50	4,01	1,42	0,04	16,25	91,76
7	25	3,95	1,78	0,56	7,50	76,22

	50	4,03	1,05	0,49	6,00	79,58
8	25	3,92	1,66	0,420	6,75	79,44
	50	3,94	2,08	0,150	15,50	87,42

Източник: РИОС, В. Търново, 2004 г.

Оценката на киселинно-алкалните свойства на почвата, на орния и подорния хоризонти на обработваемите почви е извършена чрез рН (в КСl) и V₃ %.

Таблица 32. Оценкана киселинно – алкалните свойства на почвата

Класификация на почвата по степен на вредна почвена киселинност		Класификация на почвите по рН/измерено в равновесен извлек с КСl	
V ₃ %		рН	Реакция на почвата
100 – 93	няма	Под 4,0	Много силно кисела
92 – 87	слаба	4,1 – 4,5	Силно кисела
86 – 77	средна	4,6 – 5,0	Средно кисела
<77	силна	5,1 – 5,6	Слабо кисела
		5,7 – 6,2	Неутрална
		Над 6,3	Слабо алкална и алкална

Източник: РИОС, В. Търново, 2004 г.

Според стойностите на показателя рН почвите са с много силно кисела до силно кисела реакция, а по отношение на степента на вредна почвена киселинност – тя се определя като силна, предимно до 25 cm дълбочина (V₃ < 77 %) и от средна до слаба почвена киселинност, на дълбочина до 50 cm (V₃ – 77 – 92%). Степента на наситеност с бази е различна в различните точки на опробване и зависи от степента на ерозираност и пространствената нееднородност на съдържанието на базичните елементи.

Таблица 33. Киселинност на почвата – с. Душево (1997, 1999 и 2000 г.)

Етап	Година	Дълбочина (cm)	рН в КСl	Обменни йони (MEQU) 100 G			
				Al ³⁺ + H ⁺	Mn ²⁺	Ca ²⁺ + Mg ²⁺	V ₃ %
1	1997	25	4,13	1,47	0,20	4,25	74,04
		50	4,06	1,27	0,010	4,50	77,85
2	1999	25	4,06	1,63	0,052	2,50	59,78
		50	4,01	1,54	0,048	4,88	75,45
3	2000	25	4,12	1,35	0,456	6,92	78,86
		50	4,02	1,30	0,263	9,67	84,75

Източник: РИОС, В. Търново, 2004 г.

Тенденциите в изменението на показателите на вредна почвена киселинност са разнопосочни:

- Характерно е значително нарастване на съдържанието на Mn²⁺, което е резултат от неговата биогенна акумулация в повърхностната част на почвения профил;
- Съдържанието на обменния Mg²⁺ през 2000 г. е значително по-високо в сравнение с 1999 г.;
- Не се установява промяна по отношение на показателите обменен AL³⁺ и рН;

От това следва, че за полигона на с. Душево е характерна значителна степен на вариране на показателите на вредната киселинност. Това изисква продължаване на наблюденията и в 8 допълнителни реперни точки. За орните хоризонти вароупотребността варира от силна (P₃ % = 70,16) до средна (P₃ % = 78,57). През следващите години точките

за които се установи липса на варопотребност ($P_3 \% > 92\%$) да се изключат от наблюдение.

3.3.2 Изводи, проблеми и устройствени изисквания

Физически нарушени почви; нарушени терени от добивни дейности, от изкопни работи (водопроводи и др.)

В резултат на добива на нерудни полезни изкопаеми нарушените терени заемат малка площ – 1,4 % от територията на общината. Независимо от това ще се предвидят мерки за рекултивиране на нарушените площи.

3.4 Земна основа и земни недра – състояние и устройствени изисквания при използването им

3.4.1 Геоложки строеж

Старопланинската природно-географска област е разположена почти в средата на България. Представлява сложна система от успоредни вериги и ридове. Отнася се към Алпо-Хималайската младонагъната планинска система. Със своето разположение, надморска височина и голяма дължина тя се явява своеобразна граница между природния облик на северната и южната част на страната ни. Чрез своите природни дадености тази област формира значителна част от природно-ресурсния потенциал на страната ни. Поделва се на две природно-географски единици – Предбалкан и Главна Старопланинска верига.

В геоморфологично отношение областта попада в обхвата на 2 различни части на Старопланинската област – Предбалкан и Стара планина, която е най-добре изразената планинска верига в рамките на Балканидите. Тя определя и значително голямата средна надморска височина на района (392 m).

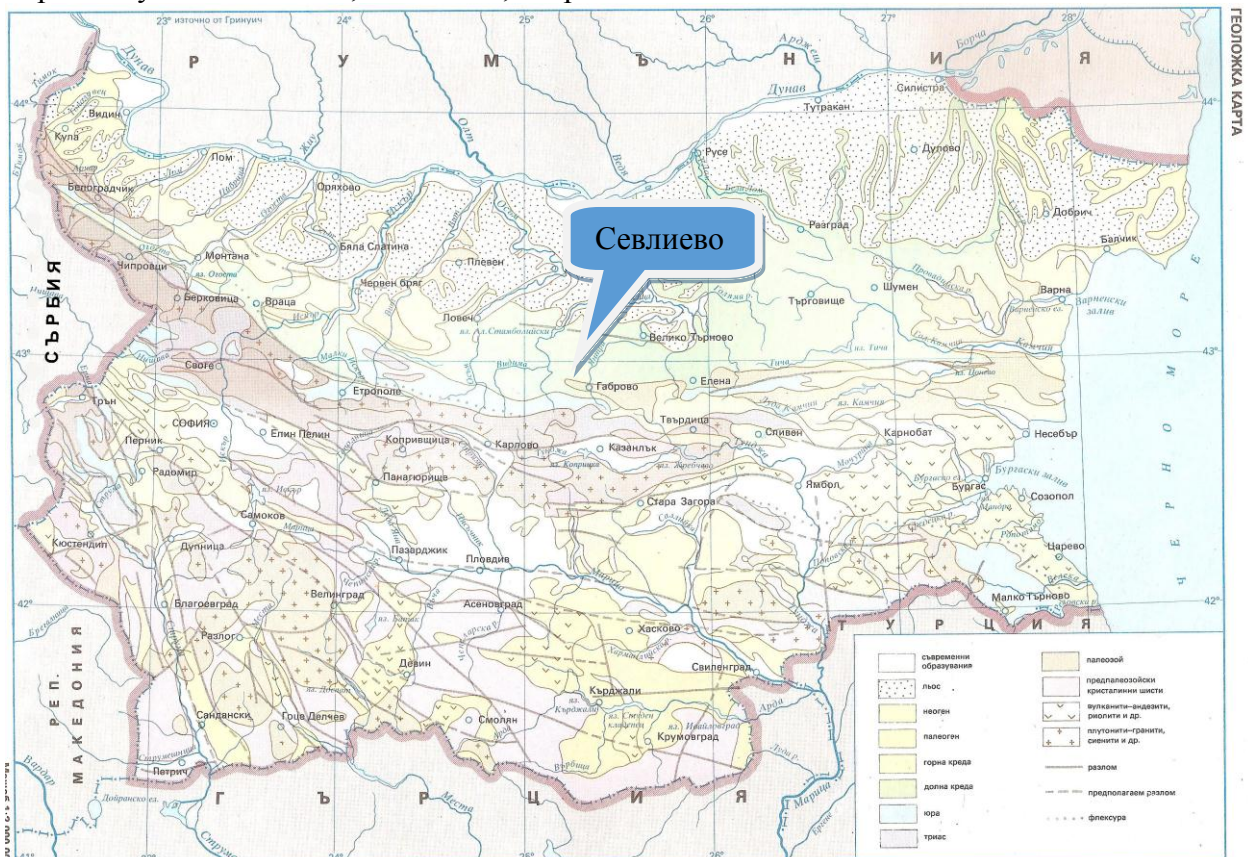
Предбалканът заема преходно положение между Дунавската равнина и Стара планина. Тази преходност е изразена както в морфогрофията и морфометрията, така и в останалите компоненти на природната среда.

Предбалканът е част от морфоструктурата на Балканидите, оформила се на границата между мезозойската и неозойската ера. Той се състои от правилни гънки (антиклинали и синклинали), често наричани юротипни. Те са разположени успоредно едни на други.

Северната структурна ивица се състои от няколко тесни и разломени антиклинали. В западната част са дълбоко денудирани антиклинали Владимировска и Маркова. Средната част обхваща Деветашката и Търновската антиклинали и Луковитското структурно понижение. В източната част гънкови структури не се наблюдават. Южната структурна ивица започва от запад с Белоградчишката антиклинала. В нейната денудирана ядка се разкриват палеозойски скали и гранитни плутони. Северното бедро на тази антиклинала изгражда Белоградчишкия венец, а южното – Ведернишки рид. На изток тази структура се състои от различно потънали и издигнати блокове. В средната част са Тетевенската, Микренската и Севлиевската антиклинали, а в източната – Еленската, Преславската и др. антиклинали. Те са изградени от долнокредни пластове, а в ядките им се разкриват юрски скали. Между посочените антиклинали се намират редица синклинали – Бързийско – Ботунско понижение, Мездренска и Луковитска синклинали.

Развитието на релефа се характеризира с редица особености. През терциера той е бил подложен на трикратни издигания, които са се редували с периоди на относителен покой, като тогава се оформят денудационните заравнености, проломите на реките и скаровидната речна мрежа.

Територията на Община Севлиево е част от Северна България, като включва площи от Дунавската хълмиста равнина и Централния Предбалкан. Надморските височини се колебаят между 90м на север и 583м на юг. В орохидрографско отношение се отделят три зони, заемащи съответно северната, централната и южната част на територията. Северната е низина, равнинна до слабохълмиста и принадлежи на Дунавската хълмиста равнина. Централната зона е хълмиста, по-силно разчленена в района на язовир „Александър Стамболийски”, където денивелациите достигат 250-300м. по-изразителни върхове са Куклица, Гюнето, Върха, Плужна, Градинката, Марански връх и др. Южната ѝ част е хълмисто-ридова до полупланинска, просечена от долините на реките Росица и Янтра. Ридовете, ориентирани в изток-западна посока, са с височина над 400м. По-изразителни върхове тук са Чидемлик, Гюлбенка, Мирьова могила.

Фиг. Геоложка карта на България

3.4.2 Инженерно-геоложки условия

Стратиграфия

Най-широко развитие на повърхността имат седиментите на долната кредна серия, покрити в северната част предимно от кватернерни наслаги. Само в югоизточната част на картния лист ограничено разпространение имат еоценски скали. Дълбоките проучвателни сондажи разкриват по-ниски нива на мезозоя до долния триас включително. Скали с палеозойска възраст не са достигнати. По такъв начин характеризиратите по-долу единици (или литогенетични типове) се намират в стратиграфския диапазон от долния триас до кватернера при значителни отсъствия в горната креда и терциера.

Кредна система

Кредната система в пределите на територията на Община Севлиево е представена само от долната креда. Част от нейните седименти са „интимно” свързани с

горнокредните, като изграждат общи литостратиграфски единици. Тук се характеризират единиците, принадлежащи изцяло на долнокредната серия. Те са обособени в 14 свити, от които само една (Салашката свита) няма разпространение на повърхността. Осем от свитите са обособени в Ловешка ургонска група. Тъй като до голяма степен те определят „физиономията” в района, характеристиката им е разгледана с по-голяма степен на детайлност.

Долнокредна серия

Салашка свита

Салашката свита има ограничено развитие в централната част на т.н. Преходна зона, където е документирана в сондажите. В други два сондажа, разположени по на юг, подложката е от Тичанската свита. В южна посока се осъществява хоризонтален преход към нея. Салашката свита е представена от микритни и глинести варовици и мергели, а на места и от слабо доломитизирани варовици. Във вертикална посока се увеличава глинестият компонент и докато долните нива са предимно варовикови, в горните е съществено присъствието и на мергелите.

Камчийска свита

Камчийската свита е разкрита на повърхността в най-южните части на района, принадлежащи към същинския Предбалкан. Покрива се от отложенията на Горнооряховската свита. На север се следи в дълбочина докъм централната част на Преходната зона, като е документирана в сондажите Р-2 Агато̀во и Р-2 Сухиндол. Както и в района на с. Душево (Р-46) с дебелина около 1600 – 1700м.

Специфичната особеност на Камчийската свита е нейната макроритмичност. Тя се обуславя от редуването на дебели (няколко десетки метра) предимно пясъчникови пачки, редуващи се с още дебели (десетки до първите стотици метра) предимни мергелни пачки. В самите пясъчникови пачки се установява ритмичност от по-висок порядък поради присъствието на мергелни слоеве, както и на алевролити. Доминиращият скален тип – пясъчниците, са полимиктови, често литокластични и само в отделни случаи аркозни с глинесто-карбонатна спойка. Те показват масивна или хоризонтална слоиста текстура. Мергелните пачки са по-еднородни, като доминиращи са мергелите до глинестите мергели. Глинестият компонент се увеличава нагоре по разреза и това обуславя присъствието на глинестите мергели в средната и предимно в горната част на свитата. В хоризонтална посока на север количеството и дебелината на пясъчниковите пачки се редуцират.

Разпоповски член

Седиментите на Разпоповския член се проследяват като две тесни ивици в западната част на района. Южната ивица е развита между с. Кръвеник и мах. Паздери, а северната-югозападно от с. Батошево към местата южно от с. Столът и северно от с. Лъгът.

Хъневска свита

Контактите на Хъневската свита се наблюдават само в отделни разрези: при с. Кръвеник, където с бърз литоложки преход над Разпоповския член на Камчийската свита идват силно алевроитови мергели на Хъневската свита.

Горнооряховска свита

Горнооряховската свита е най-широко разпространената литостратиграфска единица, като се установява повсеместно и в трите тектонски зони – Същинския Предбалкан, Преходната зона и Мизийската платформа. Освен в повърхностните разкрития тя е установена и във всички сондажи.

Горнооряховската свита е една от „най-монотонните” по състав. Почти изцяло тя е изградена от мергелни скали, сред които преобладават слабо алевроитовите глинести мергели и в по-малка степен чистите мергели. Срещат се редки прослойки от пясъчници и алевролити, а на места – и единични прослойки от глинести варовици. Поради

хоризонталните „зацепвания“ с другите единици дебелината на Горнооряховската свита е силно променлива – от 500 в Предбалкана и южната периферия на Мизийската платформа до 1500м в централната част на Предходната зона. Към същинския Предбалкан се отнасят най-южните части на района (Община Севлиево), изградени на повърхността от скалите на Камчийската и Горнооряховската свити, с локално разпространение и на Романската свита.

Кормянска пясъчникова свита

Типовият ѝ разрез се намира по шосето южно от с. Крушево и източно от с. Кормянско. Пясъчниците на Кормянската свита се разполагат с бърз преход над мергелите на Горнооряховската свита, а се покриват от варовиците на Крушевската свита, като границата литоложки е добре изявена. По повърхностните разкрития добре се следи изклинването ѝ на изток, а по сондажни данни – и на север. На юг тя се съчленява хоризонтално с основата на Романската свита.

В строежа на Кормянската свита главна роля играят пясъчниците и алевролитите. Глинестите скали, представени обикновено от алевроитови глинести мергели, се срещат често в долната част на разрезите. Кормянската пясъчникова свита има баремска възраст.

Крушевска варовикова свита

Типовият ѝ разрез се намира в северния край на село Крушево.

Разкритията на Крушевската свита се следят като тясна непрекъсната ивица с посока запад-изток, която пресича целия район в южната му част от землището на с. Градище до това на с. Пушево. По данни от сондажите много бързо на север от ивицата на разкрития, Крушевската свита изклива. Тя е изградена от варовици. На места, както при мах. Кална кория, в тялото на свитата се вклиняват пластове от пясъчници. В самия типов разрез се установява последователност, в която в долните части преобладават афанитови и пахиодонтни варовици, които нагоре се сменят от оолитни, а горните нива са изградени от биогеини. Дебелината на Крушевската свита е в тясна зависимост от нейния състав и е от порядъка на 70м. Крушевската варовикова свита има баремска възраст.

Еменска варовикова свита

Разкритията на Еменската свита заемат обширни площи в южната половина на района и особено в по-източните райони, където нараства дебелината на свитата и тя става по – компактна. Еменската варовикова свита представлява геоложко тяло с много сложна конфигурация. Два от клиновете на Еменската свита са с по-големи размери. Поради това те са именувани и разпространението им е показано на геоложката карта. Долният клин е означен като Дебелцовски, а горният – като Младенски. На север единицата изклива, като се замества от мергелите на Горнооряховската свита.

В състава на Еменската свита преобладават чистите светли порцеланови варовици. Те са до такава степен характерни за Еменската свита и в същото време са редки за останалите варовикови свити, че могат да се разглеждат като „индексов“ скален тип. Варовиците на „индексвия“ тип изграждат значителна част от основното тяло на свитата. Те рязко доминират в Младенския и обединения Дебелцовско-Младенски клин. Най-голяма пъстрота на състава се установява западно от село Добромирка, където присъстват и пластове от теригенни скали. Поради сложната конфигурация на тялото на Еменската свита дебелината ѝ е променлива с тенденция към пълно изклинване на север. Сумарната ѝ стойност, включваща и клиновете, достига 400м. Дебелцовският клин и значителна част от Дебелцовско-Младенския принадлежат на баремския етап, докато по-високите нива са аптски.

Белоречка теригенна свита

Свитата има сравнително ограничено развитие между селата Агато̀во и Михалци.

Деветашка варовикова свита

Свитата е изградена от разнообразни варовици, които най-често са светли и белезникави и твърде чисти от към теригенни примеси. Всред тях съществена роля играят типичните ургонски варовици. Биоконструирани варовици са особено добре развити в района на с. Крамолин. Спомагателните разрези при село Горско Сливово и Крамолин. Дебелината на свитата е над 150м. с тенденция към редуциране до пълно изкливане на север.

Деветашката свита има аптска възраст. Делувиалните отложения са широко разпространени в подножието на склоновете и по речно-овражната система. Представени са от пясъчливи глини, в основата с ръбести чакъли и скални късове с глинесто-пясъчлив запълнител, припокриващи различни по стратиграфия и литология седименти. Дебелината им варира от 1-2m до 9-10m (в района на с. Дамяново, Агато̀во, Кормянско и др.).

Алувиално-пролувиалните отложения изпълват ограничени по площ долини уширения в средните и горни течения на р. Росица и притоците ѝ. Представени са от чакъли с пясъчливо-глинест запълнител, на места припокрити от маломощни глини с обща дебелина 1-3m. Формиралите се порови, ненапорни, пресни подземни води са с незначителни ресурси, подхранват се от инфилтрация на валежни, скатови и речни води, а се дренират изключително от реките. Най-голямо практическо значение за община Севлиево имат подземните води в алувиалните отложения на р. Росица след вливането на р. Видима, които образуват алувиална равнина (Севлиевска котловина) с обща площ 20-25km², пресечена от р. Росица. Алувиалните отложения изграждат терасния спектър на реката – ниска и висока тераса с еднотипен дву (три) слоен литоложки разрез: върху долнокредни непроницаеми мергели (долен свършен водоупор) залягат чакъли с пясъчлив запълнител до пясъци с чакъли и чисти пясъци, припокрити от глинесто-пясъчливи материали с варовити ядки (горен несвършен водоупор).

По данни от многобройни шурфи, сондажи и шахтови кладенци дебелината на чакълесто-пясъчливите отложения в дясната тераса варира от 1.1m до 4.5m, като от юг на север расте и е средно 2-3m; на покривните глини е от 1.0m до 3.5m, като нараства към ската, а общата дебелина на алувия е около 5.0-5.5m. В лявата (по-широка) тераса дебелината на долния слой е 1.5-3.9m, на покривката – 2.0-5.3m, общата мощност на алувия е 4.3-9.4m (по-голяма е във високите тераси) и е средно около 6m.

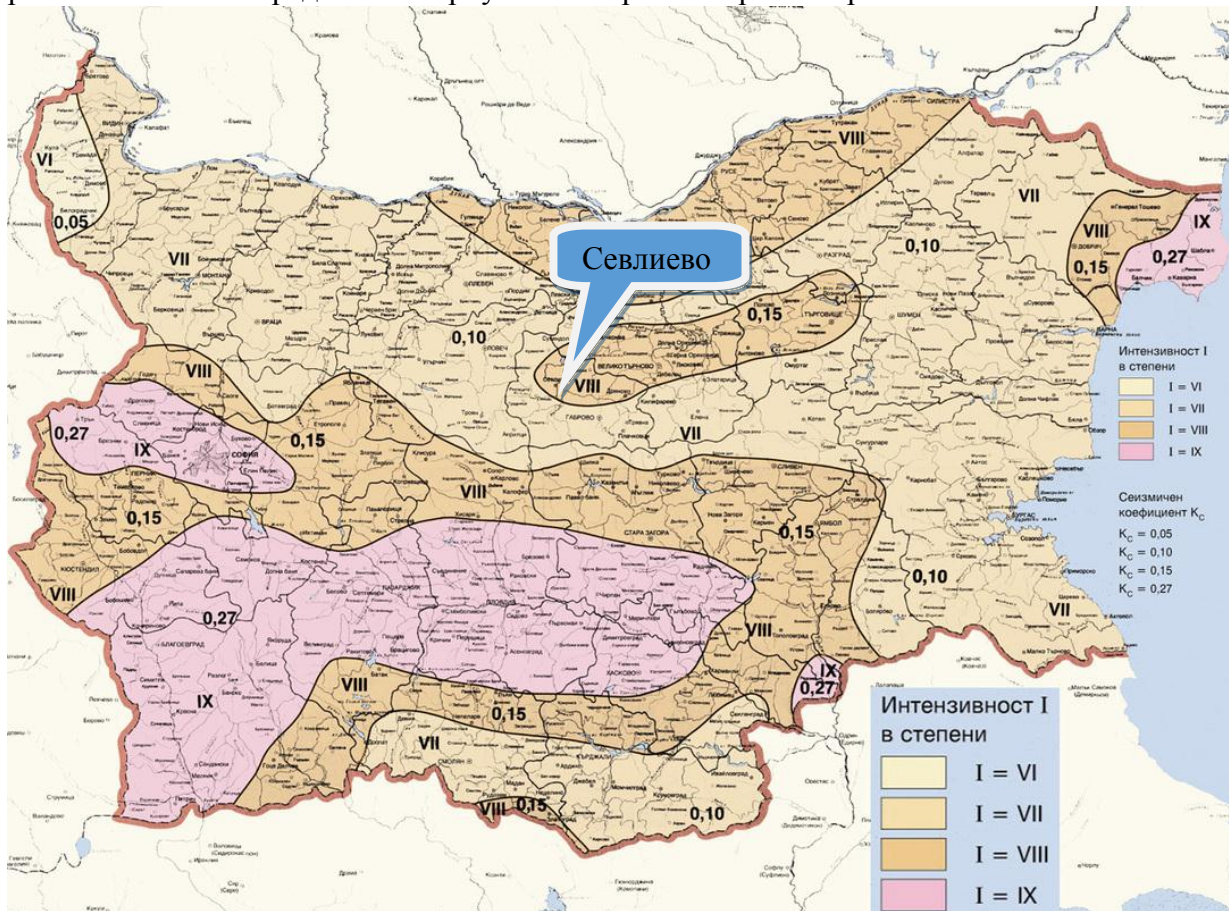
Кватернер (Q). Кватернерните отложения изграждат покривката в района и имат широко площно разпространение. Представени са от делувиално-елувиални глини и алувиални чакълесто-пясъчливи и глинести отложения.

Алувиалните отложения се срещат в участъците с развити речни тераси по долината на р. Паничарка. Представени са повсеместно от грубо зърнести чакъли и валуни с пясъчливо-глинест запълнител. В отделни участъци чакълесто-пясъчливият хоризонт е покрит от пясъчливи глини с дебелина до 2 – 2,5 m. Общата мощност на алувиалните отложения рядко надвишава 5 m. Делувиално-елувиалните отложения в района изграждат покривката от склоновете и билните заравнености. Представени са от прахови до прахово-пясъчливи глини, на места с включения от ръбести скални късове. Имат твърде променлива дебелина – от 1 – 2 m до повече от 10 m.

3.4.3 Сеизмичност

Сеизмичната активност в района е много слаба поради липсата на сеизмични огнища и се определя на шеста степен по скалата на Медведев – Шпонхоер – Карник. По-голямо значение има територията от общината до Горно Оряховският сеизмичен център и интензивните огнища, разположени в района на Карпатската дъга. Това има преди всичко

значение за относително високото, но незначително по обхват строителство в Севлиево, разположено непосредствено върху ниските речни тераси на р. Вит.

Фиг. Сеизмично райониране на България

Тектоника

В пределите на Община Севлиево и районите около нея попадат части от три големи тектонски единици – Същински Предбалкан, Преходна зона и Мизийска платформа. Те показват различия както в тектонския си строеж, така и в скалните последователности от горна юра насам.

Същински предбалкан

Севлиевска антиклинала

Севлиевската антиклинала е линейна антиклинална структура с екваториална посока и сложен вътрешен строеж. В пределите района попада нейната ядка, изградена от седиментите на Камчийската свита, и северното ѝ бедро, очертано по разкритията на Горнооряховската свита. В значителна степен то съвпада с Брестнишко-Преславката флексура. Западно от Севлиево се набелязват периклиналният завършек на структурата и съчленяването ѝ с по-западно разположените антиклинали.

Северното бедро на Севлиевската антиклинала по посока на структурата постепенно променя характера си. Западно от с.Идилево то е полегато, като наклоните на пластовете не превишават 25°. Тук границата между ядната и антиклиналата и северното ѝ бедро има разломен характер. На изток наклоните се увеличават, така че цялото бедро, маркирано от разкритията на Горнооряховската свита, придобива флексурен характер.

Търновска антиклинала

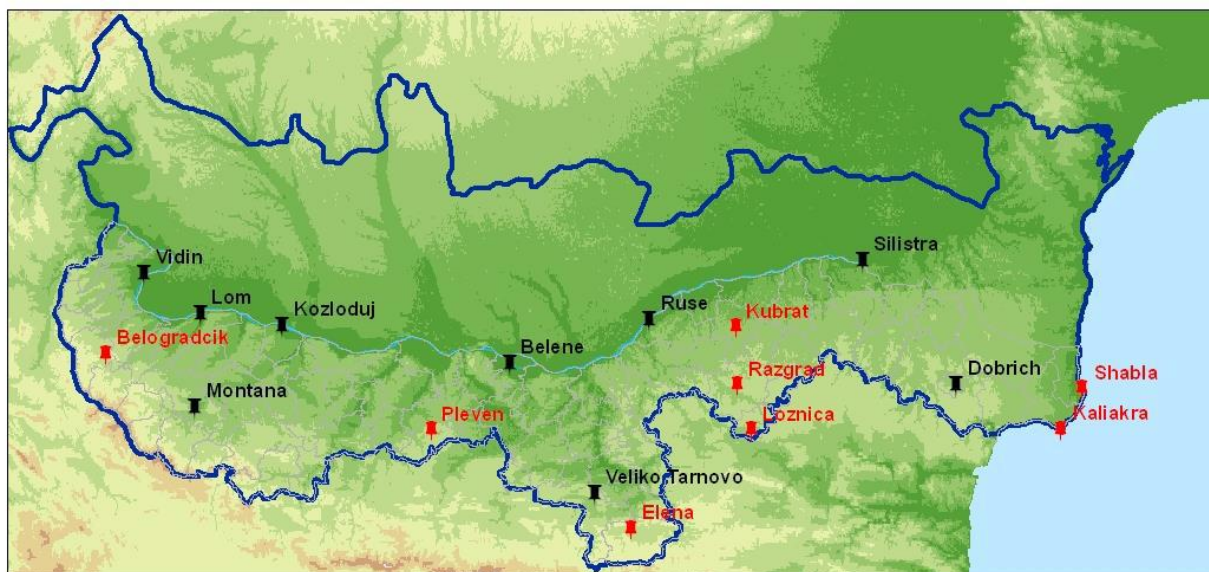
Търновската антиклинала е плоска позитивна структура със субекваториална посока, оформена на повърхостта от скалите на Българенската и Еменската свита. Тя се

проследява по целия район, като сводовата ѝ част (далеч невинаги ясно изразена) преминава южно от селата Агато̀во и Горско Калугерово на запад и северно от селата Ново село и Балван на изток. Антиклиналата е асиметрична, като южното ѝ бедро е тясно, по-стръмно и съвпада със северното бедро на Ловешката синклинала на запад и Балванската синклинала на изток. То е силно разломено от система надлъжни разломи, принадлежащи към Брестово-Добромирския разломен сноп. Северното бедро е по-полегато особено в източните райони, където наклоните са от порядъка на единици градуси и това определя значителната му ширина. По тези места цялата анатиклинална структура става по-тясна, силно разломена. Една надлъжна система от дизъюнктивни нарушения с разседен (на места до възседен) характер се следи от с. Агато̀во на изток в землищата на селата Крамолин, Горско Косово, Вишовград.

Ловешка синклинала

Ловешката синклинала се разполага между Брестнишко-Преславската флексура на юг и Търновската антиклинала на север. Синклиналата на запад от с. Добромирка е много плоска с наклони до 10-15° в двете ѝ бедра. Центриклиналният завършек на структурата добре се очертава по разкритията на дебелцовския клин на Еминската свита югоизточно от село Добромирка.

На територията на Северна България Дунавската система за ранно оповестяване на земетресения включва 8 сеизмични станции и 8 алармени системи. Конфигурацията и оборудването им са представени на фигурата по-долу:

Фигура 11. Сеизмични станции на територията на Дунавска система за ранно оповестяване

3.4.4 Физико-геоложки процеси и явления

Свлачища

Таблица 34. Списък регистрирани свлачища на територията на община Севлиево

Свлачище	Местоположение	Дата на регистрация
GAB29.13069.01	с. Валевци, път IV-60716, km 1+560, м. „Писан камък“	23.11.2007
GAB29.17587.01	с. Градница, под крепостта „Пречиста“	27.03.2015
GAB29.20119.01	с. Дамяново, на сл. път за 2 помпени станции и хижа	06.06.2006

GAB29.36600.01	с. Кастел, в участъка до разклона за стоп. двор	07.06.2006
GAB29.39431.01	с. Крамолин, северозападни покрайнини	12.05.1976
GAB29.39431.02	с. Крамолин, северозападни покрайнини	12.05.1976
GAB29.39431.03	с. Крамолин, северозападни покрайнини	12.05.1976
GAB29.39431.04	с. Крамолин, северозападни покрайнини	12.05.1976
GAB29.39431.05	с. Крамолин, северозападни покрайнини	12.05.1976
GAB29.39431.06	с. Крамолин, северозападни покрайнини	12.05.1976
GAB29.40141.01	с. Крушево, на пътя за I-ви стопански двор	07.06.2006
GAB29.40275.01	с. Кръвеник, местност Могилата, 2 km от селото	15.05.1997
GAB29.40275.02	с. Кръвеник, черен път за махала Войнишка	15.05.1997
GAB29.46509.01	с. М. Вършец, и до мандра "Роста"	06.06.2006
GAB29.48670.01	с. Младен, на път №IV-35739 Крушево - Младен	05.12.2005
GAB29.48670.02	с. Младен, на път №IV-35739 Крушево – Младен	05.12.2005
GAB29.48670.03	с. Младен, на път №IV-35739 Крушево - Младен	05.12.2005
GAB29.48670.04	с. Младен, на път Крушево–Младен над помп. станция	05.12.2005
GAB29.48670.05	с. Младен, на път №IV-35739 Крушево - Младен	05.12.2005
GAB29.48670.06	с. Младен, на път №IV-35739 Крушево - Младен	05.12.2005
GAB29.48742.01	с. Млечево, на шосето за Гумуцнк	15.05.1997
GAB29.48742.02	с. Млечево, на шосето за Гумуцнк	15.05.1997
GAB29.48742.03	с. Млечево, на шосето за Гумуцнк	15.05.1997
GAB29.48742.04	Участък от път IV-35736, при изхода от с. Млечево	06.06.2006
GAB29.56037.01	с. П. Славейково, откос на стена на микроязовира	09.05.2002
GAB29.56037.02	с.П.Славейково, над преливника на яз. "Под Куза"	06.06.2006
GAB29.56037.03	с. П. Славейково, над левия бряг на яз. "Под Куза"	06.06.2006
GAB29.65927.01	гр. Севлиево, с. о. "Крушевски баир", м. Банкова чука	05.12.2005
GAB29.65927.02	гр. Севлиево, с. о. "Крушевски баир"	05.12.2005
GAB29.65927.03	гр. Севлиево, с. о. "Крушевски баир"	05.12.2005
GAB29.65927.04	гр. Севлиево, с. о. "Крушевски баир", СИ от гр. защита	05.12.2005
GAB29.65927.05	гр. Севлиево, с. о. "Крушевски баир", УПИ 2945 и 2946	05.12.2005

GAB29.65927.06	гр. Севлиево, с. о. “Кр.баир”, имот на А. Мустафов	05.12.2005
GAB29.65927.07	гр. Севлиево, с. о. “Крушевски баир”, над път IV-35739	05.12.2005
GAB29.65927.08	гр. Севлиево, с. о. “Крушевски баир”, м. “Функата“	05.12.2005
GAB29.65927.09	гр. Севлиево, с. о. Крушевски баир, над път м. “Функата”	06.06.2006
GAB29.65927.10	гр. Севлиево, път I-4, 200 след разкл. за “Функата“	06.06.2006
GAB29.65927.11	гр. Севлиево, СИ, път I-4, при надлез над стоп. път	06.06.2006
GAB29.65927.12	гр. Севлиево, над пътя за с. о. „Севлиевски лозя“	06.06.2006
GAB29.66216.01	с. Сенник, под ул. “Видима”, срещу №18 и №20	06.06.2006
GAB29.66216.02	с. Сенник, местност “Под камъка”	06.06.2006
GAB29.69417.01	с. Стоките, в м. “Барзилите”	07.06.2006
GAB29.70799.01	с. Селище, в района на махала “Горно селище”	07.06.2006
GAB29.70799.02	с. Селище, на път за махала “Данчевци”	07.06.2006
GAB29.70799.03	с. Селище, на път за за махала “Пехливани”	07.06.2006

Източник: сайта на МРРБ

Ерозирали почви, причини

Всяка година ерозията на почвите в България създава редица геоекологични проблеми. Над 60% от територията на Общината се характеризира със слаба и слаба до умерена степен на ерозия. Това се дължи на специфичното съчетание на климатични фактори и факторите на постилащата повърхност (38% от територията на Общината е заета с гори). Мерките на общината ще бъдат насочени към ограничаване на ерозионните процеси чрез превантивна дейност, текущ контрол и последващ контрол.

В резултат на добива на нерудни полезни изкопаеми нарушените терени заемат малка площ – 1,4 % от територията на Общината. Независимо от това ще се предвидят мерки за рекултивиране на нарушените площи.

3.4.5 Полезни изкопаеми

На територията на община Севлиево са установени находища на обикновени и огнеупорни глини, които са основа за производство на тухли, керемиди, цигли, капаци и др. строителни материали.

3.4.6 Изводи

Като общо правило територията на община Севлиево представлява в преобладаващата си част добра земна основа, подходяща за строителство, при спазване на изискванията на „НППФ 2006 г.“

3.5 Ландшафт. Обща характеристика и устойчивост на ландшафтите

За оценка на състоянието на горските екосистеми, са изградени пробни площадки, които са част от европейската мрежа за мониторинг (съгласно Международна програма за оценка на ефектите на въздушното замърсяване върху горите ICP – Forests).

Територията на община Севлиево попада в II район (Средна Стара планина). На територията ѝ е изградена една пробна площадка за оценка състоянието на короните на иглолистните дървесни видове, а в непосредствена близост, но на територията на Община Габрово е разположена пробна площадка за оценка на състоянието на широколистните видове. Степента на увреждане на короните на дърветата е малка, съответно на иглолистните видове е между 11 и 25%, а на широколистните видове – под 10%.

3.5.1 Видове ландшафти

На базата на комплексна характеристика на геоелементите характеризиращи ландшафта в община Севлиево може да се дадат следните количествени топографски показатели:

Таблица 35. Количествени показатели на ландшафта в община Севлиево

Показател (мерна единица)	Количество		
	от	до	приблизително
Абсолютна височина (m)	192	2376	-
Абсолютна височина на Севлиевската котловина (m)	192	226	-
Гъстота на разчленяването (m/1m ²)	1,0	3,5	-
Дълбочина на разчленяването (m/1m ²)	25	650	-
Площ на община Севлиево (km ²)	-	-	934
Площ на Севлиевска котловина (km ²)	-	-	400
Площ на гр. Севлиево (km ²)	-	-	2,5

Съгласно схемата на ландшафтното регионално райониране на България (География на България, Петров, 1997 г.) Община Севлиево попада в следната ландшафтна структура:

Б. Старопланинска област

VI Централно старопланинска подобласт

43 Севлиевско-Габровски район

Съгласно същата класификация долинните части на Общината се определят като:

Клас – котловинни ландшафти;

Тип – ландшафти на умерено континентален, ливадно-степни и лесо ливадно котловинни дъна;

Група – ландшафти на ливадно-степните хълмисти дъна на вътрешно планинските котловини с неспоени кватернерни наслаги и с висока степен на земеделско усвояване.

По отношение на структурата на ландшафтите в община Севлиево може да се обобщи, че в резултат на многогодишната антропогензация на района и корекции на релефа, част от компонентите на околната среда са променени, ограничени или унищожени. Естествените ландшафти са заменени от нови категории ландшафти като: селищни инфраструктури, комуникационни трасета и антропогенни натрупвания.

3.5.2 Изводи, проблеми и устройствени изисквания

Изводи и устройствени изисквания

Територията на общината притежава разнообразни типове ландшафти, при което доминират типовете с подчертано естествен характер. Нивото на увредени ландшафти е ниско. Запазените възможности за естествено развитие, които характеризират повечето типове ландшафти и изразяват тяхната устойчивост, са индикация за това, че територията се нуждае предимно от дейности и действия с превантивен (поддържащ) характер по отношение запазване и обогатяване на основните видове ландшафти.

С оглед горния извод от ОУП на общината се изисква:

- Да се установи степента на задоволеност с обществените озеленени площи за широко и специфично ползване ($m^2/жител$) в населените места. Да се извърши категоризиране на видовете зелени площи за широко обществено ползване, техния брой и площ и оценка на състоянието им. Създадената база данни да послужи за изготвяне на предложения за изграждане на цялостна система от публични зелени площи и свързани с нея елементи;
- Да се изследват възможностите за допълване на зелената система с територии притежаващи екологични, рекреационни и естетически качества, с оглед задоволяване на обществените потребности от местно значение, в това число да се определи подходящ терен за изграждане на парк, разположен в или около строителните граници на населените места. Да се предложат механизми за приобщаването им към зелената система чрез: озеленени площи в терени, публична общинска собственост; озеленени площи за широко обществено ползване, определени с подробен устройствен план и предвидени за отчуждаване; части от терени частна собственост, предназначени за озеленени площи с режим за широк обществен достъп и други;
- Да се потърсят варианти за дейности и активности допълващи и обогатяващи зелената система, но ненарушаващи нейния характер;
- Да се проучат възможностите за развитие на такива устройствени зони и режими, които да обединяват потребностите на местното население и рекреационния ресурс на зелената система ползван от външни посетители;

Планове и проекти с екологично значение на територията на община Севлиево

- „Ремонт на детска площадка и озеленяване на градски парк в гр. Севлиево“;
- „Изработване на интегриран план за градско възстановяване и развитие на град Севлиево“, финансиран по Оперативна програма „Регионално развитие 2007 – 2013“, краен срок за изпълнение 20.12.2015 година;
- „Изграждане на противопожарна кула, с. Крушево, общ. Севлиево, поземлен имот 126020“, финансиран по Програма за развитие на селските райони 2007 – 2013, краен срок за изпълнение 15.08.2015 г.;
- „Реконструкция на водопроводната мрежа на селата Петко Славейково и Кръвеник в Община Севлиево“, финансиран по „Програма за развитие на селските райони“ 2007 – 2013, краен срок за изпълнение 15.07.2015 г.;

3.6 Биологично разнообразие и защитени територии – състояние и устройствени изисквания към опазването им

3.6.1 Флора и фауна

Растителни и животински видове – голямо многообразие. Горите са изградени предимно от широколистни листопадни и смесени горски и храстови съобщества. Обликът на растителната покривка се определя от дървесните и храстови формации, представени от благун, цер, келяв габър и др. и по-рядко от сребриста липа, габър, горун, бук. Днес тези видове представляват остатъци от просторни гори, които са съществували в миналото. В състава на подлесния етаж се срещат леската, шипката, глогът, дрянът и др. В областта са създадени иглолистни гори (около 30%) върху голи площи, а също и в насаждения. Представени са главно от черен и бял бор, по-рядко от ела, лиственица, смърч и други видове. Тревните екосистеми са формирани главно от садина, белизма, луковична ливаднина, власатка, полевица и др.

В хълмистата равнина, която започва на север от Севлиево, е част от Дунавската равнина вирее прочутата гъмза, която дава едно от най-хубавите вина на нашата страна.

Освен че са естествен фактор за почистване на атмосферата, горите дават убежище на дребен и едър дивеч. Животинският свят е сравнително богат. Установени са повече от 20 вида бозайници – дива коза, кафява мечка, вълк, благороден елен, сърна и други. Непрестъпните скали са убежище за голямо количество птици. Срещат се скален орел, сокол скитник и др. Животинският свят е смесица от равнинни и планински видове – глиган, благороден елен, сърна, сънливец, горска полевка, глухар и др. Характерни за високата планина са дивата коза, алпийската гарга, орелът, усойницата, пъстрият дъждовник, алпийският тритон и др.

Между резерват Северен Джендем и резерват Джендема съществува естествена връзка. Поради близкото си взаимно разположение между тях протича постоянен преход на животински видове. Тези два резервата опазват най-голямата популация на дива коза в Стара планина.

Реките Росица и Видима, които се сливат непосредствено над Севлиево, изобилстват с риба: мрена, кефал, каракуда, уклея.

3.6.2 Защитени територии, съгласно Закона за защитените територии (ЗЗТ) и Защитени зони от екологичната мрежа Natura 2000, съгласно Закона за биологичното разнообразие

Таблица 36. Разпределение на ЗТ и ЗЗ по землища

№	Наименование на населеното място	Наименование на ЗТ, ЗЗ птици, ЗЗ местообитание Код		
		ЗТ	ЗЗ по Директива за опазване на дивите птици	ЗЗ по Директива за опазване на местообитанията
1	Гр. Севлиево	-	-	ЗЗ Язовир Стамболийски Код BG0000275; ЗЗ Видима Код BG0000618;
2	с. Ряховиците	-	-	-
3	с. Петко Славейков	-	-	-
4	с. Градница	-	-	ЗЗ Видима Код

				BG0000618;
5	с. Сенник	-	-	33 Видима Код BG0000618;
6	с. Душево	-	-	33 Видима Код BG0000618;
7	с. Добромирка	-	-	33 Язовир Стамболийски Код BG0000275;
8	с. Кромлянско	ЗМ Лафтин; ЗМ Дедерица;	-	33 Язовир Стамболийски Код BG0000275;
9	с. Горна Росица	-	-	33 Видима Код BG0000618;
10	с. Батошево	ЗМ Находище на хвойна; ЗМ Лъгът;	-	-
11	с. Крушево	ЗМ Дедерица;	-	33 Язовир Стамболийски Код BG0000275;
12	с. Шумата	-	-	-
13	с. Дамяново	-	-	33 Микре Код BG0000616;
14	с. Богатово	-	-	33 Язовир Стамболийски Код BG0000275;
15	с. Крамолин	-	-	33 Язовир Стамболийски Код BG0000275; 33 Деветашко плато Код BG0000615;
16	с. Агатово	-	33 Деветашко плато Код BG0002102	33 Деветашко плато Код BG0000615
17	с. Ловнидол	-	-	33 Скалско Код BG0000263
18	с. Бериево	-	-	33 Микре Код BG0000616; 33 Видима Код BG0000618;
19	с. Столът	-	-	-
20	с. Стоките	НП Централен Балкан; Резерват Пеещи скали; ЗМ Батошевски манастир;	33 Централен Балкан Код BG0000494; 33 Централен Балкан – буфер Код BG0002128;	33 Централен Балкан – буфер Код BG0001493;
21	с. Буря	-	-	-
22	с. Малък Вършец	-	-	-
23	с. Хириево	-	-	-

24	с. Градище	-	-	33 Язовир Стамболийски Код BG0000275;
25	с. Селище	-	-	-
26	с. Младен	-	-	33 Язовир Стамболийски Код BG0000275;
27	с. Търхово	-	-	33 Скалско Код BG0000263; 33 Витата стена Код BG0000190;
28	с. Млечево	ЗМ Варените;	33 Априлци Код BG0002110; 33 Велчево Код BG0002111;	-
29	с. Идилево	-	-	-
30	с. Кръвеник	НП Централен Балкан; Резерват Пеещи скали;	33 Централен Балкан Код BG0000494;	33 Централен Балкан – буфер Код BG0001493;
31	с. Тумбалово	-	-	-
32	с. Войнишка	-	-	-
33	с. Табашка	-	-	-
34	с. Боазът	-	-	-
35	с. Кастел	-	-	-
36	с. Угорелец	-	-	-
37	с. Попска	-	-	-
38	с. Купен	-	-	-
39	с. Карамичевци	-	-	-
40	с. Шопите	-	-	-
41	с. Енев рът	-	-	-
42	с. Душевски колиби	-	-	-
43	с. Валеви	-	-	-
44	с. Корията	-	-	-
45	с. Дисманци	-	-	-
46	с. Дебелцово	ЗМ Дедерица;		33 Язовир Стамболийски Код BG0000275;

3.6.2.1 Характеристика на защитените територии

Съгласно писмо с изх. №К2766/05.08.2013 г. на РИОСВ – Велико Търново на територията на община Севлиево има осем защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии (ЗЗТ), от които Резерват „Пеещи скали“, Защитена местност (ЗМ) „Батошевски манастир“, ЗМ „Варените“, ЗМ „Дедерица“, ЗМ „Лафтин“, ЗМ „Лъгът“ и ЗМ „Находище на хвойна в местността Лъгът“, попадат изцяло в териториалния обхват на общината. На територията на община Севлиево попадат части от Национален парк „Централен Балкан“.

Защитени територии

На територията на община Севлиево попадат осем защитени територии, съгласно *Закона за защитените територии* и това са:

- Шест Защитени местности (ЗМ) – „Батошевски манастир“, „Варените“, „Дедерица“, „Лафтин“, „Лъгът“ и „Находище на Хвойна в местността Лъгът“;
- Един Резерват (Р) – „Пеещи скали“;
- Един Национален парк (НП) – „Централен Балкан“.

Всички ЗМ и Р, попадащи на територията на община Севлиево се контролират от РИОСВ – Велико Търново.

Защитени местности - ЗМ

- ❖ **ЗМ „Батошевски манастир“** е с площ 33,0 ha. Намира се в северозападна посока от землището на село Стоките, община Севлиево. Защитената територия е с код 204 в Регистъра на защитените територии и е обявена със Заповед №357/09.02.1973 г., обн. ДВ бр. 21/1973 г. с прекатегоризация със Заповед №РД-1319 от 27.12.2002 г., ДВ бр. 7/2003 г., с цел **опазване характерни букови гори около Батошевския манастир**. Регламентираният режим на защита включва дейности за забрана извеждането на сечи, освен санитарни и ландшафтни, с оглед за подобряване на санитарното и ландшафтно състояние на обектите. Стопанисването да се извършва съгласно устройствените проекти с максимално запазване на природната обстановка. Забранява се пашата на добитък през всяко време на годината. Забранява се откриване на кариери, къргене на камъни, вадене на пясък и други инертни материали, изхвърляне на сгурия и различни промишлени отпадъци, както и всякакви действия, чрез които се нарушава или загрозява природната обстановка в тях. *Защитената територия е разположена на юг от град Севлиево на разстояние по въздушна линия от около 14,50 km от регулационните граници на града.*
- ❖ **ЗМ „Варените“** е с площ от 6,1 ha, попада в територията на община Севлиево и заема части южно от землището на с. Млечево. Защитената територия е с код 196 в Регистъра на защитените територии и обявена със Заповед №РД-198/19.03.1981 г., обн. ДВ бр. 34/1981 г. Прекатегоризирана е в защитена местност със Заповед №РД-1311/27.12.2002 г., обн. ДВ бр. 7/2003 г. на МОСВ с цел **опазване на характерна за района вековна букова гора**. Регламентираният режим на защита включва забрана на всякакви дейности, които водят до повреждане или унищожаване на дърветата, забрана за късането и изкореняването на растения. Забранява се безпокоене на дивите животни или вземането на техните малки или яйцата им, както и разрушаване на гнездата и леговищата им. Забранява се извеждането на сечи, освен санитарни; преминаването и паркирането на моторни превозни средства; пашата на домашни животни. Забранява се разкриването на кариери, провеждането на минно-геоложки и други дейности, с които се поврежда или изменя както естествения облик на местността, така и водния ѝ режим. Забранява се всякакво строителство, освен в случаите когато такова е предвидено в устройствения проект на защитената местност. *Защитената територия отстои на около 20 km от град Севлиево.*
- ❖ **ЗМ „Дедерица“** е с код 205 в Регистъра на защитените територии. Площта е 199,3 ha, попада изцяло в северната част на територията на община Севлиево между селата Дебелцово, Кормянско и Крушево. Защитената територия е обявена със

Заповед №2107/20.12.1984 г., обн. ДВ бр. 3/1984 г. с последваща прекатегоризация в защитена местност със Заповед №РД-1320 от 27.12.2002 г., ДВ бр. 7/2003 г., с цел **опазване на характерен горски ландшафт във водосбора на яз. „Ал. Стамболийски“**. Регламентираният режим на защита включва всякакви дейности, които водят до нараняване на стъблата, кастрене, чупене на клоните и други, които биха довели до повреждане на дърветата. Забранява се късането или изкореняването на растенията; паша на домашни животни; влизането, лагеруването, преминаването и паркирането на моторни превозни средства; забранява се безпокоенето на диви животни и вземането на техните малки или яйцата им, както и разрушаване на гнездата и леговищата; забранява се разкриването на кариери, провеждането на минно-геоложки и други дейности, с които се поврежда или изменя както естествения облик на местността, така и водния ѝ режим; забранява се извеждането на сечи, освен огледни и санитарни и забрана за всякакво строителство. *Защитената местност отстои на около 4 км по въздушна линия от град Севлиево.*

- ❖ **ЗМ „Лафтин“** е с площ 18,79 ha, разположена североизточно в землището на село Кормянско, община Севлиево и с код 198 в Регистъра на защитените територии. Защитената местност е обявена със Заповед №РД-2109 от 20.12.1984 г., обн. в ДВ бр.3/1985 г. с последваща прекатегоризация в защитена местност със Заповед №РД-1313 от 27.12.2002 г., ДВ бр. 7/2003 г. и промяна в площта - актуализация със Заповед №РД-353 от 13.05.2014 г., бр. 47/2014 г. на Държавен вестник. Защитената местност е обявена с цел **опазване на редки и застрашени птици - черен щъркел, бухал и др.** Регламентираният режим на защита включва забрана на всякакви дейности, които водят до повреждане или унищожаване на дърветата, забрана за късането и изкореняването на растения, паша на домашни животни, влизането, лагеруването, преминаването и паркирането на моторни превозни средства; забранява се безпокоенето на диви животни и вземането на техните малки или яйцата им, както и разрушаване на гнездата и леговищата; забранява се разкриването на кариери, провеждането на минно-геоложки и други дейности, с които се поврежда или изменя както естествения облик на местността, така и водния ѝ режим; забранява се извеждането на сечи, освен огледни и санитарни и забрана за всякакво строителство. *Защитената местност отстои на около 4,60 км по въздушна линия от град Севлиево.*

- ❖ **ЗМ „Лъгът“** е с код 195 в Регистъра на защитените територии, разположена в землището на с. Батошево и с. Кастил, община Севлиево с обща площ 1,01 ha. Защитената местност е обявена със Заповед №РД-16 от 08.01.1981 г., обн. в ДВ бр. 17/1981 г. с последваща прекатегоризация в защитена местност със Заповед №РД-1310 от 27.12.2002 г., ДВ бр. 7/2003 г. и промяна в площта - актуализация със Заповед №РД-352 от 13.05.2014 г., бр. 47/2014 г. на Държавен вестник. Защитената местност е обявена с цел **опазване на характерна вековна блягунова гора.** Регламентираният режим на защита включва забрана на всякакви дейности, които водят до повреждане или унищожаване на дърветата, забрана за късането и изкореняването на растения, паша на домашни животни; забранява се безпокоенето на диви животни или вземането на техни малки или яйца, както и разрушаване на гнездата и леговищата им; забранява се преминаването и паркиране на моторни превозни средства; забранява се разкриването на кариери, провеждането на минно-геоложки и други дейности, с които се поврежда или изменя както естествения облик на местността, така и водния ѝ режим; забранява се всякакво строителство,

освен в случаите когато такава е предвидено в устройствения проект на защитената местност. *Защитената местност отстои на около 12 км по въздушна линия, южно от гр. Севлиево.*

- ❖ **ЗМ „Находище на Хвойна в местността Лъгът“** е с площ от 0,78 ha, попада в територията на община Севлиево и заема части източно от с. Шумата и североизточно от с. Батошево. Защитената територия е с код 199 в Регистъра на защитените територии и обявена със Заповед №РД-16/08.01.1981 г., обн. ДВ бр. 17/1981 г. на Комитет за опазване на природната среда при МС, с последваща прекатегоризация в защитена местност със Заповед №РД-1314 от 27.12.2002 г., ДВ бр. 7/2003 г. и промяна в площта - актуализация със Заповед №РД-51 от 30.01.2008 г., бр. 39/2008 г. на Държавен вестник. Защитената местност е обявена с цел **опазване на находище на обикновена хвойна**. Регламентираният режим на защита включва забрана на всякакви дейности, които водят до повреждане или унищожаване на дърветата, забрана за късането и изкореняването на растения. Забранява се безпокоенето на диви животни или вземането на техни малки или яйца, както и разрушаването на гнездата и леговищата им; забранява се преминаването и паркирането на моторни превозни средства; пашата на домашни животни; забранява се разкриването на кариери, провеждането на минно-геоложки и други дейности, с които се поврежда или изменя както естествения облик на местността, така и водния ѝ режим; забранява се всякакво строителство, освен в случаите когато такава е предвидено в устройствения проект на защитената местност. *Защитената територия отстои на около 10 км по въздушна линия, южно от гр. Севлиево.*

Резервати (Р) на територията на община Севлиево

- ❖ **Резерват „Пеещи скали“** е с площ 1 465,7 ha и заема части от южната страна на община Севлиево (с. Кръвеник, с. Стоките). Резерватът е с код 30 в Регистъра на защитените територии и обявен със Заповед №502/11.07.1979 г., обн. ДВ бр. 65/1979 г. с цел **опазване на вековни първични девствени букови гори**. Съгласно Заповедта за обявяване (План за управление) предмет на опазване са следните видове и местообитания: обикновен бук (*Fagus sylvatica*), ела (*Abies alba*), планински явор (*Acer heldreichii*), еделвайс (*Leontopodium alpinum*), жълт планински крем (*Lilium jankae*), родопски силивряк (*Haberlea rhodopensis*), старопланинска иглика (*Primula frondosa*), старопланинска теменуга (*Viola balcanica*), кафява мечка (*Ursus arctos*), златка (*Martes martes*), дива коза (*Rupicapra rupicapra*), благороден елен (*Cervus elaphus*), сърна (*Capreolus capreolus*), дива котка (*Felis silvestris*), скален орел (*Aquila chrysaetos*), черен кълвач (*Dryocopus martius*), белогръб кълвач (*Dendrocopos leucolos*). Регламентираният режим на защита включва забрана на всякакви дейности, които водят до нарушаване на самобитния характер на природата. В резервата се забраняват всякакви дейности, с изключение на: тяхната охрана; посещения с научна цел; преминаването на хора по маркирани пътеки, включително с образователна цел; събиране на семенен материал, диви растения и животни с научна цел или за възстановяването им на други места в количества, начини и време, изключващи нарушения в екосистемите. *Резерватът отстои южно на около 25 км от град Севлиево.*

Национален парк (НП) на територията на община Севлиево

❖ **Национален парк „Централен Балкан“** е с код 2 в Регистъра на защитените територии с площ от 71 669,5 ha. Поради голямата си площ НП обхваща пет области (Габрово, Ловеч, Пловдив, София и Стара Загора) и девет общини, като в обхвата на община Севлиево на юг попадат части от него в землищата на селата Кръвеник и Стоките. Националният парк е обявен със Заповед №843 от 31.10.1991 г. на Министерството на околната среда, обн. ДВ бр. 93/1991 г.

Документи за промяна:

- Промяна на площта – намаляване със Заповед №396 от 15.10.1999 г., бр. 44/2000 г. на Държавен вестник;
- Прекатегоризация със Заповед №396 от 15.10.1999 г., бр. 44/2000 г. на Държавен вестник;
- Приемане на План за управление с Решение №522 от 04.07.2001 г., бр. 66/2001 г. на Държавен вестник.

Национален парк „Централен Балкан“ е обявен с цел да се запазят завинаги в полза на обществото комплекси от саморегулиращи се екосистеми и присъщото им видово разнообразие, местообитания на редки и застрашени видове и съобщества, характерни и забележителни пейзажи и обекти на неживата природа, които имат световно значение за науката и културата.

Съгласно Заповедта за обявяване (План за управление) предмет на опазване са следните видове и местообитания: южен подковонос (*Rhinolophus euryale*), голям подковонос (*Rhinolophus ferrumequinum*), малък подковонос (*Rhinolophus hipposideros*), широкоух прилеп (*Barbastella barbastellus*), дългокрил прилеп (*Miniopterus schreibersi*), дългоух нощник (*Myotis bechsteini*), остроух нощник (*Myotis blythi*), трицветен нощник (*Myotis emarginatus*), голям нощник (*Myotis myotis*), дългопръст нощник (*Myotis capaccinii*), лалугер (*Spermophilus citellus*), европейски вълк (*Canis lupus*), кафява мечка (*Ursus arctos*), видра (*Lutra lutra*), пъстър пор (*Vormela peregusna*), рис (*Felis lynx = Lynx lynx*), дива коза (*Rupicapra rupicapra balcanica*), обикновен бук (*Fagus sylvatica*), черен щъркел (*Ciconia nigra*), осояд (*Pernis apivorus*), орел змияр (*Circaetus gallicus*), белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*), малък креслив орел (*Aquila pomarina*), царски орел (*Aquila heliaca*), скален орел (*Aquila chrysaetos*), малък орел (*Hieraetus pennatus*), ловен сокол (*Falco cherrug*), сокол скитник (*Falco peregrinus*), лещарка (*Bonasa bonasia*), планински кеклик (*Alectoris graeca graeca*), ливаден дърдавец (*Crex crex*), бухал (*Bubo bubo*), врабчова кукумявка (*Glaucidium passerinum*), уралска улулица (*Strix uralensis*), пернатонога кукумявка (*Aegolius funereus*), козодой (*Caprimulgus europaeus*), земеродно рибарче (*Alcedo atthis*), синявица (*Coracias garrulus*), сив кълвач (*Picus canus*), черен кълвач (*Dryocopus martius*), сирийски пъстър кълвач (*Dendrocopos syriacus*), среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*), белогръб кълвач (*Dendrocopos leucotos*), горска чучулига (*Lullula arborea*), полска бъбрица (*Anthus campestris*), ястребогушо коприварче (*Sylvia nisoria*), червеногуша мухоловка (*Ficedula parva*), полубеловрата мухоловка (*Ficedula semitorquata*), червеногърба сврачка (*Lanius collurio*), черночела сврачка (*Lanius minor*), градинска овесарка (*Emberiza hortulana*), малък ястреб (*Accipiter nisus*), обикновен мишелов (*Buteo buteo*), черношипа ветрушка (*Falco tinnunculus*), голям горски водобегач (*Tringa ochropus*), пчелояд (*Merops apiaster*), жълтокоремна бумка (*Bombina variegata*), главоч (*Cottus gobio*), бръмбър рогач (*Lucanus cervus*), алпийска розалия (*Rosalia alpina*).

Национален парк „Централен Балкан“ (II категория съгласно IUCN) е третата по големина защитена територия в България (71 669,5 ha). Той се простира в посока изток-запад на около 85 km, обхващайки ивица със средна ширина около 10 km по най-високата част на Стара планина, като най-ниско границата му слиза до 550 m н.в. Паркът е обявен през 1991 г. и включва гори и високопланинска безлесна зона, като в него се намират 9

природни резервата (I категория по IUCN), които заемат над 28% от територията му. Всички природни резервати (с изключение на „Козя стена“) и самият парк са включени в Списъка на ООН на националните паркове и защитени територии. Резерватите „Боатин“, „Царичина“, „Стенето“ и „Джендема“ са обявени за биосферни резервати по програмата „Човек и биосфера“. Националният парк е включен в списъка на орнитологично важните места на BirdLife International и е определен като част от обект по Програмата на Европейския съюз CORINE Biotopes.

НП „Централен Балкан“ е определен като парк с национално значение според Закона за защитените територии от 1998 г. Съгласно Конституцията на Република България (чл.18) и Закона за защитените територии (чл.8, ал.1), такива територии са изключителна държавна собственост и по Закона за държавната собственост се управляват от съответните държавни институции и техните поделения, в случая – от Министерството на околната среда и водите (МОСВ) и Дирекцията на Национален парк „Централен Балкан“.

Таблица 37. Резервати и буферни зони в НП „Централен Балкан“

Резерват	Заповед за обявяване №/ Последна заповед за изменение	Площ, ha
„Боатин“	ПМС 7285/12 юни 1948 г. 67/25 януари 1991 г.	1 597,2
„Царичина“	ПМС 4942/18 юли 1949 г. 500/29 юни 1992 г.	3 418,7
„Козя стена“	1048/22 декември 1987 г. 67/25 януари 1991 г.	904,3
„Стенето“	214/5 април 1979 г. 44/15 януари 1991 г.	3 578,8
„Стара река“	200/19 март 1981 г. 67/25 януари 1991 г.	1 974,7
„Джендема“	606/28 март 1953 г. 67/25 януари 1991 г.	4 220,2
„Северен Джендем“	995/30 септември 1983 г. 9/09 януари 1985 г.	1 610,0
„Пеещи скали“	502/11 юли 1979 г.	1 465,7
„Соколна“	501/11 юли 1979 г. 9/09 януари 1985 г.	1 250,0
Общо		20 019,6

Източник: План за управление 2001-2010 - НП „Централен Балкан“

Разпределението на площите на горския фонд и на високопланинските ливади и пасища на територията на община Севлиево е както следва:

Община	Горски фонд, ha	Високопланински ливади и Пасища, ha
Севлиево	2 687,8	504,6

Таблица 38. Ограничения и забрани в „Централен Балкан“ като народен парк и като национален парк

Дейности	В народния парк	В националния парк
Гола сеч	забранено	забранено
Увреждане на скални образувания, събиране на вкаменелости и минерали	забранено	забранено
Нарушаване на естественото състояние на водни площи, водни течения, техните брегове и прилежащи територии	забранено	забранено
Внасяне на нови видове диви растения и животни	забранено	забранено
Паша на кози	забранено	забранено

Събиране на билки, диворастящи плодове и други растения и животни за търговски или промишлени цели и в големи количества	забранено	ограничено
Проучване и експлоатация на полезни изкопаеми и инертни материали	забранено	забранено
Бране на цветя	забранено	забранено
Замърсяване на местностите	забранено	забранено
Дивечоразвъдна дейност и ловуване, регулиране на животинските популации чрез използване на капани, отрови и упойващи средства	забранено	забранено
Употреба на химикали и торове	забранено	забранено
Безпокоене на дивите животни	забранено	забранено
Палене на огън	ограничено	ограничено
Бивакуване	ограничено	ограничено
Строителство	ограничено	ограничено
Паша на домашни животни, без кози	ограничено	ограничено
Туризм	ограничено	ограничено
Риболов	ограничено	ограничено

Източник: План за управление 2001 – 2010 – НП „Централен Балкан”

Таблица 39. Основни хидрографски характеристики на реките на територията на Националния парк “Централен Балкан”

№	Река	Площ на водосборен басейн	Средна надморска височина	Гъстота на речната мрежа	Залесеност
		km ²	m	km/km ²	%
1	Вит	124,3	1 580	1,2	72
2	Осъм	112,2	1 660	0,9	58
3	Росица	115,5	1 540	1,4	65
	Черноморски водосборен басейн	352,0	1 592	1,17	65,2
4	Тополница	32,2	1 605	0,8	38
5	Стряма	197,8	1 622	0,6	48
6	Тунджа	113,7	1 608	0,7	42
	Беломорски водосборен басейн	343,4	1 617	0,65	45,1
	Общо за “Централен Балкан”	695,4	1 604	0,92	55,2

Горска растителност и безлесна зона

Горите заемат около 56% от цялата територия на парка. Значителна част от площта на горите (86%) са широколистни, като около 44% от общата паркова територия е покрита с букови гори. Иглолистните гори заемат ограничена площ предимно в по-високите западна и източна части на парка. Относително малка е и площта на смесените гори. Безлесната зона покрива около 44% от територията на парка, като в нея са представени предимно тревни съобщества.

Флора

На територията на национален парк “Централен Балкан” са установени общо около 2 337 вида и подвида растения, включващи около 1 900 вида и подвида висши растения, 188 вида и вътревидови таксони водорасли, 229 вида мъхове, 15 вида папрати, по 1 вид плаунообразни и бронецови и 3 вида хвощови. Това представлява над 50% от видовото разнообразие на флората в България. Във високопланинската безлесна зона на Национален парк “Централен Балкан” са установени 676 вида висши растения (1997 г.). В други 9 представителни зони са установени 697 вида висши растения (пълен списък на видовете с данни за разпространението им се намира в базата данни на географската информационна система). Паркът съдържа група от таксони с висока консервационна значимост. Тя

включва защитените по закон, локалните, българските и балканските ендемити, видовете включени в Червена книга на България, в Червения списък на Европа и в списъка на IUCN на застрашените видове. От таксоните с определена ценност и дефицитност особено внимание поради своята уязвимост и атрактивност заради събиране заслужават следните видове: нарцисоцветна съсънка (*Anemone narsissiflora*), мечо око (*Cortusa matthioli*), росянка (*Drosera rotundifolia*), кокиче (*Galanthus nivalis*), жълта тинтява (*Gentiana lutea*), петниста тинтява (*Gentiana punctata*), еделвайс (*Leontopodium alpinum*), планински крем (*Lilium jankae*), балканска петлюга (*Pinguicula balcanica*), старопланинска иглика (*Primula frondosa*), родиола (*Rhodiola rosea*), миртолистно вълче лико (*Rhododendron myrtifolium*), ринхокорис (*Rhynchocorys elephas*), семпервивум (*Sempervivum erythraeum*), планински божур (*Trollius europaeus*).

Лечебни растения

Установени са 166 вида лечебни растения в НП „Централен Балкан”. Общият им брой представлява 75% от широко използваните в официалната и народна медицина видове. От тях 1 вид е представител на низшите растения, а останалите 165 вида са висши растения. С най-голям брой видове са представени семействата Asteraceae (19 вида), Rosaceae (18 вида), Lamiaceae (13 вида), Liliaceae (7 вида) и Scrophulariaceae (6 вида).

Фауна

Фаунистичното разнообразие на безгръбначните животни в Национален парк „Централен Балкан” е оценено чрез моделни групи: първаци (Protozoa), кръгли червеи (Nematoda), Tardigrada, паякообразни (Arachnida), многоножки (Myriapoda), насекоми (Insecta), мекотели (Mollusca). Установеният брой безгръбначни животни представлява около 45% от очакваните за района около 6 500 – 7 000 вида.

Застрашени видове, включени в Световни и Европейски Червени книги:

Araneae: *Eresus cinnaberinus* – намерен само в района на Баш мандра (IUCN).

Orthoptera: *Odontopodisma rubripes*, известен от околностите на х. „Дерменка” и х. „Мазалат” (IUCN); *Metrioptera domogledi* (IUCN); *O. rubripes*, известен от района на Карлово (IUCN); *Mantis religiosa*, намерен над Карлово (CORINE).

Coleoptera: *Calosoma sycophanta*, известен от района на вр. Ботев (IUCN, CORINE); *Carabus intricatus* – х. “Хайдушка песен”, Троянски проход, “Яворова лъка” и х. “Равнец” (IUCN, CORINE); *Rosalia alpina* – х. “Хайдушка песен” (IUCN, CORINE); *Osmoderma eremita* – Централен Балкан (IUCN, CORINE).

Neuroptera: *Myrmeleon formicarius*, намерен близо до х. “Рай” и над Карлово (IUCN, CORINE); *Distoleon tetragrammicus*, намерен над Карлово и около Калоферския манастир (IUCN, CORINE); *Libelloides macaronius*, намерен над с. Бели Осъм (IUCN, CORINE). Това са единствените атрактивни представители от разряда в България, които се срещат в планините. Биотопите и на трите вида могат да се смятат за застрашени.

Hymenoptera: *Formica lugubris*, известен от районите на Троянски проход и Равнец (IUCN, CORINE); *Formica pratensis* Retzius обитава районите на Козя стена и Беклемето (CORINE); *F. rufa*, намерен в районите х. “Паскал” – р. Заводна, Карчов преслап – Троянски проход и Равнец – изворите на Тунджа (IUCN, CORINE); *F. transcaucasica*, известен от района на х. “Паскал” – р. Заводна (IUCN, CORINE); *Liometopium microcephalum*, известен от района на река Костина (CORINE); *Polyergus rufescens*, известен от района на река Костина (CORINE).

Lepidoptera: *Parnassius apollo bosniensis* е намерен на Козя стена, на вр. Ботев и около Русалийски проход (IUCN, CORINE); *Polyommatus eroides*, известен от Козя стена и вр. Ботев (IUCN, CORINE); *Apatura iris iris* е намерен в резервата Боатин (IUCN, CORINE); *Boloria eunomia*, известен от районите на вр. Левски, вр. Ботев и Русалийски проход (IUCN, CORINE).

Mollusca: *Balea perversa* – установен над Карлово (IUCN, CORINE); *Helix pomatia* – разпространен в районите на Троянски проход и Русалийски проход (IUCN, CORINE).

Гръбначни животни

През последните 30 г. в парка са установени 211 вида гръбначни животни: 6 вида риби, 8 вида земноводни, 14 вида влечуги и над 220 вида птици (123 вида са гнездящите и срещащите се през размножителния период) и 60 вида бозайници.

Фигура 12. Местоположение на ЗТ, спрямо територията на община Севлиево

Защитени зони, съгласно ЗБР

Съгласно писмо с изх. №2766/05.08.2013 г. на РИОСВ – Велико Търново от Европейската екологична мрежа НАТУРА 2000 в обхвата на община Севлиево попадат части от девет защитени зони по Директивата за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна (Директива № 92/43/ЕЕС) и шест защитени зони по Директивата за опазване на дивите птици (Директива 2009/147/ЕС).

Код на защитена зона	Име на защитена зона	Тип на защитена зона

BG0002110	Априлци	Защитена зона по директивата за птиците
BG0000399	Българка	Защитена зона по директивата за птиците
BG0000399	Българка	Защитена зона по директивата за местообитанията
BG0002111	Велчево	Защитена зона по директивата за птиците
BG0000618	Видима	Защитена зона по директивата за местообитанията
BG0000190	Витата стена	Защитена зона по директивата за местообитанията
BG0002102	Деветашко плато	Защитена зона по директивата за птиците
BG0000615	Деветашко плато	Защитена зона по директивата за местообитанията
BG0000616	Микре	Защитена зона по директивата за местообитанията
BG0000263	Скалско	Защитена зона по директивата за местообитанията
BG0000494	Централен Балкан	Защитена зона по директивата за птиците
BG0000494	Централен Балкан	Защитена зона по директивата за местообитанията
BG0001493	Централен Балкан – буфер	Защитена зона по директивата за местообитанията
BG0002128	Централен Балкан буфер	Защитена зона по директивата за птиците
BG0000275	Язовир Стамболийски	Защитена зона по директивата за местообитанията

✚ Деветте защитени зони по Директивата за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна (Директива №92/43/ЕЕС), попадащи в обхвата на територията на община Севлиево са:

Защитена зона „Българка“ е с код **BG0000399** в Регистъра на защитените зони с обща площ 239 967,50 дка. Тя е одобрена с РМС №122 от 2.03.2007 г. (ДВ, бр. 21/09.03.2007 г.) и последващо изменение и допълнение с РМС №335 от 26.05.2011 г. (ДВ, бр. 41/31.05.2011 г.). Защитената зона е от **тип С – Защитена зона и по двете Директиви**. Заповед на министъра на околната среда и водите със забрани и ограничения на дейности, противоречащи на целите за опазване на защитена зона – Заповед №РД-848/11.08.2013. На територията на община Севлиево ЗЗ се допира до югоизточната ѝ граница, където в посока на запад от ЗЗ са селата Купен и Угорелец. Тъй като ЗЗ обхваща голям периметър – областите Стара Загора, Габрово и Велико Търново – то териториите и се контролират от РИОСВ – Велико Търново и Стара Загора. Предмет на опазване са природни местообитания, съгласно чл. 8, ал.1 т. 2 от *Закона за Биологичното разнообразие*. Целите на опазване се изразяват в: запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона; запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видовете състав,

характерни видове и условия на средата; възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Таблица 40. Връзка на защитената зона с други зони от Натура 2000

Код на зоната	Име на зоната	Тип на зоната
BG0000282	Дряновска река	Е
BG0001493	Централен Балкан – буфер	К
BG0002128	Централен Балкан буфер	Ј

Таблица 41. Класове земно покритие в рамките на ЗЗ „Българка“

Класове Земно покритие	% Покритие
Водни площи във вътрешността (стоящи води, течащи води)	1
Храстови съобщества	13
Алпийски и субалпийски тревни съобщества	4
Широколистни листопадни гори	62
Иглолистни гори	10
Смесени гори	1
Не-горски райони, култивирани с дървесна растителност (вкл. овошки, лозя, крайпътни дървета)	2
Скали във вътрешността, сипеи, пясъци, постоянен сняг и ледници	2
Други земи (включително градове, села, пътища, сметища, мини, индустриални обекти)	5
Общо Покритие	100

Природен парк „Българка“ заема 21 772 ha в Централна Стара планина. Територията обхваща части от планинската верига, северните склонове на Шипченска и Тревненска планини, както и части от съседните Предбалкански планини, изворът на река Янтра и главните ѝ притоци в горното течение. Зоната включва и язовир „Христо Смирненски“ и териториите на 9 населени места. Релефът е пресечен и представен от множество долини, пресечени от проломи и дефилета, и стръмни склонове. Формите на релефа допълнително се усложняват от съвременните ерозионни процеси по склоновете, насипи, наноси и тераси, формирани от човешките дейности. Ниските части на парка, стигащи до населените места, са главно запустяли овощни градини. Овощните градини, гледани директно върху тревната настилка, са били традиционен поминък. Затова сега са запазени някои местни сортове. В допълнение към класическите местообитания, където доминира обикновеният бук (*Fagus sylvatica*), се срещат и крайбрежни видове като обикновен тис (*Taxus baccata*) и бодливолистен джел (*Ilex aquifolium*). Значително голяма територия е покрита с *Laurocerasus officinalis*. Територията на ПП „Българка“ обединява 4 флористични региона, 3 физикогеографски пояса, което определя и разнообразието на растителните формации и хабитати, явление рядко срещащо се в други хабитати.

Таблица 42. Типове местообитания

ТИПОВЕ МЕСТООБИТАНИЯ от Приложение I на Директива 92/43/ЕЕС							
КОД	Пр.	ИМЕ	% Покр.	Предст.	Отн. площ	Прир. ст.	Цялост. оц.
4060		Алпийски и бореални ерикоидни съобщества	0,4	D			

6110	*	Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от Alysso-Sedion albi	0,0203	D			
6210	*	Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (Festuco-Brometalia) (*важни местообитания на орхидеи)	0,5	D			
6430		Хидрофилни съобщества от високи тревни равнините и в планинския до алпийския пояс	0,2	C	C	B	B
6520		Планински сенокосни ливади	0,36	B	C	A	A
8210		Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове	0,3	D			
8220		Хазмофитна растителност по силикатни скални склонове	0,45	C	B	A	A
8230		Силикатни скали с пионерна растителност от съюзите Sedo-Scleranthion или Sedo albi-Veronicion dillenii	0,00075	D			
8310		Неблагоустроени пещери	0,01	D			
9110		Букови гори от типа Luzulo-Fagetum	0,0717	A	C	A	A
9130		Букови гори от типа Asperulo-Fagetum	14,491	A	C	A	A
9150		Термофилни букови гори (Cephalanthero-Fagion)	22,466	B	B	A	B
9170		Дъбово-габъррови гори от типа Galio-Carpinetum	0,035	C	C	B	C
9180	*	Смесени гори от съюза Tilio-Acerion върху сипеи и стръмни склонове	3	C	C	B	C
91BA		Мизийски гори от обикновена ела	0,035	C	C	C	C
91G0	*	Панонски гори с Quercus petraea и Carpinus betulus	1,669	C	C	B	C
91M0		Балкано-панонски церово-горунови гори	0,0016	D			
91W0		Мизийски букови гори	16,46	A	B	A	A
91Z0		Мизийски гори от сребролистна липа	0,00428	D			

% Покр. – процентно покритие на хабитатите спрямо общата площ на обекта.

Предст. – степен на представителност, предоставя индикация за това, доколко даденият тип хабитат е „типичен”. Използвана е следната система за класифициране: А – отлична представителност, В – добра представителност, С – значима представителност, D – незначително наличие.

Отн. площ – относителна площ или площта от обекта, покрита от дадения тип хабитат, отнесена към общата площ от националната територия, покрита от този тип хабитат. Използваните интервали по класове са следните: А) $100 \geq p > 15\%$; В) $15 \geq p > 2\%$; С) $2 \geq p > 0$

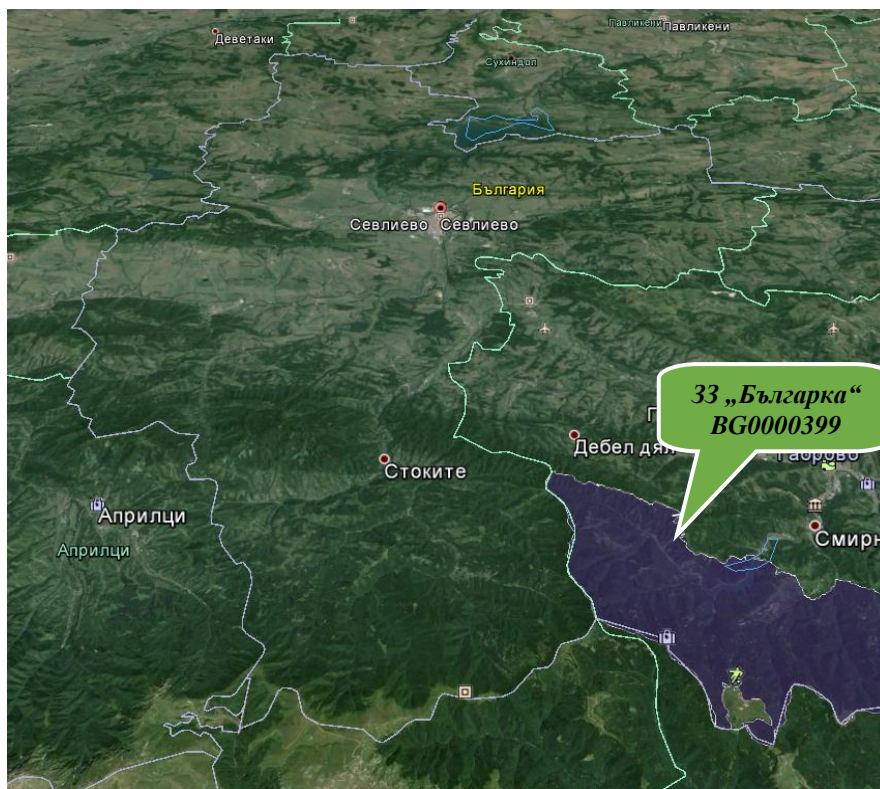
Прир. ст – Степен на опазване на структурата и функциите на дадения тип природен хабитат и възможности за възстановяване. Използвана е следната система за класифициране: А – отлично опазване; В – добро опазване; С – средно или слабо опазване.

Цялост. Оц. – Цялостна оценка на стойността на обекта за опазването на дадения тип природен хабитат. Представява интегрирано оценяване на предишните критерии, като се взема предвид различната им тежест за разглеждания хабитат. Използвана е следната система за класифициране: А – отлична стойност, В – добра стойност, С – значима стойност.

Зоната е много подходяща за включване в мрежата НАТУРА 2000 поради уникалността си, застъпеният ендемизъм на растения и най-вероятно и на безгръбначни животни, богатото биоразнообразие и наличие на реликтни хабитати. Районът предлага подходящи местообитания за различни представители на флората и фауната (*Haberlea rhodopensis*, *Micromeria frivaldszkyana*, кафява мечка, вълк, видра, царски орел и др.), като в допълнение към това регионът опазва представители на местните овощни градини, земеделски практики, културно и историческо наследство заедно с чудесен пейзаж към Стара планина и крайбрежни екосистеми – главен инструмент на водните ресурси за страната и региона. В таблицата „Екологична информация – други важни видове” птиците и бозайниците определени като „Национални” не са включени в Националната Червена книга, тъй като последното ѝ издание е от 1985 г. и от тогава не е обновявано, а предложените за включване видове нямат законно значение. Защитените видове флора и фауна определени като „Национални” са включени в *Закона за Биоразнообразието*.

Уязвимост

Зоната е застрашена от пожари, сеч, браконьерство, човешко въздействие свързано с развитието на ски туризъм, което поражда опасност от изсичането на големи горски площи без ски туризма да е оправдан от метеорологична гледна точка.

Фигура 13. Местоположение на ЗЗ „Българка“ по Директивата за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна (Директива 92/43/ЕЕС), спрямо териториалните граници на община Севлиево

Защитена зона „Видима“ е с код **BG0000618** в Регистъра на защитените зони с обща площ 18 230,50 дка. Тя е одобрена с РМС №122 от 02.03.2007 г. (ДВ, бр. 21/09.03.2007 г.). Защитената зона е от **тип К – Защитена зона по Директива за местообитанията, която припокрива защитена зона по Директива за птиците**. На територията на община Севлиево ЗЗ се разпростира в землищата на селата Бериево, Градница, Душево и към землището на гр. Севлиево. Територията ѝ се контролира от РИОСВ – Велико Търново и Плевен. Предмет на опазване са природни местообитания, съгласно чл. 8, ал.1 т. 2 от *Закона за Биологичното разнообразие*. Целите на опазване се изразяват в: запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона; запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата; възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Таблица 43. Връзка на защитената зона с други зони от *Натура 2000*

Код на зоната	Име на зоната	Тип на зоната
BG0002110	Априлци	J
BG0002111	Велчево	J

Таблица 44. Класове земно покритие в рамките на ЗЗ „Видима“

Класове Земно покритие	% Покритие
Друга орна земя	37
Други земи (включително градове, села, пътища, сметища, мини, индустриални обекти)	11
Смесени гори	8
Сухи тревни съобщества, степи	38
Широколистни листопадни гори	6
Общо Покритие	100

Защитената зона е една от най-добре запазените големи реки в България и е важно местообитание за редки видове риби в северна България. Черната елша (*Alnus glutinosa*) се среща почти във всички речни участъци.

Таблица 45. Типове местообитания

ТИПОВЕ МЕСТООБИТАНИЯ от Приложение I на Директива 92/43/ЕЕС							
КОД	Пр.	ИМЕ	% Покр.	Предст.	Отн. площ	Прир. ст.	Цялост. оц.
6430		Хидрофилни съобщества от високи тревы в равнините и в планинския до алпийския пояс	25	B	B	B	B
9150		Термофилни букови гори (<i>Cephalanthero-Fagion</i>)	1,0665	B	C	B	B
9180	*	Смесени гори от съюза <i>Tilio-Acerion</i> върху сипеи и стръмни склонове	0,1436	D			

6110	*	Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от <i>Alyso-Sedion albi</i>	0,00764	D			
91E0	*	Алувиални гори с <i>Alnus glutinosa</i> и <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Pandion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	25	B	C	B	B

% Покр. – процентно покритие на хабитатите спрямо общата площ на обекта.

Предст. – степен на представителност, предоставя индикация за това, доколко даденият тип хабитат е „типичен”. Използвана е следната система за класифициране: А – отлична представителност, В – добра представителност, С – значима представителност, D – незначително наличие.

Отн. площ – относителна площ или площта от обекта, покрита от дадения тип хабитат, отнесена към общата площ от националната територия, покрита от този тип хабитат. Използваните интервали по класове са следните: А) $100 \geq p > 15\%$; В) $15 \geq p > 2\%$; С) $2 \geq p > 0$

Прир. ст – Степен на опазване на структурата и функциите на дадения тип природен хабитат и възможности за възстановяване. Използвана е следната система за класифициране: А – отлично опазване; В – добро опазване; С – средно или слабо опазване.

Цялост. Оц. – Цялостна оценка на стойността на обекта за опазването на дадения тип природен хабитат. Представява интегрирано оценяване на предишните критерии, като се взема предвид различната им тежест за разглеждания хабитат. Използвана е следната система за класифициране: А – отлична стойност, В – добра стойност, С – значима стойност.

Бозайници: широкоух прилеп (*Barbastella barbastellus*), *европейски вълк (*Canis lupus*), видра (*Lutra lutra*), дългокрил прилеп (*Miniopterus schreibers*), дългоух нощник (*Myotis bechsteini*), остроух нощник (*Myotis blythii*), дългопръст нощник (*Myotis capaccinii*), трицветен нощник (*Myotis emarginatus*), голям нощник (*Myotis myotis*), средиземноморски подковонос (*Rhinolophus blasii*), южен подковонос (*Rhinolophus euryale*), голям подковонос (*Rhinolophus ferrumequinum*), малък подковонос (*Rhinolophus hipposideros*), подковонос на Мехели (*Rhinolophus mehelyi*), пъстър пор (*Vormela peregusna*).

Земноводни и влечуги: голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*); жълтокоремна бумка (*Bombina variegata*), обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*), шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*).

Риби: черна (балканска) мряна (*Barbus meridionalis*), обикновен щипок (*Cobitis taenia*), балканска кротушка (*Gobio kessler*), европейска горчивка (*Rhodeus sericeus amarus*), балкански щипок (*Sabanejewia aurata*).

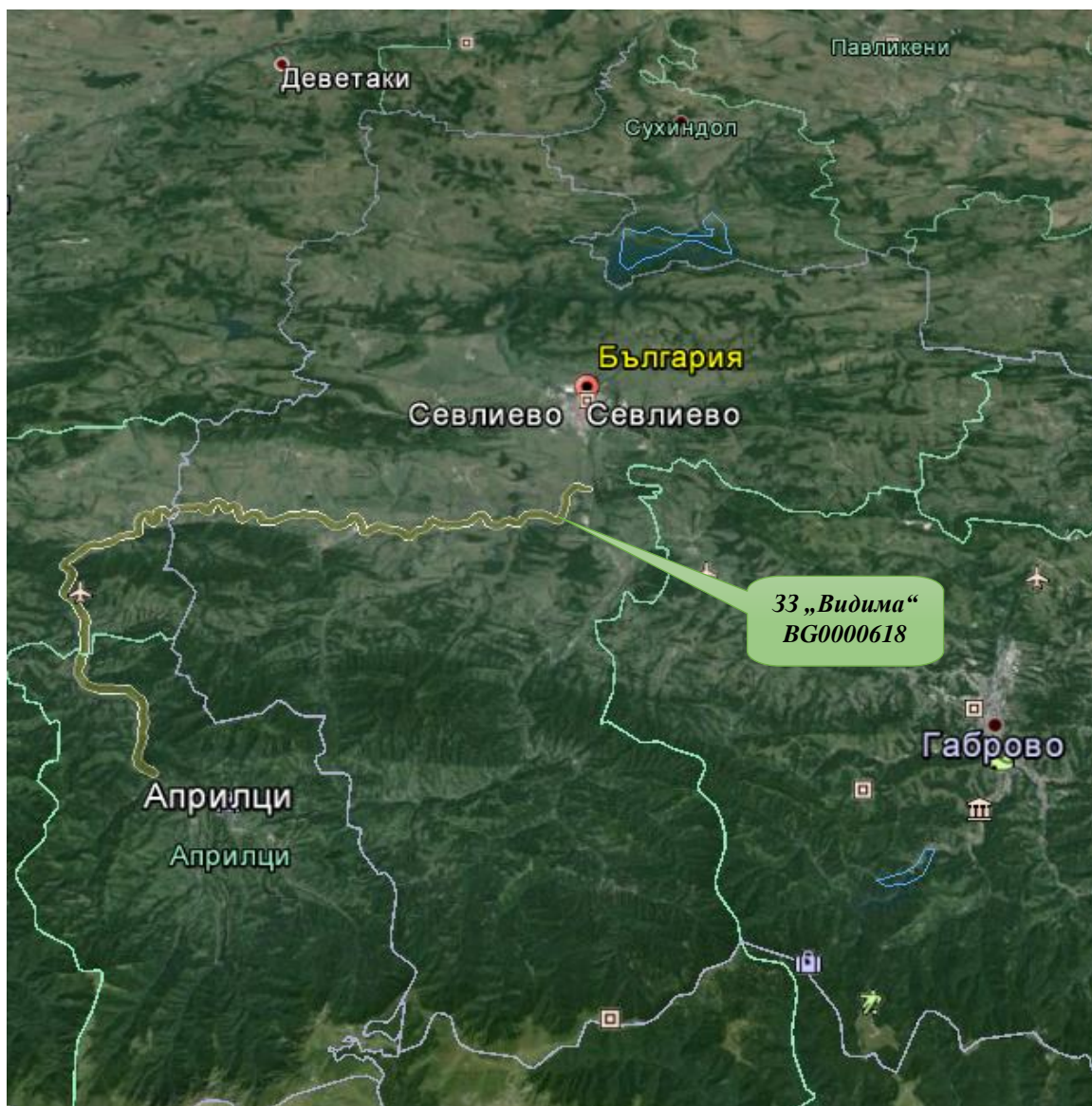
Безгръбначни: *ручечен рак (*Austropotamobius torrentium*), бисерна мида (*Unio crassus*), обикновен сечко (*Cerambyx cerdo*), бръмбар рогач (*Lucanus cervus*), буков сечко (*Morimus funereus*), *алпийска розалия (*Rosalia alpina*).

Растения: обикновена пърчовка (*Himantoglossum caprinum*).

Зоната е важен стъпков (stepping-stone) биокоридор за видовете риби и защитено място за приоритетни местообитания.

Уязвимост

Зоната е застрашена от планираното строителство на нови малки ВЕЦ, които биха довели до унищожаването на крайречните местообитания, промяна на естествения хидрологичен режим и отрицателно въздействие върху видовете риби в реката. Събирането на сухоземни костенурки е сериозен проблем.

Фигура 14. Местоположение на 33 „Видима“ по Директивата за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна (Директива 92/43/ЕЕС), спрямо териториалните граници на община Севлиево

Защитена зона „Витата стена“ е с код **BG0000190** в Регистъра на защитените зони с обща площ 26 301,90 дка. Тя е одобрена с РМС №122 от 2.03.2007 г. (ДВ, бр. 21/09.03.2007 г.). Защитената зона е от **тип Е – Защитена зона по Директива за местообитанията, която се допира до защитена зона по Директива за птиците**. На територията на община Севлиево 33 се допира в източната част до териториалните граници на общината. Част от зоната попада в близост, югозападно от землището на село

Търхово. Териториите на 33 се контролират от РИОСВ – Велико Търново. Предмет на опазване са природни местообитания, бозйници, земноводни, влечуги и безгръбначни, съгласно чл. 8, ал.1 т. 2 от *Закона за Биологичното разнообразие*. Целите на опазване се изразяват в: запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона; запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата; възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Таблица 46. Връзка на защитената зона с други зони от *Натура 2000*

Код на зоната	Име на зоната	Тип на зоната
BG0000263	Скалско	Е

Таблица 47. Класове земно покритие в рамките на 33 „Витата стена”

Класове Земно покритие	% Покритие
Други земи (включително градове, села, пътища, сметища, мини, индустриални обекти)	5
Друга орна земя	13
Сухи тревни съобщества, степи	35
Широколистни листопадни гори	27
Храстови съобщества	16
Смесени гори	4
Общо Покритие	100

Защитена зона „Витата стена“ е представена от високи скали (до 60 – 80 m) – скален масив дълъг повече от 15 km. С много ниши подходящи за гнездене на защитините птици. Също и карстовото езеро „Беляковец”, където се срещат някои видове риба.

Таблица 48. Типове местообитания

ТИПОВЕ МЕСТООБИТАНИЯ от Приложение I на Директива 92/43/ЕЕС							
КОД	Пр.	ИМЕ	% Покр.	Предст.	Отн. площ	Прир. ст.	Цялост. оц.
6110	*	Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от <i>Alyso-Sedion albi</i>	0,058	D			
9150		Термофилни букови гори (<i>Cephalanthero-Fagion</i>)	0,33	C	C	C	C
9170		Дъбово-габъррови гори от типа <i>Galio-Carpinetum</i>	0,52	C	C	C	C
9180	*	Смесени гори от съюза <i>Tilio-Acerion</i> върху сипеи и стръмни склонове	0,538	C	C	C	C
91G0	*	Панонски гори с <i>Quercus petraea</i> и <i>Carpinus betulus</i>	1,402	C	C	B	C
91M0		Балкано-панонски церово-горунови гори	12,783	B	C	B	B

91W0		Мизийски букови гори	0,177	С	С	С	С
8210		Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове	3,95	А	С	А	А

% Покр. – процентно покритие на хабитатите спрямо общата площ на обекта.

Предст. – степен на представителност, предоставя индикация за това, доколко даденият тип хабитат е „типичен”. Използвана е следната система за класифициране: А – отлична представителност, В – добра представителност, С – значима представителност, D – незначително наличие.

Отн. площ – относителна площ или площта от обекта, покрита от дадения тип хабитат, отнесена към общата площ от националната територия, покрита от този тип хабитат. Използваните интервали по класове са следните: А) $100 \geq p > 15\%$; В) $15 \geq p > 2\%$; С) $2 \geq p > 0$

Прир. ст – Степен на опазване на структурата и функциите на дадения тип природен хабитат и възможности за възстановяване. Използвана е следната система за класифициране: А – отлично опазване; В – добро опазване; С – средно или слабо опазване.

Цялост. Оц. – Цялостна оценка на стойността на обекта за опазването на дадения тип природен хабитат. Представява интегрирано оценяване на предишните критерии, като се взема предвид различната им тежест за разглеждания хабитат. Използвана е следната система за класифициране: А – отлична стойност, В – добра стойност, С – значима стойност.

Качество и значимост

Много интересно място с висок потенциал за застрашените видове птици.

Уязвимост

Висока уязвимост поради изсичането на гората под основния скален масив.

Фигура 15. Местоположение на ЗЗ „Витата стена“ по Директивата за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна (Директива 92/43/ЕЕС), спрямо териториалните граници на община Севлиево

Защитена зона „Деветашко плато“ е с код **BG0000615** в Регистъра на защитените зони с обща площ 149 970,70 dka. Тя е одобрена с РМС №122 от 2.03.2007 г. (ДВ, бр. 21/09.03.2007г.). Защитената зона е от **тип К** – **Защитена зона по Директива за местообитанията, която припокрива защитена зона по Директива за птиците**. На територията на община Севлиево части от ЗЗ се разпростират в северозападната част, обхващат землището на село Агатово. Тъй като ЗЗ има голям периметър – областите Габрово и Ловеч – то териториите ѝ се контролират от РИОСВ – Велико Търново и Плевен. Предмет на опазване са природни местообитания, бозайници, земноводни и влечуги, риби, безгръбначни, съгласно чл. 8, ал. 1 т. 2 от **Закона за Биологичното разнообразие**. Целите на опазване се изразяват в: запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона; запазване на естественото състояние на природните

местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата; възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Таблица 49. Връзка на защитената зона с други зони от Натура 2000

Код на зоната	Име на зоната	Тип на зоната
BG0002102	Деветашко плато	J

Таблица 50. Класове земно покритие в рамките на ЗЗ „Деветашко плато”

Класове Земно покритие	% Покритие
Друга орна земя	21
Други земи (включително градове, села, пътища, сметища, мини, индустриални обекти)	2
Не-горски райони, култивирани с дървесна растителност (вкл. овошки, лозя, крайпътни дървета)	1
Сухи тревни съобщества, степи	30
Храстови съобщества	17
Широколистни листопадни гори	29
Общо Покритие	100

Защитена зона „Деветашко плато“ се описва като голямо плато с разнообразни подземни и други карстови ландшафти. Тук се срещат селища и земеделски земи.

Таблица 51. Типове местообитания

ТИПОВЕ МЕСТООБИТАНИЯ от Приложение I на Директива 92/43/ЕЕС							
КОД	Пр.	ИМЕ	% Покр.	Предст.	Отн. площ	Прир. ст.	Цялост. оц.
6430		Хидрофилни съобщества от високи треви в равнините и в планинския до алпийския пояс	0,01	A	C	A	A
8210		Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове	0,7	A	C	B	A
3140		Твърди олиготрофни до мезотрофни води с бентосни формации от Chara	0,001	A	C	B	B
6240	*	Субпанонски степни тревни съобщества	1,6	A	C	B	A
6210	*	Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (Festuco-Brometalia) (*важни местообитания на орхидеи)	1,7	B	C	B	B
91H0	*	Панонски гори с Quercus pubescens	0,44	B	C	B	C
91G0	*	Панонски гори с Quercus petraea и Carpinus betulus	0,367	C	C	C	C
6110	*	Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от Alysso-Sedion albi	0,1059	A	C	B	A
6510		Низинни сенокосни ливади	0,05	A	C	A	A

8310		Неблагоустроени пещери	0,01	A	C	B	A
91Z0		Мизийски гори от сребролистна липа	0,863	C	C	C	C
7220	*	Извори с твърда вода с туфести формации (Cratoneurion)	0,00361	A	B	B	A
3150		Естествени еутрофни езера с растителност от типа Magnopotamion или Hydrocharition	0,1	C	C	B	B
91M0		Балкано-панонски церово-горунови гори	13,975	A	C	C	B
91E0	*	Алувиални гори с <i>Alnus glutinosa</i> и <i>Fraxinus excelsior</i> (Alno-Pandion, Alnion incanae, Salicion albae)	0,005	A	C	A	A

% Покр. – процентно покритие на хабитатите спрямо общата площ на обекта.

Предст. – степен на представителност, предоставя индикация за това, доколко даденият тип хабитат е „типичен”. Използвана е следната система за класифициране: А – отлична представителност, В – добра представителност, С – значима представителност, D – незначително наличие.

Отн. площ – относителна площ или площта от обекта, покрита от дадения тип хабитат, отнесена към общата площ от националната територия, покрита от този тип хабитат. Използваните интервали по класове са следните: А) $100 \geq p > 15\%$; В) $15 \geq p > 2\%$; С) $2 \geq p > 0$

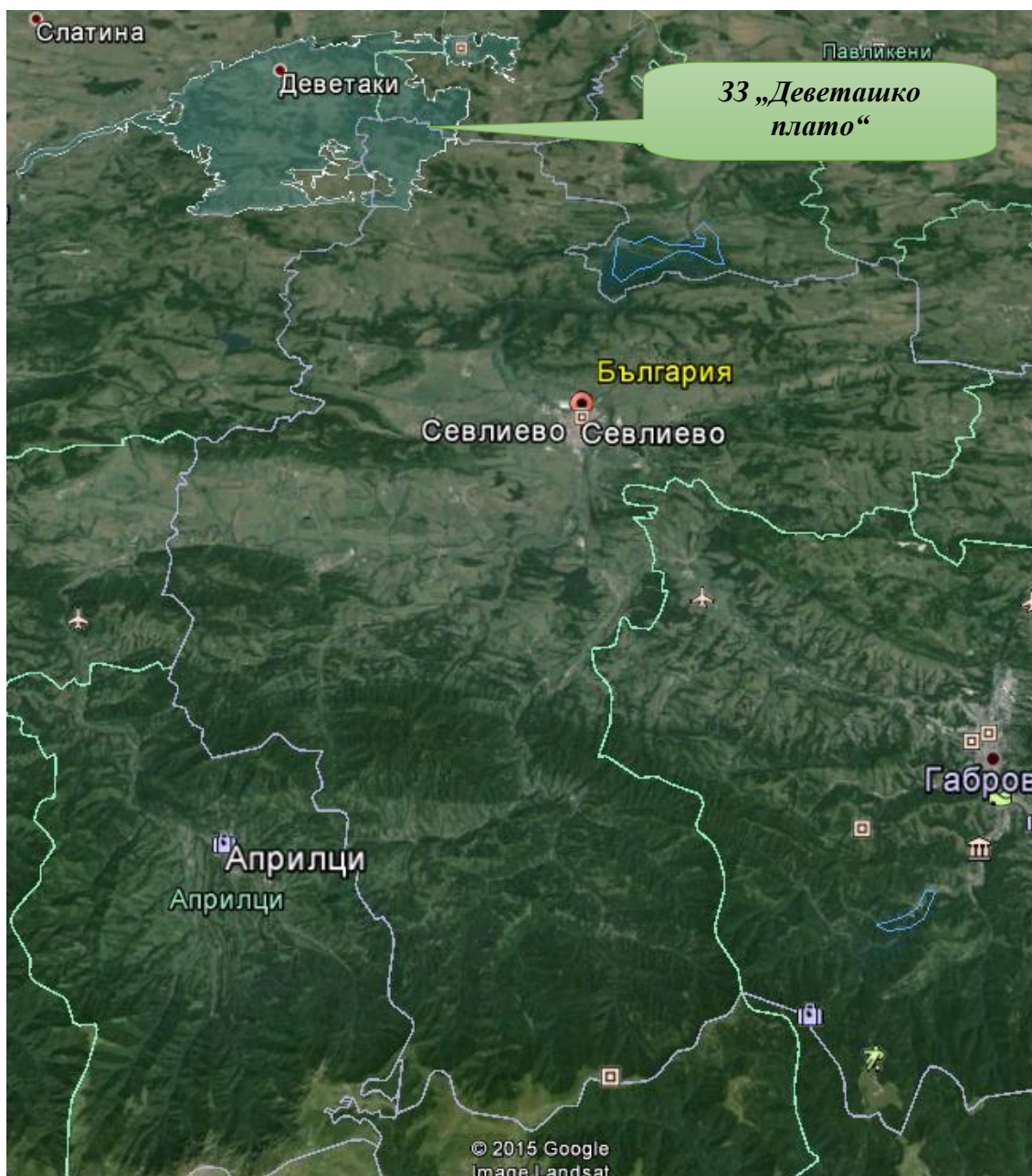
Прир. ст – Степен на опазване на структурата и функциите на дадения тип природен хабитат и възможности за възстановяване. Използвана е следната система за класифициране: А – отлично опазване; В – добро опазване; С – средно или слабо опазване.

Цялост. Оц. – Цялостна оценка на стойността на обекта за опазването на дадения тип природен хабитат. Представява интегрирано оценяване на предишните критерии, като се взема предвид различната им тежест за разглеждания хабитат. Използвана е следната система за класифициране: А – отлична стойност, В – добра стойност, С – значима стойност.

Зоната има огромно значение за видовете и местообитанията, тъй като е едно от малкото места останали необезпокоявани от човешко присъствие, нар. „Диво място“. Това е много важно за съществуването на безгръбначната фауна. Развитието на селското стопанство и пашата на домашни животни биха довели до намаляване на вторичните степи. Вандализъм и неконтролируеми посещения в пещерите са друга заплаха.

Уязвимост

Малки участъци отрити местообитания са уязвими към изчезване (заместване с храстови, гористи местности) след драстичното намаляване на пашата през последните години, както и силен спад на населението в селата.

Фигура 16. Местоположение на 33 „Деветашко плато“ по Директивата за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна (Директива 92/43/ЕЕС), спрямо териториалните граници на община Севлиево

Защитена зона „Микре“ е с код **BG0000616** в Регистъра на защитените зони с обща площ 154 471,60 dka. Тя е одобрена с РМС №122 от 2.03.2007 г. (ДВ, бр. 21/09.03.2007 г.). Защитената зона е от **тип К – Защитена зона по Директива за местообитанията, която припокрива защитена зона по Директива за птиците**. На територията на община Севлиево част от 33 се простира в западната част, където в посока на изток от 33 е село Дамяново. Тъй като 33 обхваща голям периметър – областите Габрово и Ловеч – то териториите ѝ се контролират от РИОСВ – Велико Търново и Плевен. Предмет на опазване са природни местообитания, бозайници, земноводни и влечуги, риби, безгръбначни и растения, съгласно чл. 8, ал. 1 т. 2 от **Закона за Биологичното разнообразие**. Целите на опазване се изразяват в: запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на

опазване в рамките на защитената зона; запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата; възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Таблица 52. Връзка на защитената зона с други зони от Натура 2000

Код на зоната	Име на зоната	Тип на зоната
BG0002088	Микре	J

Таблица 53. Класове земно покритие в рамките на ЗЗ „Микре“

Класове Земно покритие	% Покритие
Друга орна земя	2
Смесени гори	12
Сухи тревни съобщества, степи	27
Храстови съобщества	4
Широколистни листопадни гори	55
Общо Покритие	100

Защитена зона „Микре“ е част от Балкански и предбалкански район (южно от гр. Ловеч), простира се на надморска височина от 1 100 m. Северните склонове са покрити от букови и габъррови гори, а южните са пасища и дъбови гори.

Таблица 54. Типове местообитания

ТИПОВЕ МЕСТООБИТАНИЯ от Приложение I на Директива 92/43/ЕЕС							
КОД	Пр.	ИМЕ	% Покр.	Предст.	Отн. площ	Прир. ст.	Цялост. оц.
6430		Хидрофилни съобщества от високи тревни в равнините и в планинския до алпийския пояс	0,0163	A	C	A	A
9150		Термофилни букови гори (Cephalanthero-Fagion)	5,861	A	C	B	A
9180	*	Смесени гори от съюза Tilio-Acerion върху сипеи и стръмни склонове	0,736	B	C	B	B
6210	*	Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (Festuco-Brometalia) (*важни местообитания на орхидеи)	15,476	B	C	B	B
91G0	*	Панонски гори с Quercus petraea и Carpinus betulus	0,85	B	C	B	B
6110	*	Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от Alysso-Sedion albi	0,0361	C	C	C	C
6510		Низинни сенокосни ливади	0,01629	A	C	B	B
91Z0		Мизийски гори от сребролистна липа	0,3056	D			
91BA		Мизийски гори от обикновена ела	0,009	A	C	A	A

91W0		Мизийски букови гори	4,01	A	C	A	A
9170		Дъбово-габъррови гори от типа Galio-Carpinetum	0,214	B	C	B	B
91M0		Балкано-панонски церово-горунови гори	11,0961	A	C	B	B
91E0	*	Алувиални гори с <i>Alnus glutinosa</i> и <i>Fraxinus excelsior</i> (Alno-Pandion, Alnion incanae, Salicion albae)	0,096	A	C	A	A

% Покр. – процентно покритие на хабитатите спрямо общата площ на обекта.

Предст. – степен на представителност, предоставя индикация за това, доколко даденият тип хабитат е „типичен”. Използвана е следната система за класифициране: А – отлична представителност, В – добра представителност, С – значима представителност, D – незначително наличие.

Отн. площ – относителна площ или площта от обекта, покрита от дадения тип хабитат, отнесена към общата площ от националната територия, покрита от този тип хабитат. Използваните интервали по класове са следните: А) $100 \geq p > 15\%$; В) $15 \geq p > 2\%$; С) $2 \geq p > 0$

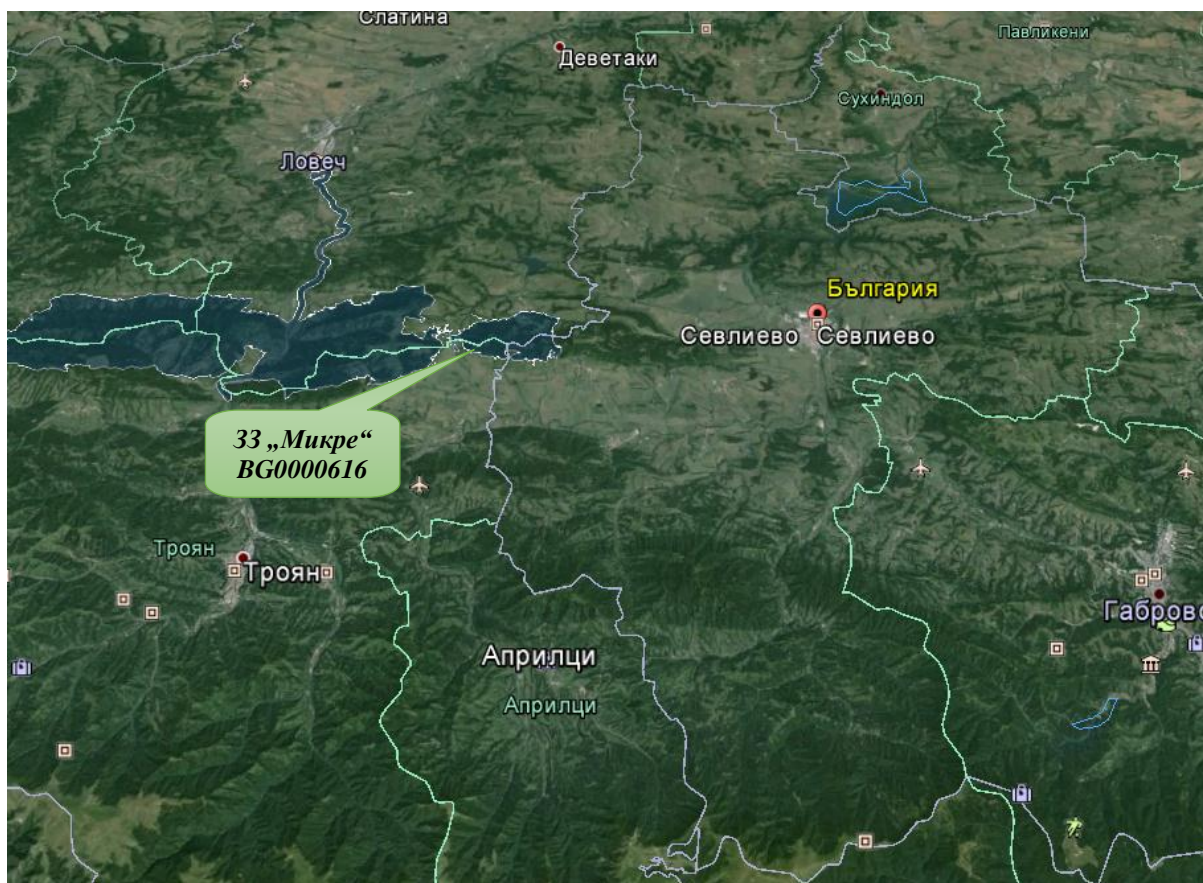
Прир. ст – Степен на опазване на структурата и функциите на дадения тип природен хабитат и възможности за възстановяване. Използвана е следната система за класифициране: А – отлично опазване; В – добро опазване; С – средно или слабо опазване.

Цялост. Оц. – Цялостна оценка на стойността на обекта за опазването на дадения тип природен хабитат. Представява интегрирано оценяване на предишните критерии, като се взема предвид различната им тежест за разглеждания хабитат. Използвана е следната система за класифициране: А – отлична стойност, В – добра стойност, С – значима стойност.

Защитена зона „Микре“ е представена от големи горски масиви, карстови пейзажи и пещери, които са подходящи убежища за прилепи.

Уязвимост

Зоната е застрашена от пожари, човешко въздействие, свързано с незаконна сеч и неправилно стопанисване на горите.

Фигура 17. Местоположение на 33 „Микре“ по Директивата за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна (Директива 92/43/ЕЕС), спрямо териториалните граници на община Севлиево

Защитена зона „Скалко“ е с код **BG0000263** в Регистъра на защитените зони с обща площ 21 894,70 дка. Тя е одобрена с РМС №122 от 2.03.2007 г. (ДВ, бр. 21/09.03.2007 г.). Защитената зона е от **тип Е – Защитена зона по Директива за местообитанията, която се допира до защитена зона по Директива за птиците**. На територията на община Севлиево 33 обхваща територии в източната част, където в посока на север от 33 е село Търхово. 33 обхваща територии от общините Габрово, Дряново и Севлиево и се контролира от РИОСВ – Велико Търново. Предмет на опазване са природни местообитания, бозайници, земноводни и влечуги, риби, безгръбначни, съгласно чл. 8, ал.1 т. 2 от *Закона за Биологичното разнообразие*. Целите на опазване се изразяват в: запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона; запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видо състав, характерни видове и условия на средата; възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Таблица 55. Връзка на защитената зона с други зони от *Натура 2000*

Код на зоната	Име на зоната	Тип на зоната
BG0000190	Витата стена	Е
BG0000214	Дряновски манастир	Е
BG0000610	Река Янтра	Е

Таблица 56. Класове земно покритие в рамките на 33 „Скалско”

Класове Земно покритие	% Покритие
Изкуствени горски монокултури (например насаждения на тополи или екзотични дървета)	5
Широколистни листопадни гори	33
Други земи (включително градове, села, пътища, сметища, мини, индустриални обекти)	3
Скали във вътрешността, сипеи, пясъци, постоянен сняг и ледници	2
Не-горски райони, култивирани с дървесна растителност (вкл. овошки, лозя, крайпътни дървета)	1
Сухи тревни съобщества, степи	24
Влажни ливади, мезофилни ливади	2
Водни площи във вътрешността (стоящи води, течащи води)	1
Храстови съобщества	26
Друга орна земя	3
Общо Покритие	100

33 се разпростира в Централния Предбалкан на Предпланинския регион с надморска височина 370 – 693 m. Скалите са варовикови, почвите хумосно-варовикови, кафяви до бели-сивкави горски почви. Около 1/3 от територията на зоната е покрита с гори със значително участие на габър, цер, бук и горун. Значителна част сред дървесната растителност заемат формациите от келяв габър (*Carpinus orientalis*), които в много от случаите участват и в храстовите формации. Фрутикозните формации съставляват голяма част от растенията в Скалско. Сухи тревни формации и степи са предимно комплексите от тип *Chrysorogoni-Danthonion* и субпанонски тревни формации (местообитания с кодове 6210 и 6240) и покриват около 1/4 от територията на зоната. За опазването на зоната е важно да се запазят естествените широколистни гори от габър, цер, бук и горун (местообитания 91M0, 9150, 91G0), както и сухите тревни съобщества от степен тип. Типична част от защитена зона „Скалско“ са варовиковите формирания, които са част от скалния масив Севлиево – Дряново и се намират близо до северната граница на зоната. Те представляват вертикални скални стени, които са изключително трудни за достигане. По тази причина опитите да се проучи техния флористичен състав са неуспешни. Предполага се, че може да бъде определен като 8210, защото повечето критерии отговарят на описанието на това местообитание. Скалите заемат около 2 – 2,5 % от територията на „Скалско“.

Таблица 57. Типове местообитания

ТИПОВЕ МЕСТООБИТАНИЯ от Приложение I на Директива 92/43/ЕЕС							
КОД	Пр.	ИМЕ	% Покр.	Предст.	Отн. площ	Прир. ст.	Цялост. оц.
6110	*	Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от <i>Alyso-Sedion albi</i>	0,197	D			
6210	*	Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (<i>Festuco-Brometalia</i>) (*важни местообитания на орхидеи)	17,143	B	C	B	B
6240	*	Субпанонски степни тревни съобщества	7	C	C	B	C
6510		Низинни сенокосни ливади	2,34	D			

9150		Термофилни букови гори (Cephalanthero-Fagion)	0,206	D			
9170		Дъбово-габъррови гори от типа Galio-Carpinetum	0,585	A	C	B	B
9180	*	Смесени гори от съюза Tilio-Acerion върху сипеи и стръмни склонове	3,75	B	C	B	B
91G0	*	Панонски гори с Quercus petraea и Carpinus betulus	4,158	C	C	C	C
91M0		Балкано-панонски церово-горунови гори	9,9	C	C	C	C
91W0		Мизийски букови гори	0,06	D			
91Z0		Мизийски гори от сребролистна липа	1,525	B	C	B	B

% Покр. – процентно покритие на хабитатите спрямо общата площ на обекта.

Предст. – степен на представителност, предоставя индикация за това, доколко даденият тип хабитат е „типичен”. Използвана е следната система за класифициране: А – отлична представителност, В – добра представителност, С – значима представителност, D – незначително наличие.

Отн. площ – относителна площ или площта от обекта, покрита от дадения тип хабитат, отнесена към общата площ от националната територия, покрита от този тип хабитат. Използваните интервали по класове са следните: А) $100 \geq p > 15\%$; В) $15 \geq p > 2\%$; С) $2 \geq p > 0$

Прир. ст – Степен на опазване на структурата и функциите на дадения тип природен хабитат и възможности за възстановяване. Използвана е следната система за класифициране: А – отлично опазване; В – добро опазване; С – средно или слабо опазване.

Цялост. Оц. – Цялостна оценка на стойността на обекта за опазването на дадения тип природен хабитат. Представява интегрирано оценяване на предишните критерии, като се взема предвид различната им тежест за разглеждания хабитат. Използвана е следната система за класифициране: А – отлична стойност, В – добра стойност, С – значима стойност.

Предмет на опазване са естествените гори от източен дъб и благуи и горите с Carpineto-Querceto, както и термофилните дъбови гори, които заемат относително малка част от територията на „Скалско“. Активната сеч в горите и последващото засаждане на различни широколистни и иглолистни дървета е основната причина за промяна на характера и вида на гората и понякога води до загуба на горски хабитати. На мястото на унищожената гора израстват храсталаци (акация, шипка, глог, дрян, леска и др.). Формациите от келяв габър (*Carpinus orientalis*) заемат значителна част от горите и храсталациите. Сухите тревни местообитания от степен тип са представени предимно в южните и югозападни части на „Скалско“, но в повечето случаи са примесени с различни храсталаци. Малките части в северната част на зоната в посока към село Ловнидол, определени като хабитат 5210, всъщност не са истински типичен хабитат, а формации на садина (*Chrysopogon gryllus*), тясно свързани с мезофитните ливади, в които навлизат рудерални елементи. Предполага се, че тези ливади не са третираны като типични ливади и че не се използват за сенокос. Отрицателните тенденции в хабитатите в „Скалско“ се

дължат предимно на сечта и на двете действащи съоръжения за инертни материали (след село Скалско и по протежение на пътя за село Кози рог). Повечето части на тази зона (напр. горите под скалните формации, скалите и др.) са трудно достижими и това позволява по-доброто им опазване.

Уязвимост

Зоната е уязвима от преки човешки намеси, чрез сеч в естествените гори, засаждане на различни дървета (акация, липа, ясен и др.) и иглолистни видове (бор), строителство на съоръжения за добив на инертни материали, прокарване на пътища и др. Зоната е уязвима в по-малка степен от естествени катастрофи (силни дъждове, които могат да активизират свлачища по склоновете около скалните формации).

Фигура 18. Местоположение на 33 „Скалско“ по Директивата за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна (Директива 92/43/ЕЕС), спрямо териториалните граници на община Севлиево

Защитена зона „Централен Балкан“ е с код **BG0000494** в Регистъра на защитените зони с обща площ 239 967,50 dka. Тя е одобрена с РМС №122 от 2.03.2007 г. (ДВ, бр. 21/09.03.2007г.). Защитената зона е от **тип С – Защитена зона и по двете Директиви**. На територията на община Севлиево 33 се разпростира в крайната южна част. Тъй като 33 обхваща голям периметър – областите Стара Загора, Габрово, Ловеч, Пловдив и София – то териториите ѝ се контролират от РИОСВ – Велико Търново, Плевен, София, Стара Загора и Пловдив. Предмет на опазване са природни местообитания, бозайници, птици, земноводни и влечуги, риби, безгръбначни и растения, съгласно чл. 8, ал.1 т. 2 от *Закона за Биологичното разнообразие*. Целите на опазване се изразяват в: запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона; запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата; възстановяване при

необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Таблица 58. Връзка на защитената зона с други зони от Натура 2000

Код на зоната	Име на зоната	Тип на зоната
BG0000494	Централен Балкан	С
BG0001389	Средна гора	К
BG0001493	Централен Балкан - буфер	К
BG0002128	Централен Балкан буфер	Ј

Таблица 59. Класове земно покритие в рамките на ЗЗ „Централен Балкан”

Класове Земно покритие	% Покритие
Храстови съобщества	18
Влажни ливади, мезофилни ливади	20
Алпийски и субалпийски тревни съобщества	2
Широколистни листопадни гори	48
Иглолистни гори	8
Изкуствени горски монокултури (например насаждения на тополи или екзотични дървета)	2
Скали във вътрешността, сипеи, пясъци, постоянен сняг и ледници	1
Други земи (включително градове, села, пътища, сметища, мини, индустриални обекти)	1
Общо Покритие	100

Други характеристики на обекта: планински релеф, отличаващ се със стръмни склонове. Денивелацията в границите на парка е 1 900 m. Ясно са изразени 4 височинни пояса, а в най-високите части са формирани местообитания от алпийски тип. В пояса на горите преобладават вековните букови гори (40% от площта на парка), а във високопланинската зона – ерикоидните храсти с преобладаване на сибирска хвойна (*Juniperus sibirica*) и мезофилните ливади (също 40%). Северните склонове са покрити с гори и там са отчетени най-високите валежи в страната (1200 – 1360 mm). Южните склонове са скалисти, много стръмни, прорязани от ждрела. Територията на парка е изградена от магмени плутонични тела, седиментни и метаморфни скали с допалеозойска, мезозойска и палеогенска възраст. Наблюдават се четири денудационни нива с многообразни геоморфоложки елементи. Те включват заравнени била, склонови стъпала, полегати откоси, гранитни навлаци, добре изразени повърхностни и подземни варовикови (карстови) форми. Приблизително в една четвърт от територията на горския фонд основната скала е гранит. След него с най-широко разпространение са кристалинните шисти. На трето място са пясъчниците. Старопланинският карст обхваща неголяма част от територията на парка.

Таблица 60. Типове местообитания

ТИПОВЕ МЕСТООБИТАНИЯ от Приложение I на Директива 92/43/ЕЕС							
КОД	Пр.	ИМЕ	% Покр.	Предст.	Отн. площ	Прир. ст.	Цялост. оц.
3160		Естествени дистрофни езера	0,001	С	С	В	В
4060		Алпийски и бореални ерикоидни съобщества	17,173	А	А	А	А

4070	*	Храстови съобщества с <i>Pinus mugo</i>	0,0001	B	C	B	B
6110	*	Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от <i>Alyso-Sedion albi</i>	0,0102	A	C	A	A
6150		Силикатни алпийски и бореални тревни съобщества	2,02	A	B	A	A
6170		Алпийски и субалпийски варовикови тревни съобщества	1,01	A	B	A	A
6230	*	Богати на видове картълови съобщества върху силикатен терен в планините	9,252	B	B	B	B
6430		Хидрофилни съобщества от високи тревни в равнините и в планинския до алпийския пояс	0,3	A	C	A	A
6520		Планински сенокосни ливади	0,3	A	C	A	A
7140		Преходни блата и плаващи подвижни торфища	0,101	B	B	B	B
8110		Силикатни сипеи от планинския до снежния пояс	0,606	A	C	A	A
8210		Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове	0,404	A	C	A	A
8220		Хазмофитна растителност по силикатни скални склонове	1,01	A	B	A	A
8230		Силикатни скали с пионерна растителност от съюзите <i>Sedo-Scleranthion</i> или <i>Sedo albi-Veronicion dillenii</i>	0,017	C	C	B	B
8310		Неблагоустроени пещери	0,01	A	C	A	A
9110		Букови гори от типа <i>Luzulo-Fagetum</i>	0,653	A	B	A	A
9130		Букови гори от типа <i>Asperulo-Fagetum</i>	21,84	A	B	A	A
9150		Термофилни букови гори (<i>Cephalanthero-Fagion</i>)	1,611	A	C	A	A
9170		Дъбово-габъррови гори от типа <i>Galio-Carpinetum</i>	1,35	B	C	A	B
9180	*	Смесени гори от съюза <i>Tilio-Acerion</i> върху сипеи и стръмни склонове	0,147	A	C	A	A
9410		Ацидофилни гори от <i>Picea</i> в планинския до алпийския пояс (<i>Vaccinio-Piceetea</i>)	0,675	A	C	A	A
9530	*	Субсредиземноморски борови гори с ендемични подвидове черен бор	0,101	B	C	B	B
62D0		Оро-мизийски ацидофилни тревни съобщества	10,1	A	B	A	A
91BA		Мизийски гори от обикновена ела	2,71	A	B	A	A
91CA		Рило-Родопски и Старопланински бялборови гори	0,00016	D			
91M0		Балкано-панонски церово-горунови гори	0,00065	D			
91W0		Мизийски букови гори	14,956	A	B	A	A
91Z0		Мизийски гори от сребролистна липа	0,0077	D			
95A0		Гори от бяла и черна мура	0,252	A	C	A	A

% Покр. – процентно покритие на хабитатите спрямо общата площ на обекта.

Предст. – степен на представителност, предоставя индикация за това, доколко даденият тип хабитат е „типичен”. Използвана е следната система за класифициране: А – отлична представителност, В – добра представителност, С – значима представителност, D – незначително наличие.

Отн. площ – относителна площ или площта от обекта, покрита от дадения тип хабитат, отнесена към общата площ от националната територия, покрита от този тип хабитат. Използваните интервали по класове са следните: А) $100 \geq p > 15\%$; В) $15 \geq p > 2\%$; С) $2 \geq p > 0$

Прир. ст – Степен на опазване на структурата и функциите на дадения тип природен хабитат и възможности за възстановяване. Използвана е следната система за класифициране: А – отлично опазване; В – добро опазване; С – средно или слабо опазване.

Цялост. Оц. – Цялостна оценка на стойността на обекта за опазването на дадения тип природен хабитат. Представява интегрирано оценяване на предишните критерии, като се взема предвид различната им тежест за разглеждания хабитат. Използвана е следната система за класифициране: А – отлична стойност, В – добра стойност, С – значима стойност.

Зоната е с национално, европейско и световно значение за опазването на образци от биома Смесени планински системи със сложно зонироване. Природните местообитания от значение за ЕИО и за България са 27 типа и покриват 94,7% от територията на парка. Горите от обикновен бук (*Fagus sylvatica*) заемат 40 % от нея. Те се отличават с висока степен на естественост, преобладават горите на възраст от 100 до 250 години. От Приложение 2 на Директивата за хабитатите са установени 57 вида (30 вида птици, 16 вида бозайници, 1 вид земноводно, 2 вида риби и 8 вида безгръбначни). Обектът е сърцевинна зона на един от най-изявените центрове в Европа на флористичен и фаунистичен ендемизъм. Допълнителните видове безгръбначни животни включват 29 локални и 52 български ендемити от всичките 168 ендемични видове и подвидове (само от 4 моделни групи), преглациални реликти (от всичко 108), както и 19 вида от Червения списък на IUCN. Списъкът на допълнителните видове висши растения включва 101 ендемични вида и подвида, 100 вида от Червена книга на България, видове, които фигурират в международни конвенции (Бернска, Бонска), както и няколко редки реликтни вида. От висшата флора са установени около 2150 вида. През размножителния период в парка се срещат 211 вида гръбначни животни – 6 вида риби, 8 вида земноводни, 14 вида влечуги и над 220 вида птици (123 вида са гнездящите и срещащите се през размножителния период) и 60 вида бозайници. Допълнителният списък включва 49 вида от Червена книга на България, от Червения списък на IUCN, видове, включени в Бернската (II приложение) и Бонската конвенции, както и видове птици с неблагоприятен статус в Европа и два ендемични подвида. През 1996 г. зоната е призната за Орнитологично Важно Място, разширено през 2005 г., а през 2003 г. е включена в предварителния списък на Ботанически Важните Места. В Националния парк се намират 9 природни резервата – “Боатин”, “Царичина”, “Стенето”, “Джендема”, “Козя стена”, “Стара река”, “Северен Джендем”, “Пеещи скали” и “Соколна”. Първите четири са обявени за биосферни в рамките на програмата на UNESCO “Човек и биосфера”. Съществуващите резервати съответстват на защитени територии от категория I съгласно IUCN, а паркът като цяло на Категория II. Заради добре съхранената и управлявана европейска дива природа през 2003 г. Паркът става член на Европейската мрежа от защитени територии PAN Parks.

Уязвимост

1. Съществува предпроектно проучване за изграждането на седем ски туристически зони по северните склонове на Средна Стара планина. Предвидените съоръжения (ски писти и въжени линии) за 6 от зоните попадат в Националния парк. Според проучването трасирането на нови съоръжения е възможно, ако се промени режима в Националния парк или ако се променят границите на парка. Предложените от проектантския колектив възможности за реализиране на концепцията, предвид ограниченията на НП, по същество биха могли да доведат до:

- Промяна на режима в Плана за управление на парка – за да се реализира концепцията, би трябвало да се премине към разработване на нов План за управление, вкл. да се прекатегоризира защитена територия от национален в природен парк, т.е. да се понижи нивото на защита.
- Промяна в границите на НП – изваждане на терените за ски инфраструктурата: откъсване на значителни територии до билото на планината, с което ще се наруши компактността на парка, ще се компрометират функциите му и загубят ценни букови и високопланински хабитати.

2. Съществува незаконна сеч, главно по периферията на парка и на по-достъпни места. В повечето случаи количествата добита дървесина са малки.

3. Незаконен лов. Нивото на браконьерството след 1999 г. се е понижило. Най-значителните въздействия на браконьерството се усещат върху състоянието на популациите на дивата коза, благородния елен, сърната и дивата свиня сред бозайниците.

4. Незаконен риболов. Съществуват случаи на незаконен риболов на територията на парка. Осъществява се на отделни места по реките, включително в резервати. Като цяло въздействието не е голямо.

5. Прекомерно и незаконно събиране на билки, диворастящи плодове и гъби. Най-голямата заплаха за тези ресурси остава прекомерното и незаконно събиране – събиране с търговска цел без разрешителни, без спазване на посочените в разрешителните места, количества и технология на събиране. Заплаха представлява прекомерното струпване на големи групи хора на едно място.

6. Палежи и предизвикани от човека пожари. През последните години се наблюдават случаи на пожари, предизвикани от хора. В едни случаи става въпрос за пожари по невнимание или от оставени стъклени отпадъци, но има основания да се смята, че част от пожарите са умишлено предизвикани.

7. Промени в интензивността на пашата. През последните 40 – 50 години, поради социално-икономически причини, броят на пасящите животни във високопланинската зона на парка е драстично намалял. Недостатъчната паша в някои части е свързана с промени в растителната покривка – сибирската хвойна измества тревните съобщества в определени участъци. Наблюдават се промени на видовете асоциации и биологичното разнообразие.

8. Иманярство. Използват се методи с разрушително въздействие върху скалните образувания, пещери, вековни дървета, други атрактивни природни обекти. Използването на тежки машини, експлозивни и други разрушаващи средства причиняват значителни щети.

9. Отпадъци. През последните години се наблюдава нарастване на количеството на оставяните от посетители в парка твърди битови отпадъци, особено на пластмасови бутилки, опаковки, кутии и т.н. Обикновено те са концентрирани около хижите и другите места на струпване на посетители, но биват изхвърляни и на други места по територията.

10. Индустриално замърсяване. Националният парк не е изолиран от близък и далечен въздушен пренос на вещества от промишлени предприятия. Като цяло концентрациите на основните замърсители от тях остават в нормите за фоново ниво.

11. Прекомерно туристическо натоварване. В определени райони, периоди и при масови прояви се наблюдава прекомерно струпване на посетители. Известен антропогенен натиск съществува около районите на туристическите хижи. В случаите с прекомерно натоварване на някои райони на парка това води до щети върху някои от парковите ресурси.

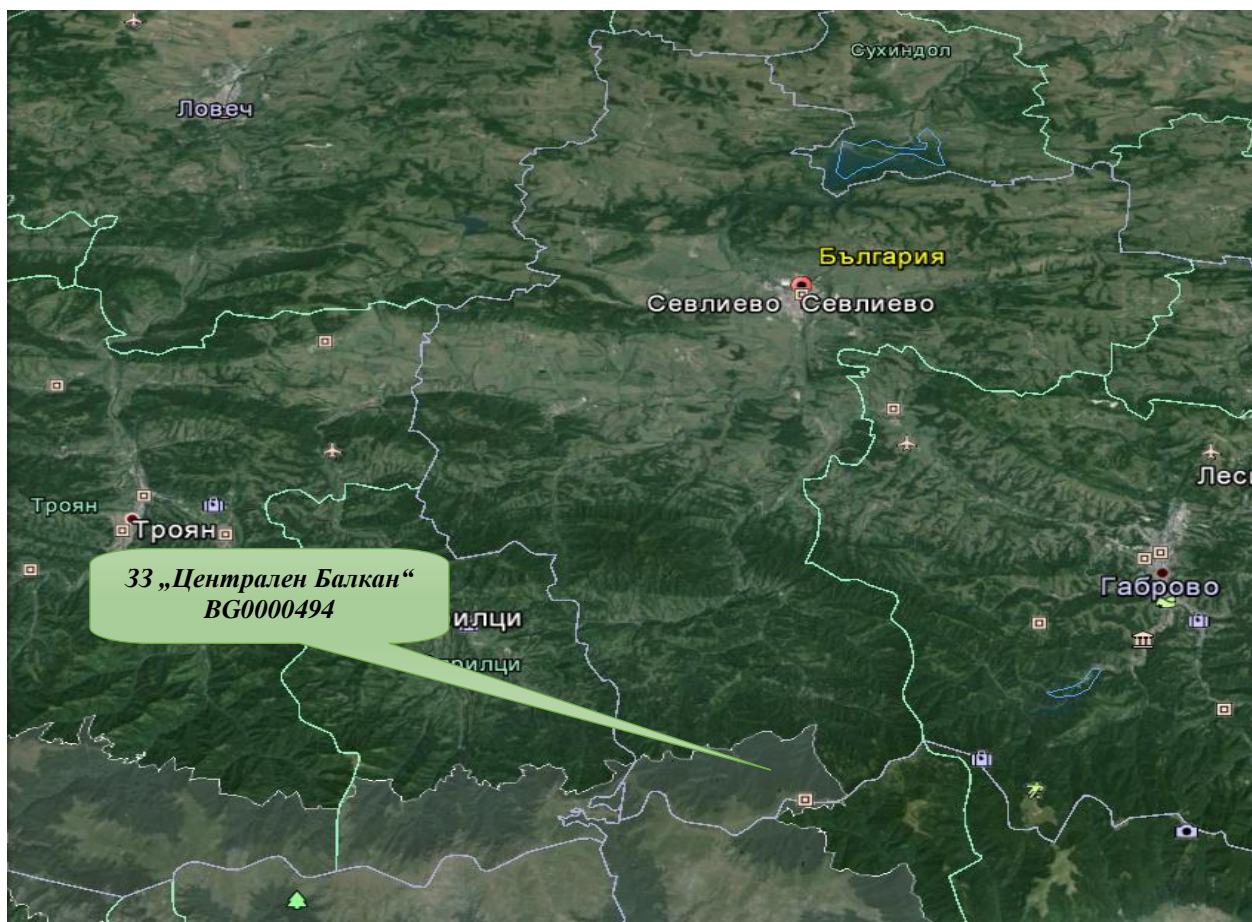
12. Нерегламентирани и екстремни спортове. В парка се практикуват скално катерене, пещернячество, мотоциклетизъм, делтапланеризъм и други форми на екстремни спортове. Някои от районите на провеждането им са и места, които се явяват важни за редки или чувствителни видове и съобщества.

13. Нерегламентирано навлизане на МПС и използване на различни видове оборудване. Движението често се извършва по слабо използвани пътища или извън пътищата. Нараства опасността от ерозия на почвата, влошаване качествата на някои хабитати, нарушаване на растителните съобщества.

14. Националният парк граничи с три дивечовъдни станции. През ловния период чрез извършваното подхранване в територии съседни на парка на практика се извличат извън парка копитни бозайници обект на лов.

15. Лавини. Те са естествен елемент на парка от векове насам. Често действието им води до промяна на растителните и животински съобщества, както и до смяна на хабитатите. Значението им е потенциално високо за някои хабитати.

16. Фрагментирани на популации. В най-голяма степен това засяга дивата коза. В резултат на антропогенния натиск козата е „изтласкана” в по-недостъпните райони. Вероятно съществуват отделни групи по периферията, които са затруднени в общуването си с ядровата част на старопланинската популация.

Фигура 19. Местоположение на ЗЗ „Централен Балкан“ по Директивата за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна (Директива 92/43/ЕЕС), спрямо териториалните граници на община Севлиево

Защитена зона „Централен Балкан – буфер“ е с код **BG0001493** в Регистъра на защитените зони с обща площ 1 383 638,24 дка. Тя е одобрена с РМС №802 от 4.12.2007 г. (ДВ, бр. 107/18.12.2007 г.) и с последващо изменение и допълнение с РМС №811/16.11.2010 г. (ДВ, бр. 96/07.12.2010 г.). Защитената зона е от **тип К – Защитена зона по Директива за местообитанията, която припокрива защитена зона по Директива за птиците**. На територията на община Севлиево ЗЗ се разпростира в крайната югоизточна част, в землищата на селата Кръвеник, Табашка, Стоките, Тумбалово, Купен, Валевци, Угорелец. Тъй като ЗЗ обхваща голям периметър на разпространение – областите Стара Загора, Габрово, Ловеч, Пловдив и София – то териториите ѝ се контролират от РИОСВ – Велико Търново, Плевен, София, Стара Загора и Пловдив. Предмет на опазване са природни местообитания, бозайници, земноводни и влечуги, риби, безгръбначни и растения, съгласно чл. 8, ал. 1 т. 2 от *Закона за Биологичното разнообразие*. Целите на опазване се изразяват в: запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона; запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата; възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Таблица 61. Връзка на защитената зона с други зони от Натура 2000

Код на зоната	Име на зоната	Тип на зоната
BG0002128	Централен Балкан - буфер	J
BG0000399	Българка	C
BG0002109	Васильовска планина	J
BG0002111	Велчево	A
BG0000429	Река Стряма	K
BG0001389	Средна гора	K
BG0002054	Средна гора	J
BG0000494	Централен Балкан	C
BG0000261	Язовир Копринка	E

Таблица 62. Класове земно покритие в рамките на ЗЗ „Централен Балкан - буфер“

Класове Земно покритие	% Покритие
Водни площи във вътрешността (стоящи води, течащи води)	1
Друга орна земя	1
Други земи (включително градове, села, пътища, сметища, мини, индустриални обекти)	1
Екстензивни зърнени култури (вкл. ротационни култури с периодично оставяне на угар)	8
Иглолистни гори	1
Скали във вътрешността, сипеи, пясъци, постоянен сняг и ледници	1
Смесени гори	23
Сухи тревни съобщества, степи	7
Храстови съобщества	7
Широколистни листопадни гори	50

Защитена зона „Централен Балкан – буфер“ е естествен буфер към Национален парк „Централен Балкан“ и гарантира опазването на цялата планина. Зона обгражда Националния парк от всички страни. Това е територия, почти недокосната от човешките дейности. Зоната е важно място за смесени гори (бук) и черна елша *Alnus glutinosa*. Важен биокоридор са долините на реките Вит, Осъм, Росица, Янтра на север и реките Стряма и Тунджа на юг. Зоната се явява важно местообитание за мечките, изолирани в Стара планина.

Таблица 63. Типове местообитания

ТИПОВЕ МЕСТООБИТАНИЯ от Приложение I на Директива 92/43/ЕЕС							
КОД	Пр	ИМЕ	% Покр.	Предст	Отн. площ	Прир. ст.	Цялост . оц.
5210		Храсталаци с <i>Juniperus</i> spp.	9,4E-05	A	C	A	A
8220		Хазмофитна растителност по силикатни скални склонове	0,14756	B	C	B	B
8210		Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове	0,17699	A	C	A	A
9150		Термофилни букови гори (Cephalanthero-Fagion)	15,255	A	A	B	B
5130		Съобщества на <i>Juniperus communis</i> върху варовик	9,4E-05	A	C	A	A
9530	*	Субсредиземноморски борови гори с ендемични подвидове черен бор	0,0167	C	C	C	C
9180	*	Смесени гори от съюза Tilio-Acerion върху сипеи и стръмни склонове	2,3703	B	B	B	B
8230		Силикатни скали с пионерна растителност от съюзите Sedo-Scleranthion или Sedo albi-Veronicion dillenii	0,0129	C	C	C	C
91CA		Рило-Родопски и Старопланински бялборови гори	0,01	A	C	A	A
6210	*	Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (Festuco-Brometalia)	1,871	B	C	B	B
6520		Планински сенокосни ливади	2,79	B	B	B	B
91G0	*	Панонски гори с <i>Quercus petraea</i> и <i>Carpinus betulus</i>	0,3713	B	C	A	A
6110	*	Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от Alyso-Sedion albi	0,0289	A	C	A	B
62D0		Оро-мизийски ацидофилни тревни съобщества	0,9353	C	B	B	C
91Z0		Мизийски гори от сребролистна липа	0,0193	D			
91BA		Мизийски гори от обикновена ела	0,3545	A	C	A	A
91W0		Мизийски букови гори	16,2534	A	A	B	A
91AA	*	Източни гори от космат дъб	0,02993	B	C	B	B
9170		Дъбово-габъррови гори от типа Galio-Carpinetum	8,26867	B	B	B	B
95A0		Гори от бяла и черна мура	0,00088	A	C	A	B

1352	<i>Canis lupus</i> Европейски вълк	38-39				B	A	C	A
1354	<i>Ursus arctos</i> Кафява мечка	47(i)				B	A	C	A
1335	<i>Spermophilus citellus</i> Лалугер	C				C	B	C	A
1307	<i>Myotis blythii</i> Остроух нощник	P				B	A	C	A
1302	<i>Rhinolophus mehelyi</i> Подковонос на Мехели	P				C	B	C	C
2635	<i>Vormela peregusna</i> Пъстър пор	P				D			
1306	<i>Rhinolophus blasii</i> Средиземноморски подковонос		P	P	P	B	A	C	A
1321	<i>Myotis emarginatus</i> Трицветен нощник	P				B	A	C	A
1308	<i>Barbastella barbastellus</i> Широкоух прилеп	P				C	A	C	A
1305	<i>Rhinolophus euryale</i> Южен подковонос	P				B	A	C	A
ЗЕМНОВОДНИ И ВЛЕЧУГИ, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС									
КОД	ИМЕ (на български)	Местн	Миграционна			Оценка			
	ИМЕ (на латински)		a	Размн.	Зимув.	Премин.	Попул.	Опазв.	Изолир.
1193	<i>Bombina variegata</i> Жълтокоремна бумка	C				C	A	C	A
1220	<i>Emys orbicularis</i> Обикновена блатна костенурка	P				C	A	C	B
1219	<i>Testudo graeca</i> Шипобедрена костенурка	P				C	A	B	A
1217	<i>Testudo hermanni</i> Шипоопашата костенурка	V				C	A	B	A
1171	<i>Triturus karelinii</i> Голям гребенест тритон	P				C	A	C	A
РИБИ, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС									
КОД	ИМЕ (на български)	Местн	Миграционна			Оценка			
	ИМЕ (на латински)		a	Размн.	Зимув.	Премин.	Попул.	Опазв.	Изолир.
1138	<i>Barbus meridionalis</i> Черна (балканска) мряна	R				C	A	B	A
1163	<i>Cottus gobio</i> Главоч	R				A	B	A	B
2511	<i>Gobio kessleri</i> Балканска кротушка	R				C	A	A	A
1122	<i>Gobio uranoscopus</i> Балканска кротушка	R				C	A	A	A
1146	<i>Sabanejewia aurata</i> Балкански щипок	C				C	A	B	A
БЕЗГРЪБНАЧНИ, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС									
КОД	ИМЕ (на български)	Местн	Миграционна			Оценка			
	ИМЕ (на латински)		a	Размн.	Зимув.	Премин.	Попул.	Опазв.	Изолир.
1093	<i>Austropotamobius torrentium</i> Ручеен рак	C				B	A	C	A
1032	<i>Unio crassus</i> Бисерна мида	R				C	B	C	C
4053	<i>Paracaloptenus caloptenoides</i>	R				B	A	C	A

	Обикновен паракалоптенус								
4052	<i>Odontopodisma rubripes</i>	C				B	A	C	A
	Одонтоподизма								
4045	<i>Coenagrion ornatum</i>	R				C	A	A	A
	Ценагрион								
1078	<i>Callimorpha quadripunctaria</i>	R				B	A	B	A
1060	<i>Lycaena dispar</i>	R				C	A	B	A
	Лицена								
1088	<i>Cerambyx cerdo</i>	R				C	A	C	A
	Обикновен сечко								
1083	<i>Lucanus cervus</i>	R				C	A	C	A
	Бръмбар рогач								
1089	<i>Morimus funereus</i>	R				B	A	C	A
	Буков сечко								
1087	<i>Rosalia alpina</i>	R				B	A	C	A
	Алпийска розалия								
1065	<i>Euphydryas aurinia</i>	R				B	A	A	A
	Еуфидриас								
4042	<i>Polyommatus eroides</i>	R				C	A	A	A
	Полиоматус								
РАСТЕНИЯ, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС									
КОД	ИМЕ (на български)	Популация	Оценка						
	ИМЕ (на латински)		Попул.	Опазв.	Изолир.	Цял. Оц.			
4067	<i>Echium russicum</i>	R	C	B	C	B			
	Червено усойниче								
2327	<i>Himantoglossum caprinum</i>	R	C	B	C	B			
	Обикновена пърчовка								
1379	<i>Mannia triandra</i>	R	A	A	A	A			

В зоната се срещат ключови местообитания на мечката. 33 е важно място за опазване на главоча (*Cottus gobio*), опазване на местообитанията на лалугера (*Spermophilus citellus*).

Уязвимост

Голяма заплаха за 33 е изграждането на нови ски курорти, хотели в планината, ски писти и съоръжения, както и разширяването на тези, които са вече в зоната. 33 е застрашена от планираното строителство на нови малки ВЕЦ, което ще унищожи крайречните местообитания, променят естествения хидрологичен режим и ще има отрицателно въздействие върху видовете риби в реките. Плановите за изграждане на вятърни паркове могат да имат значително въздействие върху тревните, скалисти и храстови местообитания. Предотвратяването на антропогенното въздействие и присъствие в залесените територии е важна цел за опазване на местообитанията на мечките. Браconiерството на мечки е сериозен проблем. Зоната е застрашена от постепенното намаляване на пасищата, поддържащи полуестествени сухи тревни храсти, средиземноморски храстови съобщества (matorrals) и съответно най-добрите местообитания за костенурки и лалугер. Събирането на костенурки е сериозен проблем. Старите дървета, които са много редки в България, са предмет на исчиане. Засаждането на екзотични дървесни видове е заплаха за 33. Разораването на почвите преди повторното залесяване също представлява заплаха.

Фигура 20. Местоположение на 33 „Централен Балкан - буфер“ по Директивата за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна (Директива 92/43/ЕЕС), спрямо териториалните граници на община Севлиево

Защитена зона „Язовир Стамболийски“ е с код **BG0000275** в Регистъра на защитените зони с обща площ 93 555,50 дка. Тя е одобрена с РМС №122 от 2.03.2007 г. (ДВ, бр. 21/09.03.2007 г.). Защитената зона е от **тип Е – Защитена зона по Директива за местообитанията, която се допират до защитена зона по Директива за птиците**. На територията на община Севлиево, по-голяма територия на 33 се разпростира в североизточната част на общината в землищата на селата Кормянско, Крушево, Младен, Дебелцово, Градище, Крамолин и гр. Севлиево. 33 обхваща периметър на разпространение в областите Габрово (общ. Севлиево) и Велико Търново (общ. Сухиндол), територията и се контролира от РИОСВ – Велико Търново. Предмет на опазване са природни местообитания, бозайници, земноводни и влечуги, риби, безгръбначни, съгласно чл. 8, ал. 1 т. 2 от *Закона за Биологичното разнообразие*. Целите на опазване се изразяват в: запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона; запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата; възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Таблица 65. Връзка на защитената зона с други зони от *Натура 2000*

Код на зоната	Име на зоната	Тип на зоната
---------------	---------------	---------------

BG0000609	Река Росица	Е
-----------	-------------	---

Таблица 66. Класове земно покритие в рамките на 33 „Язовир Стамболийски”

Класове Земно покритие	% Покритие
Водни площи във вътрешността (стоящи води, течащи води)	1
Храстови съобщества	24
Сухи тревни съобщества, степи	14
Друга орна земя	11
Широколистни листопадни гори	42
Иглолистни гори	2
Не-горски райони, култивирани с дървесна растителност (вкл. овошки, лозя, крайпътни дървета)	4
Скали във вътрешността, сипеи, пясъци, постоянен сняг и ледници	1
Други земи (включително градове, села, пътища, сметища, мини, индустриални обекти)	1
Общо Покритие	100

Защитена зона „Язовир Стамболийски“ включва бившия карстов каньон на р. Росица, сега наводнен от язовир „Александър Стамболийски“. Хълмовете над язовира са покрити от ксерофилни гори. В зоната преобладават широколистни листопадни гори и храстови съобщества.

Таблица 67. Типове местообитания

ТИПОВЕ МЕСТООБИТАНИЯ от Приложение I на Директива 92/43/ЕЕС							
КОД	Пр.	ИМЕ	% Покр.	Предст.	Отн. площ	Прир. ст.	Цялост. оц.
6110	*	Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от <i>Alyso-Sedion albi</i>	0,343	В	С	В	В
91G0	*	Панонски гори с <i>Quercus petraea</i> и <i>Carpinus betulus</i>	0,336	С	С	С	С
91H0	*	Панонски гори с <i>Quercus pubescens</i>	0,0109	D			
91M0		Балкано-панонски церово-горунови гори	3,784				
91Z0		Мизийски гори от сребролистна липа	0,912	В	С	В	В
8210		Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове	1,225	В	С	В	В

% Покр. – процентно покритие на хабитатите спрямо общата площ на обекта.

Предст. – степен на представителност, предоставя индикация за това, доколко даденият тип хабитат е „типичен“. Използвана е следната система за класифициране: А – отлична представителност, В – добра представителност, С – значима представителност, D – незначително наличие.

Отн. площ – относителна площ или площта от обекта, покрита от дадения тип хабитат, отнесена към общата площ от националната територия, покрита от този тип хабитат. Използваните интервали по класове са следните: А) $100 \geq p > 15\%$; В) $15 \geq p > 2\%$; С) $2 \geq p > 0$

Прир. ст – Степен на опазване на структурата и функциите на дадения тип природен хабитат и възможности за възстановяване. Използвана е следната система за класифициране: А – отлично опазване; В – добро опазване; С – средно или слабо опазване.

Цялост. Оц. – Цялостна оценка на стойността на обекта за опазването на дадения тип природен хабитат. Представява интегрирано оценяване на предишните критерии, като се взема предвид различната им тежест за разглеждания хабитат. Използвана е следната система за класифициране: А – отлична стойност, В – добра стойност, С – значима стойност.

Таблица 68. Видове, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС

ПТИЦИ, включени в Приложение I на Дир. 79/409/ЕЕС									
КОД	ИМЕ (на български)	Местн а	Миграционна			Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Размн.	Зимув.	Премин	Попул.	Опазв.	Изолир.	Цял. Оц.
A022	<i>Ixobrychus minutus</i>		2-5p			D			
	Малък воден бик								
A026	<i>Egretta garzetta</i>				4-10i				
	Малка бяла чапла								
A030	<i>Ciconia nigra</i>		2-5p			C	A	C	B
	Черен щъркел								
A072	<i>Pernis apivorus</i>		2-5p			D			
	Осояд								
A089	<i>Aquila pomarina</i>				1-3i				
	Малък креслив орел								
A215	<i>Bubo bubo</i>	2-5p				C	A	C	B
	Бухал								
A246	<i>Lullula arborea</i>		50-100p			D			
	Горска чучулига								
A338	<i>Lanius collurio</i>		100-200p			D			
	Червеногърба сврачка								
A339	<i>Lanius minor</i>		20-50p			D			
	Черночела сврачка								
A379	<i>Emberiza hortulana</i>		50-100p			D			
	Градинска овесарка								
A403	<i>Buteo rufinus</i>		1-2p			D			
	Белоопашат мишелов								
A429	<i>Dendrocoros syriacus</i>	20-50p				D			
	Сирийски пъстър кълвач								
A234	<i>Picus canus</i>	5-10p				D			
	Сив кълвач								
A307	<i>Sylvia nisoria</i>		20-50p			D			
	Ястребогушо коприварче								
A229	<i>Alcedo atthis</i>	20-50p				C	B	C	B
	Земеродно рибарче								
Редовно срещани се мигриращи птици, които не са включени в Пр. I на Дир. 79/409/ЕЕС									
КОД	ИМЕ (на български)	Местн а	Миграционна			Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Размн.	Зимув.	Премин	Попул.	Опазв.	Изолир.	Цял. Оц.
A359	<i>Fringilla coelebs</i>	100-200p				D			
	Обикновена чинка								
A271	<i>Luscinia megarhynchos</i>		100-250p			D			
	Южен славей								
A125	<i>Fulica atra</i>	5-10p				D			
	Лиска								

A230	<i>Merops apiaster</i> Обикновен пчелояд		20-50p			D			
A235	<i>Picus viridis</i> Зелен кълвач	10-20p				D			
A247	<i>Alauda arvensis</i> Полска чучулига		50-100p			D			
A251	<i>Hirundo rustica</i> Селска лястовица		40-70p			D			
A269	<i>Erithacus rubecula</i> Червеногръдка		50-150p			D			
A210	<i>Streptopelia turtur</i> Гургулица		50-150p			D			
A276	<i>Saxicola torquata</i> Черногушо ливадарче		1-5p			D			
A283	<i>Turdus merula</i> Кос	200 400p				D			
A285	<i>Turdus philomelos</i> Поен дрозд		50-150p			D			
A329	<i>Parus caeruleus</i> Син синигер	100 300p				D			
A363	<i>Carduelis chloris</i> Зеленика	20-50p				D			
A382	<i>Emberiza melanocephala</i> Черноглава овесарка		10-150p			D			
A123	<i>Gallinula chloropus</i> Зеленоножка	10-20p				D			
A168	<i>Actitis hypoleucos</i> Късокрил кюкавец		1-5p			C	C	C	C
A443	<i>Parus lugubris</i> Жалобен синигер	20-50p				D			
A459	<i>Larus cachinnans</i> Жълтокрака чайка				5i				
A311	<i>Sylvia atricapilla</i> Голямо черноглаво коприварче		100 200p			D			
A004	<i>Tachybaptus ruficollis</i> Малък гмурец	20-40p				C	B	C	B
A096	<i>Falco tinnunculus</i> Черношипа ветрушка		5-20p			D			
A214	<i>Otus scops</i> Чухал		20-50p			D			
A005	<i>Podiceps cristatus</i> Г олям гмурец	5-10p				C	C	C	C
A017	<i>Phalacrocorax carbo</i> Голям корморан				20i				
A028	<i>Ardea cinerea</i> Сива чапла				20i				
A053	<i>Anas platyrhynchos</i> Зеленоглава патица	20-30p				C	B	C	C
A059	<i>Aythya ferina</i> Кафявоглава потапница				1-5i				
A086	<i>Accipiter nisus</i> Малък ястреб	5-10p				C	A	C	A
A087	<i>Buteo buteo</i>	10-30p				D			

	Обикновен мишелов								
БОЗАЙНИЦИ, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС									
КОД	ИМЕ (на български)	Местн a	Миграционна			Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Размн.	Зимув.	Премин	Попул.	Опазв.	Изолир.	Цял.Оц.
1308	<i>Barbastella barbastellus</i> Широкоух прилеп	P				C	B	C	C
1355	<i>Lutra lutra</i> Видра	10-15i				C	A	C	A
1352	<i>Canis lupus</i> Европейски вълк	1-2				C	A	C	A
2609	<i>Mesocricetus newtoni</i> Добруджански (среден) хомяк	V				C	B	C	C
1310	<i>Miniopterus schreibersi</i> Дългокрил прилеп	P				C	B	C	C
1307	<i>Myotis blythii</i> Остроух нощник	P				D			
1316	<i>Myotis caraccinii</i> Дългопръст нощник	P				C	B	C	C
1321	<i>Myotis emarginatus</i> Трицветен нощник	P				C	B	C	C
1306	<i>Rhinolophus blasii</i> Средиземноморски подковонос	P				D			
1305	<i>Rhinolophus euryale</i> Южен подковонос	P				D			
1302	<i>Rhinolophus mehelyi</i> Подковонос на Мехели	P				D			
1335	<i>Spermophilus citellus</i> Лалугер	P				D			
2635	<i>Vormela peregusna</i> Пъстър пор	P				C	A	C	A
ЗЕМНОВОДНИ И ВЛЕЧУГИ, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС									
КОД	ИМЕ (на български)	Местн a	Миграционна			Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Размн.	Зимув.	Премин	Попул.	Опазв.	Изолир.	Цял.Оц.
1188	<i>Bombina bombina</i> Червенкоремна бумка	V				C	A	C	B
1193	<i>Bombina variegata</i> Жълтокоремна бумка	C				C	A	C	A
1279	<i>Elaphe quatuorlineata</i> Ивичест смок	P				D			
1220	<i>Emys orbicularis</i> Обикновена блатна костенурка	C				C	A	C	A
1219	<i>Testudo graeca</i> Шипобедрена костенурка	R				C	A	C	A
1217	<i>Testudo hermanni</i> Шипоопашата костенурка	R				C	A	C	A
1171	<i>Triturus karelinii</i> Голям гребенест тритон	P				C	A	C	B
РИБИ, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС									
КОД	ИМЕ (на български)	Местн a	Миграционна			Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Размн.	Зимув.	Премин	Попул.	Опазв.	Изолир.	Цял.Оц.
1138	<i>Barbus meridionalis</i> Черна (балканска) мряна	R				C	C	C	C
1149	<i>Cobitis taenia</i>	C				B	A	B	A

	Обикновен щипок								
1122	<i>Gobio uranoscopus</i>	V				D			
	Балканска кротушка								
1145	<i>Misgurnus fossilis</i>	V				D			
	Вион								
1134	<i>Rhodeus sericeus amarus</i>	C				C	A	C	B
	Европейска горчивка								
БЕЗГРЪБНАЧНИ, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС									
КОД	ИМЕ (на български)	Местн а	Миграционна			Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Размн.	Зимув.	Премин	Попул.	Опазв.	Изолир.	Цял.Оц.
1093	<i>Austropotamobius torrentium</i>	C				C	A	C	A
	Ручеен рак								
1032	<i>Unio crassus</i>	R				C	B	C	B
	Бисерна мида								
1088	<i>Cerambyx cerdo</i>	R				C	B	C	B
	Обикновен сечко								
1083	<i>Lucanus cervus</i>	R				C	B	C	B
	Бръмбар рогач								
1089	<i>Morimus funereus</i>	R				C	B	C	B
	Буков сечко								
1087	<i>Rosalia alpina</i>	R				C	B	C	B
	Алпийска розалия								
4064	<i>Theodoxus transversalis</i>	V				C	A	C	A
	Ивичест теодоксус								

Язовир „Александър Стамболийски“ е един от най-големите в България. Предлага добри условия за рибната фауна и особено за приоритетни видове.

Уязвимост

В момента браконьерството е основен негативен фактор за рибната фауна.

Фигура 21. Местоположение на 33 „Язовир Стамболийски“ по Директивата за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна (Директива 92/43/ЕЕС), спрямо териториалните граници на община Севлиево

Фигура 22. Защитени зони по Директивата за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна (Директива 92/43/ЕЕС), спрямо териториалните граници на община Севлиево

✚ **Шестте защитени зони по Директивата за опазване на дивите птици (Директива 2009/147/ЕС), попадащи в обхвата на община Севлиево са:**

Защитена зона „Априлци“. Тя е с код **BG0002110** в Регистъра на защитените зони. Има обща площ 19 352,74 дка и е обявена е със Заповед №РД-563/05.09.2008 г. на Министъра на околната среда и водите, обн. ДВ бр. 84/26.09.2008 г. Защитената зона е от **тип J – Защитена зона по Директива за птиците, която припокрива защитена зона по Директива за местообитанията.** Зоната заема части от областите Ловеч и Габрово, като в обхвата на община Севлиево попада много малка незначителна част, разположена по югозападната граница на общината (село Млечево). Зоната попада в територии, контролирани от РИОСВ – Плевен и РИОСВ – Велико Търново. Предмет на опазване са птици, съгласно чл. 6, ал. 1 т. 3; чл. 8, ал. 1, т. 2 на *Закона за Биологичното разнообразие*: ливаден дърдавец (*Crex crex*), среден пъстър кълвач (*Dendrocorpus medius*), червеногърба сврачка (*Lanius collurio*) и горска чучулига (*Lullula arborea*).

ЗЗ се обявява с цел опазване и поддържане на местообитания, предмет на опазване видове птици, за постигане на тяхното благоприятно природозащитно състояние.

Възстановяване на местообитанията на видовете птици предмет на опазване, за които е необходимо подобряване на природозащитното им състояние. Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона. Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.

Таблица 69. Връзка на защитената зона с други зони от Натура 2000

Код на зоната	Име на зоната	Тип на зоната
BG0000618	Видима	К

Таблица 70. Класове земно покритие в рамките на 33 „Априлци” BG0002110

Класове Земно покритие	% Покритие
Влажни ливади, мезофилни ливади	34
Водни площи във вътрешността (стоящи води, течащи води)	0
Друга орна земя	1
Други земи (включително градове, села, пътища, сметища, мини, индустриални обекти)	1
Екстензивни зърнени култури (вкл. ротационни култури с периодично оставяне на угар)	0
Иглолистни гори	8
Не-горски райони, култивирани с дървесна растителност (вкл. овошки, лозя, крайпътни дървета)	5
Смесени гори	8
Сухи тревни съобщества, степи	17
Храстови съобщества	7
Широколистни листопадни гори	19
Общо Покритие	100

Таблица 71. Птици

ПТИЦИ, включени в Приложение I на Дир. 79/409/ЕЕС									
КОД	ИМЕ (на български)	Местна Попул.	Миграционна Популация			Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Размн.	Зимув.	Премин	Попул.	Опазв	Изолир.	Цял.Оц.
A246	<i>Lullula arborea</i>		11p			D			
	Горска чучулига								
A122	<i>Crex crex</i>		38p			C	A	C	A
	Ливаден дърдавец								
A238	<i>Dendrocopos medius</i>		5p			D			
	Среден пьстър кълвач								
A072	<i>Lanius collurio</i>		15p			D			
	Червеногърба сврачка								

Числеността на популацията е въведена с точните данни. Когато точният брой е неизвестен, са посочени границите, в които попада популацията. Чрез индекс е уточнено дали числеността на популацията е дадена в двойки (p) или индивиди (i). За някои видове със специална размножителна система, са отчетени отделно мъжките и женските индивиди, съответно с индекс (m) или (f). В случаите, когато няма никакви цифрови данни е отбелязан размера/плътността на популацията като е посочено дали видът е типичен (C),

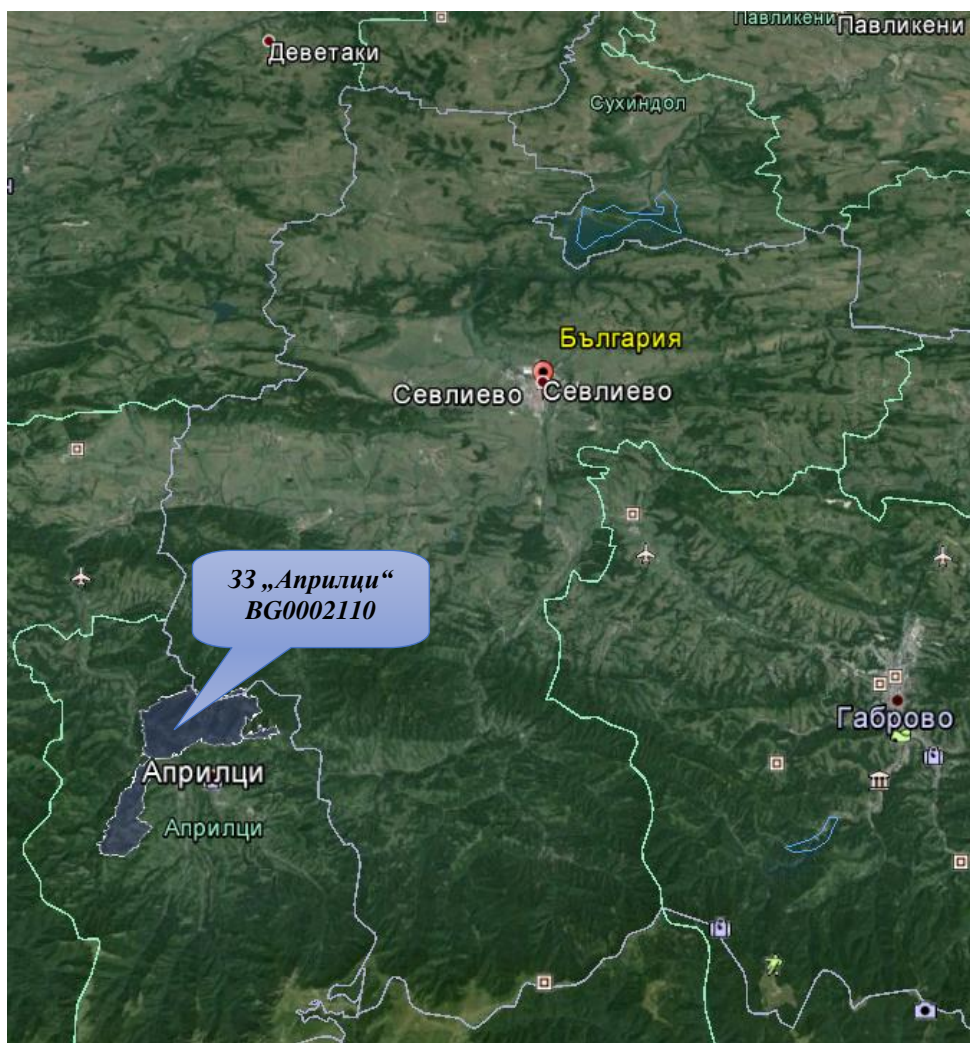
рядък (R) или много рядък (V). Когато липсват всякакви данни за популацията, тя е отбелязана като налична (P).

Защитена зона „Априлци“ представлява комплекс от влажни ливади и пасища, разположени на плосък или леко наклонен терен около река Видима и нейните притоци в района на град Априлци, в подножието на Централна Стара планина и Национален парк „Централен Балкан“, на около 30 km югоизточно от град Троян. Ливадите са обрасли с мезофилна тревна растителност с преобладаване на обикновена полевица (*Agrostis capilaris*), червена власатка (*Festuca rubra*), гребенест сеноклас (*Cynosurus cristatus*) и т.н. (Бондев, 1991).

Ливадите на ЗЗ „Априлци“ са от международно значение за опазване на световно застрашения ливаден дърдавец, който тук се размножава в значителна численост. Зоната не е достатъчно проучена по отношение на останалата част от видовете птици, срещащи се тук.

Уязвимост

Зоната е много чувствителна към човешки дейности, свързани с традиционните практики на ползване на ливадите и пасищата. Най-сериозните заплахи са косенето на ливадите, при което не се взема под внимание гнездовия период на ливадния дърдавец, както и превръщането на пасища в обработваема земя. Промените в хидрологичния режим на района водят до промени във влажността на ливадите. Браконьерството е разпространена практика в региона, която води до безпокойство и пряко унищожаване на птиците, включително на ливадния дърдавец.

Фигура 23. Местоположение на Защитена зона „Априлци“ BG0002110 по Директивата за птиците (Директива 2009/147/ЕС), спрямо териториалните граници на община Севлиево

Защитена зона „Българка“ е с код **BG0000399** в Регистъра на защитените зони. Общата ѝ площ възлиза на 239 967,50 дка. В стандартния формуляр на Натура 2000, 33 е от **тип С – Защитена зона и по двете Директиви**. Обявена е със Заповед №РД-848 от 08.11.2013 г. на Министъра на околната среда и водите, ДВ бр. 104/03.12.2013 г. и обхваща части от областите Габрово и Стара Загора, като югоизточно 33 се допира до териториалната граница на община Севлиево. Териториите на зоната се контролират от РИОСВ – Велико Търново и РИОСВ – Стара загора. Предмет на опазване са птици, съгласно чл. 8, ал. 1 т. 2 на *Закона за Биологичното разнообразие*.

Видове по чл. 6, ал. 1, т. 3 от Закона за Биологичното разнообразие: пернатонога кукумявка (*Aegolius funereus*), червеногърба сврачка (*Lanius collurio*), планински кеклик (*Alectoris graeca graeca*), скален орел (*Aquila chrysaetos*), кръстат (царски) орел (*Aquila heliaca*), малък креслив орел (*Aquila pomarina*), лещарка (*Bonasa bonasia*), бухал (*Bubo bubo*), белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*), козодой (*Caprimulgus europaeus*), бял щъркел (*Ciconia ciconia*), черен щъркел (*Ciconia nigra*), орел змияр (*Circaetus gallicus*), ливаден блатар (*Circus pygargus*), ливаден дърдавец (*Crex crex*), поен лебед (*Cygnus cygnus*), белогръб кълвач (*Dendrocopos leucotos*), среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*), сирийски пъстър кълвач (*Dendrocopos syriacus*), черен кълвач (*Dryocopus martius*), голяма бяла чапла (*Egretta alba*), малка бяла чапла (*Egretta garzetta*), градинска овесарка (*Emberiza*

hortulana), ловен сокол (*Falco cherrug*), сокол скитник (*Falco peregrinus*), червеногуша мухоловка (*Ficedula parva*), полубеловрата мухоловка (*Ficedula semitorquata*), врабчова кукумявка (*Glaucidium passerinum*), малък орел (*Hieraaetus pennatus*), червеногърба сврачка (*Lanius collurio*), черночела сврачка (*Lanius minor*), горска чучулига (*Lullula arborea*), орел рибар (*Pandion haliaetus*), осояд (*Pernis apivorus*), сив кълвач (*Picus canus*), уралска улулица (*Strix uralensis*), малък горски водобегач (*Tringa glareola*), земеродно рибарче (*Alcedo atthis*).

Видове по чл. 6, ал. 1, т. 4 от Закона за Биологичното разнообразие: обикновен мишелов (*Buteo buteo*), черношипа ветрушка (*Falco tinnunculus*), обикновен пчелояд (*Merops apiaster*), голям корморан (*Phalacrocorax carbo*), горски бекас (*Scolopax rusticola*).

Целите на опазване се изразяват в запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона. Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата. Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

В границите на защитената зона се забранява:

- Залесяването на ливади, пасища и мери и превръщането им в обработваеми земи и трайни насаждения.
- Използването на пестициди и минерални торове в пасища и ливади.
- Използването на неселективни средства за борба с вредителите в селското и горското стопанство. Косенето на ливадите от периферията към центъра с бързо движеща се техника и преди 15 юли. Защитените територии, обявени по реда на Закона за защитените територии, попадащи в границите на защитена зона „Българка“ с идентификационен код BG0000399, запазват статута, категорията, границите и режимите си на опазване.

Таблица 72. Връзка на защитената зона с други зони от Натура 2000

Код на зоната	Име на зоната	Тип на зоната
BG0000282	Дряновска река	Е
BG0001493	Централен Балкан – буфер	К
BG0002128	Централен Балкан буфер	Ј

Таблица 73. Класове земно покритие в рамките на ЗЗ „Българка“ BG0000399

Класове Земно покритие	% Покритие
Водни площи във вътрешността (стоящи води, течащи води)	1
Храстови съобщества	13
Алпийски и субалпийски тревни съобщества	4
Широколистни листопадни гори	62
Иглолистни гори	10
Смесени гори	1
Не-горски райони, култивирани с дървесна растителност (вкл. овошки, лозя, крайпътни дървета)	2

A030	<i>Ciconia nigra</i>		² p		P	C	A	C	C
	Черен щъркел								
A031	<i>Ciconia ciconia</i>		1p		C	C	A	B	C
	Бял щъркел								
A220	<i>Strix uralensis</i>		³ p			B	A	B	C
	Уралска улулица								
A072	<i>Pernis apivorus</i>		1p		P	C	A	B	C
	Осояд								
A084	<i>Circus pygargus</i>				R	D			
	Ливаден блатар								
A089	<i>Aquila pomarina</i>		1p		P	C	A	B	C
	Малък креслив орел								
A092	<i>Hieraaetus pennatus</i>		P		P	C	A	B	C
	Малък орел								
A094	<i>Pandion haliaetus</i>				V	D			
	Орел рибар								
A103	<i>Falco peregrinus</i>		1p		P	C	A	B	C
	Сокол скитник								
A104	<i>Bonasa bonasia</i>		25p			C	A	B	C
	Лещарка								
A217	<i>Glaucidium passerinum</i>		² P			C			
	Врабчова кукумявка								
A122	<i>Crex crex</i>		P			C	B	B	C
	Ливаден дърдавец								
A091	<i>Aquila chrysaetos</i>		² p			C	A	C	B
	Скален орел								
A215	<i>Bubo bubo</i>		² p			C	A	C	C
	Бухал								
A038	<i>Cygnus cygnus</i>				V	D			
	Поен лебед								
A166	<i>Tringa glareola</i>				R	R	D		
	Малък горски водобегач								
Редовно срещани се мигриращи птици, които не са включени в Пр. I на Дир. 79/409/ЕЕС									
КОД	ИМЕ (на български)	Местна Попул.	Миграционна Популация			Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Размн.	Зимув.	Премин	Попул.	Опазв.	Изолир.	Цял.Оц.
A230	<i>Merops apiaster</i>				C	C	A	B	C
	Обикновен пчелояд								
A087	<i>Buteo buteo</i>	C			P	C	A	C	C
	Обикновен мишелов								
A096	<i>Falco tinnunculus</i>	P				C	A	B	C
	Черношипа ветрушка								
A017	<i>Phalacrocorax carbo</i>			R	R	D			
	Голям корморан								
A155	<i>Scolopax rusticola</i>		1-9p	R	R	C	A	B	C
	Горски бекас								

Числеността на популацията е въведена с точните данни. Когато точният брой е неизвестен, са посочени границите, в които попада популацията. Чрез индекс е уточнено дали числеността на популацията е дадена в двойки (p) или индивиди (i). За някои видове със специална размножителна система, са отчетени отделно мъжките и женските индивиди, съответно с индекс (m) или (f). В случаите, когато няма никакви цифрови данни е отбелязан размера/плътността на популацията като е посочено дали видът е типичен (C),

рядък (R) или много рядък (V). Когато липсват всякакви данни за популацията, тя е отбелязана като налична (P).

Природен парк „Българка“ заема 21 772 ha в Централна Стара планина. Територията обхваща части от планинската верига, северните склонове на Шипченска и Тревненска планини, както и части от съседните Предбалкански планини, изворът на река Янтра и главните ѝ притоци в горното течение. Зоната включва и язовир „Христо Смирненски“ и териториите на 9 населени места. Релефът е пресечен и представен от множество долини пресечени от проломи и дефилета, и стръмни склонове. Формите на релефа допълнително се усложняват от съвременните ерозионни процеси по склоновете, насипи, наноси и тераси, формирани от човешките дейности. Ниските части на парка стигащи до населените места са главно запустели овощни градини. Овощните градини, гледани директно върху тревната настилка, са били традиционен поминък. Затова сега са запазени някои местни сортове. В допълнение към класическите местообитания, където доминира *Fagus sylvatica*, се срещат и крайбрежни видове като *Taxus baccata* и *Ilex aquifolium*. Значително голяма територия е покрита с *Laurocerasus officinalis*. Територията на ПП „Българка“ обединява 4 флористични региона, 3 физикогеографски пояса, което определя и разнообразието на растителните формации и хабитати.

Зоната е много подходяща за включване в мрежата НАТУРА 2000 поради уникалността си, застъпения ендемизъм на растения и най-вероятно и на безгръбначни животни, богатото биоразнообразие и наличие на реликтни хабитати. Районът предлага подходящи местообитания за различни представители на флората и фауната (*Haberlea rhodopensis*, *Micromeria frivaldszkyana*, кафява мечка, вълк, видра, царски орел и др.), като в допълнение към това в региона се срещат местни овощни видове, земеделски практики, културно и историческо наследство, заедно с красив пейзаж към Стара планина и крайбрежни екосистеми. В таблицата „Екологична информация – други важни видове“ птиците и бозайниците с национална значимост не са включени в Националната Червена книга, тъй като последното ѝ издание е от 1985 г. и от тогава не е обновявано. Защитените видове от флората и фауната с национална значимост са включени в *Закона за Биоразнообразието*.

Уязвимост

Зоната е застрашена от пожари, сеч, браконьерство, човешко въздействие, свързано с развитието на ски туризъм, поради което е възможно да се изсекат големи горски площи без ски туризмът да е оправдан от метеорологична гледна точка.

Фигура 24. Местоположение на Защитена зона „Българка“ BG0000399 по Директивата за птиците (Директива 2009/147/ЕС), спрямо териториалните граници на община Севлиево

Защитена зона „Велчево“. Тя е с код **BG0002111** в Регистъра на защитените зони с площ от 23 115,03 дка, обявена със Заповед №РД-773/28.10.2008 г. на Министъра на околната среда и водите, обн. ДВ бр. 103/02.12.2008 г. Зоната е от **тип J – Защитена зона по Директива за птиците, която припокрива защитена зона по Директива за местообитанията** и обхваща много малка част югозападно от общата площ на територията на община Севлиево (село Млечево). Зоната се контролира от РИОСВ – Плевен и РИОСВ – Велико Търново. Предмет на опазване са птици, съгласно чл. 8, ал. 1 т. 2 на *Закона за Биологичното разнообразие*: среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*), червеногърба сврачка (*Lanius collurio*), сив кълвач (*Picus canus*), ливаден дърдавец (*Crex crex*).

Целите на опазване в ЗЗ се изразяват в запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона; запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата; възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Таблица 74. Връзка на защитената зона с други зони от *Натура 2000*

Код на зоната	Име на зоната	Тип на зоната
BG0000618	Видима	К
BG0001493	Централен Балкан – буфер	К

Таблица 76. Класове земно покритие в рамките на ЗЗ „Велчево“ BG0002111

Класове Земно покритие	% Покритие
Влажни ливади, мезофилни ливади	29
Водни площи във вътрешността (стоящи води, течащи води)	1
Друга орна земя	0
Други земи (включително градове, села, пътища, сметища, мини, индустриални обекти)	3
Екстензивни зърнени култури (вкл. ротационни култури с периодично оставяне на угар)	4
Не-горски райони, култивирани с дървесна растителност (вкл. овошки, лозя, крайпътни дървета)	6
Скали във вътрешността, сипеи, пясъци, постоянен сняг и ледници	0
Смесени гори	24
Сухи тревни съобщества, степи	10
Храстови съобщества	9
Широколистни листопадни гори	14
Общо Покритие	100

Таблица 77. Птици

ПТИЦИ, включени в Приложение I на Дир. 79/409/ЕЕС									
КОД	ИМЕ (на български)	Местна Попул.	Миграционна Популация			Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Размн.	Зимув.	Премин.	Попул.	Опазв.	Изолир.	Цял. Оц.
A122	<i>Crex crex</i>		25р			С	А	С	А
	Ливаден дърдавец								
A234	<i>Picus canus</i>	1р				D			
	Сив кълвач								
A238	<i>Dendrocopos medius</i>	1р				D			
	Среден пъстър кълвач								
A338	<i>Lanius collurio</i>		10р			D			
	Червеногърба сврачка								

Числеността на популацията е въведена с точните данни. Когато точният брой е неизвестен, са посочени границите, в които попада популацията. Чрез индекс е уточнено дали числеността на популацията е дадена в двойки (р) или индивиди (i). За някои видове със специална размножителна система, са отчетени отделно мъжките и женските индивиди, съответно с индекс (m) или (f). В случаите, когато няма никакви цифрови данни е отбелязан размера/плътността на популацията като е посочено дали видът е типичен (С), рядък (R) или много рядък (V). Когато липсват всякакви данни за популацията, тя е отбелязана като налична (P).

ЗЗ „Велчево“ представлява комплекс от мезофилни и алувиално-ливадни тревни съобщества, храсти и широколистни гори в ниските части на хълмовете около село Велчево и прилежащите селища в Предбалкана, източно от град Троян по поречието на река Видима. Зоната се намира в равнинно-хълмист район от двете страни на реката, която я разделя на две части – едната на север и северозапад от селото, а другата на изток от селото. Ливадите са обрасли с мезофилна тревна растителност с преобладаване на обикновена полевица (*Agrostis capilaris*), червена власатка (*Festuca rubra*), *Cynosurus cristatus* и т.н. (Бондев, 1991).

Зоната е от международно значение за опазването на световно застрашения вид – ливадният дърдавец (*Crex crex*), размножаването в ЗЗ е със значителна численост. Районът не е достатъчно проучен по отношение на останалата част от видовете птици срещащи се тук.

Уязвимост

ЗЗ „Велчево“ е много чувствителна към човешки дейности, свързани с традиционните практики на ползване на ливадите и пасищата. Най-сериозните заплахи са косенето на ливадите без да се взема под внимание гнездовия период на ливадния дърдавец, както и превръщането на пасища в обработваема земя. Развитието на инфраструктурата в региона ще доведе до фрагментиране на местообитанията и пасищата.

Фигура 25. Местоположение на Защитена зона „Велчево“ BG0002111 по Директивата за птиците (Директива 2009/147/ЕС), спрямо териториалните граници на община Севлиево

Защитена зона „Деветашко плато“. Тя е с код **BG0002102** в Регистъра на защитените зони с площ от 78 947,75 dka, обявена със Заповед №РД-576/08.09.2008 г. на Министъра на околната среда и водите, обн. ДВ бр. 85/30.09.2008 г. Зоната е от **тип J – Защитена зона по Директива за птиците, която припокрива защитена зона по Директива за местообитанията** и обхваща много малка част (северно) от общата площ на територията на община Севлиево (село Агато̀во). Зоната се контролира от РИОСВ – Плевен и РИОСВ – Велико Търново. Предмет на опазване са птици, съгласно чл. 8, ал. 1 т. 2 на *Закона за Биологичното разнообразие*. Целите на опазване в ЗЗ се изразяват в запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона; запазване на естественото

състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата; възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Таблица 78. Връзка на защитената зона с други зони от Натура 2000

Код на зоната	Име на зоната	Тип на зоната
BG0000615	Деветашко плато	К

Таблица 79. Класове земно покритие в рамките на ЗЗ „Деветашко плато” BG0002102

Класове Земно покритие	% Покритие
Влажни ливади, мезофилни ливади	3
Водни площи във вътрешността (стоящи води, течащи води)	1
Друга орна земя	3
Други земи (включително градове, села, пътища, сметища, мини, индустриални обекти)	2
Екстензивни зърнени култури (вкл. ротационни култури с периодично оставяне на угар)	21
Иглолистни гори	1
Изкуствени горски монокултури (например насаждения на тополи или екзотични дървета)	7
Не-горски райони, култивирани с дървесна растителност (вкл. овошки, лозя, крайпътни дървета)	1
Скали във вътрешността, сипеи, пясъци, постоянен сняг и ледници	1
Сухи тревни съобщества, степи	15
Храстови съобщества	10
Широколистни листопадни гори	35
Общо Покритие	100

Таблица 80. Птици

ПТИЦИ, включени в Приложение I на Дир.79/409/ЕЕС									
КОД	ИМЕ (на български)	Местна Попул.	Миграционна Популация			Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Размн.	Зимув.	Премин	Попул.	Опазв.	Изолир.	Цял. Оц.
A403	<i>Viteo rufinus</i>	4p/3-5p				C	A	C	B
	Белоопашат мишелов								
A215	<i>Bubo bubo</i>	4p/4-5p				C	A	C	A
	Бухал								
A031	<i>Ciconia ciconia</i>		6p/5-7p			C	A	C	C
	Бял щъркел								
A246	<i>Lullula arborea</i>	175			10i	C	A	C	C
	Горска чучулига	p/10 7-							
A379	<i>Emberiza hortulana</i>		675p/650-700p		10i	C	A	C	A
	Градинска овесарка								
A229	<i>Alcedo atthis</i>	10p				C	B	C	C
	Земеродно рибарче								
A224	<i>Caprimulgus europaeus</i>		17p/1225p			C	B	C	C
	Козодой								
A243	<i>Calandrella brachydactyla</i>		20p/10			C	A	C	B

	Късопръста чучулига		30р							
A122	<i>Crex crex</i>		20р/17				C	A	C	A
	Ливаден дърдавец		23р							
A511	<i>Falco cherrug</i>					1	C	B	B	B
	Ловен сокол									
A089	<i>Aquila pomarina</i>					10i	D			
	Малък креслив орел									
A080	<i>Circaetus gallicus</i>		3р/2-4р				C	A	C	A
	Орел змияр									
A072	<i>Pernis apivorus</i>		4р/3-4р			10i	C	A	C	B
	Осояд									
A234	<i>Picus canus</i>	0-1р					C	A	C	C
	Сив кълвач									
A429	<i>Dendrocopos syriacus</i>	50р/40					C	A	C	C
	Сирийски пъстър кълвач	60р								
A238	<i>Dendrocopos medius</i>	3р/1-5р					C	B	C	C
	Среден пъстър кълвач									
A338	<i>Lanius collurio</i>		725р/50			10i	C	A	C	B
	Червеногърба сврачка		0-							
A030	<i>Ciconia nigra</i>		4р/3-4р			1i	C	A	C	C
	Черен щъркел									
A339	<i>Lanius minor</i>		35р/4				C	A	C	C
	Черночела сврачка		50р							
A307	<i>Sylvia nisoria</i>		100р/80			1i	C		C	B
	Ястребогушо коприварче		-120р							
Редовно срещани се мигриращи птици, които не са включени в Пр. 1 на Дир. 79/409/ЕЕС										
КОД	ИМЕ (на български)	Местна а	Миграционна Популация	Оценка						
	ИМЕ (на латински)			Попул.	Размн.	Зимув.	Премин	Попул.	Опазв.	Изолир.
A249	<i>Riparia riparia</i>		100р				C	A	C	C
	Брегова лястовица									
A123	<i>Gallinula chloropus</i>	5р					D			
	Зеленоножка									
A087	<i>Buteo buteo</i>	37р/35				P	C	A	C	C
	Обикновен мишелов	40р								
A230	<i>Merops apiaster</i>		75р			P	D			
	Обикновен пчелояд									
A099	<i>Falco subbuteo</i>		3р/3-4р			P	D	C	C	
	Орко									

Числеността на популацията е въведена с точните данни. Когато точният брой е неизвестен, са посочени границите, в които попада популацията. Чрез индекс е уточнено дали числеността на популацията е дадена в двойки (р) или индивиди (i). За някои видове със специална размножителна система са отчетени отделно мъжките и женските индивиди, съответно с индекс (m) или (f). В случаите, когато няма никакви цифрови данни, е отбелязан размера/плътността на популацията, като е посочено дали видът е типичен (C), рядък (R) или много рядък (V). Когато липсват всякакви данни за популацията, тя е отбелязана като налична (P).

33 „Деветашкото плато“ представлява карстово плато, разположено в Северна България, в Предбалкана към североизточната част на град Ловеч. На северозапад платото образува ръб над река Осъм, която очертава границата му. На север границата му преминава през землищата на селата Александрово и Кравуна, на изток от Кравуна тя се

обръща към югозапад и преминава през село Горско Сливово и Кърпачерво. На запад следва първоначално Йоглав – Тепава пътя и след това продължава на североизток. Основната скала е варовик, с почти всички видове повърхностни и подземни карстови форми – въртопи, понори, карстови блата, пропасти и пещери. Някои от най-големите пещери и пещерни комплекси в България се намират точно тук. Широколистните гори заемат 1/3 от площта, а останалата 2/3 са открити площи. Горите са предимно дъбови гори от цер, космат дъб. На някои места има смесени гори от сребролистна липа, Келяв габър и мъждрян, както храсти и гори от келяв габър. Тревните съобщества са обрасли с мезоксеротермна растителност с преобладаване на луковична ливадина, *Lolium perenne*, *Cynodon dactylon* (троскот) и белизма (*Dichanthium ischaemum*), или с мезофилна тревни съобщества от ливадна власатка (*Festuca pratensis*), броеничеста ливадина (*Poa sylvicola*), лисича опашка (*Alopecurus pratensis*), английски райграс (*Lolium perenne*), *Agrostis stolonifera* и т.н. (Бондев, 1991).

Скалните комплекси в 33 осигуряват местообитания за редица петрофилни видове птици, някои от които са редки и застрашени. Защитената зона поддържа 78 вида птици, 8 от които са изброени в Червената книга на България (1985). От срещащите се видове 38 са от европейско природозащитно значение (SPEC) (BirdLife International, 2004), един от тях е включен в категория SPEC 1. Като световно застрашени са ливаден дърдавец *Crex crex*, 12 в SPEC 2 и 25 в SPEC 3 като видове, застрашени в Европа. Мястото осигурява подходящи местообитания за 23 вида, включени в приложение 2 на Закона за Биологичното разнообразие, за които се изискват специални мерки за защита, от които са изброени 20 също в Приложение I на Директивата за птиците. Деветашкото плато е място от световно значение за опазването на ливадния дърдавец. Това е едно от най-важните места в страната от значение за Европейския съюз за размножаване на орел змияр *Circaetus gallicus* и градинска овесарка *Emberiza hortulana*, бухала *Bubo bubo*, на осояда *Pernis apivorus*, на белоопашат мишелов *Buteo rufinus*, на късопръста чучулига *Calandrella brachydactyla*, ястребогушото коприварче *Sylvia nisoria* и червеногърба сврачка (*Lanius collurio*).

Уязвимост

33 „Деветашко плато“ е много чувствителна към човешки дейности, свързани с традиционните практики на ползване на ливадите и пасищата, както и на горското стопанство. Най-сериозните заплахи са косенето на ливадите без да се взема под внимание гнездовия период на ливадния дърдавец, както и превръщането на пасища в обработваема земя. Незаконните сметища на територията на зоната и особено покрай пътищата. Използването на пестициди и химикали в околните обработваеми земи има отрицателно въздействие върху хранителната база за птиците, които гнездят там.

Фигура 26. Местоположение на Защитена зона „Деветаишкото плато“ BG0002102 по Директивата за птиците (Директива 2009/147/ЕС), спрямо териториалните граници на община Севлиево

Защитена зона „Централен Балкан“. Тя е с код **BG0000494** в Регистъра на защитените зони с площ от 720 210,72 дка, обявена със Заповед №РД-559/05.09.2008 г. на Министъра на околната среда и водите, обн. ДВ бр. 84/26.09.2008 г. Зоната е от **тип С – Защитена зона и по двете Директиви** и обхваща части (южно) от общата площ на територията на община Севлиево, около селата Стоките и Кръвеник. Поради голямата ѝ площ, територията на зоната се контролира от РИОСВ – Плевен, РИОСВ – София, РИОСВ – Стара Загора, РИОСВ – Пловдив и РИОСВ – Велико Търново. Предмет на опазване са птици, съгласно чл. 8, ал.1 т.2 на *Закона за Биологичното разнообразие*. Целите на опазване в 33 се изразяват в запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона; запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата; възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Таблица 81. Връзка на защитената зона с други зони от *Натура 2000*

Код на зоната	Име на зоната	Тип на зоната
BG0000494	Централен Балкан	С
BG0001389	Средна гора	К
BG0001493	Централен Балкан – буфер	К
BG0002128	Централен Балкан буфер	Ј

Таблица 82. Класове земно покритие в рамките на ЗЗ „Централен Балкан” BG0000494

Класове Земно покритие	% Покритие
Храстови съобщества	18
Влажни ливади, мезофилни ливади	20
Алпийски и субалпийски тревни съобщества	2
Широколистни листопадни гори	48
Иглолистни гори	8
Изкуствени горски монокултури (например насаждения на тополи или екзотични дървета)	2
Скали във вътрешността, сипеи, пясъци, постоянен сняг и ледници	1
Други земи (включително градове, села, пътища, сметища, мини, индустриални обекти)	1
Общо Покритие	100

Таблица 83. Птици

ПТИЦИ, включени в Приложение I на Дир. 79/409/ЕЕС									
КОД	ИМЕ (на български)	Местна а Попул.	Миграционна Популация			Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Размн.	Зимув.	Премин	Попул.	Опав.	Изолир.	Цял.Оц.
A089	<i>Aquila pomarina</i> Малък креслив орел		2p/1-2p			С	В	С	С
A092	<i>Hieraaetus pennatus</i> Малък орел		1p/1-2p			С	А	С	С
A091	<i>Aquila chrysaetos</i> Скален орел	8p/7-9p				В	А	С	А
A307	<i>Sylvia nisoria</i> Ястребогушо коприварче		12p/5 15p			С	В	С	С
A339	<i>Lanius minor</i> Черночела сврачка		5p/3-8p			С	В	С	С
A379	<i>Emberiza hortulana</i> Градинска овесарка		140p/70 -210p			С	А	С	А
A122	Стеж стех Ливаден дърдавец		54p/48 60p			С	А	С	А
A080	<i>Circaetus gallicus</i> Орел змияр		1p/0-2p			С	А	С	С
A104	<i>Bonasa bonasia</i> Лещарка	115p/80 -150p				В	А	С	А
A229	<i>Alcedo atthis</i> Земеродно рибарче	1p/0-1p				С	В	С	С
A429	<i>Dendrocopos syriacus</i> Сирийски пъстър кълвач	100p/90 -110p				С	А	С	С
A072	<i>Pernis apivorus</i> Осояд		○ ○			В	А	С	В
A031	<i>Ciconia ciconia</i> Бял щъркел		1p			Д			

A030	<i>Ciconia nigra</i>		2p/2-3p + 4i			C	A	C	B
	Черен щъркел								
A231	<i>Coracias garrulus</i>		10p/5 15p			C	A	C	B
	Синявица								
A238	<i>Dendrocopos medius</i>	30p/20				C	A	C	B
	Среден пъстър кълвач	40p							
A442	<i>Ficedula semitorquata</i>		135p/70 -200p			B	A	C	A
	Полубеловрата мухоловка								
A404	<i>Aquila heliaca</i>	1p/0-1p				A	A	C	A
	Кръстат (царски) орел								
A403	<i>Buteo rufinus</i>	9p/8				C	B	C	A
	Белоопашат мишелов	10p							
A338	<i>Lanius collurio</i>		400 2025p			C	B	C	B
	Червеногърба сврачка								
A320	<i>Ficedula parva</i>		450p/40 0-500p			A	A	C	A
	Червеногуша мухоловка								
A255	<i>Anthus campestris</i>		1p/0-3p			D			
	Полска бърбрия								
A465	<i>Alectoris graeca graeca</i>	195p/15				B	A	C	A
	Планински кеклик	0-240p							
A239	<i>Dendrocopos leucotos</i>	125p/10				B	A	C	A
	Белогръб кълвач	0-150p							
A103	<i>Falco peregrinus</i>		5p/2-8p			B	A	C	A
	Сокол скитник								
A236	<i>Dryocopus martius</i>	72p/65				B	A	C	B
	Черен кълвач	80p							
A224	<i>Caprimulgus europaeus</i>		152p/80 -225p			B	A	C	A
	Козодой								
A220	<i>Strix uralensis</i>	30p/25		50i		A	A	B	A
	Уралска улулица	35p							
A217	<i>Glaucidium passerinum</i>	15p/10				A	A	A	A
	Врабчова кукумявка	20p							
A215	<i>Bubo bubo</i>	9p/9				B	A	C	A
	Бухал	11p							
A223	<i>Aegolius funereus</i>	30p/25		50i		A	A	C	A
	Пернатонога кукумявка	35p							
A246	<i>Lullula arborea</i>	230p/16				C	A	C	B
	Горска чучулига	0-300p							
A234	<i>Picus canus</i>	25p/20				B	A	C	A
	Сив кълвач	30p							
A511	<i>Falco cherrug</i>		3p	0-1		A	A	C	A
	Ловен сокол								

Редовно срещани се мигриращи птици, които не са включени в Пр. I на Дир. 79/409/ЕЕС

КОД	ИМЕ (на български)	Местна Попул.	Миграционна Популация			Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Размн.	Зимув.	Премин	Попул.	Опазв.	Изолир.	Цял.Оц
A087	<i>Buteo buteo</i>	75p/50				C	A	C	C
	Обикновен мишелов	100p							
A086	<i>Accipiter nisus</i>	50p/40				C	A	C	C
	Малък ястреб	60p							
A165	<i>Tringa ochropus</i>		1p			D			
	Голям горски водобегач								
A096	<i>Falco tinnunculus</i>	45p				D			

	Черношипа ветрушка								
A230	<i>Merops apiaster</i>	18p		P	D				
	Обикновен пчелояд								

Числеността на популацията е въведена с точните данни. Когато точният брой е неизвестен, са посочени границите, в които попада популацията. Чрез индекс е уточнено дали числеността на популацията е дадена в двойки (p) или индивиди (i). За някои видове със специална размножителна система, са отчетени отделно мъжките и женските индивиди, съответно с индекс (m) или (f). В случаите, когато няма никакви цифрови данни е отбелязан размера/плътността на популацията като е посочено дали видът е типичен (C), рядък (R) или много рядък (V). Когато липсват всякакви данни за популацията, тя е отбелязана като налична (P).

Защитена зона „Централен Балкан“ се характеризира с планински релеф, отличаващ се със стръмни склонове. Денивелацията в границите на парка е 1900 m. Ясно са изразени 4 височинни пояси, а в най-високите части са формирани местообитания от алпийски тип. В пояса на горите преобладават вековните букови гори (40% от парковата площ), а във високопланинската зона – ерикоидните храсти с преобладаване на сибирска хвойна (*Juniperus sibirica*) и мезофилните ливади (също 40%). Северните склонове са покрити с гори и там са отчетени най-високите валежи в страната (1200 – 1360 mm). Южните склонове са скалисти, много стръмни, прорязани от ждрела. Територията на парка е изградена от магмени плутонични тела, седиментни и метаморфни скали с допалеозойска, мезозойска и палеогенска възраст. Наблюдават се четири денудационни нива с многообразни геоморфоложки елементи. Те включват заравнени била, склонови стъпала, полегати откоси, гранитни навлаци, добре изразени повърхностни и подземни варовикови (карстови) форми. Приблизително в една четвърт от територията на горския фонд основната скала е гранит. След него с най-широко разпространение са кристалинните шисти. На трето място са пясъчниците. Старопланинският карст обхваща неголяма част от територията на парка.

ЗЗ е с национално, европейско и световно значение за опазването на образци от биома Смесени планински системи със сложно зонироване. Природните местообитания от значение за ЕИО и за България са 27 типа и покриват 94,7% от територията на парка. Горите от *Fagus sylvatica* заемат 40% от нея. Те се отличават с висока степен на естественост, преобладават горите на възраст от 100 до 250 години. От Приложение 2 на Директивата за хабитатите са установени 57 вида (30 вида птици, 16 вида бозайници, 1 вид земноводно, 2 вида риби и 8 вида безгръбначни). Обектът е сърцевинна зона на един от най-изявените центрове в Европа на флористичен и фаунистичен ендемизъм. Допълнителните видове безгръбначни животни включват 29 локални и 52 български ендемита от всичките 168 ендемични видове и подвидове (само от 4 моделни групи), преглациалните реликти (от всичко 108), както и 19 вида от Червения списък на IUCN. Списъкът на допълнителните видове висши растения включва 101 ендемични вида и подвида, 100 вида от Червена книга на България, видове, които фигурират в международни конвенции (Бернска, Бонска), както и няколко редки реликтни вида. От висшата флора са установени около 2150 вида. През размножителния период в парка се срещат 211 вида гръбначни животни – 6 вида риби, 8 вида земноводни, 14 вида влечуги и над 220 вида птици (123 вида са гнездящите и срещащите се през размножителния период) и 60 вида бозайници. Допълнителният списък включва 49 вида от Червената книга на България, от Червения списък на IUCN, видове, включени в Бернската (II приложение) и Бонската конвенции, както и видове птици с неблагоприятен статус в Европа и два ендемични подвида. През 1996 г. обектът е признат за Орнитологично Важно Място, разширено през 2005 г., а през 2003 г. е включен в предварителния списък на Ботанически

Важните Места. В Националния парк се намират 9 природни резервата – „Боатин”, „Царичина”, „Стенето”, „Джендема”, „Козя стена”, „Стара река”, „Северен Джендем”, „Пеещи скали” и „Соколна”. Първите четири са обявени за биосферни в рамките на програмата на UNESCO „Човек и биосфера”. Съществуващите резервати съответстват на защитени територии от категория I съгласно IUCN, а паркът като цяло на Категория II. Заради добре съхранената и управлявана европейска дива природа през 2003 г. Паркът става член на Европейската мрежа от защитени територии PAN Parks.

Уязвимост

Съществува предпроектно проучване за изграждането на седем ски туристически зони по северните склонове на Средна Стара планина. Предвидените съоръжения (ски писти и въжени линии) за 6 от зоните попадат в Националния парк. Според проучването, трасирането на нови съоръжения е възможно, ако се промени режима в Националния парк или ако се променят границите на парка.

Фигура 27. Местоположение на Защитена зона „Централен Балкан“ BG0000494 по Директивата за птиците (Директива 2009/147/ЕС), спрямо териториалните граници на община Севлиево

Защитена зона „Централен Балкан Буфер“. Тя е с код **BG0002128** в Регистъра на защитените зони с площ от 719 839,68 dка, обявена със Заповед №РД-321/04.04.2013 г. на Министъра на околната среда и водите, обн. ДВ бр. 46/21.05.2013 г. Зоната е от **тип J** – **Защитена зона по Директива за птиците, която припокрива защитена зона по**

Директива за местообитанията и обхваща малка част (южно) от територията на община Севлиево (с. Стоките). Поради голямата площ, територията на зоната се контролира от РИОСВ – Плевен, РИОСВ – София, РИОСВ – Ст. Загора, РИОСВ – Пловдив и РИОСВ – Велико Търново. Предмет на опазване са птици, съгласно чл. 8, ал. 1 т. 2 на *Закона за Биологичното разнообразие*. Целите на опазване в ЗЗ се изразяват в запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона; запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата; възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Таблица 84. Връзка на защитената зона с други зони от *Натура 2000*

Код на зоната	Име на зоната	Тип на зоната
BG0000399	Българка	С
BG0001389	Средна гора	К
BG0000494	Централен Балкан	С
BG0001493	Централен Балкан буфер	К
BG0000261	Язовир Копринка	Е

Таблица 85. Класове земно покритие в рамките на ЗЗ „Централен Балкан Буфер” BG0002128

Класове Земно покритие	% Покритие
Друга орна земя	7
Други земи (включително градове, села, пътища, сметища, мини, индустриални обекти)	1
Иглолистни гори	2
Не-горски райони, култивирани с дървесна растителност (вкл. овошки, лозя, крайпътни дървета)	0
Скали във вътрешността, сипеи, пясъци, постоянен сняг и ледници	0
Смесени гори	24
Тревни и храстови местообитания (общо)	11
Храстови съобщества	8
Широколистни листопадни гори	47
Общо Покритие	100

Таблица 86. Птици

ПТИЦИ, включени в Приложение I на Дир. 79/409/ЕЕС									
КОД	ИМЕ (на български)	Местна Попул.	Миграционна Популация			Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Размн.	Зимув.	Премин	Попул.	Опазв.	Изолир.	Цял.
A404	<i>Aquila heliaca</i>				Р	А	А	С	А
	Кръстат (царски) орел								
A094	<i>Pandion haliaetus</i>				V	D			
	Орел рибар								
A239	<i>Dendrocopos leucotos</i>	1-10р				С	А	С	А
	Белогръб кълвач								
A403	<i>Buteo rufinus</i>	14-24р			Р	В	В	С	А
	Белоопашат мишелов								
A215	<i>Bubo bubo</i>	9р			Р	В	А	С	А

	Бухал								
A031	<i>Ciconia ciconia</i>				P	D			
	Бял щъркел								
A217	<i>Glaucidium passerinum</i>	⁶ P				B	A	A	A
	Врабчова кукумявка								
A246	<i>Lullula arborea</i>	145p				C	A	C	B
	Горска чучулига								
A379	<i>Emberiza hortulana</i>		60p			C		C	C
	Градинска овесарка								
A229	<i>Alcedo atthis</i>	P				C	B	C	C
	Земеродно рибарче								
A224	<i>Caprimulgus europaeus</i>		119p			C	A	C	A
	Козодой								
A402	<i>Accipiter brevipes</i>		1p		P	C	B	C	C
	Късопръст ястреб								
A104	<i>Bonasa bonasia</i>	71m				C	A	C	A
	Лещарка								
A122	<i>Crex crex</i>		P			C	A	C	A
	Ливаден дърдавец								
A511	<i>Falco cherrug</i>				3i	A	A	C	A
	Ловен сокол								
A089	<i>Aquila pomarina</i>		1p		P	C	B	C	C
	Малък креслив орел								
A092	<i>Hieraetus pennatus</i>				P	C	A	C	C
	Малък орел								
A080	<i>Circaetus gallicus</i>				P	C	A	C	C
	Орел змияр								
A072	<i>Pernis apivorus</i>		5p		P	C	A	C	B
	Осояд								
A223	<i>Aegolius funereus</i>	9p				C	A	C	A
	Пернатонога кукумявка								
A465	<i>Alectoris graeca graeca</i>	P				C	A	C	A
	Планински кеклик								
A442	<i>Ficedula semitorquata</i>		75p			B	A	C	A
	Полубеловрата мухоловка								
A234	<i>Picus canus</i>	39p				C	A	C	A
	Сив кълвач								
A429	<i>Dendrocopos syriacus</i>	25p				C	A	C	B
	Сирийски пъстър кълвач								
A091	<i>Aquila chrysaetos</i>	⁶ p			P	B	A	C	A
	Скален орел								
A103	<i>Falco peregrinus</i>		5p		P	B	A	C	A
	Сокол скитник								
A238	<i>Dendrocopos medius</i>	57p				C	A	C	B
	Среден пъстър кълвач								
A220	<i>Strix uralensis</i>	8p				A	A	B	A
	Уралска улулица								
A320	<i>Ficedula parva</i>		195p			A	A	C	A
	Червеногуша мухоловка								
A338	<i>Lanius collurio</i>		500 800p			C	B	C	B
	Червеногърба сврачка								
A236	<i>Dryocopus martius</i>	42p				C	A	C	B
	Черен кълвач								
A030	<i>Ciconia nigra</i>				P	C	A	C	B

	Черен щъркел								
A339	<i>Lanius minor</i>		4р			С	В	С	С
	Черночела сврачка								
A307	<i>Sylvia nisoria</i>		100-200р			С	В	С	С
	Ястребогушо коприварче								
Редовно срещащи се мигриращи птици, които не са включени в Пр. I на Дир. 79/409/ЕЕС									
КОД	ИМЕ (на български)	Местна а	Миграционна Популация			Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Попул.	Размн.	Зимув.	Премин	Попул.	Опазв.	Изолир.
A086	<i>Accipiter nisus</i>	60р			Р	С	А	С	С
	Малък ястреб								
A087	<i>Buteo buteo</i>	69р			Р	С	А	С	С
	Обикновен мишелов								
A099	<i>Falco subbuteo</i>		1р		Р	С	А	С	С
	Орко								
A096	<i>Falco tinnunculus</i>	24р			Р	С	А	С	С
	Черношипа ветрушка								

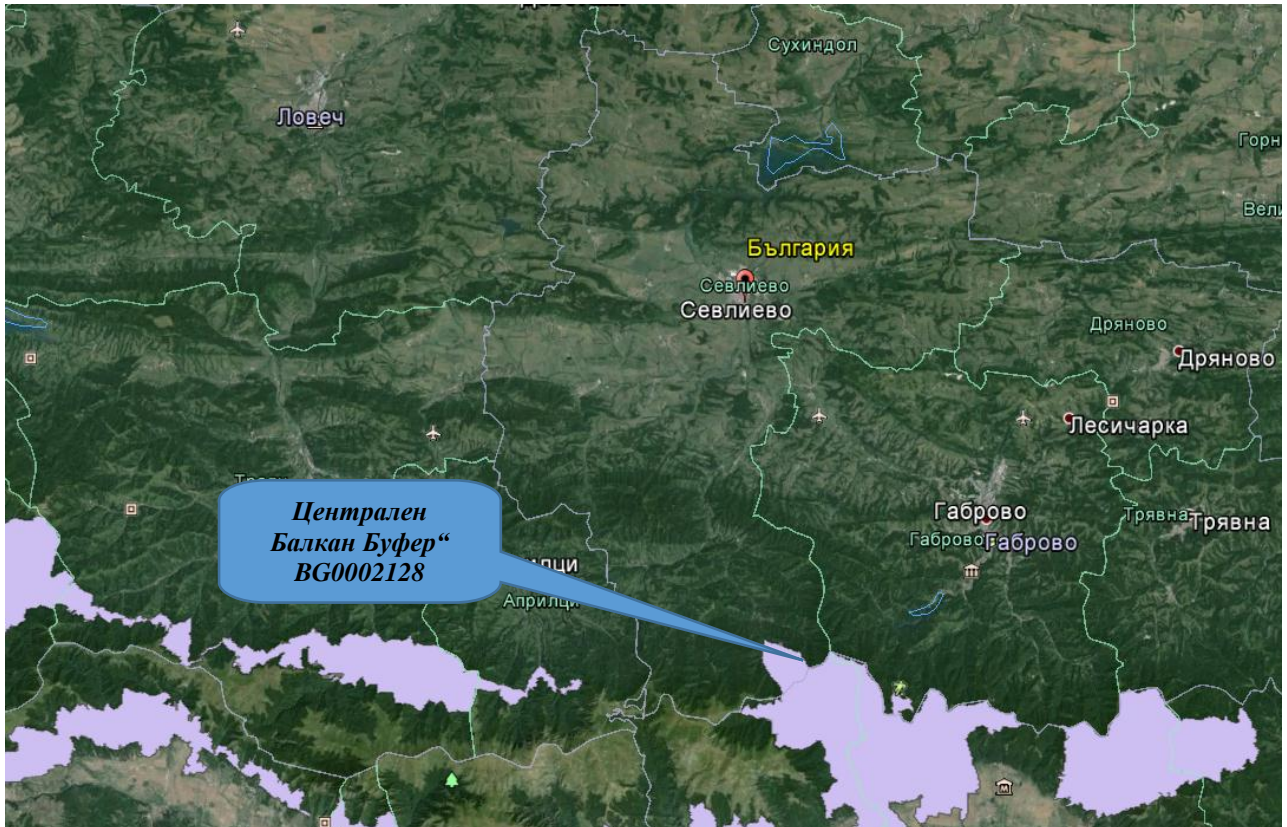
Числеността на популацията е въведена с точните данни. Когато точният брой е неизвестен, са посочени границите, в които попада популацията. Чрез индекс е уточнено дали числеността на популацията е дадена в двойки (р) или индивиди (i). За някои видове със специална размножителна система, са отчетени отделно мъжките и женските индивиди, съответно с индекс (m) или (f). В случаите, когато няма никакви цифрови данни е отбелязан размера/плътността на популацията като е посочено дали видът е типичен (С), рядък (R) или много рядък (V). Когато липсват всякакви данни за популацията, тя е отбелязана като налична (P).

Защитена зона „Централен Балкан Буфер“ покрива почти изцяло буферната зона на НП „Централен Балкан“. Границите им почти съвпадат, с малки изключения по южната граница, където са обхванати допълнителни области на гнездене на консервационно значими грабливи птици. Зоната се характеризира с ниско и средно-планински район, по-голямата част от който е покрита с гори (предимно широколистни).

В ЗЗ „Централен Балкан Буфер“ се срещат 34 вида птици, изброени в Приложение 1 на Директивата за птиците (2009/147/ЕО). От тях 27 вида гнездят и 7 вида преминават през зоната по време на миграция. Зоната е важна част от мрежата Натура 2000 в България за птици, за гарантиране на ефективното опазване на много консервационно значими хищни птици и горски птици. По отношение на размножаването зоната е от съществено значение за защитата на 7 вида, които са представени в зоната с над 2% от тяхната национална популация: белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*) – представена от 3%; скален орел (*Aquila chrysaetos*) – представен от 4%; сокол скитник (*Falco peregrinus*) – представен от 3%; бухал (*Bubo bubo*) – представен от 2%; врабчова кукумявка (*Glaucidium passerinum*) – представен от 8%; червеногуша мухоловка (*Ficedula parva*) – представен от 16%; полубеловрата мухоловка (*Ficedula semitorquata*) – представен от 3%.

Уязвимост

Потенциални заплахи за района са нерегламентирано строителство и сеч, полагане на нови горски пътища, реализация на инвестиционни проекти с доказано отрицателно въздействие върху биологичното разнообразие в региона, замърсяване, браконьерство и прекомерно човешко присъствие, свързано с туризма, или използването на природните ресурси в района (напр. събиране на гъби и горски плодове).

Фигура 28. Местоположение на Защитена зона „Централен Балкан Буфер“ BG0002128 по Директивата за птиците (Директива 2009/147/ЕС), спрямо териториалните граници на община Севлиево

Фигура 29. Местоположение на Защитените зони по Директивата за птиците (Директива 2009/147/ЕС) и Директивата за местообитанията (Директива 92/43/ЕЕС), спрямо териториалните граници на община Севлиево

Директива 2009/147/ЕС

Директива 92/43/ЕЕС

Посочените 15 бр. защитени зони – **BG0000399 „Българка“**, **BG0000618 „Видима“**, **BG0000190 „Витата стена“**, **BG0000615 „Деветашко плато“**, **BG0000616 „Микре“**, **BG0000263 „Скалско“**, **BG0000494 „Централен Балкан“**, **BG0001493 „Централен Балкан – буфер“** и **BG0000275 „Язовир Стамболийски“** по Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна и **BG0002110 „Априлци“**, **BG0000399 „Българка“**, **BG0002111 „Велчево“**, **BG0002102 „Деветашко плато“**, **BG0000494 „Централен Балкан“** и **BG0002128 „Централен Балкан буфер“** по Директива 2009/147/ЕС за опазване на дивите птици, по смисъла на Закона за биологичното разнообразие са особено уязвими към човешки дейности, свързани с разрушаване на тревни и горски местообитания (напр. застрояване, туристически дейности и др.)

При стопанисването, управлението и планирането на земите, попадащи в екологичната мрежа Натура 2000, трябва да се осигурят благоприятни условия за тяхното екологично, икономическо и социално устойчиво управление, съвместимо с конзервационните цели на защитените зони.

Целите и предвижданията на ОУП на Община Севлиево не са свързани с промени на приоритетните природни местообитания и местообитания на защитени

животински видове, и не се очаква да доведат до промени в структурата и функциите на защитените зони от мрежата Натура 2000, както и в тези на защитените територии.

3.7 Културно-историческо наследство. Недвижими културни ценности

Община Севлиево има богато културно-историческо наследство. То е представено от архитектурно-строителни, исторически, археологически и художествени ценности, някои с национално, други с местно значение, самостоятелно или в ансамбъл.

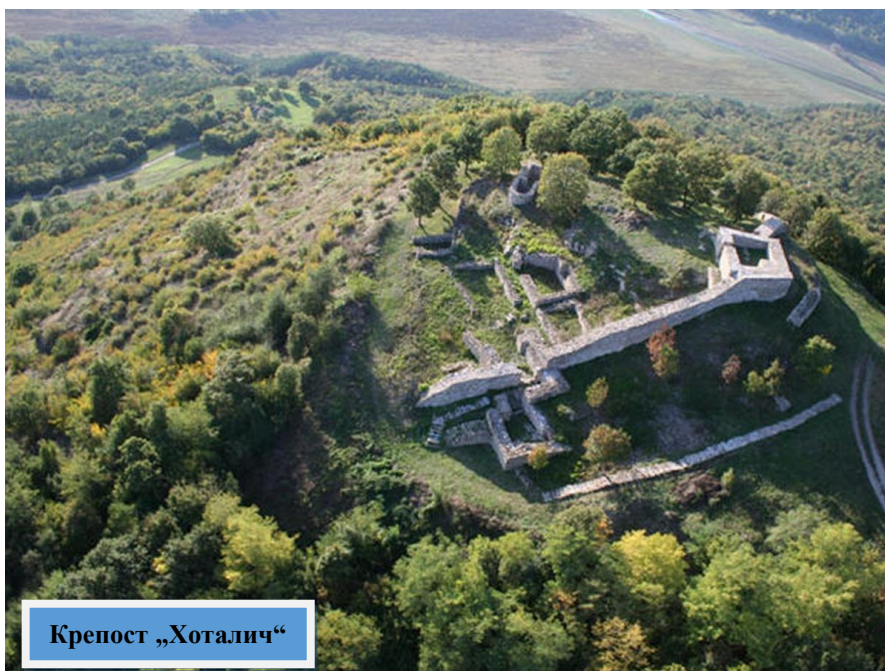
Съгласно Закона за културното наследство (ЗКН – 10.04.2009 г.) според културната и научната си стойност и обществена значимост недвижимите културни ценности се включват в следните категории: със световно, с национално, с местно и ансамболово значение, както и за сведения.

От тези категории в общ. Севлиево има културни ценности „с национално значение – археологически резервати, както и други културни ценности с изключителна стойност за културата и историята на страната“; и такива „с местно значение – свързани с културата и историята на населени места, общини или области“ (чл. 50, ЗКН).

Според научната и културна област, към която се отнасят, недвижими културни ценности са: археологически, исторически, архитектурно-строителни, художествени и пр. Според пространствената структура и териториалния обхват те биват единични и групови. В община Севлиево има представители и на двата вида.

Едни от най-значимите и известни обекти в списъка на културно-историческите ценности в или близо до гр. Севлиево са:

- **Ранновизантийска и средновековна крепост Хоталич** – средновековен град-крепост, разположен на 4 km северозападно от гр. Севлиево над пролома на река Росица, върху естествено укрепена хълмиста местност, наречена Крушевска планина. Възникнал е през V – VI век като военно укрепление, а през X век е възстановен от българската държава, която започнала да изгражда укрепително съоръжение, с което да брани страната от варварски нападения от север и от Византия на юг. Стоял е между средновековните градове Търново и Ловеч и е определян като средновековен град с местно значение, свързан с второстепенен античен път по долината на река Росица, с отклонение от централните пътища на юг от Никополис ад Иструм. Просъществувал е до края на XVII век.

Крепост „Хоталич“

- **Часовниковата кула** – най-старата запазена обществена постройка в Севлиево. Според някои краеведи Севлиевската часовникова кула е построена през 1777 година, други специалисти са на мнение, че на годината, изписана с арабски цифри над входната ѝ врата, съответства годината 1779 г. Върху камбаната е гравирани годината 1775.

Часовниковата кула

- **Архитектурно-етнографски комплекс Дандолови къщи** – търговско-жилищна сграда от периода на българското Възраждане (от 1870 г.), където под един покрив са събрани три къщи и свещарска работилница с дюкяни на приземния етаж. Там са разположени експозициите на Историческия музей, интериори от ”Селския и градския бит на Севлиевския край през Възраждането”, ”Севлиевски градски двор от Възраждането“ и ”Красотата в изделията на севлиевските занаятчии през Възраждането“. Дандоловите къщи са реставрирани през 1973 г. и сега в тях се съхранява архитектурно-етнографското наследство на града.

Архитектурно-етнографски комплекс Дандолови къщи

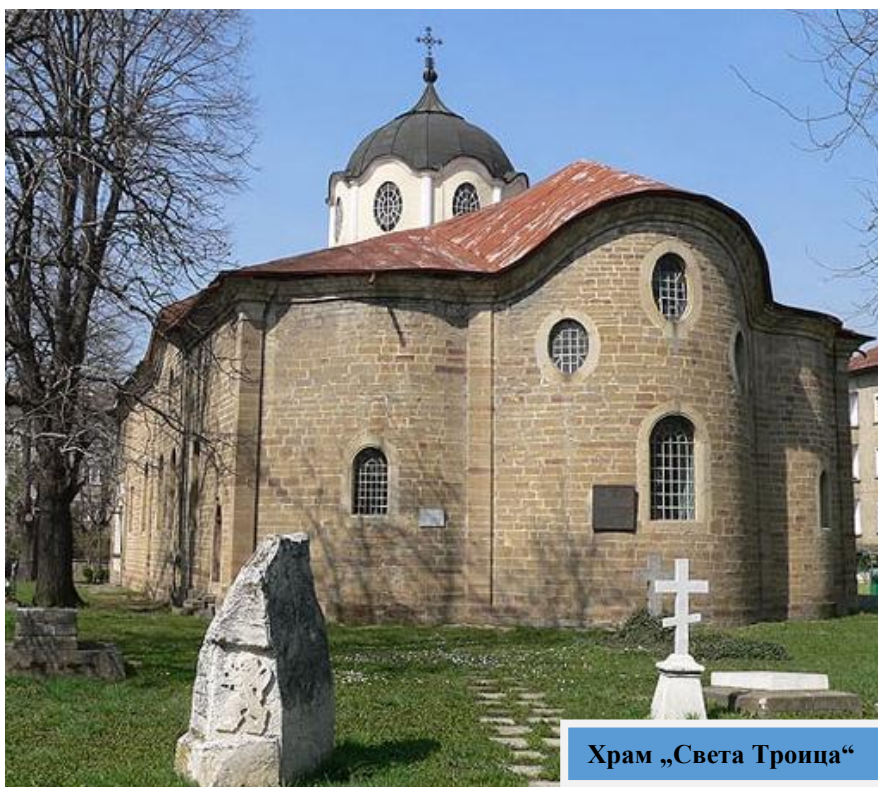

- **Храм „Свети Пророк Илия“** – трудно е да се установи точно от кога датира, но най-вероятно е съществувал на това място още в края на далечния XVII век. През първата четвърт на XIX век участието на църковната общност във всички области на обществения живот се отразява в Парусията на църквата „Свети Пророк Илия“, водена изрядно на български и гръцки език от най-видния член на настоятелството ѝ Хаджи Стоян Николов. Тази книга е заведена през октомври 1824 г., запазена е във фонда на Историческия музей и е част от постоянната експозиция.

Храм „Свети Пророк Илия“

- **Храм „Света Троица“** – възможността да се построи „нова“ църква в Севлиево била използвана веднага след края на т.нар. църковна борба, завършила през февруари 1870 г. с узаконяването със султански ферман на Българската екзархия. Най-уважаваните представители на българската общност, които били и църковни настоятели, събрали веднага необходимите средства. Възложили строежа на прочутия български майстор строител от Трявна Уста Генчо Кънев „Големия“ (1828 – 1890).

Храм „Света Троица“

- **Батошевският мъжки манастир „Успение Богородично“** – български православен манастир. Разположен е на висок склон над река Росица, на 8 km от село Батошево. Манастирът отстои на 17 km южно от Севлиево, на 22 km от Габрово и на 53 km от Велико Търново. Според надпис, намерен в манастира през 1836 г. (съхраняван днес в Националния археологически музей в София), манастирът е основан през 13 век (по времето на Михаил II Асен).

Батошевският мъжки манастир „Успение Богородично“

- **Батошевски девически манастир „Въведение Богородично“** – манастирът е свързан с подготовката на Априлското въстание през 1876 година. Не е известно точно кога е основан. Опожарен е в 1674 г. и възобновен два века по-късно – в 1872 година от Миню Попкоев като „семеен“ манастир, в който първа

монахиня е една от дъщерите му – Мария. Съществува от 40-те години на XIX век като метох, а от началото на XX век е манастир.

Батошевски девически манастир
„Въведение Богородично“

- **Антична и средновековна крепост „Пречиста“** – руините на крепостта „Пречиста“ се намират близо до село Градница. Тя е построена най-вероятно през III-IV век и е с византийски произход. Укреплението е било създадено, за да охранява Русалийски проход.

Крепост „Пречиста“

- **„Текето“ край с. Ряховците** – едно от най-големите мюсюлмански светилища в България.

Поради наличието на голям брой недвижими културни ценности на територията на Общината е необходимо да се предвидят мерки за териториално-устройствена защита на недвижимото културно наследство, които обхващат: създаване на специфични режими на опазване; изработване на устройствени планове за защитени територии за опазване на недвижимото културно наследство и специфични правила и нормативи към тях, както и планове за опазване и управление на тези ценности.

3.7.1 Цели на ОУП на община Севлиево по отношение на КН

Създаване на правила, режими и нормативи за опазване, експониране и адаптация на ценностите на природното и културно-историческо наследство.

Съществуващите недвижими културни ценности – „Хоталич“ в землището на с. Кормянско, „Текето“ край с. Ряховците, „Калето“ край с. Петко Славейков и крепост „Пречиста“ край с. Градница да се предвидят като територии с културно-историческо наследство. Да се изследват възможностите за създаване на туристически маршрути между обектите – пътища, велоалеи и екопътеки. Да се даде възможност за промяна предназначението на поземлени имоти, разположени около тези маршрути, за изграждане на обществено обслужващи обекти.

Съществуващите недвижими културни ценности – крепост „Градът“ край с. Батошево и крепост „Градът“ край с. Крамолин да се предвидят като територии с културно-историческо наследство. Да се изследват възможностите за създаване на туристически маршрути между обектите – пътища, велоалеи и екопътеки.

3.8 Физични фактори на околната среда

3.8.1 Отпадъци

3.8.1.1 Битови отпадъци

За битовите отпадъци на община Севлиево като единствен метод за обезвреждане се използва депониране.

Количествата събрани битови отпадъци се отчитат при депонирането им в количествени единици (тонове) на електронна автомобилна везна. Докладваните количества са прецизни и достоверни. Данните от депонираните количества отпадъци се отчитат чрез месечни отчети, подавани към общината, кантарни бележки и отчетни карти по реда на Наредба 9/2004 г.

Данните за количествата и видовете депонирани отпадъци се отчитат по реда на Наредба 9/2004 г. в отчетна книга, картотекират се и се съхраняват в архива на Регионалното депо.

Таблица 87. Депонирани ТБО

Вид на отпадъците	Година			
	2006	2007	2008	2009
ТБО на регионално депо в гр. Севлиево	7769	9441	10249	11853

3.8.1.2 Строителни отпадъци

Отпадъците от строителна и строително-ремонтна дейност не се отделят регулярно и няма конкретни данни за количествата и състава им. Декларират се количествата, за които строителните фирми са се обърнали към Общината за посочване на място и условия за депонирането им. При това положение се обхващат само тези случаи, в които това действие се извършва легално, а количествата се определят на база на вместимостта на колите и няма по-конкретни замервания.

3.8.1.2.1 Съществуващо състояние с управлението на строителните отпадъци

Генерираните количества строителни отпадъци за периода 2006 – 2009 г. са представени в следната таблица:

Таблица 88. Генерирани строителни отпадъци

Вид на отпадъците	Година			
	2006	2007	2008	2009
Генерирани и оползотворени строителни отпадъци	29400 t	37240 t	70630 t	67300 t

3.8.1.3 Производствени и опасни отпадъци

При анализиране на количествата опасни и производствени отпадъци трябва да се има предвид, че за периода 2000 – 2009 г. се наблюдават промени както в структурата по отрасли, така и в броя на фирмите от индустриалния сектор. Трябва да се отчете и факта, че не всички фирми, генериращи промишлени и опасни отпадъци, представят в общинската администрация съответните информационни карти, съгласно действащото законодателство.

Всички производствени отпадъци се водят на отчет пред РИОСВ – В. Търново, която провежда и контрола по изпълнението на фирмените програми за управление на отпадъците. Липсват данни за количеството на производствените отпадъци, които са депонирани на Регионалното депо преди 01.08.2006 г.

Таблица 89. Депонирани производствени отпадъци

Вид на отпадъците	Година			
	от 01.08.2006	2007	2008	2009
Депонирани производствени отпадъци на Регионално депо в гр. Севлиево	1300 t	2733 t	2662 t	2803 t

На територията на община Севлиево се образуват следните опасни производствени отпадъци:

- утайки от водоочистни съоръжения (ЛПСОВ) към цехове за повърхностна обработка на метали и пластмаси чрез използване на електролитни или химични процеси, съдържащи метални хидроокиси, цинкови йони, тривалентен и шествалентен хром, отпадъци от фосфатиране – “Идеал Стандарт – Видима” АД, „Сиби” ООД, „Никипласт – М” ООД;
- негодни за употреба леярски сърца – “Идеал Стандарт – Видима” АД, „Динамо” ООД, „Сиби” ООД;
- шлаки от стопилки на черни и цветни метали – „Динамо” ООД, “Идеал Стандарт – Видима” АД и др.;
- опасни отпадъци от ветеринарната и хуманната медицина (болнични) – от здравни заведения – медицински центрове и индивидуални частни медицински практики (лични лекари), ветеринарни практики и лечебници.

Регионалното депо за отпадъци в гр. Севлиево на база разрешените кодове в издаденото му комплексно разрешително КР №182-НО/2007 г. има широк спектър на позволени за обезвреждане чрез депониране на отпадъци. Комплексното разрешително не поставя ограничения и забрани за депониране на отпадъци, генерирани от други общини извън територията на Севлиево, Дряново и Сухиндол, на Регионалното депо.

Имайки в предвид това, а също така като се вземе под внимание, че операторът на Регионалното депо е търговско Дружество със самостоятелна форма на финансова издръжка, а не на утвърден бюджет, могат да се приемат отпадъци при проявен интерес и от други населени места с цел финансова издръжка на Дружеството.

Таблица 90. Депониране на опасни отпадъци

Вид на отпадъците	Година			
	от 01.08.2006	2007	2008	2009
Депонирани опасни отпадъци на рег. депо в гр. Севлиево	343 t	272 t	1620 t	403 t

3.8.1.4 Болнични отпадъци

По отношение на болничните отпадъци, генерирани на територията на Област Габрово, поради липса на данни конкретно за община Севлиево, (по данни от МБАЛ

“Д-р Тота Венкова”) през периода от 2000 до 2004 г. се забелязва тенденция към тяхното постепенно нарастване:

Таблица 91. Количество на болничните отпадъци за периода 2000 – 2004 г.

Болнични отпадъци	2000 г.	2001 г.	2002 г.	2003 г.	2004 г.
Количество (kg)	88000	96000	98200	100478	103276

Този факт до известна степен може да се обясни като се разгледа състава на болничните отпадъци (включващ опасни отпадъци, като: телесни части и органи, банки кръв и кръвни продукти, превръзки, марли, гипсови отливки, лекарствени продукти с изтекъл срок на годност, и др. и битови отпадъци) и общата здравна картина, характеризираща се с висок процент застаряващо население, респективно висок процент на заболяемост и травматизъм.

3.8.1.5 Съществуващи практики за събиране и третиране на отпадъците

В община Севлиево има организирана центарлизирана система за сметосъбиране и сметоизвозване, която обхваща 98% от населението на Общината.

Териториално системата за сметосъбиране обхваща събиране на ТБО от гр. Севлиево и 27 кметства на Общината. Системата в гр. Севлиево включва събиране на твърдите битови отпадъци в „сменяеми“ съдове и извозване на същите със специализирани машини (10 бр.), ръчно товарене на едрогабаритни и растителни отпадъци, ръчно и машинно метене на улиците, измиване на улиците и извозване на калта от измиването. Оператор на централизираната система за сметосъбиране и сметоизвозване на отпадъци от територията на община Севлиево е фирма „Нео Титан“ ООД, осъществяваща дейността на основата на концесионен договор.

Използваните съдове за смет в Общината са кофи за смет с обем 110 литра, контейнери тип “Бобър” и контейнери за смет с обем 4 m³. В гр. Севлиево се използват кофи и контейнери за смет. В останалите населени места се използват кофи за смет.

Периодичността на събиране и извозване на отпадъците в община Севлиево се извършва по утвърден график и е в зависимост от сезона и динамиката на запълване на съдовете. Средната честота на извозване на сметта в гр. Севлиево (2009 г.) е както следва:

- контейнери тип “Бобър” – за района на гр. Севлиево – 3 пъти в седмицата;
- контейнери тип “Бобър” – населените места от община Севлиево извън района на гр. Севлиево – 2 пъти в месеца;
- качета с обем 0.11 m³ – за квартал „Балабанца“ на гр. Севлиево и селата от Общината – веднъж на 5 дни или съобразно събраните количества отпадъци;
- контейнери с обем 4 m³ – за гр. Севлиево и селата от Общината – веднъж на 15 дни или съобразно събраните количества отпадъци.

От началото на 2007 г. на територията на община Севлиево функционира система за разделно събиране на отпадъци от опаковки поддържана от „Екобулпак“ АД. Системата има разположени 142 площадки в гр. Севлиево и с. Г. Росица на които са разположени 130 бр. контейнера тип ”Бобър” и 48 бр. контейнера „Иглу” за разделно събиране на хартия, пластмаса, метал и стъкло. Това доведе до незначително намаляване на количеството на отпадъците, които се депонират на Регионалното депо за отпадъци, тъй като тя не работи ефективно. За 2008 г. отчетените количества отпадъци от опаковки, годни за рециклиране, са следните: хартия – 22 t, пластмаса – 20 t, стъкло – 12 t и метал – 0,698 t.

В настоящият момент битовите отпадъци не се подлагат на предварително третиране преди депонирането им в Регионално депо за отпадъци – Севлиево. Намерението на община Севлиево, като собственик на Регионалното депо, е да реализира инсталация за сепариране на общия поток битови отпадъци, постъпващи в него.

Единственото регламентирано съоръжение на територията на Община Севлиево където се извършва депониране на отпадъци е площадката на „Регионално депо за отпадъци – Севлиево”, обслужващо общините Севлиево, Дряново и Сухиндол. Регионалното депо за отпадъци – гр. Севлиево е новоизградена, охраняема инсталация, на която се извършва екологосъобразно депониране на ТБО, строителни производствени и опасни отпадъци. Депото разполага с електронна везна за измерване на отпадъците, контролно-пропускателен пункт, стопански двор с административна сграда, гаражни клетки за част от експлоатационните машини, работилница, ЛПСОВ, автомивка за измиване на гумите на автомобилите, водоструйна машина за измиване на контейнерите за отпадъци с вода под налягане, дренажна система с помпена станция за събиране и отвеждане от тялото на депото на инфилтрирани води и газови кладенци за отвеждане на биогаза.

За обезвреждане на твърдите битови отпадъци и други неопасни отпадъци на депото е избрана техниката „наземно депониране“.

Технологията на депониране включва:

- разтоварване;
- разстилане с булдозер;
- уплътняване с компактор;
- запръстяване.

За нуждите на експлоатацията на депото се използват:

- компактор – 1 бр. – за уплътняване на пластове разстлани отпадъци;
- булдозер – 1 бр. – за разстилане и уплътняване на отпадъците и запечатващите пластове и оформяне на временни рампи за сметовозните коли;
- багер – 1 бр. за добив и товарене на земни маси;
- самосвал – 1бр. за транспорт на земни маси;
- тежкотоварен автомобил “IVECO” – 2 бр. с капацитет на товараносимост 30 t;
- лекотоварен автомобил “IVECO” – 1 бр. с капацитет на товараносимост 6 t.

Площадката на Регионалното депо за отпадъци се намира в местността „Черакчийското“ и е с площ 80 dka, на 4 km транспортно разстояние от гр. Севлиево. „Регионално депо за отпадъци – Севлиево” ООД е дружеството със 100% общинска собственост, притежаващо комплексно разрешително КР №182 – НО/2007 на МОСВ.

Таблица 92. Производствен капацитет на „Регионално депо за отпадъци – Севлиево” ООД

Инсталация	Максимален капацитет t/24h	Максимален капацитет t
Регионално депо за неопасни и опасни отпадъци за общините Севлиево, Дряново и Сухиндол, гр. Севлиево	400	1 644 680
Клетки за неопасни отпадъци	200	
° Клетка I		581415
° Клетка II		414585
° Клетка III		622500
Клетки за опасни отпадъци:		
° Клетка I - 44	200	26180

Източник: Общинска администрация, 2010 г.

Депото разполага с три броя клетки за битови, строителни и производствени отпадъци като първите две са изградени и в момента се експлоатира само Клетка №1. Третата клетка ще се изгради при нужда след изчерпване на капацитета на първите две. За депониране на опасни отпадъци са изградени 44 броя клетки всяка с обем 562 m³ и представляват стоманобетонени съоръжения, разположени в 6 реда стъпалообразно.

На депото има изградена ЛПСОВ за третиране на отпадъчните води от инсталацията преди заустването им в градската канализация на гр. Севлиево. Формираните инфилтрирани води от клетките на депото се препомпват в канализация за инфилтрирани води, която ги отвежда към ЛПСОВ която се състои от пясъкозадържател, задържателен резервоар №1, стрипинг колона и задържателен резервоар №2 и дозиращи инсталации за фери-хлорид и варно мляко.

Към момента не се прилага и не се предвижда да се прилага и за в бъдеще обезвреждане на отпадъци в специализирани инсталации за изгаряне, като например в инсенератори или в някакви други подобен род съоръжения.

Община Севлиево предвижда съгласно изискванията на ЗУО за поетапно намаляване на количествата депонирани биоразградими отпадъци да изгради компостна станция за оползотворяването им чрез компостиране и евентуално производство на биогаз от станцията. Предвижда се преди изграждане на компостната станция първо да се направят подробни предпроектни проучвания за ефективността от изграждане на такъв род съоръжение. В случай на доказана такава преди престъпване към нейното изграждане да се проведе мащабна медийна кампания за популяризиране на проекта на инвестицията, което да включва цялостно запознаване и подготвяне на населението на община Севлиево с ангажиментите касаещи тях и отнасящи се до разделното събиране от общия поток ТБО в домакинствата на биоразградимите отпадъци и тяхното последващо оползотворяване в инсталацията за компостиране.

3.8.1.6 Изводи, проблеми и устройствени изисквания към системата за управление на отпадъците

Общинската администрация е разработила и изпълнява „План за привеждане на съществуващи депа за битови и строителни отпадъци в съответствие с нормативните изисквания”, при изпълнението на който ще бъдат закрити 35 сметищата в общината, ползвани преди изграждането на Регионалното депо.

Част от старите общински сметища: гр. Севлиево – „Старо сметище”, с. Агатоно – “Камено поле”, Душево – “Под селото”, Крушево – “Гробищата”, Градница – “Банчова усойна”, Петко Славейково – “Крапец” се рекултивират по Проект по програма ИСПА: „Подготовка за работни проекти, тръжна документация и изпълнение на строителен надзор за дейностите по закриване на 18 общински сметища разположени на територията на пет региона: Монтана, Русе, Севлиево, Силистра и Созопол”.

Извън територията на Общината организирано се предават опасните болнични отпадъци, съгласно сключен договор между медицинските институции и инсинератора към ВМА – гр. София.

Известна част от промишлените отпадъци се продава за вторична преработка или други нужди. За вторична преработка се продават металните, хартиените, текстилните и трикотажните отпадъци от всички производствени фирми, както и някои от опасните отпадъци от металообработващите предприятия, съдържащи метали и отработените масла.

Всички такива отпадъци се продават на лицензирани за съответната дейност физически и/или юридически лица.

3.8.2 Шум

Досега няма изградена национална система за мониторинг на шума в околната среда. В съответствие с изискванията на европейското законодателство /Директива 2002/49/ЕС/ е разработен и одобрен от МС Проектозакон.

В страната е изградена и функционира Национална система за контрол, ограничаване и снижаване на шума в населените места като основен управленски инструмент за проследяване и превенция на неблагоприятните здравно-екологични ефекти от разпространението и въздействието на фактора „шум“.

Оперативната мрежа на Националната система са всички РЗИ. Те проследяват нивото на шума в населените места в 727 бр. пунктове за мониторинг в 36 града – 27 областни и градовете: Ботевград, Самоков и Своге от Софийска област, Горна Оряховица и Свищов от област Велико Търново, Дупница от област Кюстендил, Казанлък от област Стара Загора, Попово и Омуртаг от област Търговище.

Провежданото от РЗИ системно наблюдение за определяне на шумовото натоварване в градовете отговаря на изискванията на „Методика за определяне броя, разположението и разпределението на пунктовете за мониторинг на шума, както и периодичността на измерванията и/или изчисленията на шумовите нива“ на МЗ.

Всяка РЗИ изготвя програма за мониторинг на шума, която съдържа следните компоненти:

1. Описание на обекта на мониторинг;
2. Брой и разположение на пунктовете за мониторинг;
3. Наблюдавани показатели;
4. Период на извършване на измерванията – време на денонощието, сезон, честота на отчитане на резултатите;
5. Териториален обхват;
6. Кадрово осигуряване;
7. Използвани методи (измерване и/или изчисление).

През 2009 г. са извършени измервания в общо 727 пункта за мониторинг, като броят на пунктовете са разпределени по диапазони в зависимост от измерените децибели по А ниво (dBA) и е даден техният дял спрямо общия брой пунктове:

Под 58 dBA – 140 бр. или 19,26%
58 – 62 dBA – 118 бр. или 16,23%
63 – 67 dBA – 227 бр. или 31,22%
68 – 72 dBA – 191 бр. или 26,27%
73 – 77 dBA – 51 бр. или 7,02%
78 – 82 dBA – 0 бр.
над 82 dBA – 0 бр.

Анализът на данните показва, че най-много пунктове попадат в шумовия диапазон 63 – 67 dBA и 68 – 72 dBA.

Положителен факт е липсата на пунктове в населените места, попадащи в диапазона 78 – 82 dBA и преминаването на 14 от контролните пунктове в диапазона 73 – 77 dBA.

Шумовите емисии в общината са чувствително понижени от реализираните мерки и осъществявания постоянен контрол. Целесъобразно ще бъде през следващите години да продължи политиката на увеличаване на зелените площи в селищата и общината.

В резултат на добива на нерудни полезни изкопаеми нарушените терени заемат малка площ – 1,4 % от територията на общината. Независимо от това в Програма за опазване на околната среда на Община Севлиево ще се предвидят мерки за рекултивиране на нарушените площи.

Необходимо е:

- ✓ Да се разработи проект за нов парк за спорт и отдих в гр. Севлиево;
- ✓ Да се продължи ремонта на пътните участъци и да се оптимизира движението на превозните средства в гр. Севлиево като се определят нови места и ред за паркиране.

В съответствие с изискванията за защита от шум в околната среда е необходимо:

- ✓ изготвяне на списък на промишлените обекти, източници на шум и разположени в жилищните зони на населените места или в близост до тях;
- ✓ съставяне на каталог за промишлените обекти, извършващи собствен мониторинг в съответствие с чл. 146 ал. (1) от ЗООС;
- ✓ разработване (при необходимост) на карти за шум в урбанизираните територии и селищните пространства;
- ✓ разработване и прилагане, (при необходимост) на планове за действие за подобряване на акустичното състояние на населените места в общината.

3.8.2.1 Акустична обстановка

По данни на РИОСВ – В. Търново през 2003 г. са направени измервания на шума в гр. Севлиево и във фирмите “Видима” АД (площадка гр. Севлиево), “Видима” АД (площадка с. Градница), “Идеал Стандарт България” АД, гр. Севлиево. Резултатите показват, че няма замърсяване в гр. Севлиево от шум на автомобилен и железопътен транспорт и локални източници (заведения за обществено хранене, търговски обекти и др.). Шумовите емисии в общината са чувствително понижени от реализираните мерки и осъществявания постоянен контрол. Целесъобразно ще бъде през следващите години да продължи политиката на увеличаване на зелените площи в селищата и общината.

3.8.3 Радиационна обстановка и влияние от йонизиращи и нейонизиращи лъчения

По данни на РИОСВ – В. Търново в Община Севлиево няма производствени и други дейности, източници на радиационно замърсяване.

На територията на България МОСВ и МЗ чрез лабораториите си за радиологичен контрол осъществява системни наблюдения на радиационно състояние на околната среда по утвърдена мрежа от пунктове и периодичност.

Показателите, по които се извършват непрекъснати и периодични наблюдения, са:

- радиационен фон – мощност на дозата в наноГрей/час;
- специфична активност на естествени и техногенни радионуклиди в почви, дънни утайки и отпадни води – в Бекерел/килограм (Bq/kg);
- обща бета радиоактивност на води – в Бекерел/литър (Bq/l);
- съдържание на уран и радий във води, в милиграм/литър (mg/l) и милиБекерел/литър;
- концентрацията на радон в атмосферен въздух – в Бекерел/кубичен метър (Bq/m³).

През 2009 г. в община Севлиево не е имало превишения на мощността на еквивалентната доза гама-лъчение (гама-фона).

Природна и техногенна радиоактивност

Радиологичното състояние на околната среда се осъществява от МОСВ чрез ИАОС и лабораториите за радиационни измервания в гр. Севлиево и с. Добромирка. Показателите, по които се извършват непрекъснати и периодични контролни наблюдения, са: радиационен гама фон; специфична активност на естествени и техногенни радионуклиди в почви, дънни утайки и отпадъчни продукти; обща бета-

активност на води, обемна специфична активност на естествени и техногенни радионуклиди в аерозолни проби.

Естественият радиационен гама-фон е физична характеристика на околната среда, специфична за всеки пункт, област, регион. Резултатите от наблюденията през 2003 г. в гр. В. Търново показват, че радиационният гама-фон е в границите на естествените стойности от и конкретните метеорологични условия.

Атмосферната радиоактивност се изследва на базата на автоматично събрани аерозолни проби (обем над 500 m³ въздух). Пробонабирането се извършва два пъти месечно в градовете Враца и Монтана. Не се наблюдават надфонове повишения на специфичната активност на радионуклиди в атмосферата, като измерените стойности на техногенния Cs – 137 са < 10 μBq/m³, а на космогенният Be – 7 са в диапазона от 0,2 до 6,3 1 mBq/m³. Следователно атмосферната радиоактивност е значително под допустимите норми.

Радиационното състояние на необработваеми почви се оценява посредством извършване на недеструктивен гама-спектрометричен анализ на проби от предварително избрани контролни пунктове. На територията на общината има изградени такива пунктове при гр. Севлиево и с. Добромирка. В анализа са включени и три пункта, разположени в близост до общината – гр. Априлци, Дряново, Габрово. Радиологичният контрол през 2004 г. показва, че няма съществени отклонения в измерената специфична активност на естествените радионуклиди спрямо предишните им стойности.

Таблица 93. Специфична активност на естествени радионуклиди в необработваеми почви (Bq/kg)

№ на пункт	Пункт	U – 238	ПДК	Ra - 226	ПДК	Th - 232	ПДК	K - 40	ПДК	Pb- 210	ПДК
244	Севлиево	28	47	26	100	40	100	499	1000	40	100
247	Добромирка	18	47	20	100	27	100	384	1000	40	100
198	Априлци	28	47	30	100	36	100	474	1000	69	100
220	Дряново	24	47	24	100	31	100	430	1000	48	100
207	Габрово	30	47	26	100	34	100	576	1000	52	100

Източник: РИОС, В. Търново, 2004 г.

Динамиката на специфичната активност на естествените радионуклиди е представена в Таблица 94 и тенденциите са към намаляване на специфичната активност на всички изследвани радионуклиди. Единствено специфичната активност на Cs-137 е с тенденция на повишаване.

Таблица 94. Динамика на специфичната активност на естествени радионуклиди в необработваеми почви (Bq/kg)

Пункт	Година	U – 238	Ra - 226	Th - 232	K - 40	Pb- 210	Cs – 137
244	2001	17	16	18	316	96	3,5
	2002	33	30	47	591	35	<4,4
	2003	29	38	45	540	42	<4,0
	2004	28	26	40	499	44	<5,5
247	2001	25	25	36	430	54	<9,5
	2002	17	17	23	301	65	<10,5
	2003	20	20	29	337	34	<7,9
	2004	18	20	27	384	40	<6,3

Априлци 198	2001	26	26	35	538	47	31,6
	2002	30	24	32	453	46	37,4
	2003	30	36	34	462	68	48,0
	2004	28	26	35	538	47	31,6
Дряново 220	2001	30	28	37	573	32	0,5
	2002	30	23	28	405	62	36,2
	2003	28	27	38	489	37	<7,3
	2004	24	24	31	430	48	30,1
Габрово 207	2001	40	38	49	405	41	46,2
	2002	28	26	38	385	53	44,0
	2003	26	24	30	573	46	30,6
	2004	30	26	34	576	52	45,0

Източник: РИОС, В. Търново, 2004 г.

Радиологичният мониторинг на повърхностно течащите води се осъществява чрез мрежа от пунктове (съгласно Наредба №7/08.1986 г.). За определяне качеството на течащи повърхностни води се използват индикаторите – обща бета-радиоактивност (750 mBq/l), съдържание на общ уран (0,6 mBq/l) и съдържание на радий – 226 (150 mBq/l). На р. Росица няма изградени пунктове за радиологичен мониторинг. Такива пунктове са изградени на р. Янтра – при Габрово, В. Търново и с. Каранци. Резултатите от радиологичния мониторинг на повърхностните води на р. Янтра, показват, че измерените показатели са много под ПДК, което налага извода, че основните реки, протичащи през територията на Общината са били в добро радиационно състояние през последните три години.

Периодично се провеждат лекции за запознаване на населението с опасностите при създаване на обстановка с радиационно замърсяване. Създадена е система за информация, своевременно оповестяване и защита посредством служба „Гражданска защита“ при общината, кметовете и директорите на предприятия. Продължителността на слънчевото греене е основен регулиращ фактор на процесите в системата земна повърхност-атмосфера. Количеството пряка радиация зависи най-вече от височината на слънцето, от която се определя и видът на нейния дневен и годишен ход.

Районът на община Севлиево се характеризира с висока годишна продължителност на слънчевото греене (по голяма от 2 000 часа/год.), като максимумът е през месец юли, минимума е през месец декември.

От анализа на природната и техногенна радиоактивност на територията на общината следва:

- Липсва радиоактивно замърсяване на въздуха, водите и почвите;
- На територията на общината, така и в съседните общини няма райони с потенциални замърсители.

Следователно природно-социалния комфорт в общината е съхранен и представлява важен ресурс за развити на социалните действия.

3.8.4 Рискове от природни бедствия

Свлачища

Свлачищните процеси не са равномерно разпределени по цялата територия на страната. Те са концентрирани в отделни области, характерни със специфични геоложки и тектонски строеж и са обособени в няколко свлачищни района.

В България са обособени следните свлачищни райони:

- Черноморски свлачищен район;
- Дунавски свлачищен район;
- Предбалкански свлачищен район;

- Подбалкански свлачищен район;
- Софийски свлачищен район;
- Югозападен свлачищен район;
- Родопски свлачищен район.

Предбалканският свлачищен район е с висока съвременна активност.

Териториално разпределение на свлачищата, извадка от таблица на Националната програма за защита от бедствия:

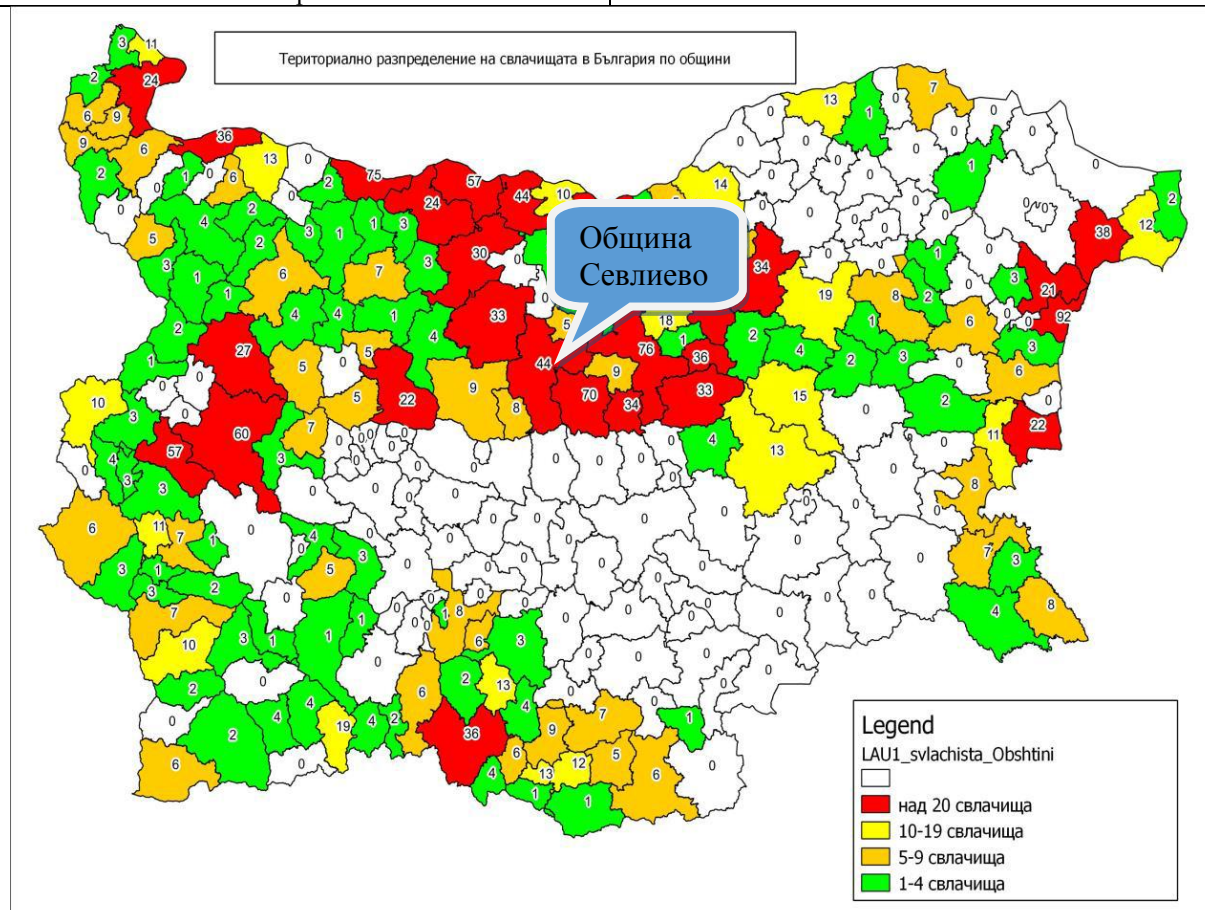
Свлачищни райони	Брой свлачища	Засегнато население
Предбалкански район	520	161 653

Данните показват, че най-голяма е концентрацията на свлачища в Предбалканския и Дунавския райони, както и че в тези райони и делът на засегнатото население е най-голям.

Регистрираните свлачищни райони в страната – 1009 свлачища, регистрирани от „Геозащита” ЕООД – Плевен в областите Видин, Монтана, Враца, Плевен, Ловеч, Габрово, Велико Търново, Русе, Силистра и Търговище.

Таблица 95. Териториално разпределение на свлачищата по области

Област	Брой свлачища
Габрово	157

Фигура 30. Териториално разпределение на свлачищата по общини

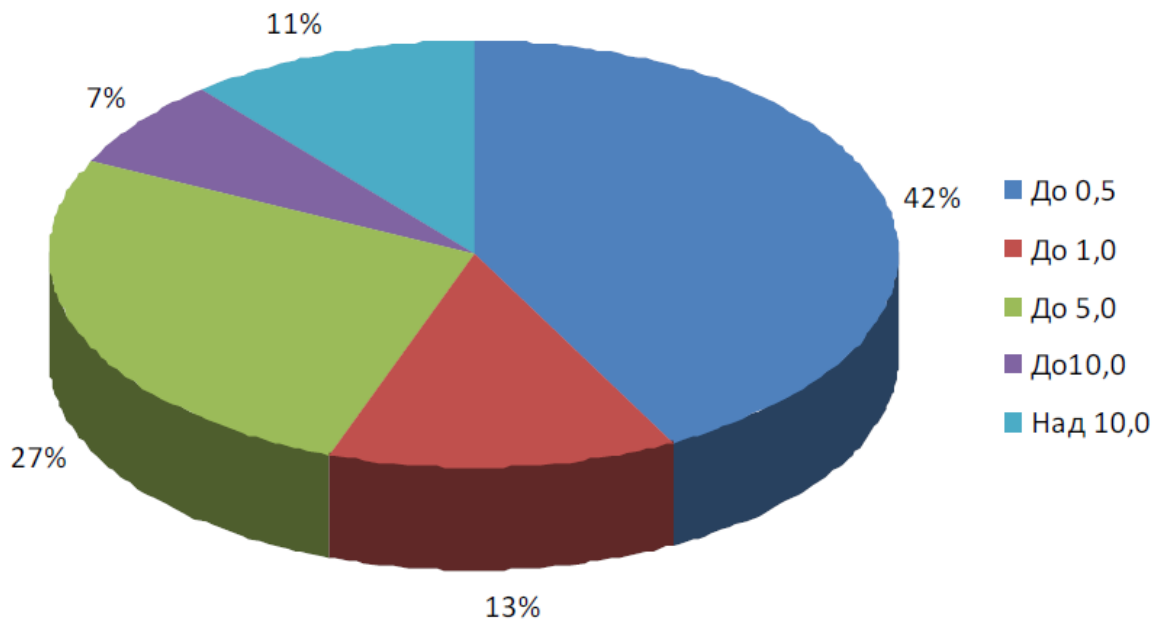
Над 60% от територията на общината се характеризира със слаба и слаба до умерена степен на ерозия.

Свлачищата на територията на общината към август 2015 г. са 45 на брой, 9 % от които са стабилизирани, 7 % са потенциални и 84 % са периодично активни.

Най общо състоянието им в момента е:

Свлачища в ДКА

Градушки

Проучванията на Института по хидрометеорология към БАН показват, че в България като най-уязвими от градубития се очертават следните области: Видинска, Габровска, Пловдивска, Кюстендилска, Ловешка, Плевенска, Пазарджишка, Старозагорска, Сливенска, Монтанска и Врачанска.

Земетресения

В сеизмично активните райони на планетата, включително и в България, земетресенията се явяват като най-катастрофални сред природните бедствия. Земетресенията на Земята не са разпределени равномерно по цялата ѝ повърхност. Те са концентрирани в сеизмични пояси, които съвпадат със зоните на контакт и на относителни движения между големите литосферни плочи. България се намира в източната част на Балканския полуостров, който е най-активният за Европа възел от Алпо-Хималайския пояс.

Опасните земетресения в България са големите плиткокорови земетресения. Те представляват разломявания в най-горната, крехка част на земната кора, които достигат до земната повърхност. Сеизмогенната зона, в която са възможни големи земетресения е с дебелина от 10 до около 20 km. Магнитудите на тези земетресения са над 5,5.

Междиннофокусните земетресения (на дълбочина до 200 km) се генерират в района на Вранча, Румъния и в Хеленската арка (простираща се от западната част на Гърция през островите Кипър и Родос до Югозападна Турция). Хеленската арка се счита за сложна зона на субдуциране на Африканската плоча под Евразия. Голямата дълбочина на тези земетресения значително увеличава областта на силни разрушителни въздействия. Силни земетресения от такива огнища оказват неблагоприятни последствия на големи разстояния, какъвто е примерът с въздействията в Северна

България от земетресението във Вранча, Румъния, реализирано на 04.03.1977 г. – частично до напълно разрушени – 8470 сгради, жертви – 125 човека.

Опасността от земетресения се оценява по данни за строежа на земната кора, за разломните характеристики, за съвременната деформация (малки земетресения и несеизмични бавни премествания на земната повърхност), за миналите големи земетресения и за законите за затихване на сеизмичните земни движения. Точността на оценката зависи пряко от количеството и прецизността на множеството входящи данни. На настоящия етап наличните данни не позволяват изготвянето на дългосрочни прогнози, каквито по същество са оценките на сеизмичната опасност, които да са със задоволително за обществото точност. Опасността следва да се оценява периодично, след натрупване на достатъчно допълнителни данни.

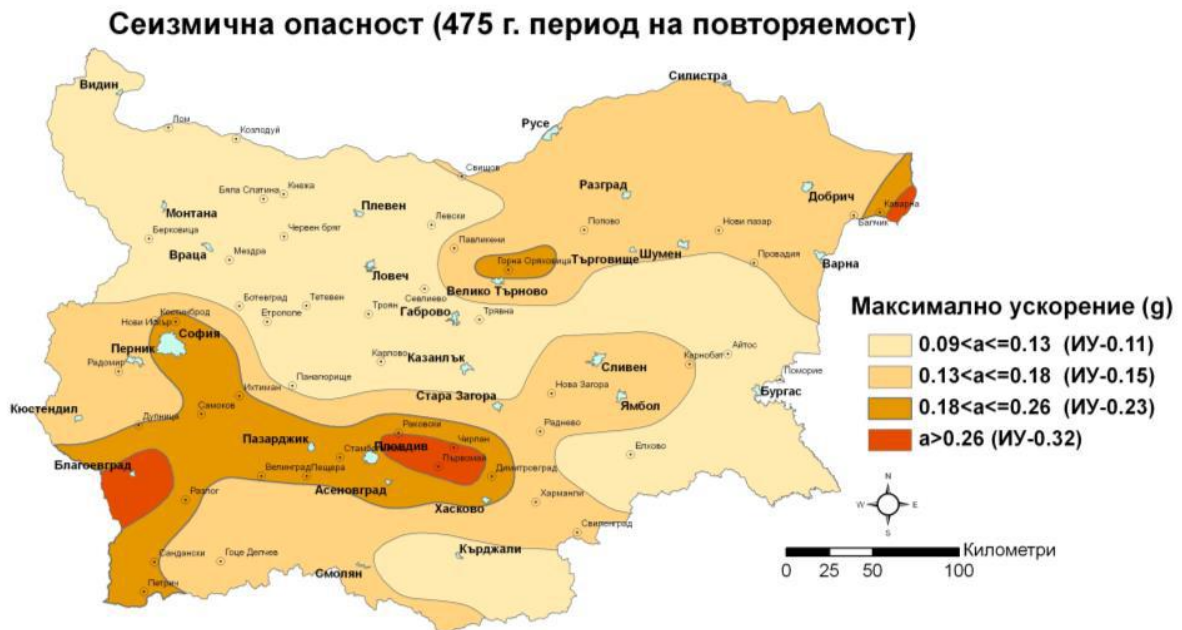
Съгласно нормативната карта от 1987 г. (Фигура 31) 98% от територията на България може да бъде подложена на сеизмично въздействие с интензивност от 7-ма и по-висока степен, от които с интензивност от 7-ма степен – 51%, с 8-ма степен – 28%, с 9-та и по-висока степен – 19%. В тези райони попадат населени места с население около 6 340 000 души, представляващо 80% от населението на страната и могат да бъдат разрушени частично или напълно – 26% от сградния фонд. В райони с интензивност от 8-ма и 9-та степени по скалата на MSK-64 попадат около 5 900 000 души, което е 74 % от населението на страната.

Фигура 31. Сеизмично райониране на България

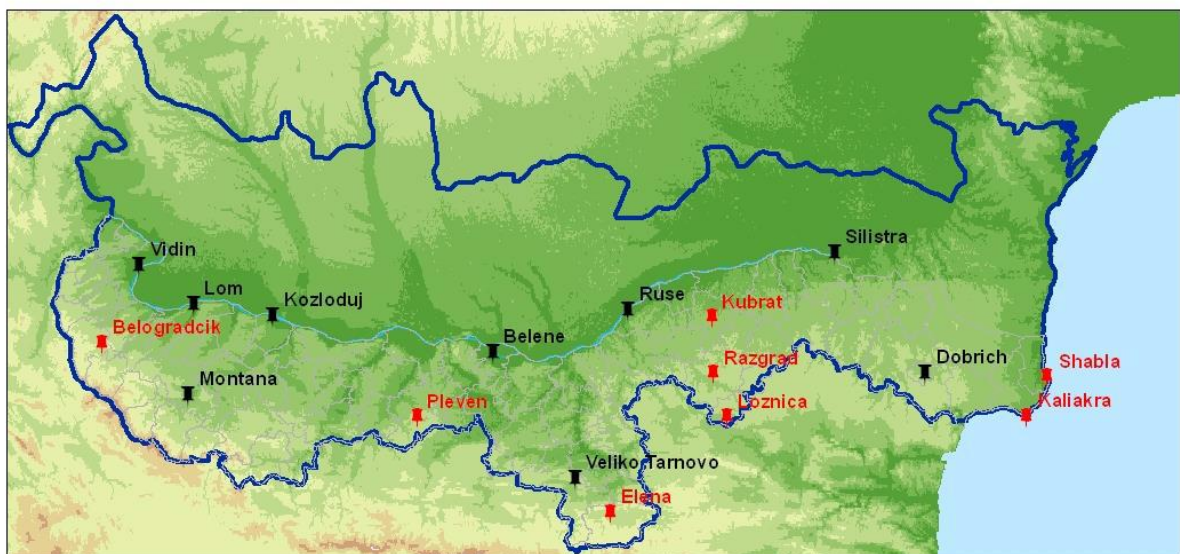
През периода 2007 – 2009 г. бе проведено ново сеизмично райониране на България, което е в съответствие с ЕВРОКОД 8. Генерирани са карти на сеизмичния hazard в максимално ускорение (g), за почвени условия тип А (според класификацията на EC8), за два периода на повторяемост 95 и 475 години. Установено е, че сеизмичната опасност на България (за двата периода на повторяемост) се определя главно от сеизмичните източници, идентифицирани на територията на страната и източник

Вранча (Румъния). Предложени са нормативни карти за строителство на територията на България. Картата за период на повторяемост 475 години, предложена за нормативна, е представена на *Фигура 32*.

Фигура 32. Сеизмична опасност (475 г. период на повторяемост)

На територията на Северна България Дунавската система за ранно оповестяване на земетресения включва 8 сеизмични станции и 8 алармени системи. Конфигурацията и оборудването им са представени на фигурата по-долу:

Фигура 33. Сеизмични станции за ранно оповестяване на земетресения в Дунавската система

Наводнения

Фигура 34. Райони със значителен потенциален риск от наводнения по основните речни басейни

4 Съществуващи екологични проблеми, имащи отношение към плана, включително отнасящи се до райони с особено екологично значение

На територията на община Севлиево липсват значими екологични проблеми, замърсявания и увреждания на околната среда, застрашаващи здравето на хората и качеството на жизнената среда, като един от основните е водният цикъл на града.

В доклада за ЕО този раздел ще бъде развит подробно, като проблемите ще бъдат степенувани и групирани по важност и видове въздействия.

Най-общо проблемите са свързани с/със:

- Урбанизацията;
- Качество на живот на жителите в общината; нисък стандарт на средата за обитаване и отдых във вътрешността.
- Запазване на културното и историческо наследство;
- Опазване на защитените зони, биоразнообразието и запазване на местообитанията;
- Зоните за спорт и екологичен туризъм, СПА-туризъм и всички подходящи форми на алтернативен туризъм;
- Възможността за удължаване на туристическия сезон и целогодишно ползване на легловата база;

Без прилагане на ОУП ще се забави икономическото развитие на общината, ще се пропуснат ползи за финансиране и допълнителни инвестиции, както и усвояване на средства от Европейския съюз, респективно – подобряване условия на труд, повишаване качеството на живот, здравословният начин на живот, запазване интересите на развитие на общината, респективно осигуряване на приятна околна

среда, запазване на богатата природа на основата на устойчиво управление на околната среда.

Мерки, имащи отношение към плана с такъв характер са:

- Недопускане на непрекъсната урбанизация и разрастване на урбанизираните територии за сметка на ценни земеделски земи;
- Изключване възможността за замърсяване над допустимото на повърхностните и подземните води с непречистени отпадъчни води;
- Осигуряване и подходящо устройване на буферни зони около защитените територии;
- Териториална организация на зелените площи (естествени и култивирани) с оглед изпълнение на изолационни и защитни функции;
- Приоритетно развитие и използване на възобновяеми енергийни източници.

5 Анализ на вероятните значителни въздействия върху околната среда, в т. ч. вторични, кумулативни, едновременни, краткосрочни, средносрочни и дългосрочни, постоянни и временни, положителни и отрицателни последици от осъществяването на плана

В хода на процедурата по ЕО следва да бъдат определени, описани и оценени въздействията на предлагания за осъществяване проект за Общия устройствен план на община Севлиево върху:

- човека, флората и фауната;
- почвите, водите, въздуха, климата и ландшафта;
- материалните ценности и културното наследство;
- взаимодействието между горните фактори.

Централният елемент на Директивата е отговорът на въпроса за това кои въздействия върху околната трябва да бъдат оценени. Те могат да са различни по:

- вид – биофизични, социални, здравни и икономически;
- характер – преки, непреки, кумулативни и т.н.;
- магнитуд и сериозност – висока, средна, малка;
- мащаб – местни, регионални, трансгранични, глобални;
- време – временно/дългосрочни;
- продължителност – временни/постоянни;
- несигурност – малко вероятни/много вероятни;
- обратимост – обратими/необратими;
- значимост – маловажни/важни.

С ЕО се цели интегриране на предвижданията по отношение на околната среда в процеса на развитие на община Севлиево и въвеждане принципа на устойчиво развитие в съответствие с политиката по опазване на околната среда, която следва да се впише в секторните политики – транспорт, енергетика, строителство, селско стопанство, туризъм, промишленост, образование и други, и се осъществява от компетентните органи на изпълнителната власт.

За ОУПО Севлиево е в сила условието на чл. 31 на ЗБР и чрез процедурата по ЕО се извършва проверка и оценка за съвместимостта му с предмета и целите на опазване на защитените зони в обхвата на плана. Прилагат се и изискванията на глава трета на Наредба ОС, приета с Постановление №201 на МС от 2007 г. (обн., ДВ, бр. 73 от 11.09.2007 г., с изм. и доп. до бр. 94 от 30.11.2012 г.). Компетентен орган за одобряване на ЕО на ОУПО Севлиево е РИОСВ – гр. Велико Търново. Оценката за

съвместимостта на ОУПО Севлиево с предмета и целите на опазване на защитените зони в обхвата на плана се извършва с доклад едновременно с изготвянето на предварителния проект на ОУПО Севлиево, но подлежи на представяне пред компетентния орган преди постановяване на становището му по ЕО за съгласуване/несъгласуване на плана.

ЕО на ОУПО Севлиево следва да се извърши едновременно с изготвянето му, като се вземат предвид неговите цели, териториалния обхват и степента на подробност, така че да се идентифицират, опишат и оценят по подходящ начин възможните въздействия от заложените предвиждания в него. Оценката се съвместява изцяло с действащите процедури за изготвяне и одобряване на ОУП на община Севлиево. Завършва със становище или решение на компетентния орган и влязлото в сила становище или решение е задължително условие за последващото одобряване на плана.

6 Цели за опазване на околната среда на национално и международно равнище, имащи отношение към плана и начина, по който тези цели са взети под внимание при изготвяне на плана

6.1 Цели по опазване на околната среда, взети под внимание при изготвянето на ОУП и източника, в който са публикувани

№	Цели по опазване на околната среда, взети под внимание при изготвяне на плана	Източник, в който са посочени целите
1.	Интегриране на екологичната политика в политиките за развитие на икономическите сектори и регионите.	Национална стратегия за околна среда 2005 – 2014 (НСОС)
2.	Осигуряване на добро качество и достатъчно количество вода за всякакви цели.	Национална стратегия за околна среда 2005 – 2014 (НСОС)
3.	Достигане и поддържане на високо качество на околната среда в населените места.	Национална стратегия за околна среда 2005 – 2014 (НСОС)
4.	Опазване на природното наследство и поддържане на богато биологично разнообразие.	Национална стратегия за околна среда 2005 – 2014 (НСОС)
5.	Осигуряване на ефективно управление на околната среда.	Национална стратегия за околна среда 2005 – 2014 (НСОС)
6.	Изпълнение на ангажиментите на България за разрешаване на глобалните екологични проблеми.	Национална стратегия за околна среда 2005 – 2014 (НСОС)
7.	Ограничаване на деградацията на земите и борба с опустиняването за запазване и развитие капацитета на екосистемите, за постигане на чиста, безопасна и привлекателна околна среда, икономическа стабилност и подобро качество на живот.	Проект на Национална програма за действие за устойчиво управление на земите и борба с опустиняването в България
8.	Опазване, възстановяване и устойчиво управление на биологичното разнообразие в страната за създаване на оптимални условия, среда и перспективи за живот на хората.	Национален план за опазване на биологичното разнообразие
9.	Опазване здравето на гражданите чрез осигуряване на здравословна жизнена среда.	Закон за здравето (Обн. ДВ бр. 70/10.08.2004 г.), последно изм. ДВ бр. 9 от 3 Февруари 2015 г.

6.2 Цели по опазване на околна среда на Националната стратегия по околна среда за периода 2005 – 2014 г. и връзката им с настоящия ОУП, като ще бъдат дадени и конкретните мероприятия, предвидени с плана, водещи до постигането им.

7 Информация за използваните методики за прогноза и оценка на въздействието върху ОС

Ще бъдат представени използваните методи за прогноза за всеки компонент и фактор на околната среда.

8 Описание на мерките, предвидени да предотвратят, намалят или където е възможно да прекратят значителните въздействия върху околната среда

8.1 Вероятните значителни въздействия

Вероятните значителни въздействия върху отделните компоненти на околната среда и факторите, които ѝ въздействат, както и въздействие върху културно-историческо наследство, включително архитектурно и археологично наследство и ландшафт ще бъдат представени в доклада за ЕО на ОУП на община Севлиево.

При спазване на изискванията на законодателството, свързани с ограничаване на въздействието на подобен тип обекти върху околната среда, както и съответните нормативни актове, реализирането на ОУП на Севлиево няма да бъде свързано със значителни въздействия върху околната среда. Съгласно предложеното Планово задание за проектиране на ОУП, на територията в обхвата на общината ще се изгради цялостна съвременна инфраструктура, зелена система, като максимално се запазва съществуващата естествена растителност и др.

Матрица за оценка на въздействие на обектите, включени в ОУП на община Севлиево (по време на строителство и експлоатация на отделните обекти, включени в ОУП).

Компоненти и индикатори	Потенциално въздействие	
	Във фазата на строителство	Във фазата на експлоатация

8.2 Мерки за намаляване или предотвратяване на отрицателните въздействия, Предложените мерки за намаляване или предотвратяване на отрицателните въздействия при прилагане на плана ще бъдат дадени текстово и таблично в Таблица №96:

Таблица 96.

Компоненти и фактори на околната среда	Мерки за подобряване на екологичните параметри при реализиране на плана

9 Описание на необходимите мерки за наблюдение и индикатори за наблюдение и контрол на въздействията

при прилагането на ОУП на община Севлиево, срокове и отговорници.

Предложените мерки за наблюдение и контрол при прилагане на плана ще бъдат дадени текстово и таблично в *Таблица №97*:

Таблица 97.

Мерки	Индикатори за мониторинг	Единица мярка	Отговорен за изпълнението

10 Становища и мнения на засегнатата общественост, на компетентните органи за вземане на решение по ЕО и други специализирани ведомства и специалисти в резултат на проведените консултации

Ще бъдат извършени консултации, съгласно изготвената схема за консултации. Получените мнения, становища и препоръки от Експлоатационните дружества (ВиК – Севлиево, „Електроразпределение – Горна Оряховица” АД, Изпълнителна агенция „Електронни съобщителни мрежи и информационни системи“), РИОСВ – Велико Търново, РЗИ – Велико Търново, БДУВДР – Плевен, РИМ – Габрово (НИНКН – София), Областно пътно управление – Габрово, НПО и др. юридически и физически лица ще бъдат взети под внимание при разработване на Доклада за ЕО на ОУП на община Севлиево.

11 Справка за извършени консултации

Всички получени мнения, становища и препоръки ще бъдат представени в Справка за извършване на консултации.

12 Заключение

След направената екологична оценка на ОУП на община Севлиево, ще се представят констатации и препоръки към плана и ще бъде оформено Заключение.